

1. פֶּלֶב הַיָּם הַזָּקֵן בְּ"אֲדָמִירַל בִּינְבָאוּ"

האציל טרילוני, ד"ר ליבסי והאדונים האחרים בקשונאי לכתב את כל פרטי הספור על אי המטמון, מראשיתו ועד סופו; לכתב וללא להסתיר דבר, מלבד המקום המדויק של האי, וזאת משום שיש בו עדין אוצר שטרם נחשף. כיון שפך, אני נוטל עכשו את העט בנדי, באחד הימים הנאים לשנת 1788 וחוזר אחורה, לאותה עת, שבה נהל אבי את הפנדק "אדמירל בינבאו" והימאי הקשיש והשחום, בעל הצלקת, הגיע לראשונה לשפן בצל קורתנו.

אני זוכר אותו כאלו היה זה אתמול, בשעה שגננס בצעד כבד בדלת הפנדק, ארגז-הים נגרר אחריו בעגלת-יד: אדם גבה-קומה, מוצק וכבד-תנועה, צמתו המשווקה בזפת שמוטה מעל אחת מכתפי אדרתו הפחלה והמקומת; נדיו שחוקות ומצלקות, ולקו צפרניים שחורות ושבורות; והסתך שלארכך אחת מלתייו – צלקת פחלה-שחורה מזהמת. אני זוכר אותו מקיף במבטו את המפרצון, שורק לעצמו בשעת מעשה ואחר-כך פוצח באתו שיר-ים עתיק, שהיה שר פעמים פה רבות אחר-כך:

תריסר גברים על ארון המת,

יו-הו-הו, ובקבוק מלא רום!

מזמר היה בקול גבוה ומרטיט, שנשמע כמיתר שפוננו ונשבר ליד תבת-התהודה. אחר-כך חבט על הדלת בשבר-מקל, שנראה כמין מנוף-יד אשר נשא בנדי; וכשהופיע אבי הרים את קולו המחספס והזמין כוס רום. משהובא המשקה לפניו לגם ממנו לאט לאט, כממקה בעל טעם, המשתהה לקבוע את ניהוחו, ועדין הוסיפו עיניו לסקר את הצוקים ואת שלט הפנדק.

"זהו מפרצון נחמד." אמר לבסוף, "וזאת היא מספאה נחמדה. הרבה מבקרים, אהא?"

"לא, ענה אבי, המבקרים מעטים עד מאד, לצערי הרב."

"טוב מאד," הוסיף ואמר, "זה יהיה המעגן שלי. הי, אתה, חבר, צעק לעבר האדם שהדף את עגלת-הנד, "תביא את זה למעלה ועזר לי עם הארגז. אני אשארו כאן זמן-מה," המשיך, "אני בן-אדם פשוט אני; רום ופרוסת-בשר וביצים – זה כל מה שאני צריך; וגם את הראש על הכתפים, שאוכל להביט אל אניות שמפליגות בים. איך אתה צריך לקרא לי? אתה יכול לקרא לי קפיטן. אה, אני מבין לאן אתה חותה, הנה!" והוא השליך שלשה-ארבעה מטבעות-זהב על המפתח. "אל תתבייש לומר לי מתי נגמרת המקדמה הזאת." אמר, ונראה זועף ותקיף כמו גנרל.

ואמנם, כל כמה שבגדיו היו בלואים, וכל כמה שדבורו היה גם ומחספס, הוא לא נראה כלל כימאי פשוט. הופעתו היתה כשל חובל, הרגיל לציאות או להצלפה. האישי שהביא את עגלת-הנד ספר, כי האורח שלנו חקר ונשאל אלו פנדקים נמצאים לארכך החוף; ולאחר ששמע טובות על הפנדק שלנו, שהוא נעים וגם מבודד, התלית לבחר בו. זה כל מה שיכלנו ללמד על אורחנו.

הוא היה אדם שתקן מאד בטבעו. כל היום בלו בלה בקרבת המפרצון, או על הצוקים, עם קנה-משקפת בנדי; וכל שעות הערב היה יושב בפנת הטריקליו, מול האח, נשוחה כמיות עצומות של רום מהול במים. כאשר פנה אליו מישוהו לא נהג לענות, אלא רק נעץ בדובר מבט חד וזועף ותקוע באפו כמו בתוצרה. כיון שפך החלטנו – אנתנו ואורחינו – להניח לו לנפשו. יום יום, לאחר שתזר מסיוריו, היה שואל אם לא ראינו איזה ימאי עובר בדרכך. תחלה חשבנו כי הוא שואל זאת משום שהוא מתגעגע לתברה; אבל במהרה נוכחנו לדעת כי, אדרבא, הוא השתוקק להמנע מפל פגישה שהיא. משהיה יורד-ים נכנס במקרה אל "אדמירל בינבאו", היה אורחנו מציץ תחלה מבעד לווילון-הדלת לפני כניסתו אל הטריקליו; וגם אז הקפיד להיות אלם פג.

אשר לי, לפחות, דבר זה לא נראה לי פחידה; שכן אני הייתי שתף לפחדיו. יום אחד הוא נטל אותי הצדה והבטיח לי מטבע-פסו של ארבעה פני בכל ראשון לחודש אם רק אשים עין על יורד-ים בעל רגל אחת ואודיע לו כרגע שיופיע. אמנם, כשהגיע הראשון לחודש ואני הזכרתי לו את שכרי, הוא היה רק נועץ בי מבט ותוקע באפו; אבל בטרם חלף שבוע היה בא ומוסר לי את המטבע וחזר על הפקדה "לפקח עין על ימאי בעל רגל אחת."

לו ידעתם עד כמה רדפה אותי דמות זו בתלומותי! בלילות-סערה, כאשר הרוח הרעידה את פנות-הבית והנחשולים שאגו על צוקי המפרץ, הייתי רואה אותו באגף צורות ונעתייות, כשהוא דולק אחריו על רגלו האחת. אכן, האמינו לי – הרונחתי את ארבעת הפנים הללו בזעת אפי.

אך אף-על-פי שחששתי כל-כך מן הפגישה עם אותו ימאי בעל רגל אחת, היה פחדי מן הקפיטן עצמו קטן מפתחם של כל אלה שהפירוהו. היו לילות שבהם לגם רום-במים יתר על המדה, ואז היה יושב ופוצח באתם שירי-ים נושנים וגסים, בהתעלמו מפל

הסוכב אותו. אך לעתים הנה מאלץ את כל החבורה הרועדת להאזין לספוריו, או להצטרף לזמרתו. לא פעם היו קירות-הבית רוועדים לצלילי "יו-הו-הו ובקבוק של רום". הפל הצטרפו לזמרה מתוך חשש לחייהם, כשכל אחד מתאמץ לשיר בקול כם יותר מתבריו. פי בנסיבות אלו הוא לא ידע חקמות: לפתע הנה מנחית את אגרופו על השלחן, כדי להשליט דממה באולם. הוא הנה נתקף בזעם-אימים למשמע שאלה קלשהי, ולעתים זעם משום שפלא שאלה לא נשאלה – והיתה זו הוכחה, לדעתו, כי הקהל לא האזין לספוריו. הוא אף לא הניח לאיש לצאת מן הפנדק בטרכם מלא את בטנו משקה עד שתקפה אותו תנומה נגרר עצמו אל המטה.

ספוריו הטילו אימה על הקהל. שפן היו אלה ספורים מחרידים: על תליות, והוצאות להורג, נסופות נוראות, וספינות טבועות, ומיני מעשים ומקומות פרועים. נראה פי הוא חי בקרב האנשים הנוראים ביותר שהפליגו אי-פעם על גלי הים; והלשון שבה השמיע את ספוריו החרידה את מאזיניו התמימים לא פחות מאשר מעשי הנועה עצמם. אבי חשש פן הפנדק יחרס, לאחר שהלקוחות יחדלו לבוא לכאן מרב אימה; אכל אני מאמין פי נוכחותו היתה לנו לברכה. נכון, האנשים נתמלאו פחד, ובכל-זאת הם אהבו לבוא. אשיותו גרמה התרגשות של ממש בקרב בני הכפר הרגועים; הצעירים העריצו אותו וכנוהו "כלב-ים אמתי", או "מלח מלוח" ושאָר בניינים מעין אלה, ואף הוסיפו ואמרו פי אנשים מסוגו הם המטילים את אימת בריטניה על מרחבי הים.

ובכל-זאת אים אדם זה להביא עלינו חרפן. הוא הוסיף להתגורר אצלנו שבועות ואף חדשים, המקדמה ששלם לנו התמסמסה מכפר, ואף-על-פי כן לא העז אבי לבקש ממנו תשלום נוסף; משנסה פעם לרמז לו על כך, תקע הקפיטן באפו בקול כם ואדיר, שנשמע כשאנה נוראה, ומבטו הזועם הכריח את אבי המספן מן החדר. ידיו רעדו אחר-כך, ואני בטוח פי העלבון והאימה שמלאו את לבו בחדשים אלה החישו את קצו האמלל.

בכל ימי שהותו אצלנו לא שנה הקפיטן כלל את מלבושו. זכור לי מראה מעילו, שהטליא לעצמו בתוך חדרו, ואשר לא הנה לבסוף אלא מקלול של טלאים. הוא מעולם לא שלח-או-קבל מכתבים, אף לא דבר עם איש זולת הדירים, וגם עם אלה רק בשעה שלגם רום. ארגז-הים הגדול מעולם לא נפתח לעיני איש מאתנו.

פעם אחת ויחידה בלבד יצא אורחנו מפליו. הנה זה לפני הסוף העגום, כאשר אבי האמלל הלך ונדעך באין-מושע. יום אחד, בשעות אחרי-הצהרים המאוחרות, בא ד"ר ליבסי לבקור חולים. לאחר שסיים את הארוחה שהכינה לו אני, ירד הרופא אל הטרקלין, כדי לעשן מקטרת ולהמתין לסוסו. הלכתי בעקבותיו, ואני זוכר עד היום מה עצום הנה הנגוד בין הרופא הלבוש הדר, בעל העינים הבהירות והנגונים האדיבים, לבין שודד-הים המגשם והמפחין שלנו, שישב ספוג רום, ורועותיו פשוטות על גבי השלחן. לפתע פתאם הוא – פלומר, הקפיטן – התחיל מזמר את שירו הקבוע:

תריסר גברים על ארון-המת,

יו-הו-הו, ובקבוק מלא רום!

שתו והפליגו אל עולם-האמת,

יו-הו-הו ובקבוק של רום...

איש מאתנו לא הקדיש תשומת-לב מיחדת לשיר זה, שפן הוא לא הנה עוד חדש לאיש, מלבד לד"ר ליבסי. הבחנתי פי השיר לא הרניו את לבו; לרגע קל הוא הזעיר את עיניו ואחר-כך המשיך את שיחתו עם טילור, הגנו הזקן, על תרופה חדשה למחלת השגרון שלו. בינתיים הקכה רוחו של הקפיטן המזמר והצטטלה, ולפתע פתאם הוא הנחית את אגרופו על גבי השלחן שלפניו במשמעות שהיתה ברורה לכלנו – "שקט!" – בן-רגע השתתקו הכל – פלם, מלבד ד"ר ליבסי. הוא הוסיף לדבר בקול צלול ואדיב, ולינן ממקטרתו בין כל מלה או שתיים. משך שניות אחדות נעץ בו הקפיטן את מבטו, ואחר-כך חבט שנית על גבי השלחן והרעים בקול צרוד ומאים:

"שקט שם, על הספון!"

"האם פנית אלי, אדוני?" שאל הרופא. ולאחר שהבריון ענה, בתוספת גדוף, שאמנם אליו התפנו, הוסיף ד"ר ליבסי ואמר: "יש לי רק דבר אחד לומר לך, אדוני, והוא – שאם תמשיך ללגם רום, יפטר העולם בקרוב מאד מבו-בליעל מזנהם ובלתי-נסבל!"

זעמו של הימאי הקשיש הנה נורא. הוא קפץ על רגליו, שלף אולר-מלחים פתוח, הציבו על-כף-ידו הפרושה ואים להצמיד את הרופא אל הקיר.

ד"ר ליבסי לא זז ממקומו. הוא דבר אליו במקדמ, בקול שקט וניציב, אך עם זאת כם דיו, כדי שהנוכחים פלם ישמעו היטב את דבריו:

"אם לא תחזיר בזה הרגע את האולר לכיסך, אני מבטיח לך בהו-צדק פי ביום הבא תתנדנד גופתך על עץ-התלנה."

אחר-כך נטש דו-קרב של מבטים בין השניים; אך הקפיטן נכנע במהרה, הכניס את האולר לכיסו ונחזר והתנישב, כשהוא רוטן לעצמו ככלב מכה.

"נעכשו, אדוני, המשיך הרופא ואמר, "כיון שידע אני פי ברנש כמוך נמצא באזור-שפוטי, יכול אתה להיות סמוך ובטוח פי עיני

תהיה צופיה עליך יומם וליילה. אינני רופא בלבד, אלא גם שופט-שלום; ואם רק אשמע שמץ תלונה עליך, אצנה להפעיל את כל האמצעים כדי לסלק אותך מכאן. זה הכל.”

כעבר רגע הגיע סוסו של ד"ר ליבסי אל הדלת והוא יצא ורכב לדרך. הקפיטן היה שקט מאד אותו ערב, וגם בערכים רבים שאחריו.

2. פלב-פוישי מופיע ונעלם

לא עברו ימים רבים, והראשון מבין הארועים המוזרים התרחש – אותם ארועים שעתידיים היו לשחרר אותנו מן הקפיטן, אך לא מן הדברים הקשורים בו. החכה היה קר עד אימה, רצוף סופות פפור, והיה ברור לכלנו כי אבי החולה לא יזכה לקדם את פני האביב. הוא הלך ודעך, ונטל הפנדק עבר אל שכם אמי ושכמי שלי. היינו עסוקים וטרוידים ביותר ולא נתפנינו להקדיש תשומת-לב רבה לאורחנו הקשוח.

הדבר ארע בבקר ינואר צונן ודוקרני. המפך היה עטוף פסות פפורית אפרפרה. הגלים לחכו את אבני החוף וקרני השמש הראשונות נגעו קלות בראשי הגבעות. הקפיטן השפים קום מקדם מן הרגיל וירד אל החוף כשחרבו מתנדנדת מתחת למעילו המרפס, קנה-המשקפת מתחת לזרועו וכובעו שמוט על ערפו. אני זוכר כיצד לנה אותו הבל-נשימתו בלכתו פעמוד-עשן, והקול האחרון שהגיע אלי ממנו, בפנותו אל הסלע הגדול, היה נחרת-זעף רמה, פאלו מחשבתי היתה נתונה עדן לד"ר ליבסי.

אמי נמצאה אותה שעה בחדרו של אבי ואני ערכתי את השלחן, לקראת שובו של הקפיטן לארוחת-הבקר. לפתע נפתחה דלת-הפניסה, ולתוך הטרקלין נכנס אדם זר, שעניי לא ראוהו מעולם. היה זה יצור חור, צהבהב, שצמד אצבעות חסר ביזו השמאלית; נאף-על-פי שנשא חרב-מלחים, הוא לא נראה בעיני פאיש-מלחמה. עיני היתה תמיד פקוחה לגלות יורדי-ים, בעלי רגל אחת או שתיים, וזוכרני כי טפוס זה עורך בי תמיהה. הוא לא נראה מלח של ממש, ובכל-זאת נדרך ממנו ריח של ים.

שאלתי אותו במה אוכל לשרתו והוא הזמין רום; אך ברגע שעמדתי לצאת את החדר כדי להביא את המשקה, הוא רמוז אלי לקרב אליו. עצרתי במקומי, המפית בידי.

“בוא הנה, ילד,” אמר, “התקרב אלי מעט.”

עשיתי צעד אחד קדימה.

“תגידי לי, זה פה השלחן של החבר שלי ביל?” שאל במין גחוך מרשע.

עניתי כי אינני מכיר את ביל חברו, וכי שלחן זה נועד לאדם המתאכסן בביתנו, שנקרא בפינו ‘קפיטן’.

“זהו זה,” אמר הלה, “אפשר בהחלט לקרא לחבר שלי ביל ‘קפיטן’. יש לו צלקת על לחי אחת, וגם התנהגות יוצאת מהפך, בעקר בזמן הלגימה, יש לחבר שלי ביל. בוא נגיד, לצורך השיחה, שלקפיטן שלכם יש צלקת על לחי אחת, ובוא נגיד גם, אם מתחשק לך, שזוהי הלחי הימנית. אה – מה אמרתי לך?! ועכשו, אולי החבר שלי ביל נמצא עכשו בבית?”

עניתי כי הוא יצא לטיול.

“לאיזה כוון, ילד? לאיזה כוון הוא הלך?”

לאחר שהצבעתי על הציון ונספרתי מתי הקפיטן עומד לשוב ועניתי על כמה שאלות נוספות, אמר הלה:

“אה, זה יהנה נחמד כמו לגימה לחבר שלי ביל.”

הבעת פניו – בשעה שאמר מלים אלה – לא היתה נעימה כלל, ואני סברתי במדה רבה של צדק כי ברנש זה טועה, אפלו אם התפנו למה שאמר. אך ענין זה איננו שייך לי, אמרתי בלבי, ומלבד זאת לא ידעתי כיצד לנהוג. האורח הוסיף לעמד צמוד אל דלת-הפניסה, כשהוא מציץ אל מעבר לפנה פחתול האורב לעכבר. פעם אחת יצאתי אל הדלת והוא צנה עלי לשוב מיד; ולאחר שלא מהרתי לצית לו, עלתה הבעה מחרידה על פניו והצהבים והוא פקד עלי להפנס בתוספת גדות, שהקפיץ אותי ממקומי. ברגע שנכנסתי פנימה הוא חזר אל גוניו הקודמים – מתחנף-למחצה ומלגלג-למחצה, טפח על שכמי ואמר לי כי אני נער טוב והוא מחבב אותי מאד.

“יש לי בן פרטי משלי,” אמר, “הוא דומה לך כשתי טפות מי-ים, ואני גאה בו משהו יוצא מהפך. אבל הדבר הכי חשוב בשביל נערים הוא משמעת, ילד – משמעת! ועכשו, אלו הפלגת יחד עם ביל, כי אז לא היית מעז ולחכות שייגידו לך משהו שתי פעמים – הו, לא! זאת לא היתה אף פעם השיטה של ביל, וגם לא של אלה שהפליגו יחד אתו... והנה, שפה אהנה, החבר שלי ביל, עם קנה-המשקפת מתחת לזרוע שלו, שפכה יהנה לו טוב, אמן! אתה ואני נפנס עכשו בחזרה לחדר, ילד, ונתחבב מאחורי הדלת ונסדר לבילי הפתעה קטנה – שפכה יהנה לו טוב שוב-פעם.”

ובאמרו כך צעד האורח יחד אתי לאחור, אל תוך הטרקלין, והעביר אותי מאחוריו אל הפנה, כך ששנינו היינו מסתרים על-ידי

הדלת. הלב שלי רעד, כפי שאתם יכולים לתאר לעצמכם, ואם לא די בכך, הבחנתי שגם האורח עצמו היה די נפחד. כפי-ידו לפתח את-החרב וכל אותו רגע הוא בלע אוויר, כאלו טפס גוש בגרוננו.

והנה נכנס הקפיטן פנימה, סגר את הדלת בטריקה, מבלי להביט מינה או שמאלה, ופסע חיש אל השלחן, שם חבטה לו ארוחת-הבקר שלו.

“ביל,” אמר האורח בקול, שהתימר להיות אמיץ ונתקף.

הקפיטן פנה לעברנו בקפיצה ונצב מולנו. הדם אזל מפניו ואפלו חטמו היה כחל. הפעת פניו הייתה כשל אדם הרוצה שד, או שטן. חשתי רחמים כלפיו, על דברתי – פה אמלל ונקן הוא נראה אותו רגע.

“בוא הנה, ביל. אתה מכיר אותי. אתה הלא מכיר חבר נתיק להפלגות, ביל. נכון?” אמר הנכרי.

הקפיטן התנשם עמקות ואמר:

“כלב-כושי!”

“ומי אם לא הוא?” השיב הלה בקול מאושש, “כלב-כושי בכבודו ובעצמו בא לבקר את החבר שלו בילי בפנדק אדמירל בינבאו. אח, ביל ביל, מה שעבר על שנינו מאז שאבדתי את שתי האצבעות האלה שלי,” אמר והרים את כפי-ידו הפגועה.

“שמע לי עכשו,” אמר הקפיטן, “הצלחת להשיג אותי. יפה מאד. ועכשו דבר לענני – מה אתה רוצה?”

“אותך, ביל,” השיב כלב-כושי, “אותך ואת מה שקשור בך. הילד החמוד הזה יביא לי כוס רום, ושנינו נתישב פה, ברוחך האדיבה, ונדבר ישר לענני, כמו שני חברים-ימאים נתיקים.”

כשחזרתי עם הרום ישבו כבר השנים, כל אחד בצדו האחר של השלחן. כלב-כושי ישב בסמוך לדלת, מין ושיבה צודנית שכזאת, כשעיניו האחת שלווחה לעבר הקפיטן ועינו השנייה מפניו אל דרך הנסיגה.

הוא צנה עלי להסתלק ולהשאיר את הדלת פתוחה לרוחה. עזבתי אותם אפוא לנפשם ותזרתי אל הדלפק.

במשך שעה ארפה לא יכלתי לשמע אלא מלמול חרישי מכוון השלחן; אך לבסוף התחילו השנים מדברים בקול רם יותר ואני יכלתי לקלט מלה פה מלה שם – רבן גדופים מפיו של הקפיטן.

“לא, לא, לא – נסוף-פסוק לפרשה!” הוא צעק פעם אחת; ואחר-כך: “אם זה יגיע לתליה – שיתלו את כלם, נוהו!”

ואז, לפתע פתאם שמעתי נפץ אדיר של קללות וקולות אחרים – רהיטים התהפכו, פסא נשבר, מתכות התנגשו זו בזו. ואחריו צעקת פאב; וברגע הבא ראיתי את כלב-כושי נמלט החוצה על נפשו והקפיטן רודף אחריו, שניהם בחרבות שלופות, כשפתו השמאלית של האורח שותתת דם. בעמדו על-יד הדלת הנחית הקפיטן על יריבו מכת-חרב אדירה נוספת, שהייתה ודאי משסעת אותו לשנים אלמלא נעצרה החרב פתאם בשלט הגדול של הפנדק. תוכלו גם היום לראות את הפגיעה על צדה התחתון של המסגרת.

מכה זו חתמה את הדו-קרב. עתה, משנמצא על אם-הדרך, הוכיח כלב-כושי זריזות נפלאה. על אף פציעתו נעלם תוך מחצית הדקה במעלה הגבעה, ואלו הקפיטן עמד דקות אחדות ליד הפתח ונעץ מבט נרעש בשלט הפנדק. אחר כך העביר שוב ושוב את כפי-ידו על עיניו ולבסוף חזר ונכנס לטרקליו.

“ג’ים,” אמר, “רום!”

תוך כדי דבור הוא הסתחרר על מקומו והשעין את ידו האחת אל הקיר.

“גם אתה נפצעת?” נחרדתי.

“רום,” חזר ואמר, “אני מכרח להסתלק מפאן. רום! רום!”

פניתי בריצה למלא את מבקשו; אך מחמת ההתרגשות רעדתי בכל גופי. התנגשתי בכרז, שברתי כוס אחת, ובעוד אני עושה את דרכי בחזרה שמעתי פתאם חבטה רמה של נפילה. חזרתי בריצה אל הטרקליו וראיתי את הקפיטן שוכב מוטל מלוא קומתו על הרצפה. באותו רגע ממש הופיעה אמי, שנתרדה למשמע המהומה ונרדה בריצה לעזרתי. עמדנו משני צדיו והרמנו את ראשו. הוא נשם בקול רם ובכבדות; אך עיניו היו עצומות וגון פניו היה מקריד.

“אוי ואבוי לנו!” התיפחה אמי, “איזו חרפה ירדה על הבית! ואבא המסכן חולה כל-כך...”

לא היה לנו משג פיצד נתן לעזר לקפיטן, שפן האמנו כי הוא ספג מכת-מות בתגרה עם כלב-כושי. נטלתי בידי את הרום ונסיתי לצקת אותו אל תוך גרונו; אך שניו היו קפוצות בכל כח ולסתותיו חזקות כפגז. הייתה זו, אפוא, הקלה עצומה משנפתחה פתאם

הדלת נאל הטרקלין נכנס ד"ר ליבסי, שבא לבקר את אבי החולה.

“הוי, דוקטור, קראנו אליו נואשות, מה נעשה? איפה הוא נפצע?”

“נפצע? הכל הכלים!” אמר הרופא, “הוא איננו פצוע יותר מאשר אתם או אני. הברנש הזה חטף שבץ, כפי שהזהרתי אותו. נעטה, מרת הוקינס, עלי נא אל בעלך נאל תאמרי לו מלה מכל שהתרחש כאן. ואשר לי, חובתי היא לעשות כל שביכולתי כדי להציל את חיי הנקלים של ריקא זה. ואתה, ג'ים, הבא נא לי קערה.”

משחזרתי עם הקערה הספיק הרופא לקרע את שרוולו של הקפיטן ולחשוף את זרועו השרירית הגדולה. הזרוע הייתה מקעקעת במקומות רבים, כתובות כגון “מזל טוב”, “רוח נוחה” או “בילי בונס בחור פארוז” היו חקוקות באמנות רבה על אמת-ידו; ואלו על הזרוע, סמוך לפתח, היה מקעקע עמוד-תליה, שאדם תלוי מתנדנד עליו – עשוי בכשרון רב, לדעתי.

“נבואה שנתגשמה,” אמר ד"ר ליבסי בנגעו באצבעו בציוור המקעקע, “נעכשו, מר בילי בונס, אם אמנם זהו שמך, הבה נבדק מהו הצבע של דמך. ג'ים,” פנה הרופא אלי, “האם אתה פוחד ממראה דם?”

“לא, דוקטור,” עניתי.

“יפה,” המשיך ואמר, “אחוז אפוא בקערה. ובדברו שלף את אזמלו וחתך אחד הנרידים.

כמות נכרת של דם שתתה, עד שהקפיטן פקח את עיניו ושלה מבט מערפל אל סביבותיו. תחלה זהה את הרופא והבעת זעף עלתה על פניו; אחר כך נפל מבטו עלי והוא פלט אנחת רוחה. אבל לפתע נשתנה צבע פניו והוא פלט צעקה:

“איפה בלב-כוש?”

“אין כאן שום בלב כוש,” אמר לו הרופא, “מלבד זה התלוי על פתריך ומצפונך. המשכת לשתות רום וחספת שבץ, בדיוק כפי שהזהרתי אותך; וזה עתה הצלחתי, בנגוד עז לרצוני, להוציא את ראשך מתוך הקבר. עכשו, אדון בונס...”

“זה לא השם שלי,” השמיע קריאת-בינים.

“אכפת לי מאד...” אמר הרופא, “זה שמו של שוודד-ים המכר לי, ואני מכנה אותך כך לצורך הקצור. נעכשו, שמע היטב מה שיש לי לומר לך: כוס אחת של רום לא תהרג אותך, אך אם תשתה כוס אחת, יבואו אחריה גם שניה ושלישית, ואני מבטיח לך בכל הניקר לי, כי אם לא תהדל לשתות – אתה עלול למות. האינך תופס זאת? תמות, ותאסף אל אבותיך, פכתוב בתנ"ך. נעכשו, עשה מאמץ וקום. אני אעזור לך לשוב אל מטתך.

במאמץ רב הצלחנו – הרופא ואני – לגרר את הקפיטן במעלה המדרגות ולהשכיב אותו במטתו. ראשו צנח לאחור על הפר, כאלו היה מעלף.

“נעכשו, זכור ושמור,” חזר הרופא ואמר, “המלה 'רום' משמעה מנת בשבילך! אמרתי את שלי ומצפוני נקי.”

ובאמרו זאת לקח ד"ר ליבסי אותי בזרועי ופנה אל חדרו של אבי.

“אין זה עדין הסוף,” אמר לאחר שסגר את הדלת, “הקזתי די דם מגופו כדי שימצא זמן-מה במנוחה. הוא ישכב כך שבוע בערך – וזהו הדבר הטוב ביותר הן בשבילו והן בשבילך. אבל שבץ נוסף יביא עליו את הקץ.”

3. הכתם השחור

בשעות הצהרונים נכנסתי אל חדרו של הקפיטן עם כמה תרופות ומשקאות קרים. הוא שכב כמעט באותה צורה, שבה השכננו אותו, רק מעט גבוה יותר, ונראה חלש מאד וגם נרגש ביותר.

“ג'ים,” פנה אלי ואמר, “אתה הברנש היחידי במקום הזה ששנה משהו; ואתה יודע יפה מאד שהייתי תמיד טוב אליך. בכל חדש וחדש נתתי לך מטבע-כסף של ארבעה פני. נעכשו, חבוב, תראה לאן התגלגלתי ואיך שפלם עזבו אותי לאנחות. אבל אתה, ג'ים, אתה תביא לי עכשו ספלון אחד של רום. נכון שתביא, חבוב?”

“אבל הרופא...” פתחתי ואמרתי.

הוא קטע את דברי והתחיל מגדף את הרופא בקול תשוש-אך-לבבי.

“הרופאים פלם הם סמרטוטים, אמר, והרופא הזה שלכם, תגיד – מה הוא מבין בספנים ויורדי-ים? אני הייתי במקומות, שהגיהנום הוא גן-עדן לעמתם, והפלגתי בסערות כאלה, שהינם מסביב והיבשה ממול נראו כמו רעידת-אדמה נצחית... מה הרופא שלך יודע על מיני מקומות כאלה? ואני הייתי כל הזמן על רום, אתה מבין? בשר ומשקה היו כמו בעל נאשה בשבילי. ואם אני לא אקבל עכשו את הרום שלי, אז לא אהיה שנה יותר משבר-סירה על חוף שומם, והנשמה שלי תרדף אותך ואת הדוקטור הסמרטוטי שלך.” כאן פרץ שוב בגדופים ממשכים, ואחר-כך המשיך בנעימת תחנונים: “תראה, ג'ים, כמה שהאצבעות שלי רועדות. אני לא מצליח להחזיק אותן בשקט, בשום אופן אני לא מצליח. היום לא שיתית אפלו טפה אחת... הרופא שלך מטמטם, שמע לי! ואם לא אקבל עכשו לגימה קטנה, יבאו עלי סיוטים. אני רואה אותם כבר עכשו. אני רואה את פלינט הזקן בפנה הזאת, מאחוריך; אני רואה אותו ברור כמו תמונה... ואם הסיוטים האלה ימשכו אני אתחיל לחולל מהומות, שפה אחנה! הדוקטור בעצמו אמר שספול אהד לא יכול להזיק לי. אם תביא לי אותו, אני אהיה לך מטבע-קתר של זהב, ג'ים.”

התרגשותו הלכה ונגברה, והצעקות שלו יכלו להזיק לאבי, שבגלל מצבו החמור היה זקוק לשקט מוחלט. מלבד זאת, דבריו של הרופא, שהקפיטן חזר עליהן זה עתה, שכנעו אותי, וגם די נפגעתי מהצעת השחד שלו.

“אין לי צורך בפסול שלך, אמרתי לו, אלא רק מה שאתה חוב לאבי. אביא לך כוס אחת, ואף לא טפה יותר.”

כשהבאתי לו את המשקה, הוא תפס את הכוס בחמדנות נרוקן אותה עד תמה.

“אח אח, אמר, עכשו אני מרגיש קצת יותר טוב, בחיי! ועכשו, חבוב, כמה זמן הדוקטור אמר אצטרך לשכב כאן, על הדרגש המזפת הזה?”

“שבווע לפחות, עניתי לו.

“לעזאזל! צעק, שבווע! אני לא יכול להרשות לעצמי את זה. עד אז הם עוד מסגלים לתלות עלי את הפתם השחור. המטמטמים האלה מסגלים לזרק אותי לים כרגע זה ממש! גלמים שלא מצליחים לשמר את הרכוש שלהם ומנסים לגנוב את הרכוש של האחרים. האם זוהי התנהגות הוגנת של ימאים? זה מה שאני רוצה לדעת. אבל לי יש נפש חסכנית. לעולם לא בזבזתי כסף עובר לסוחר, וגם לא אבדתי אותו; ואני אסדר אותם גם הפעם. אני לא פוחד מפניהם. אוציא איזו תחבולה מהשרוול ואנפנה אותה מולם, שיזכרו אותי...”

הוא התרומם בקושי רב ממטתו ותפס את כתפי בלפיתה עזה כל-כך, שפמעט הוציאה זעקת-כאב מפי. הדברים שאמר, כל כמה שהיו מלהיבים בתכנם, היו נגוד עגום לרפיונו של הקול שהשימע אותם. משהגיע אל קצה המטה נעצר לרגע ואחר-כך חזר וצנח בכבדות.

“הדוקטור חסל אותי, מלמל, האזנים שלי מצלצלול. עזר לי לשכב בתורה.

בטרם הספקתי למלא את מבקשו הוא צנח לאחור ושכב רגע קל בדממה.

“ג'ים, אמר לבסוף, אתה ראת את יורד-הים שבא אלי היום?”

“כלב-כוישי?” שאלתי.

“אח! כלב-כוישי, אמר, זה טיפוס אפל. אבל יש מישהו גרוע ממנו, ששלח אותו הנה. עכשו, אם אצליח להסתלק מפה איך-שהוא, הם לא יספיקו לתלות עלי את הפתם השחור... אתה מבין, ארגז-הים הישן שלי – עליו הם רוצים להשתלט. אבל אתה תשיג לך סוס ותעלה עליו – אתה יודע לרפב, נכון? – טוב, תעלה על סוס ותדור אליו – פן אל הדוקטור הסמרטוטי שלך, ותגיד לו שינגיס את כל מי שהוא רק מסגל – שופטים ושופטים ודגים אחרים – ושיעלה אתם על הספון של ‘אדמירל בינבאו’, לפגישה עם הצוות של פלינט הזקן – גדולים וקטנים וכל מי שרק נשאר. אני הייתי חובל ראשון, זה מה שהייתי – החובל הראשון של פלינט; ואני הברגש היחיד שמפיר את המקום ההוא. הוא נתן לי את זה בסונה, שם הוא שכב וגסס, בדיוק כמוני כאן עכשו. אתה תופס? אבל אתה לא תגלה פלום, אלא אם פן יתלו עלי את הפתם השחור, או אם תראה שוב את כלב-כוישי, או ספן בעל רגל אחת, ג'ים – הוא הראש והראשון...”

“אבל מהו הפתם השחור, קפיטן?” שאלתי.

“זהו מין-צו קריאה, חבוב. אני אספר לך אם הוא יהיה אצלם. אבל אתה תסתפל טוב טוב, ג'ים, בשבע עינים, ואני אתחלק אתך בפל שנה בשנה, בהן צדק!”

קולו הלך ונחלש; אך מיד לאחר שנתתי לו את התרופה – אותה לקח כמו ילד טוב, בתוספת הערה: “אם היה בעולם ספן שאהב רפואות זה אני” – הוא שקע לבסוף בתרדמה כבדה. יצאתי את חדרו ונפניתי לעסוקי. אין לי משג אם נהגתי כראוי. יתכן שהייתי צריך לגלות את הפרשה פלה לז"ר ליבסי; שכן נתמלאתי אימה ושמא יתחרט הקפיטן על מסכת הודוים שהשמיע באזני ויחליט לסתם את פי לנצח. אבל רצה הגורל, ואותו ערב נפטר אבי האמלל, וכל הענינים האחרים נדחקו לקרן-זווית. האבל שירד עלינו, בקורי השכנים, סדורי ההלנה והעבודה בפנדק, שהנה עלי להמשיך בה כרגיל – כל אלה העסיקוני כל-כך, עד שלא נתפניתי כמעט פל לחשב על הקפיטן, או לחשש מפניו.

למחרת בבקר הוא ירד אל הטרקלין ואכל את ארוחתו כרגיל; אם כי חוששני כי הוא אכל פחות ושתה יותר מן המתר; שכן הוא שרת את עצמו ליד הדלפק, תוך רטונים ותקיעות חטם, מבלי שאיש יעז להפריע לו. בערב ההלונה הוא היה שכור קתמיד; והיה זה מקריד לשמע בבית עטוף-האבל את שירי הנם הגסים שלו. אבל – חלש ככל שהיה – עדין פחדנו ממנו פחד-מנת, וקרופא נמצא הרחק מכאן ונדל לבקר בביתנו מאז פטירת אבי.

מיום ליום הלך הקפיטן ונחלש. הוא גרר את רגליו במעלה המדרגות ובמורדן, הלך מן הטרקלין אל הדלפק ונזרה, ולעתים הוציא את ראשו אל מחוץ לדלת, לרחוק את הנם. הוא נשען אל הקיר בלכתו והתנשם בכבדות, כאדם המטפס על מדרגו של הר תלול. הוא חדל לפנות אלי, נדומני כי שכח כליל את נדויו. אבל מזגו נעשה הפכפך מתמיד, ובהתחשב עם תשישותו הגופנית הוא היה עתה תוקפני יותר מאי-פעם. בשעה שהיה שותי נהג לשלף את חרבו ולהניחה אל מול עיניו. אך על אף כל אלה הוא לא שם כמעט לבו אל הבריות אלא לשב שעות שקוע בהרהוריו הטרופים. פעם אחת, למשל, פצח לפתע, למרבה תמהוננו, בזמר שונה לחלוטין – שיר-אהבה כפרי, שודאי למד בצעירותו, בטורם יצא להפליג אל מרחבי הנם.

וכך מגיעים אנו אל השעה השלישית אחר הצהרים, למחרת ההלונה – בה עמדתי לרגע בפתח הפנדק, ראשי מלא הרהורים נוגים על אבי המנוח, ועיני משוטטות על פני הגוף הצונן והעטוף ערפל. לפתע ראיתי אדם זר מתנהל לאטו בדרכי ומתקרב לעברנו. מזד הבחנתי כי עור לפני, שכן הוא נקש במקל תוך כדי הליכה ומצחנה כסתה את עיניו. גבו היה כפוף ומגבנו, אם מזקנה או מחלשה, והוא לבש מעיל-ספנים ענקי ומרפט, ששנה לדמותו מראה מענות להחריד. מימי לא ראיתי דמות מזויפה יותר מזאת. הוא עצר במרחק-מה מן הפנדק, ובהרימו את קולו לצנחה צורמנית קרא אל האויר אשר לפניו:

“היואיל מישוהו באדיבותו לומר לעור אמלל, שאבד את מאור-עיניו על הגנת מולדתו – ינצר האל את המלך ג'ורג' – מהו המקום שהוא נמצא בו עתה?”

“אתה נמצא במפרץ-הגבעה-השחורה, מול פנדק אדמירל בינבאו, אישי הטוב.” ענית.

“אני שומע קול, אמר הלה, קול נערי. התואיל לתת לי את נדך, ידידי הצעיר, ולהנחות אותי בדרכי?”

הושטתי את ידי, והיצור הסומא בעל הדבור החלקלק לפת בן-רגע אותה בכל פח רשעותו. נבהלתי כל-כך, עד כי נאבקתי בו במאמץ להמלט ממנו; אך העור משך אותי אליו בתנופת זרוע אחת.

“עכשו, ילד, אמר, הבא אותי אל הקפיטן.”

“שכח אהנה, אדוני, אמרתי לו, אני לא מעז...”

“אה, פלט בנעימה לעגנית, קח אותי מיד, או שאשבר את נדך.”

והוא סובב בדברו את ידי בכח פה רב, שהוציא זעקת-כאב מפיו.

“אדוני, אמרתי, התפונתי לטובתך. הקפיטן כבר איננו אותו בן-אדם שהיה. הוא יושב שם מול חרב שלופה, נאדון אהד...”

“קדימה!” שסע אותי; מימי לא שמעתי קול כל-כך אכזרי, מקפיא וצורם בקולו של אותו עור. הוא הפחיד אותי יותר מאשר הכאב והחלשתי לצית לו מיד. נכנסנו הישר פנימה, אל תוך הטרקלין, וקרננו אל השלחן, אשר לידו ישב הקפיטן החולה שלנו, ספוג פלו רום. העור פסע צמוד אלי, באחוזו בי באגרוף-של-ברזל ובהשעינו עלי את מלוא כבד משקלו.

“הובל אותי ישר אליו, וכשנמצא מולו קרא בקול: ‘הבאתי לך חבר, ביל!’ אם לא תעשה זאת – אעשה אני את זה – ויבדברו כבד אותי בצביטה נוראה כל-כך, שכמעט הוציאה את נשמת. אותו רגע כבר פחדתי כל-כך מן הקבצו העור, עד ששכחתי כליל את כל האחרים. פתחתי את דלת הטרקלין, נכנסתי פנימה והשמעתי בקול רועד את ארבע המלים:

“הבאתי לך חבר, ביל!”

הקפיטן העלוב הרים את עיניו ובן-רגע פג כל המשקה מראשו. הבעת פניו לא אמרה פחד, אלא מחלה אנושה. הוא נסה להתרומם, אך איננו סבור שנותר די פח בגופו כדי לעשות זאת.

“זהו זה, ביל. שב בשקט, אמר העור, אני לא מסגל לראות, אבל אני יכול לשמע אצבע וזה. עסק הוא עסק. תושיט אלי את נדך השמאלית. נאמה, ילד, קח את הנד השמאלית שלו והבא אותה אל הנד הימנית שלי.”

שנינו מלאנו בקפדנות את פקדתו, ונכלתי להבחין כי הוא העביר משהו מתוך פה-הנד שהתזיקה את מקלו אל תוך ידו של הקפיטן, שנסגרה בן-רגע.

“העסק נעשה, אמר העור; ובאמרו מלים אלה הוא הרפה ממני פתאם, ובהפגינו זריזות נדיקנות מדהימות, הוא דלג מן הטרקלין אל הרחוב. הספתי לעמד ללא תנועה, ושמעתי את מקלו מקיש על אבני הדרכך נקישות ההולכות וגונעות במרחק.

עברו דקות אהדות עד שהקפיטן ואני הצלחנו להתאושש מעט; אך כרגע שהרפיתי מזרעו, הוא משך אותי אליו ונעץ את עיניו

“שעה עשור!” פרץ בצעקה, “יש לנו עוד שש שעות... אנחנו נסדר אותם!”

הוא קפץ על רגליו; אך ברגע זה ממש הסתחרר, הרים את ידו אל גרונו, עמד מתנוודד שניות אחדות – ואחר כך צנח בקול חבטה מוזר מלוא קומתו על הרצפה.

חשתי אליו מיד וקראתי לאמי. אך המהירות היתה מיתרת הפעם. הקפיטן נתקף שבץ ונפח את נשמתו. ואז ארע דבר מוזר: מעודי לא חבבתי אדם זה, אם כי לאחרונה חשתי כלפיו רגש של חמלה. אך ברגע שקראתי אותו מוטל מת לפני, פרצתי בשטף של דמעות. הנה זה המת השני שהפכתי בחיי והגון על המנת הראשון הנה עדין טרי בלבי.

4. ארגז-הים

לא אבדתי גם רגע וספרתי לאמי כל אשר ידעתי. אפשר שהיה עלי לספר לה זאת מבעוד זמן, שכן עתה ראינו עצמנו נתונים בספנה חמורה. חלק מכספו של הקפיטן – אם אמנם היה לו כסף – שיך הנה ללא ספק לנו, לפרעון חובותיו. אבל קשה הנה להאמין כי עמיתיו של הקפיטן, ובעיקר אותם שני טפוסים שזכיתי לפגש – בלב-כוישי והקבצן העור – יאיתו לותר על חלקם בשלל על-מנת לפרע את חובותיו של עמיתם המת. בקשתו האחרונה של הקפיטן, לרכב מיד אל ד"ר ליבסי, פרושה הנה – להשאיר כאן את אמי לבדה, בלא הגנה, וזאת לא העליתי בכל על דעתי. עם זאת, חששנו לשהות עתה רגע מיתר בבית זה; כל רשורש קל – אפלו תקתוקו של שרון-הקיר – מלא את לבנו אימה. הדי צעדים הגיעו לאזנינו מבחוץ, והמשבחה על העור הנתעב, העלול לחזור לכאן בכל רגע, סמרה את עורי, אם אמנם זהו הבטוי הנכון, יש למצא מוצא לכך – בכל ההקדמ. לבסוף התלטנו, אמי ואני, לסור אל הכפר הסמוך ולהזעיק שם עזרה. אמרנו – ועשינו. ללא כסוי לראשינו נחפזנו מיד החוצה ונצאנו לדרך – אל תוך הערב היורד והכפור הערפלי.

הכפר השתרע בצדו האחר של המפרץ, מרחק שש-מאות מטרים מאתנו, אך נסתר מעינינו. לשמחתנו ולמזלנו נמצא הכפר בכיוון המגד לדרך, שממנה בא העור ואשר בה הסתלק. צעדנו ללא מנוחה, ורק מפעם בפעם עצרנו לשניות אחדות והטינו אוזן; אך שום קול לא נשמע, מלבד רחש הגלים הלוחכים את החוף וקריאות העורבים בחרש.

נרות הבהבו לקראתנו משהגענו אל הכפר, ולעולם לא אשכח את השמחה שמלאה את לבי למראה הנצנצים הזהבים, שקרצו אלינו מפל דלת וחלון. אך במהרה התברר לנו כי זו היתה פל העזרה שיכלנו לקבל במקום זה; שכן – אוי לאותה בושחה – שום אדם לא נאות לשוב אתנו אל “אדמירל בינבאו”. ככל שהוספנו לדבר על מצוקתנו, נצמדו האנשים ביתר עז אל פתיחם השאננים. שמו של קפיטן פלינט – אף כי זר היה לי – די היה בו להטיל אימת-מנות בלבותיהם. כמה מאנשי הכפר, שעבדו בשדות הסמוכים לפנדק, נזכרו פתאם כי ראו טפוסים חשודים מהלכים בדרך והם חשבוים למבריחי מקס; ואחד מהם ספר, כי ראה דו-מפרשית קטנה בסמוך למאורת קיט. אכן, הם היו אחוזי אימה; השגנו הניחיד הנה, שפמה מבחוריי הכפר הסכימו לרכב אל ביתו של ד"ר ליבסי, שנמצא בעבר אחר, אך איש לא נאות לבוא אתנו אל הפנדק.

אומרים כי הפחדנות מדבקת; אך הנכונות לעמת זאת מעודדת. לאחר שפל אחד מאנשי הכפר אמר את דברו, קמה אמי ונשאה את דבריה שלה. “אינני מתכננת להוציא כסף, כך אמרה, “השיך לבני היתום. אם איש מכם אינו מעז לצאת לדרך – ג'ים ואני נעז. אנו חוזרים בדרך שבאנו בה, ותודה עלובה לכם, מוגי-הלב. אנחנו נפתח את ארגז-הים של הספן המנוח, גם אם נמות בשעת מעשה.”

אני אמרתי, כמובן, כי אני נלנה אל אמי; והם דברו, כמובן, נגד גבורתנו הנמקרת. אך גם אז לא נחלץ אפלו אדם אחד להלוות אלינו. כל שהעזו לעשות הנה – לתת לי אקדח טעון, שמא נתקף בדרך, וכו' הבטחה להכין למעננו סוסים, שמא ידלקו אחרינו. ועלם אחד רכב אל ביתו של הרופא להזעיק עזרה.

לפי פעם בכל עז בשעה שיצאנו אל תוך הלילה הרחש סכנות. רח מלא עלה במזרח ושלח לעברנו אורו הארגמני מבעד לערפל. למראהו החשנו את צעדינו שכן לא הנה ספק בלבנו כי במהרה תהיה הדרך מוצפת אור ואנו נהיה גלויים לכל עין אורכת. חמקנו במהירות לאורך המשוכות, אך לא ראינו ולא שמענו דבר, עד שלבסוף סגרנו מאחורינו את דלת הפנדק ופלטנו אנחת רוחה.

הסטי במהירות את הבריח, ובמשך רגע ארך עמדנו שנינו באפלה, לבדנו במחצת גופתו של הקפיטן, והתנשמנו בכבדות. אחר-כך הדליקה אמי נר ונכנסנו אל הטרקלין. הוא שכב על גבו במקום שהשארנו אותו, עיניו פקוחות ואחת מזרועותיו פשוטה קדימה.

“הורד את הוילון, ג'ים, לחשה אמי, “הם עלולים לבוא ולהציץ פנימה. ועכשו, “המשיכה לאחר שמלאתי את בקשתה, “עלינו להסיר את המפתח... זה. והייתי רוצה לדעת מי יגע בו, “אמרה בקול רועד מבכי.

כרעתי ללא הסוס על ברכי. על הרצפה, בסמוך לכף-ידו, גליתי פסת-ניר עגלה, שצדה האחד נצבע בפחם שחור. לא הנה ספק בלבי כי זה היה “הפתח השחור”. הרמתי אותה, ועל הצד האחר קראתי מלים אלה, כתובות בכתב-יד ברור ונאה “הארקה נגמרת בעשר בלילה”.

“הארקה שלו נגמרת בעשר, אמא, “אמרתי; וברגע שסימתי את דברי התחיל השעון הישן שלנו מצלצל. הצלצול הפתאומי החריד

אותנו, אך היתה בו בשורה טובה; השעה היתה שש בלבד.

“מהר, ג'ים, אמרה אמי, המפתח!”

חפשי בכיסוי – פיס אחרי פיס. מצאתי בהם מטבעות אחרים, אצבעון, חוטים, מחטים גדולות, טבק מגלגל, האולר בעל הנידית המעקמת, מצפון-פיס, קפסת-הצתה – וזה הכל. כמעט אמרתי נואש.

“אולי הוא קשור מסביב לצנארו,” אמרה אמי.

לאחר שהתגברתי על סלידתי קרעתי את חלצתו סמוך לצנאר, ואמנם פן – שם היה המפתח, תלוי על חבל משוח בזפת. חתכתי את החבל באולרי ומרנו במעלה המדרגות, בלב מלא תקנה. נכנסנו בלא עכוב אל תוך החדר הקטן, שבו התאכסן הקפיטן ימים רבים כל-כך, ואשר בו מנח ארגז-הים הישן מאז יום בוואו לכאן.

הוא נראה מבחזן ככל ארגזי של יורד-ים אחר: האות ב' מטבעת על המכסה על-ידי פרזל מלבן ופנותיו שחוקות ופגועות פה ושם מחמת הטלטולים המרבים.

“תן לי את המפתח,” בקשה אמי, ואף-על-פי שהמנעול היה חלוד ושחוק, היא הצליחה לפתחו ולהרים את המכסה.

ריח חריף של טבק ושל זפת עלה מבפנים, אך דבר לא נראה מלמעלה, וזלת חליפה עשויה ארג משובח, מקפלת בקפידה רבה. איש לא לבש אותה עדיו, אמרה אמי. מתחת לה התחלנו מגלים את הכל-בו – מד-גבה, קפסת-עץ, גלילי טבק אחרים, שני בריחים של אקדחים נאים מאד, מטיל-כסף, שעון ספרדי ישן, תכשיטים פחותי ערך, מרביתם תוצרת חוץ, זוג מצפנים צמודים אל בסיסי נחשת, וחמשה או ששה צדפים מוזרים, שהובאו פנראה מאי-הדו המערבית. פעמים רבות הרהרתי בכך, שהיא נשא אתו צדפים אלה בדרכי נודיו, משך כל חייו רבי התלאות והחטא.

בינתיים לא מצאנו כל דבר של ערך, מלבד התכשיטים ומטיל-הכסף, ואלה לא ענינו אותנו ביותר. סמוך לתחתית גלינו מעיל ימאים נושן, מכתם בלבן של מלח-ים מביש. אמי משכה אותו כלפי מעלה בקצר-רוח, ואז נתגלה לעינינו הדרך האחרון בארגז – צרור קשור באריג-אברזון, שנראה כגלילי נר, ושקית עשויה אריג-מפרשים, שהשמיעה בעת נגיעה צלצול של זהב.

“עכשו אוכיח לבני-בליעל אלה פי אני אשה ושרה,” אמרה אמי, “אציא מכאן רק את הסכום השנה לחובי בלבד, גם לא פרוטה יותר, פתח את הברתיק שלנו.” ובאמרה פו התחילה למנות ולהעביר את הסכום המגיע לה, לפי חשובה, משקית המלחים אל תוך הברתיק שהחזיקתי בידי.

היה זה עוסק ממשך ומסבך, פי המטבעות שנמצאו בשקית היו מפל הגדלים והאצות – דובלונים ספרדיים, נפוליונים צרפתיים, שמיניות והשד-יודע מה עוד – הכל בערבוביה אחת גדולה. השטרלינגים היו מעטים ביותר, אך נקא אותם העדיפה אמי, כי הם היו הנוחים לה ביותר לחשובה.

משהגענו אל מחצית המלאכה הנחתי פתאם את ידי על זרועה; בתוך האויר הדומם והקפוא שמעתי רעש, שהקפיץ את לבי אל גרזני – נקישות מקלו של הקבצן העור על הדרך הקפואה. הוא הלך וקרר, ואלו אנו ישבנו במקומנו בנשימה עצורה. אחר-כך נשמעו נקישות רמות על דלת הפנדק, ויכלנו לשמע את הנידית עולה ויורדת ואת הבריח מטלטל ברעש; הנבל נסה להפנס פנימה, אך נסיונו לא עלה בידו. לאחר מכן נשתרר רגע של דממה, ולבסוף חזרנו ושמענו את נקישות המקל על אבני הדרך, שהלכו ונחלשו לרוחנתנו הרבה, עד שגעו במרחק.

“אמא,” אמרתי, “קחי את כל הכסף ונסתלק מכאן.” הייתי בטוח, פי הדלת הנעולה עוררה חשד בלבו ובמהרה ישוב קו-הצרעות בלו לזמזם באזנינו; ובכל-זאת, עד כמה מאשר הייתי על שנעלתי אותה – זאת יוכל להבין רק מי שפגש אי-פעם את העור הנורא ההוא.

אבל אמי, על אף אימתה, סרבה לטל גם פרוטה אחת יותר מן המגיע לה, וגם סרבה בעקשנות להסתפק בפחות מן המגיע. השעה עדיו איננה שבע, כך אמרה, היא יודעת מה מגיע לה והיא גם מתכוונת לקבל זאת. היא הוסיפה עדיו להתנפת אתי, בשעה שקול שריקה רחוקה הגיעה לאזנינו מפונן הגבעה. צליל זה היה בו די – ואף יותר מדי – לשנינו.

“אסתפק במה שלקחתי,” אמרה וקפצה על רגליה.

“ואני אקח את זה, פדי להשלים את החשבון,” אמרתי ונטלתי בידי את הצרור העטוף באברזון.

כרגע הבא כבר מששנו את דרפנו במורד המדרגות, בהשארנו את הנר הדולק ליד הארגז הריק; ומקץ רגע נוסף פתחנו את הדלת ונמלטנו על נפשנו. אכן, הדרך נעשה בזמן, גם רגע אחד לא מקדם מדי. הערפל התחיל מתפזר במהירות, הירח זרע את אורו על פני הקרקע, ורק מסך דק היה תלוי מסביב לפנדק ולעמק, פדי להסתיר את מנוסתנו. משהגענו אל אמצע הדרך, המוליכה אל הכפר, התחיל הירח מאיר גם עלינו. אך לא היה זה עדיו הפל; לפתע הגיעו קולות ריצה לאזנינו, ומשהבטתי לאותו פונן הבחנתי באור מתננד קדימה ואחורה במהירות – סימן כי אחד הרצים פנס בידו.

“אל אלהים,” אמרה אמי פתאם, “קח את הכסף ורוץ. אני עומדת להתעלף.”

זה עלול להיות הסוף של שנינו, אמרתי בלבי. הו, כמה גרפתי את השכנים מוגי-הלב; ומה כעסתי על ישרה ועל חמדנותה של אמי המספנה, על תמימותה האוילית בעבר ועל חלשתה בהווה!

למזלנו נמצאנו עתה סמוך לגשר הקטן. תמכתי באמי ונסעתי לה להגיע עד הגדה; ובהגיענו לשם היא פלטה אנטה קלה וצנחה על כתפי. איני יודע מאין שאבתי את הפח לעשות זאת, וחוששני כי עשיתי זאת שלא בכשרון רב; אבל הצלחתי לגרר אותה עד החוף ולהסתירה מתחת לקמור הגשר. הלאה מזה לא יכלתי להביאה, הגשר היה נמוך מכדי שנוכל לזחל מתחתיו. וכך נאלצנו להשאיר באותו מקום שאליה הגענו – גלויים כמעט לאור הירח ובטוח שמיעה מן הפנדק.

5. אחריתו של העור

עלי להודות כי סקרנותי היתה חזקה מפקדי. לא יכלתי בשום פנים להשאיר במקום-מתבואי, ועל כן זחלתי בתורה אל הגדה, ובהסתירי את ראשי בתוך שיח רתם הצלחתי לראות את קטע-הדרך אשר ממול לדלת הפנדק. ברגע זה התחילו הרודפים מגיעים, שבעה-שמונה מהם רצים בכל כחם במורד הדרך, בעוד נושא-הפנס שועט במרחק-מה לפניהם. שלשה מהם רצו יחד, יד ביד, ועל אף הערכל הצלחתי להבחין פי האמצעי שביניהם היה העור. ברגע הבא הוכיח קולו הצורמני פי אמנם צדקתי.

“סלקו את הדלת!” צעק.

“כן, אדון!” ענו שנים-שלשה קולות.

ההסתערו על אדמירל בינבאו' התחילה. רגע קל שררה מסביב דממה, שהופרה על-ידי לחשושים מקטעים, כאלו הפתעו המסתערים לגלות פי הדלת פתחה. אך ההפוגה היתה קצרה, כי לפתע חזר העור להשמיע את פקדויותיו. קולו הדהד רם וגבוה, כאלו רתת מרב זעם וקצר-רוח.

“פנימה! פנימה!” צעק וגדף אותם, על שאינם ממהרים לצית לו.

ארבעה-חמשה מהם ציתו לו מיד, בעוד שנים אחרים נשארו מאחור, ליד מפקדם הסומא. משך רגע שררה שוב דממה, אחר-כך הדהדה זעקת תמיכה ומיד אחריה צנח מישהו מתוך הבית:

“ביל מת!”

אבל העור גדף אותם שנית על אטיותם.

“חפשו עליו, גלמים עצלים! ונשאחדים יעלו למעלה ויבדקו בארגז!” צעק בקול. שמעתי את רגליהם הולמות על המדרגות הישנות שלנו ומרעידות את הבית בלו. כעבר רגע הדהדו שוב קריאות תדהמה; חלון-הסדר של הקפיטן נפתח בטריקה ובקול-נפץ של זכוכית, ופלג-גופו העליון של אדם נרפן החוצה, כשראשו וכתפיו נגלים לאור-הירח. הוא פנה אל העור שעמד מתחתיו, על שולי הדרך, ודבר אליו.

“פיו, צעק מלמעלה, “מישהו כבר הקדים אותנו והוציא את כל התפצים מן הארגז.”

“זה ישנו?” שאג פיו.

“הפסוף ישנו.”

העור שלח לעזאזל את הפסוף.

“אני מתפונן לרשימות של פלינט.” צעק בזעם.

“אנחנו לא מצליחים למצוא אותם.” השיב האיש.

“הי, אתם שם למטה, אולי זה על ביל?” הוסיף העור לצעק.

למשמע הצעקה הופיע בפתח אחד האנשים, שחפשו על גופתו של הקפיטן, ואמר: “מישהו כבר חפש עליו ולא השאיר כלום.”

“אלה הם בעלי הפנדק... זהו הילד ההוא. חבל שלא נקרתו את שתי עיניו!” צנח העור, שנקרא בשם פיו, “הם היו כאן לפני כמה רגעים... הם נעלו את הדלת, בעצמי נסיתי אותה. התפזרו, בחורים, וחפשו אותם!”

“נכון מאד, אמר הברנש שנסעו אל החלון, “הם השאירו את הנר דולק ליד הארגז.”

“התפזרו ומצאו אותם! בדקו כל סדק בבית!” חזר פיו על פקדתו ונקש במקלו על אבני הדרך.

המלה רבה מלאה עתה את חללו של הפנדק הישן שלנו. צעדים כבדים אצו-רצו לכאן ולכאן, כהיטים השלכו, דלתות נטרקו,

בנות-קול הדהדו, ולבסוף יצאו האנשים החוצה בזה אחר זה, והודיעו כי לא הצליחו למצא דבר בתוך הבית. ברגע זה נשמעה שוב השריקה, שהבהילה כל-כך אותי ואת אמי, בשעה שרכנו מעל ארגז-הגם, אלא שהפעם היא נשנתה פעמים. תחלה סברתי כי זוהי קרנו של העור, אם ננקט לשון-מליצה, המזעיקה את האנשים לפעולה; אבל עכשו גליתי כי הנה זה אתות מן הגבעה אל הכפר, ולמראה תגובתם של שודדי-הגם הבינתי כי זוהי אזקה מפני סכנה קרבה.

“והו שוב דירק, ” אמר אחד, “אתות כפול! מכרחים לזוז, בחורים.”

“לזוז, טפש ברבוע!” צעק פיו, “דירק הנה גלם פחדני מהתחלה, ואתם אל תשימו אליו לב. הם מכרחים להיות קרובים, שיקרי לא הספיקו להתרחק מאן. התפזרו מיד ושימו עליהם את הידים שלכם, חמורים! אוח, בשם הקדושים, ” הזדעק, “אלו רק היו לי עינים!”

קריאה זו היתה לה השפעה פלשה; שכן שנים-שלושה ברנשים התחילו מחפשים פה נשם, בין הגרוטאות, אך ללא התלהבות יתרה, בעוד אחת מעיניהם שלוחה לעבר הסכנה הקרבה, ואלו האחרים עמדו בצד הדרך באפס מעשה.

“יש לכם סכוי להניח את הידים שלכם על הון עצום, מטמטמים שפמכם, ובכל-זאת אתם עומדים כאן כמו גלמים! איש מכם לא העז להתניב פנים אל פנים מול ביל – רק אני עשיתי זאת, ובלי עינים! ואני עלול לאבד עכשו את ההזדמנות הגדולה של חיי – באשמתכם! בגללכם אשוב להיות קבצן עלוב, הזוחל על ארבע כדי לקבל טפת רום, בעוד שיש לי סכויים לנסע במרכבה כמו מלך! אלו הנה לכם אמץ-הלב שיש לתולעת קטנה בתפוח הייתם מצליחים לתפס אותם מזמן!”

“מספיק לקשקש, פיו, ” רטן אחד מהם, “השגנו את הדובלונים!”

“הם בנדאי החביאו את הדבר ההוא, ” אמר שני, “קח את הנפוליונים ותפסיק לעמד כאן וליגלל.”

למשמע המלים הללו עלתה חמתו של פיו עד להשחית. הוא הניף את מקלו בשתי ידיו והכה בו על ימין ועל שמאל, מבלי שיוכל לראות במה ובמי הוא פוגע. האחרים פתחו בשטף של גרופים כלפי בן-הבלעל הסומא, אימו להטיל עליו ענש נורא ואים ונסו לשוא להוציא את המקל מידיו.

קטטה זו היא שהצילה אותנו; שכן עודה בעצומה, הדהד קול שני מעבר לגבעה – קולם של סוסים דוהרים. כמעט באותו רגע התנפצה רינת אקדח באור מכוון המשוכה – והנה זה האות האחרון לסכנה הקרבה. פהרו-עין קמו שודדי-הגם ונפוצו לכל עבר: האחד נס מערבה, לעבר המפוצץ, שני נמלט אל מעלה הגבעה, וכן הלאה – עד שמקץ מחצית הדקה לא נותר גם אחד מהם, זולת פיו לבדו. הם הפקירו אותו לנפשו, אם מחמת הבהלה שתקפה אותם, או מתוך שאיפת נקם על מלאתיו ומהלמותיו. עתה התרוצץ מבהל אנה ואנה, במעלה הרחוב ובמורדו, מקיש במקלו וקורא לתבריו. לבסוף פנה בפיו הלא-נכון, עבר אותי בריצה לעבר הכפר וצעק בקול:

“ג'וני, פלב-כוישי, דירק, ” נשמות אחרים, “אתם לא תפקירו את פיו הזקן, חברים... לא את פיו הזקן!”

ברגע זה גבר מאד רעש הסוסים הדוהרים, וארבעה-חמשה פרשים הופיעו באור הירח נשטפו במלא מהירות על פני המדרון. עתה הבחין פיו בטעותו, הסתובב בצוטה לאחור, רץ הישר לעבר התעלה והתגלגל אל תוכה. אך פעבר שגנה עמד שוב על רגליו ופתח שוב בריצה מהירה ואחוזת אימה – הישר אל מתחת לפרסות הסוס הקרוב ביותר.

הפרש נסה להצילו – אך לשוא. פיו צנח לארץ בזעקה, שקרעה את אפלת הלילה, בעוד ארבע פרסות דורסות רומסות אותו. תחלה צנח על צדו ואחר-כך התהפך אט אט על פניו – וקפא ללא רוח-חיים על משכבו.

קפצתי על רגלי וצעקתי לעבר הפרשים. הם עצרו בסוסים הדוהרים גם בלא צעקתי, נרעשים למראה התאונה. פעבר רגע הבחנתי מי הם היו. האחד – זה שרכב מאחור – הנה הצעיר, שדעה מן הכפר כדי להזעיק את ד"ר ליבסי; האחרים היו שוטרי מכס, אותם פגש בדרך, ואשר השכיל לשכנעם להלוות אליו. בינתיים הגיעו הידועות על הדו-מפרשית, המסתתרת במאורת-קייט, אל אזניו של המפקח דנס, והוא יצא עם אנשיו לעבר המפוצץ – ותודות לכך נצלנו אמי ואני ממנת בטוח.

פיו מת, מוטל הנה דומם כאבן. מהרנו לשאת את אמי אל הכפר והשבנו את רוחה בעזרת מים צוננים שרויים במלח; היא חזרה במהרה לאינתה, אם כי הוסיפה לקונן על אבדן הכסף. בינתיים דהר המפקח דנס במלא מהירות אל מאורת קייט, ואלו אנשיו ירדו מן הסוסים ועשו דרכם ברגל לעבר הגיא, בעוד ידעם אוחזות ברסן הסוסים ועיניהם מגששות באפלה אחר מארכים אפשריים. אך בהגיעם אל החוף כבר היתה הדו-תרינית בדרכה אל לב-גם, אם כי היתה קרובה עדן אל החוף. המפקח צעק אליה לעצור; אך קול השיב ונעץ לו להרחיק עצמו מאור-הירח, אם אינו רוצה לספג מטען-עופרת בגופו; באותה שניה ממש שרק פדור בסמוך לזרועו. לא עברה שעה ארבה, והספינה הכפילה את מהירותה ונעלמה מן העין.

המפקח דנס עמד על החוף ככד שהוציאוהו מן המים, ”כלשוננו. כל שיכל לעשות הנה לשלח אדם אל המעגן ולהזהיר את ספינת-המשמר; ” ונדבר זה, ” אמר, “לא היתה בו תועלת רבה; שכן הם חמקו לדרכם – וסוף פסוק. טוב לפחות שרמסתי את בלואיו של האדון פיו.” הוסיף, שכן בינתיים הספיק לשמע את ספורי שלי.

חזרתי יחד אתו אל אדמירל בינבאו. מנמי לא ראיתי בית הפוך כל-כך. אפלו השעון הפל מן הקיר על-ידי הנבלים, בחפשיהם אחרי ואחרי אמי; ואף-על-פי שדבר לא נלקח, מלבד שקית-הכסף של הקפיטן וחפצי כסף מן המגרה, זכלתי להבחין מיד פני אנו

הרוסים עתה לחלוטין. המפקח דנס נסה לברר את המצב.

“הם לקחו את הכסף, הלא כן? ובכן, הוקינס, מה בשם אלהים, הם חפשו בבית? עוד כסף, אולי?”

“לא אדוני, לא כסף, אמרתי, אני מאמין, אדוני, כי הדבר שחפשו נמצא עכשו בכיס-החזה שלי. ואם לומר את האמת, אדוני, הייתי רוצה מאד להקביא אותו במקום בטוח.”

“בהחלט, נצרי, הצדק אתך, אמר דנס, אני אקח זאת אתי, אם אינך מתנגד.”

“חשבת, אולי... ד”ר ליבסי. פתחתי ואמרתי.”

“נכון בהחלט!” שסע את דברי בעליצות רבה, “נכון בהחלט, הדוקטור הוא גם ג’נטלמן וגם איש-החק. ועלשו, אם נחשב על כך, אני מוכן לרפב לשם בעצמי ולהודיע זאת לו, או לאציל טרילוני. פיו מת, נאין עוד מה לעשות. לא שאני מצטער על כך, אבל הוא מת, מבין אתה, והאנשים עלולים להאשים במותו קצין ממשטרת המכס של הוד-מלכותו. שמע מה אמר לך הוקינס; אם אתה מוכן, אקח אותך אתי.”

הודיתי לו בכל לבי על ההזמנה ושנינו פנינו אל ארות הסוסים. ספרתי לאמי את תכנינו והכינונו את הבהמות לרכיבה.

“דוגר, אמר המפקח דנס, ייש לך סוס הגון. הרפב את הנער מאחוריך.”

מיד לאחר שהתישבתי על האפך ואחזתי בתגורתו של דוגר, השמיע המפקח את פקדתו והמשמר יצא בדהרה קלה אל הדרך, בואך ביתו של ד”ר ליבסי.

6. כתיבי הקפיטון

רכבנו ללא מעצור, עד שעצרנו מול דלת ביתו של ד”ר ליבסי. הבננו הנה שרוי פלו באפלה.

המפקח דנס הורה לי לקפץ מטה ולדפק על הדלת. זו נפתחה כמעט מיד על-ידי המשרת.

“ד”ר ליבסי בבית?” שאלתי.

“לא, ענתה, הוא בא הביתה אחרי הצהריים, אבל הלך אחר-כך אל הטירה, לסעד בתברתו של האציל טרילוני.

“ובכן, בחורים, אל הטירה!” אמר המפקח דנס.

מאחר שהדרך לא הייתה ארוכה, לא עליתי הפעם על גבי הסוס אלא רצתי לצד סוסו של דוגר עד לשערי הטירה; אחר-כך הוספתי לפסע במעלה השדרה הארוכה, העומדת בשלכת והשטופה באור-ירח, עד שהבחנו בפס הלכו של בניני האחזה, החוצה את הגן הגדול והעתיק לרחבו. כאן ירד מר דנס מעל גבי סוסו ונכנס יחד אתי אל הבנין.

המשרת הוליך אותנו לאורך מעבר רפוד במרפדים והצביע לעבר ספריה גדולה, גדושה מדפים עמוסי ספרים ופסלונים; שם, משני צדי האח הבוערת, ישבו האציל טרילוני וד”ר ליבסי, ומקטרות בידיהם.

מעולם, עד אותו רגע, לא ראיתי אציל מקרוב כל-כך. הוא היה אדם גבה-קומה – שני מטרים ואולי יותר – גופו מוצק, תני פניו גלויים ונמרצים, גונם רמז על מסעיו המרבים; גביניו היו שחורים מאד, ותנועותיהם המהירות העידו על מזג סוער, לא רע לטעמי, אך אולי מהיר-חמה.

“הכנס, מר דנס, אמר בקול, שהיו בו גאנה וחסד גם יחד.

“ערכ טוב, דנס, אמר הרופא במנוד ראש, “נערכ טוב גם לך, ג’ים ידדי. איזו רוח טובה הביאה אתכם לכאן?”

המפקח נצב בקומה זקופה וקשוחה והרצה את ספורו, כאלו היה זה שיעור. הייתם צריכים לראות כיצד שני האדונים הללו הטו גופם קדימה, הביטו זה בזה ומרוב סקרנות והפתעה שכחו לעשן. מששמעו כיצד חזרה אמי אל הפנדק, חבט ד”ר ליבסי בכף-ידו על ירכו והאציל הריע “הידד” ושב את מקטרתו הארוכה על סורגי האח. ועוד בטרם הגיע הספור לסיומו קם האציל טרילוני מכסאו והתחיל פוסע אנה ואנה על פני החדר, והרופא הסיר מעל ראשו את הפאה הנכרית, כאלו על-מנת להיטיב לשמע; הוא נראה בעיני מוזר מאד בגלגלתו המספרת קצר.

לבסוף סים המפקח את ספורו.

“מר דנס, פנה אליו האציל, “הנך אדם אמיץ ונשר; ואם דרסת למנת אותו נבל מרשע – אני רואה זאת כמעט כמצנה, כאלו דרסת תיקון ארסי, ונער זה, הוקינס, אף הוא בן-חיל בעיני. התאיל בטיבך לצלצל בפעמון, הוקינס? מר דנס יתפבד עתה במשקה.”

“ויבכו, ג'ים, פנה אלי הרופא, האם הדבר שהם חפשו כל-כך נמצא ברשותך?”

“הנה הוא, דוקטור, אמרתי ומסרתי לך את הצרור העטוף באברזין.

הרופא בוחן אותו בקפידה, והבחנתו כי אצבעותיו השתקקו מאד לפתח את קשוריו; אך במקום לעשות זאת, הוא הכניס לאטו את הצרור לתוך כיס-מעילו.

“טרילוני, אמר הרופא, לאחר שדנס יסיים את המשקה עליו לשוב, פמוכו, אל יחידתו; אך הייתי רוצה שהוקינס ישאר כאן וילוו בביתי, וברשותך האדיבה אני מציע פי נוציא את הפשטידה ונתקין לו אותה לארוחת-ערב.”

“פנדברין, ליבסי, אמר האציל, להוקינס מגיע יותר מסתם פשטידה קרה.”

לאחר רגע הנחה על השלחן הצדדי פשטידת יונים, ואני זכיתי בארוחת-ערב הגונה, שכן הייתי רעב כמו בז. המפקח דנס סיים בינתיים את המשקה, וזכה בשבחים נוספים ולבסוף יצא לדרך.

“נעכשו, טרילוני, אמר הרופא.

“נעכשו, ליבסי, אמר האציל, באותה נעימת-קול.

“לאט לאט, צעד אחר צעד, צחק ד"ר ליבסי, אתה שמעת ודאי על אותו קפיטן פלינט, הלא כן?”

“אם שמעתי עליו!” הרים האציל את קולו, “אתה שואל אם שמעתי עליו! הוא היה שווד-הים צמא-הדם ביותר שהפליג אי-פעם על גלי-הים. שחור-זקן היה תינוק לעמתו. הספרדים כל-כך פחדו מפניו עד ש – האמן לי, אדוני – לא פעם התגאיתי בלבי שהוא בן העם האנגלי. בעיני אלה ראיתי את מפרשיו נעים ליד חופי טרינידד, ואותו בן-נעות-המכרזות הפחדן שהפלגתי אתו פנה לאחור ונכנס בבהלה אל מעגן פורט-אוף-ספין.”

“כן, גם אני שמעתי עליו, פאן באנגליה, אמר הרופא, “אבל השאלה העקרית היא: האם היה לו כסף?”

“כסף?! קרא האציל, נלהב בלו, “האם לא שמעת את הספור? מה רצו אותם נבלים מלבד כסף? לאיזו מטרה מוכנים היו להשליך את נפשם האפלה מנגד, אם לא למען כסף?”

“זאת נדע מיד, השיב הרופא, “אבל אתה צועק ומתלהב כל-כך, עד שאינני מצליח לומר גם מלה אחת. מה שרצוני לדעת עכשו הוא: נניח שיש לי כאן, בכיסי, אי-אלו רמזים למקום המדויק, שבו טמון אוצרו של פלינט; האם מטמון זה ראוי שנטרח עליו כל-כך?”

“אם הוא ראוי, אדוני?” הצטעק האציל, “אם אמנם יש בנדך רמזים אלה, ארפש בלא שהיות אננה במספנות בריסטול, אצטר למשלחת אותך ואת הוקינס ואצא לדרך, לשים נדי על מטמון זה, גם אם אצטרך לחפש אותו שנה תמימה!”

“טוב מאד, אמר הרופא, נעכשו – ברשותו של ג'ים – נפתח את הצרור. והוא הניח אותו לפניו על השלחן.

הצרור היה תפור היטב, והרופא פתח את תיק-המכשירים שלו וגזר את התפרים בעזרת המספרים הרפואיים שלו. הצרור הכיל שני דברים – ספר עבה וגליון-נייר חתום.

“קדם כל נעין בספר, הציע הרופא.

האציל ואני הצצנו מעל לכתפיו, בשעה שנידו פתחו את הספר; שכן ד"ר ליבסי הזמין אותי ברב אדיבות לעמד לצדו, כדי שגם אני אהנה מן הבדיקה המרתקת. על הדף הראשון מצאנו רק כמה שרבוטים, מן הסוג שאדם עושה בעטו מתוך שצמום, או לצורך אמונים. אחד השרבוטים הללו הזכיר לי את כתבת הקעקע: “בילי בונס בחור פארז”; האחרים היו: “מר ב. בונס, חובל”, “אין יותר רום”, “על-יד פלם-קי הוא חטף את זה”, ועוד כל-מיני קשקושים, מרבייתם מלים בודדות חסרות משמעות. הסתקרנתי מאד לדעת מי היה האיש ש”חטף את זה”, ומהו “זה” שהוא חטף; ספין בגב, פנראה.

“חכמה רבה אין כאן, אמר ד"ר ליבסי, בהוסיפו לעלעל בדפי הספר.

תריסר הדפים הבאים היו מלאים וגדושים בכל מיני רשומים מוזרים. בשולי אחת השורות נרשם תאריך ומתחתיו סכום כסף, כמו בספרי חשבונות רגילים; אך במקום מלות הספר מצאנו רק צלבים שונים בין השנים. ב-12 ביוני 1745, למשל, נרשם סכום בן שבעים לירות לחובתו של פלוני, וסימן בן ששה צלבים ציון את הסבה לכך. במקרים מעטים נרשם גם שמו של מקום, כגון: “מול קרקס”, או סתם קני-אריך וקני-רחב, כגון:

20'62'17; 40'19'02”

רשומים אלה השתרעו על פני תקופה בת עשרים שנה בקרוב, כשהסכומים הולכים וגדלים מדי פעם; לבסוף נרשם סך-הכל

נכבד, לאחר תמשה-ששה תרגילי חשוב מטעים, וליד הסכום נרשמו המלים: "בונס – השלל שלו".

"אינני מוצא כאן את ידי ואת רגלי, "אמר ד"ר ליבסי.

"הדבר ברור כשמש בצהריים!" קרא האציל, "זהו ספר-החשבונות של פלב-הדמים שלנו. הצלבים האלה מרמזים על אגיות שהטביעו ובזזו. הסכומים מצוינים את חלקו של נבל זה בבזה, ובמקומות שעשוי להתעורר ספק הוא רשם ציון נוסף; למשל: מול קרקס. הנה, מול החוף הזה התקף קלי-שיט ביש-מזל, אלהים ירחם על נשמותיהם של האנשים שהיו על ספוננו, שימדו מכבר לשפן בין האלמגים."

"צדקת! "אמר הרופא, "והסכומים הולכים וגדלים ככל שהוא עלה בדרגה."

לא היה עוד דבר נוסף במחברת מוכרת זו, מלבד שמות של מקומות שונים בדפים הריקים שבסופה וטבלת- השנאה של מטבעות צרפתיים, ספרדיים ואנגליים, אלה מול אלה.

"הרי לך גבר יסודי, "אמר הרופא, "הוא לא יניח לאיש לרמותו."

"ויעשיו, "הכריז האציל, "נבדק את הדבר השני."

הגליון הזה חתום במקומות אחרים על-ידי אצבעון; פנראא אותו אצבעון עצמו שמצאתי בכיסו של הקפיטן. הרופא פתח את החותמות בזהירות רבה, ולבסוף נפרשה לעינינו מפה של אי, עם ציונים של קני-ארך וקני-רחב, ציוני עמק, שמות של גבעות, מפרצים ומעגנים וכל ציון אחר, הדריש לאגיה למען תוכל להטיל עגן ליד חופיו. ארכו של האי היה כתרסר קילומטר ורחבו – שמונה; צורתו היתה, אפשר לומר, כצורת דרקון הנצב על רגליו, והוא נתברך בשני מעגנים סגורים. במקצו נמצאה גבעה בשם "המשקפת"; ציונים אחרים נוספו למפה במועד מאחר יותר, והבולטים שבהם שלשה צלבים, שצירו בדיו אדמה – שנים בחלקו הצפוני של האי נאחד בדרום – מערב; ולצדו של צלב אחרון זה נרשמו באותה דיו אדמה, באותיות קטנות וברורות מאד, השונות מאד מן הפתב המתנווד של הקפיטן, מלים אלה: "כאן מקום המטמון."

על צדה האחורי של המפה רשמה אותה יד את המידע הבא:

עץ גבוה, פתח גבעת-המשקפת, נושא נקדת-ציון אל מ-צ.צ.מז.

אי השלדים, מז.ד.מז. וליד מז.

10 רגל

מטיל-הכסף בצפון המבוא. אפשר למצא אותו על-ידי כוון התל המזרחי, 10 אמות מדרום לצוק השחור, כשהפנים מולו.

את הנשק קל למצא בגבעת-החול, נקדה צ. מן הפך הצפוני.

ג'.פ.

זה היה הפל; אך ככל שההסברים היו קצרים ובלתי-מוכנים לי, הם מלאו את לבותיהם של האציל וד"ר ליבסי שמחה.

"ליבסי, "אמר האציל טרילוני, "עליך לנטש מיד את המקצוע העלוב שלך, מחר אני יוצא לבריטול. בעוד שלשה שבועות – שלשה שבועות! – שבועים – עשרה ימים – תעמד לרשותנו האגיה הטובה ביותר, ועל ספונה – הצנת המבחר ביותר שנתן להשיג באנגליה. הוקינס ינה נער-ספון. אתה תהיה נער-ספון מפרסם, הוקינס! אתה, ליבסי תהיה רופא האגיה. אני אהיה אדמירל. נקח את דורות, ג'ויס והנטר. נזכה לרוחות נוחות, שיט מהיר, נווט קל ולבסוף נגרוף שפע של מטמונים, שתודות להם נוכל לבלות את שארית ימינו באכילה, תענוגות ושעשועים."

"טרילוני, "אמר הרופא, "אני מוכן להצטרף אליך; וגם ג'ים ילנה אלינו. יש לי בטחון רב בהצלחת המשימה; אך יש אדם אחד, שאני חושש מפניו."

"מי הוא?" צעק האציל, "קרא את הפלב בשמו!"

"אתה, "השיב הרופא, "שפן אינך מסגל לבלם את פיך. אין אנו היחידים היוצעים על קיומו של מסמך זה. אותם נבלים, שתקפו הליזה את הפנדק, וחבריהם שגשגו מאחור, על ספונה של הדו-תרגית; כל אלה חומדי בצע צמאי דם, שיעשו הפל כדי להניח את דם על המטמון הזה. אסור לאיש מאתנו להמצא לבדו עד ליום ההפלגה. ג'ים ואני נצמד זה אל זה; אתה תצא לבריטול יחד עם ג'ויס והנטר; והחשוב מכל – אף לא מלה אחת על התגלית שלנו!"

"ליבסי, "הכריז האציל, "אתה צודק פתמיד. אני אשתק בדג!"

7. אני מגיע לבריטול

ההכנות להפלגה נמשכו זמן רב יותר משהאציל טרילוני תאר לעצמו; ואף אחת מתכניותינו – גם לא כוננתו של ד"ר ליבסי להחזיק אותי לצדו – לא יכלה להתממש כפי שרצינו. הרופא נאלץ לנסע ללונדון, כדי למצא מחליף; האציל היה עסוק וטרוד בבריטול, ועלי נגזר לשהות בטירה תחת פקוחו של רדרות הקשיש, מפקח הציד. חייתי כמעט כאסיר, אך ראשי היה מלא צפיות וקלומות על הפלגות בלב-גם, בקורים באיים מוזרים ושאר הרפתקאות מרתקות. כנתי שעות רבות על המפה וקמדותי בעל-פה את כל פרטיה. בשבתי ליד האח הבוערת הביא אותי דמוני אל אי-המטמון; סירתי בכל פנותיו, טפסתי אלף פעמים אל פסגתה של גבעת-המשקפת. לפעמים היה האי מלא פראי-אדם, שפתחו עלינו במלחמה; פעמים אחרות הוא שרץ חיות-טורף, שרדפו אחרינו. אך גם בתלומותינו הנועזים ביותר לא חזיתי הרפתקאות מוזרות ונוראות כל-כך, כפי שעברו עלינו במציאות.

השבועות חלפו להם, עד שיום בהיר אחד הגיע מכתב אל ד"ר ליבסי בצרופ הוראה זו: "במקרה של העדרות, יפתח בידי תום רדרות או הוקינס הצעיר". מלאנו את ההוראה ומצאנו – או ליתר דיוק: מצאתי, פי המשגיח לא הצטנן ביותר בקריאת אותיות דפוס – במעטפה את המכתב הבא:

בריטול, פנדק העגן, 1 במרס

ליבסי היקר, פיון שאינני יודע אם אתה נמצא בטירה או בלונדון, אני שולח מכתב זה בשני עתקים אל שני המקומות.

האגיה נקנתה, שפצה והיא מוכנה עתה להפלגה. בכל ימי חייך לא ראית דו-תרגית נהדרת יותר – ילד מסגל לנטט אותה! הקבול – מאתים טון; השם – "הספניולה".

השגתי אותה באמצעות ידידי הנתיק בלנדלי, שהוכיח עצמו בן-חיל מכשר להפליא. הבחור הנהדר הזה ממשיש שעבד עצמו למעני, וקמוהו נהג גם כל אחד אחר בבריטול, בהגע ששמע מהו מחוז-הפצנו – פנתי למטמון...

"רדרות, אמרתי, בהפסיקי את קריאת המכתב, "זה לא ימצא חן בעיני ד"ר ליבסי. האציל בכל-זאת פטפט."

"נכון, אבל זאת הזכות שלו, "רטן מפקח-הציד, "הרום נכנס – הסוד יוצא, כמו שאומרים."

ותרתי על הערות נוספות והמשכתי בקריאה:

בלנדלי עצמו מצא את ה"הספניולה", וברב כשרונו גם רכש אותה במחיר פשוט. כמה אנשים בבריטול, המתנגדים בלנדלי, העלילו על אדם הגון זה, כי הוא מסגל לעשות הכל למען בצע כסף, וכי ה"הספניולה" היתה שנית לו והוא מכר אותה לי במחיר מפרז ביותר – עלילה שקופה ביותר. על כל פנים, איש מהם אינו מעז לכפר בסגלותיה של אגיה זו.

עד פה לא נתקלתי בשום מכשול. אמנם, הפועלים עבדו באטיות מרגיזה, אך הזמן רפא זאת. הצנת גם הוא הטרד את מנוחתי. רצייתי להשיג חבורה מגבשת של ימאים, כדי להמנע מספנה אפשרית של פירטים, ילדים ושאר בני בליעל, והתחלתי לחשש שאפילו השד בכבודו ובעצמו לא יוכל לבוא לעזרתי; עד שהמלאך הטוב המציא לי בדיוק את האיש שחפשי.

עמדותי על הספון, ולגמרי במקרה התחלתי לשוחח אתו. גליתי מיד שזהו ספן ותיק, בעל מסבאה, המפיר את כל יורדי-הים בבריטול; הוא נעשה חולה על היבשה, כך ספר לי, ועל כן מחפש הוא משרת טבח על אגיה, כדי להפליג שוב בים. אותו בקר הוא זדה אל החוף, לדבריו, כדי לשאף אל קרבן את ריח הים המלוח.

הדבר נגע מאד אל לבי – כפי שיהיה נוגע גם אל לבך – ובו במקום מניתי אותו טבח האגיה. ג'ון סילבר הארך – זה שמו – הוא קטוע רגל; אבל אני ראיתי זאת פהמלצה, שכן הוא אבד את רגלו בשרות המולדת תחת פקודו של הוק המהלל. הוא איננו מקבל שום קצבה – תאר לעצמך, ליבסי, באיזו תקופה חשוכה אנו חיים!

בקצור, תחלה חשבתי שהשגתי רק טבח, אך בעצם גליתי צנת שלם. תוך ימים אחדים הציג לפני סילבר חבורה, שכללה את המלחים הקשוחים ביותר שאתה מסגל להעלות בדמיוןך – לא יפים למראה, אבל בעלי חזות אמיצה ונועזות. נכלנו לאיש בה פריגטה.

ג'ון הארך גם סלק שנים משבעת האנשים ששכרתי לפני כן. הוא הוכיח לי בן-רגע כי הם אינם אלא סחבות רקות, שפשוט אסור לשותף אותם בהרפתקה מסכנת שפזאת.

אני בריא ומלא מרץ להפליא – אוכל כמו שור, ישן כבול-עץ, ובכל-זאת לא אדע מנוחה בטרם אשמיע את הפקדה: הרימו העגן! קדימה אל הים! הוציאו המטמון! שכרון-הים הוא שסחרר את ראשי. ובכן, ליבסי, בוא מיד. אל תבזבז גם שעה אחת לריק, אם אמנם מכבד אתה אותי.

שלח את הוקינס הצעיר עם רדרות, לומר שלום לאמו, נאחר-כך בואו חיש מהר אל בריטול.

ג'ון טרילוני

ג.ב. – לא ספרתי לך כי בלנדלי (שישלח ספינת-חפוש אחרינו אם לא נשוב עד סוף אוגוסט) מצא בחור נפלא לטפול במפרשים – ממש אוצר! ג'ון סילבר גלה פרנש מקשר מאד למשרת חובל; שמו ארואו. רב-המלחים שלנו יודע גם לנהג ביד-ברזל, ליבסי, כך שמשמעת צבאית תשור על "הספניולה" הטובה.

שכחתי לספר לך כי סילבר הוא אדם בעל-נכסים. חשבון הבנק שלו לא נמצא מעולם במשיכת-יתר. אשתו היא שתנהל את המסבאה בהעדרו, ואני מנחש כי הן האשה והן מצב-הבריאות הם המחזירים אותו אל חיי הנדודים.

ג'.ט.

ג.ג.ב. – הוקינס רשאי לבלות לילה אחד עם אמו.

ג'.ט.

אתם רשאים לתאר לעצמכם כמה הלהיב אותי המכתב הזה. לא ידעתי את נפשי מרב עליצות. ואם אי-פעם תעבתי אדם בחיי – הנה זה תום דררותי, שלא עשה דבר אלא רק רטן וקונן. כל אדם אחר באחזה הנה שמח להמצא בנעליו, אך דוקא בו בחר האציל; ובחירתו של האציל טרילוני היתה חק בל-יעבר ברחבי האחזה.

למחרת עם בקר יצאנו שנינו ברגל אל 'אדמירל בינבאו', מצאתי את אמי בריאה ובמצב-רוח מרומם. הקפיטן, שגרם לנו צרות רבות כל-כך, עבר אל עולם, אשר בו אין הרשעים מציינים עוד. האציל צנה לשקם את הפנדק; החדרים והשלט נצבעו מחדש, רהיטים חדשים נוספו, ביניהם פרסה נאה לאמי, אשר נצבה ליד הדלפק. הוא גם השיג למענה שוליה, שנסיע לה בעבודתה בתקופת העדרי.

ברגע שראיתי נער זה תפסתי לראשונה את מצבי. עד אותו רגע היו כל הרהורי נתונים בהרפתקאות המצפות לי, ולא הרהרתי כלל בבית שאני עוזב מאחורי. נעמה, למראה נער זר ומגשם זה, שימלא את מקומי ליד אמי, נתמלאו עיני פתאם בדמעות. חוששני כי מרתי את חיו של אותו נער, שכן בהיותו ירק בסוג זה של עבודה חפשי כל הזמנות כדי לרדות בו ולהעליבו, והדבר עלה בנדי בנקל.

הלילה חלף-עבר, ולמחרת היום, אחרי הארוחה, יצאתי עם דררות לדרך. אמרתי "שלום" לאמי, לגוף אשר בו חייתי מיום הנלדי, ולפנדק הנושן והאהוב, שמאז נצבע מחדש לא היה עוד אהוב עלי כל-כך. המחשבה האחרונה שלי נסבה על הקפיטן, שפסע פעמים רבות כל-כך לאורך החוף, הכובע מפשל-השולים לראשו, הצלקת על לחיו וקנה-המשקפת מתחת לזרועו. כעבר רגע פנינו בעקול-הדרך והבית נעלם מעיני.

עם ערב עלינו על קרון-הדאר ברויאל ג'ורג'. נדחקתי בין דררות לבין אדון קשיש נחסן, ועל אף התנועה המהירה נאזיר-הלילה הזונן שקעתי עד מהרה בתנומה. ישנתי כבול-יעץ מרבית הדרך, ולבסוף התעוררתי על-ידי חבטה בין הצלעות. פקחתי את עיני ומצאתי כי הקרון עומד מול בנגן גדול ברחובה של עיר, וכי השמש זרחה זה מכבר.

"איפה אנחנו?" שאלתי.

"בריקסטול", ענה תום, "צריך לרדת."

טרילוני שכר דירה באכסניה במועד הרצוי, כדי לפקח על העבודה. הלכנו אליה ברגל ונרפנו נמשכה, לשמחתי הגואה, לאורך מזחים, לצדן של אניות רבות – מפל גדל וצוקה ולאם. באחת מהן שרו המלחים תוך כדי עבודה; באחת התנדנדו אנשים גבוה מעל ראשי על חבלים, שלא היו עבים יותר מקורי עכביש. אף-על-פי שכל זמי עברו בסמוך לחוף, מעולם לא הייתי קרוב כל-כך אל הים כבאותו יום. ריחם של המלח והזפת היו חדשים לנחירי. עברתי על פני מלחים רבים וקשישים, שנשאו עגילים באזניהם ושפמיהם הגדולים התעגלו כטבעות, ואשר צמתם התנדנדה מאחור בעת הליכתם הימית-המתנדנדת. אכן, היו אלה מראות מלהיבים.

ואני עצמי עומד להפליג בקרוב אל לב-ים! אפליג על ספונה של אננה דו-תרנית, בתברתם של חובלים אמיצים ונמאים יודעי שיר בעלי-צמה. נפליג בים אל אי נדח ונחפש בו מטמונים!

בעוד אני צועד והוזה בהקיץ, הגענו פתאם אל פתחה של אכסניה גדולה ופגשנו בה את האציל טרילוני, לבוש בחליפת קברניט פזלה. הוא פסע לקראתנו בחיך רחב, בחקותו את הליכתו של יורד-ים.

"ברוכים הבאים!" קרא לעברנו, "והדוקטור בא אמש מלונדון. הינד, הצנת שלם עכשו!"

"הוי, אדוני, פניתי אליו, מתי אנחנו מפליגים?"

“מפליגים, אמר, “אנחנו מפליגים מחר!”

8. תחת שלט “המשקפת”

לאחר שסימתי את ארוחת-הבקר נתן לי טרילוני פתק ממען אל ג'ון סילבר, תחת שלט “המשקפת”. לדבריו, אוכל למצא את המקום בלא קושי, אם אלך לאורך הרציפים ואחפש מסבאה קטנה, שעל פתחה מתנוססת משקפת גדולה לסימן שלט. יצאתי לדרכי, צוהל ושימח לקראת ההזדמנות שנתנה לי לראות שוב את האניות והמלחים. פלסתי את דרכי בתוך ערב-רב של אנשים, עגלות וצורות, שפן הרציף היה עתה בעצומה של פעלתנות, עד שמצאתי לבסוף את המסבאה.

היה זה מקום-בלוי קטן ונעים. שלט-המשקפת היה צבוע מקדש. על החלונות היו תלויים וילונות אדמים ונאים, הרצפה כסטה חול דק ונקי. משני צדיה של המסבאה נמשכו רחובות, ותודות לכך קל היה לראות את הנעשה באולם הגדול והנמוך, על אף ענני העשן שמלאו את חללו.

הלקוחות היו יורדי-ים ברבם, והם שוחחו ביניהם בקולות רמים פל-פל, עד שנצמדתי אל הדלת וחששתי להפגס.

בעודי מנקה, יצא אדם מתוך חדר צדדי ומנד ידעתי כי הוא ג'ון סילבר האריך. רגלו השמאלית היתה קטועה מעל הכרך ומתחת לכתפו השמאלית נשא קב; הוא נעזר בו בזריזות נפלאה ודדה הלוך ושוב בקלילות של צפור. קומתו היתה גבוהה וחסנה ופניו הגדולים חורים וגלויי הבעה, אך בעלי ארשת נבונה וחקנית. ואמנם, נראה כי היה שרוי במצב-רוח מרומם ביותר, שפן עבר תוך שריקה משלסן אל שלסן, כשהוא משמיע מלה טובה באוני האחד, או חובט על שכמו של פלוני מביין אורחיו החביבים עליו.

עתה, אם להודות על האמת, ברגע שקראתי את תאורו של ג'ון האריך במכתבו של טרילוני, חששתי בלבי כי הוא הוא ודאי אותו מלח קטוע-רגל, שזמן פה רב צפיתי לבואו אל “אדמירל בינבאו”. אך מבט אחד לעבר סילבר היה בו די כדי להפיג את חששי. ראיתי את הקפיטן, ואת פלב-כושי, ואת פיו העור ודמיתי בנפשי כי אני יודע מה מראהו של שודד-ים – דמות שונה לחלוטין מאותו בעל-בית הגון טוב-מזג.

לבסוף אזרתי עז, עברתי את הסף ופסעתי הישר לעבר גבר זה, שעמד נשען על הקב ושוחח עם לקוח.

“אדון סילבר?” שאלתי, כשאני מחזיק בנדי את הפתק.

“כן, נערי, “השיב, “זה השם שלי, על-בטוח. ומי אתה?” אך ברגע שראה את אגרתו של טרילוני אהזה אותו מעין חלקלה.

“הו!” קרא בקול רם והושיט אלי את ידו, “תפסתי. אתה נער-הספון החדש, מה? יפי לראות אותך!” והוא לחץ את ידי בכפו הגדולה והאימתה.

ברגע זה קם פתאם אחד הלקוחות, שישב בקצהו המרחק של האולם, וזנק לעבר הדלת. זו היתה סמוכה אלי ומקץ שתי שניות כבר נמצא ברחוב. אך תפוזנו משך את תשומת-לבי ואני הפרתיו מיד. היה זה הגבר בעל פני-השענה, שבקר ב”אדמירל בינבאו”, ואשר שתי אצבעות חסרו בכף-ידו.

“הי!” צעקתי, “עצרו אותו! זהו פלב-כושי!”

“אני לא שם פני לדעת מיהו, קרא סילבר, “אבל הוא לא שלם בעד המשקה. הרי, רויץ אחריו ותפס'תו.”

אחד הלקוחות, שישב סמוך ביותר אל הדלת, זנק החוצה ופתח במרדף.

“הוא ישלם בעד המשקה אפלו אם היה זה אדמירל הוק בכבודו ובעצמו, “הכריז סילבר; ואחר-כך, בהרפותו את פה-ידי – איך אמרת קוראים לו? פלב מה?”

“כושי, אדוני, “אמרת, “אדון טרילוני לא ספר לך על הפירטים? הוא אחד מהם.”

“ככה?” הזדעק סילבר, “אצלי בבית! בו, קפץ ונעזר להרי. אחד מהעלקות ההם, אתה אומר? מורגו, זה אתה שאתה ישבת על ידו? בוא הנה בבקשה!”

האדם שנקרא מורגו – מלח אדמוני, קשיש ואפר-שער – צעד קדימה בהכנעה רבה, בגלגלו עלה-טבק בידו.

“לענו, מורגו, “אמר סילבר בקפידה רבה, “הענינים שלך ראו היום בפעם הראשונה את הפלב... פלב-כושי הזה, מה?

“נכון מאד, אדוני. “אמר מורגו במעין הצדעה.

“ואתה לא הפרת את השם שלו, מה?”

“לא, אדוני.”

“זה המזל שלך, תום מורגן, שפכה יהיה לי טוב, הכריז בעל-הבית, “אלו היית מערב עם טיפוסים מהסוג הזה, לא היית מעז להציג שוב פעם את הרגל שלך בבית שלי, אתה יכול לסמך עלי. ומה הוא אמר לך, מה?”

“אין לי משג, אדוני.” ענה מורגן.

“נאמה קורא לכדור הזה שעל הפתפים שלך ראש, או דלעת?” הרים עליו סילבר את קולו, “אין לך משג, מה? אולי אין לך משג על מה דברתם שניכם, אולי? בלי חכמות עכשו, מה הוא טחן לך, מה – שיוטים, קפיטנים, אגניות? דבר ונשמע – מה זה יהיה?”

“דברנו על כל מיני מינים של ענש.” ענה מורגן.

“מינים של ענש, מה? נושא יוצא מהקלל לשיחה, שפכה יהיה לי טוב. אתה יכול לחזר לגשר-הפקוד שלך, תום.”

ואז, לאחר שמורגן חזר והתישב במקומו, פנה אלי סילבר בלחישה סודית, מתניפה מאד לדעתי:

“הוא טיפוס ישר בהקלט, תום מורגן, אבל קצת סתום. נעכשו, הרים שוב את קולו, “בואו נבדק... כלב-כוישי? לא, השם הזה לא מפר לי, בכלל לא. אבל בכל-זאת נדמה לי ש... כן, ראיתי את הפרצוף המלכלך הזה. הוא הנה בא הנה עם איזה קבצון עור, הנה בא...”

“נכון מאד, אתה צודק!” קראתי, “אני מכיר גם את העור. שמו פיו.”

“בתיך!” קרא סילבר, אך בקול לא נרגש ביותר, “פיו! זהו באמת השם שלו. אח, הנה לו פרצוף של פריש, הנה לו! אם נצליח לתפס את כלב-כוישי, זאת תהיה בשורה בשביל קפטן טרילוני! בן ממקה סוג-אלף בריצה; אני מכיר מעט מאד מלחים שרצים יותר טוב ממנו. הוא ישיג אותו בקלות, שפכה יהיה לי טוב. הוא דבר על כל מיני ענש, מה? אני אראה לו מה זה ענש!”

כל אותה שעה, שפלט משפטים אלה, דדה הלוח נשוב ברחבי המסבאה על הקב שלו, הפה בכף-גדו על גבי שלחנות והפגין התרגשות עזה כל-כך, עד שהיה מצליח לשכנע כל שופט ומשבע בדבריו. החשד שלי התעורר שוב משגלתי את כלב-כוישי במסבאה ועקבתי מקרוב אחרי התנהגותו של הטבח. אך הוא היה פקח מדי, חריף וערמומי משאוכל להתמודד אתו; ובשעה ששני הרצים חזרו לפנדק גטולי נשימה נספרו כי הם אבדו את הבורח בתוך ההמון, הייתי מוכן לערב את ראשי לנקיון-כפיו של ג'ון האריך.

“עכשו תראה בעצמך, הוקינס, פנה אלי, “תראה בעצמך באיזה מצב מזפת אני נמצא עכשו. הנה קפטן טרילוני – מה הוא נחשב עלי? פתאם בא הנה בן-הבליעל המתעב הזה, יושב בבית שלי ושונה מן הרים שלי! ופתאם אתה מופיע ומספר לי הכל בגלוי; ואז מה אני עושה – נותן לו להתחמק מתחת לידים השמאליות שלי! עכשו, הוקינס, עשה אתי חסד והגן עלי כשנהיה מול הקפטן. נכון, אתה עוד גלד, אבל יש לך ראש על הפתפים.. ראיתי את זה ברגע שנכנסת הנה. הנה תביט ותגיד בעצמך, מה זכלתי לעשות עם המקל הזה, שאני מנתר עליו? כשהייתי ימאי סוג אלף הצלחתי להסתדר אתו לא רע, תאמין לי, אבל עכשו...”

ואז, לפתע פתאם, הוא השתתק, והסנטר שלו ירד, באלו נזכר במשהו.

“התשלום!” פלט בזעף, “שאלשה סבובי רום! אוף, קדחת ברבוע, איך ששכחתי את התשלום הזה!”

ובצנחו על ספסל צחק כל-כך, עד שדמעות נגרו על לחייו. לא זכלתי להתאפק והצטרפתי לצחוקו; ואנחנו צחקנו יחדו, צחוק רם ומתגלגל, עד שפחתי המסבאה רעדו.

“תראה, איזה מין חמור-ים מדפלים אני!” אמר לבסוף, בנגבו את לחייו, “אתה ואני נוכל להסתדר לא רע, הוקינס, כי מי אם לא אני יודקם באיזה לנער עוזר? אבל די, קום ונצא לדרכך. אין ברכה, עסק זה עסק. רק אכניס את הראש לכובע הנישן שלי ונלך ביחד אל קפטן טרילוני, לספר לו את כל הפרשה הזאת. פי תבין, גלד, זהו עסק רציני, ולא אתה ולא אני לא נוכל לצאת מזה בכבוד, אם אתה מבין את הכוונה. זה לא היה חכם... אנחנו שנינו לא יכולים להחשב זוג חכמים. אבל שפכה יהיה לי טוב, איך שהוא סדר אותי עם התשלום!”

והוא שוב התחיל לצחק בלכביות רבה; ואף-על-פי שלא הצלחתי בשום פנים לתפס את העקץ שבענינו, נאלצתי להצטרף אל צחוקו.

בשעה שהלכנו לאורך הרציפים, נתגלה סילבר בכוון-לונה מרתק ביותר. הוא תאר את האניות השונות שעברנו על פניהן – הציוד, המטען, הלאם של כל אחת מהן – הראה לי כיצד האחת עוסקת בפריקה, שניה בהטענה ושלישית עושה הכול להפלה; ומדי רגע או שנים השמיע איזו הלצה קטנה על ספינות או ספנים, או חזר על בטוי ימי, עד שינדעתי אותו בעל-פה. הבחנתי מדי, כי לצדי הלך אחד הימאים המעלים ביותר, שפעלו ביום מן הימים.

משהגענו אל האכסניה ישבו ד"ר ליבסי והאציל ביחד, בסנימם לשחות חבונת שכר עם קלי והתכוננו לעלות על האניה לשם סיוור-בקרחת. ג'ון האריך השמיע באזניהם את הספור פלו, מראשיתו ועד סופו, והוא עשה זאת בכשרון רב ובצמידות מחלטת לאמת.

“ככה קרה הדבר, הלא כן, הוקינס?” היה פונה אליי מדי פעם בפעם, ולי לא נותר אלא לאשר את דבריו.

הכל הצטער על שבלב-כושי הצליח להתחמק, אך עם זאת הודו שאין עוד לעשות כלום כנגד זאת; ולאחר ששמע ג'ון הארץ את שבחיו מפי האציל והרופא, נטל את הקב שלו ונפנה לדרך.

“הצנת פלו חוב להמצא על הספון בארבע אתרי הצהרים!” קרא מר טרילוני אחריו.

“יהיה בסדר, אדוני!” ענה הטבח בצעקה.

“ובכן, טרילוני, ” אמר ד"ר ליבסי, “אינני מתלהב מן התגליות שלך, אבל אני חוב לומר, שג'ון סילבר מוצא חן בעיניי.”

“זהו ברנש משלם!” הכריז האציל.

“נעכשו, ” הוסיף הדוקטור, “ג'ים יכול לבוא איתנו לאניה, הלא כן?”

“הוא יכול בהחלט, ” השיב האציל, “קח את הכובע, הוקינס, ונאנחנו נראה את הספניולה.”

9. נשק ותחמשת

ה'הספניולה' עגנה במרחק-מה מאתנו, והיה עלינו לעקוף כמה וכמה אניות שהשרשראות שלהן שקשקו לעתים מתחת לרגלינו ולעתים מעל לראשינו. לבסוף הגענו למחוז-הפצנו, ומשעלנינו על הספון קדם את פנינו בהצדעה החובל ארואו – ספן שחום וקשיש, שנשא עגילים באזניו. הוא וטרילוני היו ידידים בלב ונפש, אך במהרה הבחנתי שיחסיים מעין אלה לא שררו כלל בין האציל לבין הקברניט.

ברגע שעמדנו להפגס אל תא-הפקיד התניצב מולנו מלח אהד ואמר:

“אדוני, קפיטן סמולט מבקש לדבר איתך.”

“אני נכון תמיד לפקדת הקפיטן, ” אמר טרילוני, “שיבוא הנה.”

הקברניט, שעמד מאחורי השליח שלו, נכנס מיד וסגר את הדלת מאחוריו. היה זה אדם בעל מבט חודר, שנראה פאחוז רגז בשל כל דבר המתרחש על פני האניה.

“ובכן, קפיטן סמולט, מה בפריך?” פנה אליו האציל, “הכל בסדר, אני מקנה – מוכן ומזמן להפגה.”

“ובכן, אדוני, ” פתח הקברניט ואמר, “אני מניח שמוטב לנו לדבר גלויות, אפלו אם הדבר יעליב מישהו. אינני מרצה מהנסיעה הזאת, אינני מרצה מהצנת, ואינני מרצה מהסגן שלי. זהו זה, קצר ולענין.”

“אולי, אדוני, אינך מרצה גם מהאניה?” שאל האציל בכעס רב.

“אסור לי לומר זאת, אדוני, כל זמן שלא נסיתי אותה, ” אמר הקפיטן, “היא נראית בעיניי כלי-שיט הגון. יותר מזה איני יכול לומר עדין.”

“ואולי, אדוני, אינך מרצה גם מן המעסיק שלך?” שאל טרילוני. אבל כאן נכנס ד"ר ליבסי לשיתה.

“כרגע אהד, ” אמר, “כרגע אהד. אין תועלת בשאלות מעין אלה, והן עלולות רק להעפיר את היחסים. הקפיטן אמר יותר מדי, או פחות מדי, ואני חוב לומר פי דבריו אלה טעונים הסבר. אמרת שאינך מרצה מן הנסיעה הזאת. אפשר לדעת מדוע?”

“ובכן, אדוני, התחייבתי להביא את האניה הזאת אל אותו מקום, שאדון זה יורה עלי להביאה, ” אמר הקברניט, “עד כאן הפל בסדר. והנה אני מגלה שכל מלח פשוט על הספון יודע יותר ממני. אני אינני קורא לזאת יחס הגון; נא אתה?”

“לא, ” אמר ד"ר ליבסי, “גם אני לא.”

“דבר שני, ” המשיך הקפיטן, “שמעתי כי אנחנו יוצאים לחפש אוצר; נשים לב – שמעתי זאת מן המלחים שלי. אוצר הוא עסק רגיש מאד, ואני אינני מחבב כלל וכלל מסעות לחפוש אוצר; ובעקר אינני מחבב אותם כשהם נעשים בסודיות וכאשר – אבקש את סליחתך, מר טרילוני – הסוד הזה נודע לתפי.”

“לתפי של סילבר?” שאל האציל.

“היתה זו רק צורת דבור שפזאת, ” אמר הקברניט, “אני מתפונן לפטופטים. אני מניח שאיש מקם, רבותי, איננו יודע מה צפוי לו; אבל אני אמר לכם את דעתי על הצפוי לכם – חיים או מות, ואין-סוף של סכנות.”

“כֵּל זֶה בְּרוּר לְנוּ בְּהַחֲלֵט, וְגַם סָבִיר בְּהַחֲלֵט, ” אָמַר ד"ר לִיבְסִי, “אָבֵל אֲנַחְנוּ מוֹכְנִים לְהַסְתַּפֵּן. אֵין אָנוּ בּוֹרִים כָּל-כֶּךָ, כְּפִי שְׁאִתָּה סָבוּר, אָדוּנִי. וְעַכְשָׁו הִלָּאָה. אֲמַרְתָּ שֶׁהַצָּנֹת אֵינוּ מוֹצֵא חֵן בְּעֵינֶיךָ. הָאֵם אֵין הֵם מְלַחִים טוֹבִים?”

“הֵם אֵינֵם מוֹצֵאִים חֵן בְּעֵינֵי, אָדוּנִי, ” הִשִּׁיב קִפִּיטוֹן סְמוּלֵט, “וְהַקְּבָרֵיט זָכָאֵי כְּמַדְמִנִי לְבַחַר בְּעֵצְמוֹ אֶת אֲנָשָׁיו.”

“יִתְכּוֹן מְאֹד שֶׁהַצָּדֵק אֲתָךְ, ” אָמַר הַדּוֹקטוֹר, “יִתְכּוֹן שְׁיִדְיִדִי הִנֵּה צָרִיךְ לְשַׁתֵּף אוֹתָךְ בְּבַחֲרֶיהָ; אָבֵל מְחַדֵּל זֶה, אִם אָמְנָם אֶפְשֶׁר לְקַרְא לּוֹ כֶּךָ, וְנַעֲשֶׂה שְׁלָא בְּכּוֹנְנָה. וְהָאֵם מֵר אַרְוֹאוֹ אֵינוּ מוֹצֵא חֵן בְּעֵינֶיךָ?”

“לֹא, אָדוּנִי. אָנִי סָבוּר שֶׁהוּא יֵמָאֵי טוֹב; אֲךָ הוּא מְתַנְהֵג בְּחִפְשִׁיּוֹת רַבָּה מְדִי עִם הַצָּנֹת מְכַדִּי לְהִיּוֹת קָצִין רְאוּי לְשִׁמוֹ. חוֹבֵל חֵיב לְהַמְצֵא בְּדִלַת אֲמוּתָיו וְלֹא לְשַׁתּוֹת בְּקַבְרַת הַמְּלַחִים הַפְּשׁוּטִים.”

“הַמְתַּפְּנֵן אֲתָה לּוֹמֵר שֶׁהוּא שׁוֹתָה?” הָרִים טְרִילוֹנִי אֶת קוֹלוֹ.

“לֹא, אָדוּנִי, ” הִשִּׁיב הַקְּבָרֵיט, “אֲלֵא שֶׁהוּא מְתַנְהֵג בְּקַרְבָּה יִתְרָה.”

“וְנַעֲשֶׂוּ, קִפִּיטוֹן, נִגַּשׁ לְעֵצֵם הַעֲנִנֵן, ” אָמַר הַרּוֹפֵא, “אֲמַר לְנוּ מַה אֲתָה מְבַקֵּשׁ מֵאֲתָנוּ לַעֲשׂוֹת?”

“בְּסִדֵּר, רְבוּתִי. הָאֵם אֲתָם נְחוּשִׁים בְּהַחֲלֵטְתְּכֶם לְצִאת לְמַסַּע זֶה?”

“נְחוּשִׁים כְּפִלְדָּה. ” הִשִּׁיב הָאֲצִיל.

“טוֹב מְאֹד, ” אָמַר קִפִּיטוֹן סְמוּלֵט, “לְאַחַר שֶׁשִּׁמְעַתֶּם אוֹתִי בְּסִבְלָנוֹת, אוֹמֵר דְּבָרִים שְׁאֵינִי מְסַגֵּל לְהוֹכִיחַ, הַקְּשִׁיבוּ נָא לְעוֹד מְשַׁפְּטִים אֲתֵדִים. הֵם מְאַחֲסִנִּים אֶת הַנְּשָׁק וְהַתְּחַמְשֵׁת בְּמַחֲסֵן הַקִּדְמִי. וְהִנֵּה, עוֹמֵד לְרִשׁוּתְכֶם מְקוֹם מְצִינָה מִתַּחַת לְתֵא; מְדוּעַ שְׁלָא תִּאֲחָסְנוּ זֹאת שָׁם? זֹהִי נְקוּדָה רֵאשׁוֹנָה. וְשֵׁנִית, אֲתָם מְבִיאִים אֲתָכֶם אֲרַבְעָה מְאַנְשֵׁיכֶם שְׁלָכֶם – וּמְשַׁכְּנִים אוֹתָם בְּאַגְרֵי הַקִּדְמִי. מְדוּעַ שְׁלָא תִּשְׁכְּנוּ אוֹתָם סְמוּךְ לְתֵא הַזֶּה? זֹהִי נְקוּדָה שְׁנִיָּה.”

“יֵשׁ עוֹד נְקוּדוֹת?” שָׁאל טְרִילוֹנִי.

“עוֹד אַחַת, ” הִשִּׁיב הַקְּבָרֵיט, “אָנִי שׁוֹמֵעַ פְּטְפוּטִים רַבִּים עַל הַסְּפוּן.”

“רַבִּים יוֹתֵר מְדִי. ” הִסְפִּים הַרּוֹפֵא.

“הִנֵּה אֲמַר לְכֶם מַה הַסְּפָקְתִי לְשַׁמֵּעַ, ” הַמְּשִׁיךְ הַקִּפִּיטוֹן סְמוּלֵט, “שֶׁמְעַתִּי שְׁיֵשׁ לְכֶם מְפָה שֶׁל אֵי מְסִיָּם, וְכִי צְלָבִים מְסַמְנִים עַל הַמְּפָה מְקוּמוֹ שֶׁל מְטָמוֹן, וְכִי הָאֵי הַזֶּה נִמְצָא בְּקִנֵּי אֲרֶךְ וְרַחֵב אֵלֶּה... ” וְהוּא צִינָה אֶת הַמְּסַפְרִים בְּדִקְנוֹת רַבָּה.

“מְעוֹלָם לֹא גְלִיתִי זֹאת, ” נִזְעַק הָאֲצִיל, “לְשׁוֹם אֵישׁ בְּעוֹלָם!”

“הַמְּלַחִים יוֹדְעִים זֹאת, אָדוּנִי, ” חָזַר הַקְּבָרֵיט נְאֻמְרָה.

“לִיבְסִי, וְדֹאֵי אֲתָה גְלִית זֹאת, אוֹ הוֹקִינְס, ” קָרָא טְרִילוֹנִי.

“אֵין זֶה מְשִׁנָּה עַכְשָׁו מִי הִנֵּה זֶה. ” הִשִּׁיב הַרּוֹפֵא; וְנִכְלָתִי לְהַבְחִין פִּי לֹא הוּא וְלֹא הַקְּבָרֵיט לֹא הַקְּדִישׁוֹ וְשִׁיבוֹת רַבָּה מְדִי לְמַחְאוּתִיו שֶׁל הָאֲצִיל. לְמַעַן הָאֲמַת, גַּם אָנִי לֹא הִתְרַשְׁמַתִּי מִהוּ, שֶׁכֵּן הוּא אֶהֱבֵ מְאֹד לְפִטְפֵט. וּבְכָל-זֹאת מְאִינֵן אָנִי, שֶׁהַפְּעַם הִנֵּה הַצָּדֵק אֲתוֹ וְכִי אֵישׁ מֵאֲתָנוּ לֹא גִלָּה לְשׁוֹם נְפֶשׁ חַיָּה אֶת מְקוּמוֹ שֶׁל הָאֵי.

“וּבְכֵן, רְבוּתִי, ” הַמְּשִׁיךְ הַקְּבָרֵיט, “אֵינִי יוֹדֵעַ בִּידֵי מִי נִמְצָאת עַכְשָׁו הַמְּפָה; אָבֵל רְצוֹנִי לְהַטְעִים, פִּי מוּטָב לְשַׁמֵּר דְּבָר זֶה בְּסוֹד אֶפְלוֹ מְמַנִּי וּמְמַר אַרְוֹאוֹ; אַחֲרַת אֲבַקֵּשׁ לְשַׁחֲרַר אוֹתִי מִתְּפִקִּידִי.”

“הַבְּנֵתִי, ” אָמַר ד"ר לִיבְסִי, “אֲתָה מְבַקֵּשׁ פִּי נִשְׁמַר אֶת הַעֲנִנֵן כְּלוֹ בְּסוֹד, וְנִהְפֵךְ אֶת יִרְכַּתִּי הָאֲנִיָּה לְמְקוֹם-מְשַׁמֵּר, הַמְּאִישׁ בְּחֵיל-מְצַב מְאַנְשֵׁינוּ וְחַמוּשׁ בְּכָל הַנְּשָׁק וְהַתְּחַמְשֵׁת שֶׁעַל הָאֲנִיָּה. בְּמַלִּים אַחֲרוֹת, אֲתָה חוֹשֵׁשׁ מִפְּנֵי מְכַד.”

“אָדוּנִי, ” אָמַר קִפִּיטוֹן סְמוּלֵט, “אֵינִי רוֹצֵה לְהַעֲלִיבְךָ, אָבֵל אֵישׁ אֵינוּ רְשָׁאֵי לְשִׁים מְלִים בְּפִי. שׁוֹם קְבָרֵיט, אָדוּנִי, אֵינוּ רְשָׁאֵי לְצִאת לֵיָם אִם יֵשׁ לוֹ יְסוֹד לְחֻשָּׁד מְעִין זֶה. אֲשֶׁר לְמֵר אַרְוֹאוֹ, אָנִי מְאִינֵן פִּי הוּא יִשָּׁר וְהַגִּיוֹן; וְכֶךָ גַּם כְּמָה מִהַמְּלַחִים הָאֲחֵרִים. אֲשֶׁר לְנוֹתְרִים – אֵינִי יוֹדֵעַ עֲדָיִן. אָבֵל אָנִי אַחֲרָאֵי לְבִטְחוֹנָה שֶׁל הָאֲנִיָּה וְלְשִׁלּוּמָם שֶׁל כָּל הַנְּמַצָּאִים עַל סְפוּנָה. עַד כְּמָה שֶׁהַצָּלְחַתִּי לְהַבְחִין, לֹא כָּל הַעֲנִינִים מְתַנְהֵלִים כְּאֵן כְּשׁוֹרָה; וְאָנִי מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ לְנָקֹט אֵי-אֵילוֹ אֲמַצְעֵי זְהִירוֹת, אַחֲרַת אֲבַקֵּשׁ רְשׁוֹת לְפָנוֹת אֶת תְּאִי. זֶה הַכֵּל.”

“קִפִּיטוֹן סְמוּלֵט, ” פָּתַח הַרּוֹפֵא בְּחִיוֹךְ, “הָאֵם שֶׁמְעַתָּה פְּעַם אֶת הַמְּשָׁל עַל הַהָר וְהַעֲכָבֵר? אֲבַקֵּשׁ אֶת סְלִיחַתְךָ, אָבֵל אֲתָה מְזַכִּיר לִי בְּהַתְּנַהֲגוֹתְךָ אֶת הַמְּשָׁל הַזֶּה. אָנִי מוֹכֵן לְהַשְׁבַּע, פִּי בְּשָׁעָה שֶׁבָּאת לְכָאֵן הַתְּכַנְנֶת לְיוֹתֵר מִזֶּה.”

“דּוֹקטוֹר, ” אָמַר הַקְּבָרֵיט, “אֲתָה אָדָם נְבוֹן. כְּשֶׁבָּאתִי לְכָאֵן הַתְּכַנְנֶתִי לְהַגִּישׁ אֶת הַתְּפִטּוֹרִיתִי. לֹא הִנֵּה לִי מְשִׁג פִּי מֵר טְרִילוֹנִי יִשְׁמַע מִלֵּה מִפִּי.”

“ונגם אינני מתפנון לשמע, קרא האציל, אלו ד"ר ליבסי לא נמצא כאן הייתי שולח אותך לעזאזל. אך כפי שהענינים התגלגלו, נאלצתי לשמע אותך. אמלא את בקשתך, אף-על-פי שדעתי עליך שלילת ביותר.”

“זוהי זכותך, אדוני, אמר הקברניט, אצל תנכח לדעת פי אני ממלא בנאמנות את תפקידי.”

ובמלים אלה נצא את התא ונפנה לעבודתו.

“טרילוני, אמר ד"ר ליבסי, בבגוד לכל מחשבותי הקודמות, דומני כי הצלחת להעלות שני אנשים הגונים על ספון האננה – ג'ון סילבר והגבר הזה.”

“סילבר – בהקלט, קרא האציל, אך מה שנוגע לכן-בליעל זה, אני חוב להצהיר כי התנהגותו בעיני היא בלתי-אנושית, בלתי-ימאית ובלתי-אנושית לחלוטין.”

“יהי כך, אמר הרופא, עוד נראה.”

משיצאנו אל הספון כבר התחילו המלחים להוציא את הנשק והתחמשת, בהריעם “יו-הו-הו” תוך כדי עבודה, בעוד קפיטן סמולט והחובל ארואו משגיחים עליהם.

הסדורים החדשים מצאו מאד חן בעיני. האננה עברה שפוצים ונשפורים; ששה דרגשי מטות התקנו בתא, בעוד התא עצמו חבר אל מדור המלחים על-ידי מעבר מגדר בצד שמאל. הפנה הראשונה הייתה, שהקברניט, החובל, הנטר, ג'ויס, הרופא וטרילוני יישנו במטות אלו; גם נדרות ואני צריכים היינו לישן בשתיים מן המטות הללו, ואלו ארואו והקברניט צריכים היו לישן בחפת-הינדה שעל הספון, שממדיה הרחבו עד לגדל של תא עגל. היא הייתה, פמוכו, נמוכה מאד, אך הינה בה די מקום לשני ערסלים, ואפלו החובל נראה מרצה מסדור זה. גם הוא, נראה, לא בטח לחלוטין בצנות זה, אך זהו נחוש בלבד; שכן – כפי שתנכחו לדעת – לא הספקנו לשמע את חות-דעתו.

פלנו נמצאנו בעצומה של העבודה, בשעה ששני אנשי הצנת האחרונים – ג'ון סילבר ביניהם – הגיעו בסירה מן החוף. הטבח עלה במצוד, בזריזות של קור, וברגע שראה את המתרחש קרא בקול:

“הי-הו, סברנה, מה הולך פה?”

“אנחנו משנים את מקום הנשק, ג'ון, ענה אחד האנשים.”

“למה, לעזאזל?” הצטעק סילבר, “עד שנגמר את העבודה הזאת נפסיד את גאות הבקר!”

“זוהי פקדה שלי, השיב הקברניט בקצרה, “אתה יכול לרדת למטבח, אדוני, להכין ארוחת-צהרים לאנשים.”

“בטח, אדוני, השיב הטבח, הרים את כף-ידו אל מצחו ופנה לעבר המטבח.

“זהו גבר לענין, קפיטן, אמר הרופא.

“יתכן מאד, דוקטור, השיב הקברניט. “אתם שם, בזהירות, יותר בזהירות! פנה אל האנשים שהעבירו את אבק-השרפה; ואז הבחין פתאם בל, עומד ומביט בסביבול שהעבר למרכז הספון – טבעת נחשת ארבה דמוית הספכה 9 – והרים את קולו עלי: הי, אתה, נער – וזו משם! רד מיד למטבח ועזר לטבח!”

משעהמתי רגלי והתחלתי הולך שמעתי אותו אומר בקול רם למדי אל הרופא:

“לא יהיו גלדי שעשועים על האננה שלי!”

אתם יכולים להיות בטוחים פי תמכתי בדעתו של טרילוני; שנאתי את הקברניט בכל לבי.

10. ההפלגה

כל אותו לילה עבדנו בדרך באחסנת דברים במקומם; סירות מלאות ידדים — מר בלנדלי ונשמותו — באו לאחל לנו נסיעה טובה ושיבה בשלום. ב'אדמירל בינבאו' לא עבדתי מעולם קשה כל-כך, ומשקרב הלילה לסיומו הייתי עיף עד מות, אלא שעם עלות השחר הפעיל המלח הראשי את צופר-הארבה ואנשי הצנת מהרו להתיצב איש במקומו. אפלו אם הייתה עיפותי כפולה לא הייתי מחמיץ מעמד זה — הכל הינה פה חדש ומרתק בעיני: הפקדות הקצרות, השריקה הצורמנית, האנשים הממהרים אל מקומותיהם לאור הפנסים המהבהבים.

“הי, צלי-אש, זרק לנו עצם!” צעק אחד.

“לי את השמנה!” הריע שני.

“אי-אי בחורים!” ענה סילבר שעמד בסמוך, הקב מתחת לבית-השחי, ולפתע פתאם פצח בזמר והשמיע את המלים שהכרתי יפה כל-כך:

תריסר גברים על ארון המת –

ובן-רגע הצטרף אליו הצנת פלו בתרועת מקהלה:

יו-הו-הו ובקבוק מלא רום!

וב“הו” השלישי נעו המוטות אל מול האנשים כבמטה-קסם.

אפילו באותה התלהבות מרגשת העביר אותי שיר זה פהרף-עין אל “האדמירל בינבאו”, ומול עיני נצב הקפיטן המזמר שיר יָשן זה יחד עם באי-הפנדק. אך עד מהרה העלה העגן ממעמקים ונחלה נוטף מים על לחי-החרטום. מנד אחר-כך התחילו המפרשים נמתחים, והיבשה והאניות שמזמין ומשמאל התחילו נעות אט אט לאחור. ובטרם הספקתי לשכב, כנדי לחטף תנומה קלה, יצאה ה“הספניולה” בדררפה הארפה אל אי המטמון.

אינני מתכונן לתאר את ההפלגה פלה לפרטיה. היא היתה מצלחת למדי. האננה היתה טובה ותזקה, אנשי הצנת היו יורדי-ים עתירי-נסיון והקברניט ידע היטב את מלאכתו. אך זמן-מה לפני הגיענו למחוז-הפצנו התרחשו שנים-שלושה דברים, שראוי לספר עליהם.

קדם כל, מר ארואו נתגלה כחובל גרוע הרבה יותר מאשר הקברניט השש. לא היתה לו כל שליטה על האנשים, והצנת נהג בו כרצונו. אך מגרעת זו לא היתה הגרועה ביותר; שכן כבר ביום השני להפלגה הוא התחיל מופיע על הספון בעינים מערפלות, לחיים סמוקות, לשון מגמגמת ושאר סימנים של גלופין. שוב ושוב הוא נתפס בקלקלתו. לעתים הוא נפל ופצע את עצמו; לעתים הוא שכב יום תמים על דרגשו בלא תנועה; ולעתים – משך יום או יומים – הוא נראה פכח כמעט ונעשה את עבודתו בצורה מניחה את הדעת.

לא הצלחנו בשום פנים לגלות היכן הוא השיג את המשקה. היתה זו תעלומה של ממש, וכל כמה שעקבנו אחריו, לא הצלחנו לפתר אותה. נכאשר שאלנו אותו על כך, הוא צחק אל מול פנינו אם הנה שפור, ובשעת פכחון הצהיר כי מעולם לא בא אל פיו כל משקה, מלבד מים.

הוא לא הנה רק קצין גרוע, אלא אף שמש דגמה רעה לאנשיו: ולא הנה ספק כי, במקדם או במאחר, הוא יחיש במו ידיו את אבדנו. כיון שפך, איש לא הפתע או הצטער פאשר ללה אהד הוא נעלם בלב-ים ולא נראה עוד על הספון.

“נפל ואיננו”, אמר קפיטן סמולט, “זהו רבותי, הדבר חסך מאתנו את הטרחה לכבל אותו באזקים”.

אך עתה נותרנו ללא חובל, והתעורר הצרך להעלות אחד הימאים בדרגה. המלח הראשי, איוב אנדרסון, הנה הספן המכשר ביותר בצנת, נאף-על-פי שהוסיף לשאת תארו הקודם, הוא שרת כחובל בפעל. טרילוני, שהרבה להפליג בים וידיעותיו נתגלו פיעילות מאד, עמד לא פעם על משמרתו בשעות של מזג-אוויר נוח, ואלו ההגאי הקשיש, ושראל הנדס, הנה יורד-ים זהיר וערמומי, ונתן הנה אך בקושי לסמך על שרותיו. הוא הנה איש-סודו של ג'ון סילבר הארך; וכיון שהזפרתי את שמו, כדאי לומר עוד מלים אהדות על טבח האננה — צלי-אש, פפי שנקרא בפי הצנת.

בשעות העבודה הוא נשא את הקב שלו קשור בחבל מסביב לצנארו, כנדי ששתי ידיו תהינה פנויות ככל האפשר. הנה זה מרתק לראותו מצמיד את גדם-רגלו אל הדפן, ובהשענו לעמתו לנה בבטחה כל תנועה של האננה, וכך עשה את עבודת הבשול ביציבות איתנה, כאלו נצב על פני היבשה. חנה מרתקת לא פחות היתה לראותו חוצה את הספון במזג-אוויר סוער; הוא מתח שני תבלים, לסייע לו לעבר את המעברים הרחבים — עגיליו של ג'ון הארך, כך הם נקראו בפי כל, הוא הנה עובר בזריות ממקום אל מקום, לעתים נעזר בקב, לעתים גורר אותו מאחוריו בחבל, משתדל בכל כח להתגבר על מומו. עם זאת הביעו רבים מאלה שהפליגו אתו בעבר את חמלתם, משראו אותו במצבו זה.

“הוא אדם בלתי רגיל, צלי-אש זה”, אמר לי פעם ההגאי, “כשהנה צעיר הוא הלך לבתי-ספר הגונים, והוא מסגל לדבר כמו מתוך הספר, אם מתחשק לו. והוא אמיץ – אריה זה אפס מול ג'ון הארך! פעם ראיתי אותו נלקם בארבעה אריות ומפפץץ אותם ראש בראש, בלי שום נשק בידו!”

הצנת פלו רחש פבוד לסילבר וצית להוראותיו, הוא נהג לדבר אל כל אדם בסגנון מיוחד ולהעניק לכל אהד מאתנו שרותים קטנים ומיוחדים. כלפי הוא הנה חביב במיוחד; מצהיל הנה את פניו משראה אותי נכנס אל המטבח, שהנה תמיד נקי ומצחצח להפליא; הצלחות היו תלויות ממרקות וכלוב-התפי שלו תלוי בפנה.

“בוא הנה הוקינס”, הנה פונה אלי, בוא לפטפט מעט עם ג'ון. שום איש איננו רצוי פאן יותר ממך, ילד. שוב פאן ושמע העדשות. תכיר בבקשה את קפטן פלינט – אני קורא לתפי שלי פלינט לזכר הפירט המפרסם — וקפטן פלינט מנבא כי המסע שלנו יהנה מצלח מאד. נכון, קפטן?”

ואז הנה התפי פוצח מקורו ואומר במהירו□ת רבה: “שמניות! שמניות! שמניות!” הוא הנה חוזר ושונה מלה □שו□ב ושוב

ושוב, עד שתהיתי כיצד אין הוא מאבד את נשימתו בלהג זה.

"תראה את הצפור הזאת "היה ממשיך ואומר, "היא בת מאתים אולי, הוקינס. בדרך כלל הם חיים לנצח; ואם מישוהו ראה יותר רשע בחייו, הרי זה רק השטן בכבודו ובעצמו. התפי הזה הפליג יחד עם אנגלנד — שודד-הים הגדול קפטן אנגלנד. הוא היה במדגסקר, ובמלבר, ובסוריינס, ובפרובינס, ובפורטוגל. הוא ראה איך שולים את האוצרות מאגניות טבועות בלה-פלטתה, ונשם הוא למד לומר "שמיינות!". זהו שם של מטבע, הוקינס, ונשם דגו שלש-מאות וחמישים-אלף מטבעות פאלה, ילד! הוא השתתף גם בכבושה של האגנה "מושל הדו" בגואה, הוא היה. אם תביט עליו תחשוב שהוא בסך-הכל תינוק, מה? אבל אתה נשמת קצת אש ואבק-שרפה, נכון קפטן?"

"הפנו לקרב! צונח התפי.

"אה, יש לו שכל בקדקד, יש לו, "היה הטבח אומר, ומכבד את התפי בפלח-סכר שהוציא מפיסו; ואז היה העורף מנקה את הסורגים וממשיך להשמיע מלים מלים וגדופים. "ככה זה, "היה ג'ון מוסיר, "אינך יכול לגעת בזפת ולא לטנף את ידיך. הנה תשמע, למשל, את הצפור העלובה והתמימה שלי — שמע איך היא מקללת — אש וגפרית! ואתה יכול להגיד שזהו דבר לא חכם, מילא, היא מסגלת לקלל ככה בדיוק באזני ההגמון. "ובדברו נגע ג'ון בתלתל שצנח על מצחו בהגיגות פזאת, עד שהייתם מוכנים להשבע כי הוא הטהור באנשים.

בינתיים הוסיפו האציל טרילוני וקפטן סמולט לנטר טינה זה לזה. האציל לא נסה להסתיר את יחסו העוין לקברניטי; והקברניט מצדו, לא דבר קלל, אלא רק אמ פנו אליו — וגם אז עשה זאת בקצרה וביבש, מבלי לבזבז גם מלה אחת. לאחר שלקצו עליו מוכן היה להודות, פי נדמה לו שטעה בשפוטו כלפי הצנות, וכי כמה מהם מלחים זריזים מאד, כפי שהוא אהב, וכי כלם מתנהגים כראוי וללא דפי. אשר לאגנה, הוא ממש התאהב בה. "היא צינתנית ומתנהגת למופת, ממש כפי שאדם היה מצפה — מאשת-חיקו, אדוני. אבל, "נהג להוסיף, "כל מה שרצוני להטעים הוא, שעדן לא שבנו הביתה, והמסע הזה איננו מוצא חן בעיני."

למשמע המלים הללו היה טרילוני מפנה ערפו ופוסע הלך ושוב על פני הספון, סנטרו נטוי כלפי מעלה.

"עוד משפט אחד מן האיש הזה, "היה אומר, "ואני מתפוצץ!"

מזג-האוויר, שהיה קשה למדי לעתים, הוכיח את מעלותיה של ה"הספניולה". כל אדם על הספון נראה מרצה עד מאד, ודומני כי היו אלה אנשים שקשה להשביע את רצונם; שכן דעתי היא, שמאז תבת-נח לא הפליג בים צנות-מלחים מפנק כל-כך כמו זה. הגביעים השקו "לחיים" בשל הסבה הפעוטה ביותר. אם האציל שמע, למשל, כי אחד המלחים חוגג את יום-הולדתו, מיד תלקו המשקאות פיד-המלך. חבית מלאה תפוחים נצבה תמיד באמצע הספון, וכל מלח רשאי היה לסור אליה ולהשיב נפשו בתפוח.

"מעולם לא שמעתי פי טובה תצמח מיחס שכזה, "היה הקברניט אומר לד"ר ליבסי, "מלחים מפנקים הופכים לבני-שטן — זו דעתי שלי."

אבל טובה רבה צמחה מחבית התפוחים, כפי שתנכחו עוד מעט לדעת; אלמלא היא, לא היינו מצליחים לגלות את המזמה הנרקמת נגדנו ונד המורדים היתה נוחתת עלינו ללא רחם.

ומעשה שהיה כך היה.

רוחות נוחות הביאו אותנו עד לקרבת האי שלנו — לצערי אסור לי לפרט יותר מזה. היה זה, לפי חשובינו, יום-השיט האחרון אל האי, והכל צפו פי עוד באותו הילה — או לכל המאחר בצהרי יום המחרת — יתגלו לעינינו חופיו של אי המטמון. הרוח היתה יציבה והים שקט. ה"הספניולה" שטה בכיוון צפון-צפון-מערב, במהירות קבועה, כשמוט-החרטום חורש במים ומתזו רסיסים על סביבותיו. מצב-הרוח של פלנו היה מרום, שכן נמצאנו עתה קרובים כל-כך אל סיום מחציתו הראשונה של המסע.

והנה, שעה קלה אחרי השקיעה, לאחר שסימתי את עבודת היום, יצאתי אל הספון בדרך אל משכבי. לפתע התאיתי לאכול תפוח ופניתי בריצה לעבר החבית. אנשי התצפית נצבו על משמרתם ועיניהם הבולשות מחפשות את האי. איש-ההגה בידך את שוליו הקדמיים של המפרש ושרק חרש לעצמו. היה זה הקול הנחיד שהגיע לאזני, מלבד אושת הים, הנחתך בדפנות האגנה.

טפסתי ונכנסתי לתוך חבית-התפוחים וגליתי שנותרו בה תפוחים בודדים בלבד; אך משהתישבת בחדלה האפל, אפוף בלחשושי הים ובתנודותיה של האגנה, נרדמתי פנראה, או שנמצאתי במצב של כמעט-תרדמה. כרגע זה התישב פתאם בסמוך אדם כבד-גוף ומרעיש; החבית התנדדה בשעה שהשעין לעמיתה את כתפיו. התכונתי לקפץ החוצה, אך לפתע התחיל האיש לדבר. היה זה קולו של סילבר, ועוד בטרם שמעתי תריסר מלים ידעתי יפה, שאסור לי בשום פנים ואופן לגלות את עצמי, אלא להתפנץ בפנים, רועד ומקשיב, אכול אימה וסקרנות; שכן מתוך תריסר מלים הביונתי, כי חיהם של כל האנשים הנשרים שעל האגנה תלויים מעתה בי — ורק בי בלבד.

11. מה שמעתי בחבית התפוחים

"לא, לא אני, "אמר סילבר. "פלינט היה הקפטן, ואני הייתי האפסנאי; אני עם רגל-העץ שלי. באותה חגיגה, שבה אבדתי אני את הרגל שלי, אבד פיו האישונים שלו, ינוח בשלום על משכבו. היה זה רופא ממחה, שבא ושדד לי את הרגל — אחד שגמר

'ניבְרָסִיטָה ומה לא – וְדַבֵּר לְטִינִית בְּשׁוֹטְפֶת, ומה לא. וּבְכַל-זֹאת תְּלוּ אוֹתוֹ אַחֵר-כֵּךְ כְּמוֹ כָּלֵב, וְהוּא הַתִּיבֵשׁ בְּשִׁמְשׁ יַחַד עִם כָּלֵם, שֶׁם בְּמִצְוֹת קוֹרְסוֹ. אֵלֶּה הֵיוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁל רוֹבֵרְט, הֵיוּ אֵלֶּה, שֶׁבָּאוּ וְשָׁנוּ אֶת שְׁמוֹת הָאֲנָיוֹת שֶׁלָּהֶם – 'אוֹצֵר הַמֶּלֶךְ' וְכֵן הִלְאָה. וְעַכְשָׁיו, מֵה שֶׁאֲנִי אוֹמֵר הוּא – נִתְתַּם שֵׁם לְאֶנְיָה – תְּשִׁירוֹת אֶת הַשֵּׁם כְּמוֹ שֶׁהוּא. כִּכָּה זֶה הָיָה עִם 'קִסְנֶדְרָה', שֶׁהִבִּיאָה אוֹתָנוּ בְּשִׁלּוֹם הַבֵּיתָה מִמֶּלֶכֶר, אַחֲרֵי שֶׁאֲנִי לְגַדְדֵנוּ הַשְּׁתֵּלֵט עַל 'מוֹשֵׁל הַדּוֹ'; וְכִכָּה זֶה הָיָה עִם 'אַרְיֵ-הַיָּם', הָאֲנִיָּה הַיִּשְׁנָה שֶׁל פְּלִינֵט, שֶׁרְאִיתִי אוֹתָהּ בְּעֵינַיִם הָאֵלֶּה שְׁלִי רוֹחֶצֶת בְּדָם אָדָם וְטוֹבַעַת עִם כָּל הַזֶּהָב."

אח! "קרא קול אחר – קולו של המלח הצעיר ביותר באַנְיָה – קול מלא הערצה, "הוא הֵיָה מֶלֶךְ הַמְּלָכִים, פְּלִינֵט זֶה!"

"דִּינִיס גַּם הוּא הָיָה מֶלֶךְ, תִּסְמְכוּ עָלַי, "אָמַר סִילְבֵר, "מֵעוֹלָם לֹא יֵצֵא לִי לְהַפְלִיג אִתּוֹ. קִדְּם יֵצְאֵתִי עִם אֲנִיָּלֵד, אַחֵר-כֵּךְ עִם פְּלִינֵט – זֹאת הִיא הַהִיסְטוֹרְיָה שְׁלִי; וְזֶהוּ הַחֲשׁוֹבֹן שְׁלִי, אִם תִּרְצוּ לְשִׁמְעַ: תִּשְׁע-מֵאוֹת שְׁמֵתֵי הַצְּדָה כְּשֶׁעֲזַבְתִּי אֶת אֲנִיָּלֵד, וְעוֹד אֲלִפִּים כְּשֶׁנִּפְטַרְתִּי מִפְּלִינֵט. זֶה לְגַמְרִי לֹא רַע בְּשִׁבִיל מִלַּח פְּשׁוּט – וְהַפֵּל מִנַּח לוֹ בְּשִׁקֵּט בַּבֶּנֶק. עַכְשָׁיו זֶה כָּבֵר לֹא פְּדִיוֹ; זֶהוּ חֶסֶד, תִּשְׁמְעוּ לִי. אִיפֹה כָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁל אֲנִיָּלֵד עַכְשָׁיו? לֹא יוֹדַע. וְאִיפֹה הַחֲבוּרָה שֶׁל פְּלִינֵט? הִנֵּה, כְּמַעַט כָּלֵם עַל הָאֲנִיָּה הַזֹּאת, מוֹכֵנִים לְשִׁים אֶת הַיָּד עַל הָאוֹצֵר. אַחֲדִים מֵהֶם אֶפְלוּ הַתְּחַנְנוּ לְצֵאת אִתִּי... פִּיּוּ הַמִּסְכָּן, אַחֲרֵי שֶׁאֲבַד אֶת הַעֵינַיִם שְׁלוֹ, הִנֵּה מוֹצִיא מֵאֵה שְׁטֶרְלִינְג כֵּל חֲדָשׁ, כְּמוֹ אִיזָה לוֹרֵד בַּפְּרִלְמֵנֵט. אִיפֹה הוּא עַכְשָׁיו? שׁוֹכֵב בְּאֲדָמָה, מֵת לְגַמְרִי. אָבֵל רַק לִפְנֵי שְׁנַתִּים מֵהַיּוֹם – שֶׁכִּכָּה יִהְיֶה לִי טוֹב – הָאִישׁ הַזֶּה כְּמַעַט מֵת מִרְעֵב. הוּא קִבֵּץ נְדָבוֹת, וְהוּא גִבֵּב, וְהוּא תִקַּע סִפִּינַיִם, וְהוּא מֵת בְּנִסְיוֹן לְהַשְׁיֵג אֶת הָאוֹצֵר, לְכָל הַשָּׂדִים!"

"טוב, לא כל אֶחָד יָכוֹל לְהַצְלִיחַ, "אָמַר הַמֶּלֶח הַצְּעִיר.

"רַק הַטְּפִשִׁים לֹא מְצִלִּיחִים, תִּשְׁמַע מֵה שֶׁאֲנִי אוֹמֵר לְךָ, "הַרִים סִילְבֵר אֶת קוֹלוֹ, "וְעַכְשָׁיו תִּבְטֵי אֵלַי. אֶתָּה בַּחוּר צְעִיר אֶתָּה, אָבֵל יֵשׁ לְךָ רֹאשׁ עַל הַתְּפִיִּים. רְאִיתִי אֶת זֶה בְּרַגְעַ שְׁעֵלִיתָ עַל הָאֲנִיָּה הַזֹּאת, וְלָכֵן אֲנִי מְדַבֵּר אֵלֶיךָ כְּכִבֵּר אֶל גִּבֵּר."

אִתָּם וְכֹלִים לְתֹאֵר לְעֲצֻמְכֶם מֵה הַרְגִּשְׁתִּי בְּשִׁעָה שֶׁשִּׁמְעֵתִי אֶת הַנוֹכַח הַנִּתְעַב הַזֶּה פּוֹנֶה אֶל אוֹתוֹ צְעִיר בְּאוֹתוֹ מְלוֹת תְּנַפֵּה עֲצֻמוֹ, שֶׁבָּהֶן פָּנָה אֵלַי. אֵלּוּ רַק יְכַלְתִּי, הֵייתִי הוֹרֵג אוֹתוֹ דֶּרֶךְ הַחֲבִית. אֵךְ בֵּינַתִּים הוּא הַמְּשִׁיךְ בְּדַבּוּרוֹ, מְבַלֵּי לְשִׁעַר כָּלֵל, פִּי מִיִּשְׁהוּ מֵאֲזִין לְדַבְּרֵי בְּחֻשָׁאִי.

"וְעַכְשָׁיו כְּמָה מְלִים עַל הַגְּנִטְלֵמְנִים בְּעָלֵי הַמְּזֵל. יֵשׁ לָהֶם חַיִּים קָשִׁים, יֵשׁ לָהֶם וְהֵם מְסַפְּנִים אֶת הַצְּנוֹר שֶׁלָּהֶם, אָבֵל הֵם אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים כְּמוֹ אֲנָזִים מְפִטְמִים; וְכִשְׁהֵם יוֹרְדִים לְחוּף אַחֲרֵי הַהַפְּלָגָה, יֵשׁ לָהֶם בְּפִיס שֶׁל כָּל אֶחָד מֵהֶם מֵאֵה שְׁטֶרְלִינְגִים מְצִלְצִלִים, בְּמִקּוֹם מֵאֵה אֲסִימוֹנִים עֲלוֹבִים. עַכְשָׁיו, הָרֵב מֵתְבַזְּזוּ עַל רוּם נַעַל כָּל-מִינֵי תַעֲנוּגוֹת, וְאַחֵר-כֵּךְ הֵם חוֹזְרִים לִים עִם הַתְּנַתְּ לְגוֹפֶם. אָבֵל זֹאת לֹא הַשִּׁיטָה שְׁלִי. אֲנִי שֵׁם אֶת כָּל הַכֶּסֶף הַצְּדָה, קֶצֶת פֹּה, קֶצֶת שָׁם – אֵף פַּעַם לֹא יוֹתֵר מְדִי בְּמִקּוֹם אֶחָד, שְׁלֹא יִתְחִילוּ לְחַשֵּׁד לִי פֶתָאֵם. אֲנִי בֵּן חֲמִשִּׁים עַכְשָׁיו, נָא לֹא לְשַׁכַּח; וְכִשְׁנַחֲזוּר מִן הַהַפְּלָגָה הַזֹּאת אֶתְחִיל לְהִיטֵל גְּנִטְלֵמְנוֹ עַל-בְּאֶמְתִּי. דִּי מְסַפֵּק. אָה, אָבֵל בֵּינַתִּים עֲשִׂיתִי חַיִּים; אֵף פַּעַם לֹא מְנַעַתִּי מֵעֲצֻמִּי מֵהַשְׁתַּחֲשֵׁק לִי. יִשְׁנֵתִי עַל מִטָּה רַבָּה, וְאֶכְלֵתִי דְלִיקָטְסִים כָּל הַיָּמִים כָּלֵם, מְלַבֵּד אוֹתָם יָמִים שֶׁהַפְּלֵגָתִי בִּיָּם. וְאִיךָ הַתְּחִלָּתִי, אִיךָ? בְּתוֹר מִלַּח פְּשׁוּט – כְּמוֹכֶם!"

"טוב, "אָמַר חֲבֵרוֹ, " אָבֵל הַכֶּסֶף שֶׁל כָּל הָאֲחֵרִים נֶעְלַם וְאִינְנוּ מֵהָ? וְאַחֲרֵי הַהַרְפָּתָה הַזֹּאת לֹא תֵעָז לְהִרְאוֹת אֶת הַפְּרָצוּף שֶׁלְךָ בְּבְרִיִּסְטוֹל."

"לְמָה? אִיפֹה אֶתָּה חוֹשֵׁב נִמְצָא הַכֶּסֶף הַזֶּה? שְׂאֵל סִילְבֵר בְּלִגְלוּג.

" בְּבְרִיִּסְטוֹל, בְּבִנְקִים וּבְכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת אַחֲרִים. " הַשִּׁיב הַחֲבֵר.

"הוּא הֵיָה, "אָמַר הַטְּבַח, "הוּא הֵיָה בְּמִקּוֹם שֶׁהִטְלֵנוּ עָגוּן. אָבֵל עַכְשָׁיו הוּא מֵתַחַמֵּם כְּלוֹ אֲצֵל הַזֶּקֶנָה שְׁלִי. מְכַרְנוּ אֶת הַמְּשַׁקְפֶת' – כּוֹלֵל שְׁטֶר-הַמְּכִירָה, הַצִּיּוֹד וְהַלְקוֹחוֹת. הַזֶּקֶנָה גַּם תְּבוֹא לְפָגֵשׁ אוֹתִי. הֵייתִי אוֹמֵר לְךָ אִיפֹה, פִּי אֲנִי סוֹמֵךְ עָלֶיךָ, אָבֵל הַבַּחוּרִים הָאֲחֵרִים עוֹד יְכוֹלִים לְקַנֵּא."

"וְאֶתָּה מוֹכֵן לְסִמֵּךְ עַל הָאִשָּׁה שְׁלִי?" שְׂאֵל אִישׁ-שִׁיחוֹ.

" הַגְּנִטְלֵמְנִים בְּעָלֵי הַמְּזֵל, " הַשִּׁיב הַטְּבַח, "סוֹמְכִים בְּדֶרֶךְ כָּלֵל מַעַט מֵאֵד זֶה עַל זֶה, וְהֵם צוֹדְקִים בְּהַחֲלֵט, סִמֵּךְ עָלַי. אָבֵל לִי יֵשׁ דֶּרֶךְ מְשִׁלִּי, יֵשׁ לִי. כְּשֶׁאֶחָד הַבַּחוּרִים נִתְקַע בְּצֶרֶה – אֶחָד שֶׁמְכִיר אוֹתִי, אֲנִי מֵתְכַוֵּן, – הוּא לֹא יִמְשִׁיךְ לְחַיּוֹת בְּעוֹלָם אֶחָד עִם גִּ'וֹן הָאֶרֶץ. הֵיָה פְּאֵלֶה שֶׁפִּתְחוּ מִפִּי, וְהֵיָה אַחֲרֵים שֶׁפִּתְחוּ מִפְּלִינֵט; וְפְלִינֵט כְּכַבּוּדוֹ וְבַעֲצָמוֹ פָּחַד מִמֶּנִּי. הוּא פָּחַד – אָבֵל גַּם הַתְּנַגָּה. זֶה הֵיָה הַצְּנוֹת הַכִּי קוֹשִׁית עַל הַיָּם, שֶׁפְּלִינֵט פָּקַד עָלָיו; הַשֵּׁטֵן כְּכַבּוּדוֹ וְבַעֲצָמוֹ הֵיָה פּוֹחֵד לְהַפְּלִיג יַחַד אִתָּם. זֶהוּ זֶה. תִּאֲמִינוּ לִי, אֲנִי לֹא אוֹהֵב לְהַתְּרַבֵּר, וְאִתָּם רוֹאִים בְּעֲצֻמְכֶם שֶׁאֲנִי אוֹהֵב לְבָלוֹת בְּחֶבְרָה; אָבֵל בְּיָמַי שֶׁהֵייתִי אֲפִסְנָאִי הַמְּלָה 'שְׁפִינִים' לֹא נִשְׁמַעָה מֵעוֹלָם בֵּין הַפִּרְטִים שֶׁל פְּלִינֵט. אָה, אִתָּם יְכוֹלִים לְהִיטֵל בְּטוֹחִים שֶׁכִּכָּה בְּדִיוּק יִהְיֶה גַּם בְּאֲנִיָּה שֶׁל גִּ'וֹן הָאֶרֶץ!"

"זֶהוּ וְעַכְשָׁיו אֲנִי אֲגִיד לְךָ, "אָמַר הַצְּעִיר, "הַעֲסֵק הַזֶּה לֹא כָּל-כֵּךְ מְצָא חוֹן בְּעֵינַי, עַד הַשִּׁיחָה הַזֹּאת אֶתָּךְ, גִּ'וֹן. הִנֵּה, בּוֹא נִלְחֵץ נְדִים."

"אֶתָּה בְּאֶמְתִּי בַּחוּר אֲמִיץ, וְגַם פָּקַח, " עָנָה לוֹ סִילְבֵר, וְלַחֲץ אֶת יָדוֹ בְּלִבְבוֹת רַבָּה כָּל-כֵּךְ, עַד שֶׁהַחֲבִית הַתְּחִלָּה מְרַקֶּדֶת, "וּבֵר-מְזֵל מְצַלַּח יוֹתֵר מִמֶּךָ לֹא רְאִיתִי בְּכָל יָמַי חַיִּי."

לֹאט לֹאט הַתְּחִלָּתִי מִבֵּין אֶת מְשִׁמְעוֹתֶם שֶׁל כְּמָה מְנַחִים שֶׁהַשְּׁתַּמְשׁוּ בָּהֶם. גְּנִטְלֵמְנוֹ בַּעַל-מְזֵל " הֵיָה בְּלִשׁוֹנָם לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר,

אלא שודד-גם פשוט; והמעמד הקצר שאני האזנתי לו בגנבה הנה, פשוט, ציד-נפשו של אחד המלחים ההגונים — אולי האחרון — שנותר על הסיפון. אך בגנבה זו זכיתי לקרטוב של עדוד, שכן סילבר השמיע שריקה קלה ואדם שלישי התקרב למקום והצטרף אל החבורה.

“דיק הוא בסדר, אמר סילבר.

“אה, ידעתי שדיק יהיה בסדר, השיב קולו של ישראל הנדס, ההגאי, הוא לא טפוש, דיק זה, אמר תוך זריקת טבק, אבל תביט אלי, צלי-אש, המשיך, והו הדבר שאני רוצה לדעת עכשו; כמה זמן עוד נצטרך לעמד ולחפות כמו תרנים מזפתים? נמאס לי כבר לראות את הפרצוף של קפטן סמולט; הוא משגע לי את הנשמה, לעזאזל! מתחשק לי להפנס אל התא שלהם, מתחשק לי לטעם מהנין שלהם, ומהחמוצים שלהם, ומהפל.”

“שמע, ישראל, אמר סילבר, הראש שלך לא היה אף פעם שנה משהו, נזה דווע לשנינו. אבל בכל-זאת נדמה לי, שאתה מסגל להקשיב, על כל פנים, האזנים שלך הן די גדולות בשביל זה. עכשו, תקשיב טוב למה שאני אומר: אתה תמשיך לשפב על הקרש שלך, ותמשיך להזיע כמו פלנו, ותמשיך לדבר בשקט, ולא תעז להשתפר עד שאני אתן את הפקדה. וככה זה יהיה, ילד!”

“בטח, מי אומר שלא מי? נהם ההגאי, כל מה ששאלתי זה – מתי? זה מה שאני רוצה לדעת.”

“מתי, לעזאזל! שאג סילבר, טוב, אם אתה דוקא רוצה לדעת, אני אגיד לך מתי. ברגע הכי אחרון שיהיה מתאים לי; זהו מתי. המזל הביא לנו קפטן סוג אל”ף, סמולט, והוא משיט בשבילנו את האננה החתיכית הזאת. ובתא שלהם יושבים הדוקטור והאציל עם המפה והפל – ואין לי משג איפה היא נמצאת, נכון? ואתה לא יודע יותר ממני נכון? אז מה שיש לי להגיד הוא, שהדוקטור והאציל ימצאו את הסחורה, ונעזרו לנו להעלות אותה על האננה, שפכה יהיה לי טוב – ואז נראה. אלו יכלתי לסמך על פלכם, בני-נענות-המרדות שלי, הייתי אפילו נותן לקפטן סמולט שישטי לנו את האננה חצי-דרך הביתה, לפני שאתן את הפקדה.”

“אבל למה? הלא פלנו כאן נמאים, עד כמה שידוע לי.” אמר דיק.

“פלנו כאן דריי מדור-המלחים, זה מה שרצית להגיד, עקץ אותו סילבר. אתם יכולים אולי להפעיל אננה, אבל מי ינוט לנו אותה? בשטח הזה פלכם תדפקו, רבותי, מהראשון עד האחרון. אלו זה היה תלוי בי, הייתי מחכה עד שסמולט יביא אותנו כמה שקרוב יותר לנמל; ואז היינו נפטרים מכל-מיני טעיות מטפשות ומהסכנה לחיות על פפית-מים ליום. אבל אני יודע עם מי יש עסק; הלא אני מכיר אתכם לא מהיום. אני אגמר אתם על האי, ברגע שהסחורה תמצא על הספון, נזה די עצוב. אבל הן-אדם שמח רק כשהוא שכור. אני נעשה חולה, לעזאזל, רק מהמחשבה שיצא לי להפליג עם פרצופים כמוכם.”

“די, ג’ון תרגע, קרא ישראל הנדס, מי בכלל מנסה לדבר נגדך?”

אח, כמה אניות ראיתי, לדעתכם, עם התרטום למטה? וכמה בחורים מכשרים ראיתי מתגבשים בשמש על תרן-התלנה? הא? הצטעק סילבר, ונכל זה בגלל אותה תאנה — לעשות הפל מהר, מהר, שמעתם? אני יצא לי לראות כמה דברים מעניינים בים, יצא לי. אם רק תצליחו למלא פהגן את התפקיד שלכם, עוד תסעו אצלי בכרכרות, עוד תסעו. אבל לא, לא אתם! אני מכיר אתכם. מחר אתם תמלאו את הגרגרת שלכם ברום ותלכו □ לעזאזל.”

“פלנו יודעים כמה אתה מכשר, ג’ון, אמר ישראל הנדס, אבל אני מכיר עוד אחדים, שמסגלים לנוט לא יותר גרוע ממך. אבל הם גם אהבו לעשות חיים. הם לא חפשו מי-יודע-מה, אבל הם רצו קצת לשמח, כמו כל אחד אחר.”

“פכה?” אמר סילבר, “יפי, אבל איפה הם עכשו? פיו היה אחד מהם, והוא מת בתור קבצן. פלינט היה, והוא מת בסונה מלא רום. הם היו אנשים אחד אחד, הם היו. אבל איפה הם עכשו?”

“אבל רגע, שאל דיק, אחרי שנוציא מהם את הרוח, מה נעשה אתם, למשל?”

“הנה לכם גבר לענין! קרא הטבח בהערצה, לזה אני קורא שקל. טוב, מה אתה היית עושה? משאיר אותם על החוף בתור נטושים? זאת הייתה השיטה של אנגלנד. או אולי עושה מהם קציצות? זאת הייתה השיטה של פלינט, או של ביילי בונס.”

“ביילי נהג תמיד פכה, אמר ישראל הנדס, אנשים מתים לא נושכים, זאת הייתה הסיסמה שלו. ואיפה הוא עכשו? מת כמו פלם.”

“פכה זה, אמר סילבר, דרך כל בשר. אבל תקשיבו לי עכשו. אני בן-אדם נוח, אני, עם נשמה של ג’נטלמן; אבל הפעם זהו ענין רציני. עסק זה עסק, בחורים, ואני בעד זה שנימותו. כשאשכב לי בבית הלורדים, ואסע בכרכרה, אין לי שום חשק שאחד מאלה האנטליגנטים שיושבים עכשו בתא יעשה לי הפתעה ויפיע מולי פתאם כמו איזה שד שצץ מתוך האדמה. אז אני אומר – לחפות, אבל כשהזמן המתאים מגיע – להכות, ובלי רחמים!”

“ג’ון, הריע ההגאי, אתה גבר אמת!”

“אתה תגיד את זה, ישראל, כשהפל יגמר, אמר סילבר, ונרק דבר אחד אני מבקש לעצמי – אני מבקש את טרילוני. בשתי הנזים האלה אקטוף את ראש-העגל שלו מן הצנאר. דיק! קרא פתאם בשנוי קול, “תהנה ילד טוב וקפץ ותביא לי תפוח, להרטיב את הגרון.”

אתם יכולים לתאר לעצמכם איזה פחד נורא ירד עלי. הייתי מוכן לקפץ החוצה ולברוח, אך לא מצאתי את הפח לך. אברי גופי לא נשמעו לי. שמעתי את דיק מתרומם, ואחר-כך מיישהו עצר בו פנראה, וקולו של הנדס דבר:

“אוף, תפסיק את זה! למה לך למצוץ מהטנפת של התבית הזאת, ג'ון? בואו נרים כוסית של רום!”

“דיק, אמר סילבר, “אני סומך עליך. על התבנית עומד מד-נוזלים, הנה, תפס את המפתח, מלא את המשורה ותביא אותה הנה.”

מבהל ככל שהייתי, הבינתי באתו רגע, כי בדרך זו ממש השיג החובל ארואו את המשקה, שהחיש את קצו.

לאחר שדיק נפנה לדרך לחש ישראל הנדס משהו באזנו של סילבר. לא הצלחתי לקלט אלא מלה או שתיים מן הנאמר, ובכל-זאת היו ביניהם גם דברים של חשיבות; שכן בין שאר הרסיסים. שנסבו על מזמת המרד, הגיע לאזני גם משפט שלם זה: “אף אחד מאלה לא יצטרף”. ובכן היו בכל-זאת כמה אנשים נאמנים על הספון.

לאחר שדיק חזר, נטלו השלשה, בזה אחר זה, את הגביע בידיהם והפלו פתחו בלגימה; האחד שתה “לחיי המזל שלנו”; שני – “לחיי פלינט והסחורה שלו” וסילבר עצמו אמר בקול מזדמר: “לחיי עצמנו, שנרים המפרש – ונשים את הנד על אוצר ועל פרכס”

ברגע זה ממש נפל עלי אור חזר; וכשהרמתי את ראשי גליתי כי הירח עלה ושפך את נגה-הפסוק שלו על שוליו הגבוהים של המפרש הקדמי. וכמעט באתה שניה ממש הדהד קול נרגש ממרומי המצפה:

“הי הו — יבשה!”

12. מועצת המלחמה

המלה סואנת של רגלים רצות מלאה את הספון. שמעתי אנשים פורצים החוצה מן התאים וממזדור-המלחים; ואז חמקתי במהירות רבה מתוך התבית, צללתי אל מאחורי המפרש הקדמי, דהרתי לעבר הירכתיים ועליתי אל הספון הפתוח בדיק באתו רגע, שבו יצאו הנטר וד"ר ליבסי מן התא בדרכם אל לחי-החרטום.

המלחים פלם כבר נאספו שם. רצועה של ערפל התרוממה סביב בד כבד עם הופעתו של הירח. מזרז-מערכב לנו, במרחק שלשה קילומטרים ראינו שתי גבעות נמוכות, ומאחורי אחת מהן התרוממה גבעה שלישית, גבוהה יותר, שפסגתה הייתה עדין לוטה בערפל. כל השלש היו גבעות מחדדות, דמויות חרות.

ראיתי כל זאת כמתוך חלום, שכן לא הספקתי עדין להתאושש מן האימה הנוראה שמלאה אותי זה עתה. ואז שמעתי את קולו של קפיטן סמולט משמיע פקדות. ה"הספניולה" נעה לאטה ברוח, במגמה לחלף על פני האי מצדו המזרחי.

נעכשו, רבותי, אמר הקברניט משהפל הצטופפו מולו, “האם מיישהו מכם ראה לפני כן את האי הזה?”

“אני ראיתי אותו, אדוני, אמר סילבר, הבאתי ממנו מים לאינתי-סוחר, שהייתי הטבח שלה.”

“אם אינני טועה, המעגן נמצא בצד דרום, מאחורי אי קטנטון, העיר הקברניט.”

“נכון מאד. השם שלו אי-השלדים. הוא היה פעם מקום-מחבוא חשוב של הפירטים, ומלח אחד שהיה אתנו בספינה ידע את כל השמות שלו. הגבעה שמצפון נקראת גבעת התרן הקדמי. יש שם שלש גבעות, ערוכות מצפון לדרום – קדמית, ראשית ומאסר, אדוני. אבל לראשית – זאת הגבוהה העטופה בענן – לה קוראים בדרך כלל גבעת-המשקפת, כי ממנה נהגו להשקיף אל הים כשהאניה עברה טפול במעגן. זהו המקום, שבו השודדים נקו את האניות ששדדו, אדוני, סליחה על הבטוי.”

יש לי פאן מפה, אמר קפיטן סמולט, בוא ותראה אם זהו המקום.”

עיניו של ג'ון בערו באש זרה משנטל בידו את המפה; אך משראיתי את הגליון הקדש ידעתי כי נכונה לו אכזבה מרה. לא הייתה זו המפה שמצאנו בארגזו של ביילי בונס, אלא העתק מדויק שלה, בו נכללו כל הפרטים פלם – שמות, קני ארך ורחב, ציוני גבה ועמק – זולת הצלבים האדמים והפרטים הפתובים. מרה ככל שהייתה אכזבתו, הצליח סילבר להסתירה מעינינו.

“כן, אדוני, אמר, “זהו המקום, ללא ספק, והוא מצויר פאן באפן יוצא מהכלל. מענין, מי ציר את זה? הפירטים היו בורים גדולים, עד כמה שידוע לי. הו, הנה: ‘מעגן הקפיטן קיד’ – זהו בדיק השם, שהחובל שלנו קרא למקום. יש פה זרם חזק בכיוון דרום, ואחר-כך צפונה, במעלה החוף המערבי. עשית בסקמה, אדוני, “הוסיף ואמר, “שהתחשבת ברוחות ובמזג-האוויר. על כל פנים, אם אתה באמת מתכנן להכניס ולעגן פאן, אין מקום יותר מתאים מזה בכל החופים האלה.”

רב תודות, בן-אדם, אמר קפיטן סמולט, “אחר-כך אבקש ממך להושיט לנו עזרה. אתה רשאי ללכת.”

הפתעתי למראה קר-הרוח, שהפגין סילבר בשעה שגלה את ידיעותיו על האי. ועלי להודות גם שפחדתי מעט, בשעה שראיתי אותו מתקרב אלי, ברור, שהוא לא ידע כלל כי שמעתי בגיבה את דבריו מתוך תבית-התפוחים, אבל נתמלאתי אימה פה רבה מלבד האכזר, מצביעות ומעצמות, עד שרק בקושי הצלחתי להסתיר רטט שעבר בגופי, בשעה שהניח את כף-ידו על זרועי.

" זהו " אמר לי, זהו מקום חמוד מאד, האי הזה, מקום חמוד בשביל נער כמוך לבקר בו. אתה תשקה כאן, ותטפס על עצים, ותרוץ אחרי עזי-בר, ומה לא; ותטפס על הגבעות האלה כמו עז-בר. שמע, המחשבות האלה עושות אותי עצמי יותר צעיר. כמעט ששכחתי את רגל-העץ שלי, כמעט. זהו דבר גדול להיות צעיר, עם עשר אצבעות על כל כף-רגל, תאמין לי. אם תחשיק לך לסייר קצת באי הזה, רק תגיד לג'ון הארדך והוא יכין לך צידה הגונה לדרך."

ובחבטו על פתפי חבטה של ידידות נפנה ממני ונדה לדרך.

שעה קלה עמדו הקברניט, האציל וד"ר ליבסי ושוחחו ביניהם; וכל כמה שהשתוקקתי להשמיע באזניהם את ספורי, לא העזתי להפריע להם בגלוי. בעוד אני מחפש אמתלה נאותה לעשות זאת, קרא לי ד"ר ליבסי אליו; הוא שכח את מקטרתו בתא ובקש ממני להביאה לו; אך ברגע שנמצאתי לידו, אמרתי במהירות ובקול נמוך: "שמע דוקטור, אמר לקפיטן ולאציל שיגידו אתך לפא, ואחר-כך תמצא איזו סבה לקרא גם לי. יש לי חדשות נוראות."

הרופא שנה במעט את הבעת-פניו, אך ברגע הבא כבר היה שוב הוא עצמו. "תודה ג'ים," אמר בקול רם, "זה כל מה שרציתי לדעת."

ואחרי ששמע, כביכול, את התשובה לשאלתו, חזר והצטרף אל השנים. הם שוחחו ביניהם קלות, ואף-על-פי שאיש מהם לא הרים את קולו, או השמיע שריקה, היה ברור כי ד"ר ליבסי מסר להם את בקשתו; שכן פעבור רגע ראיתי את הקברניט מצנה משהו על איוב אנדרסון, והצנת פלו גאספ על הספון.

"וובכן, בחורים," אמר קפיטן סמולט, "יש לי הודעה למסר לכם. האי הזה שאתם רואים הוא המקום שאליו בקשנו להפליג. מר טרילוני, שהוא פידוע לכלנו אדם נדיב עד מאד, שאל אותי ברגע דבר אחד או שנים, ואני לכלתי לומר לו ללא הסוס, שכל אדם נאדם באגנה הזאת מלא את חובותיו בצורה הטובה ביותר שיכלתי להעלות על הדעת. על כן יורדים אנחנו עכשו – הוא, אני וד"ר ליבסי – לשמות לחייכם ולבריאותכם; וגם כל אחד ואחד מכם יקבל גרוג לשמות לחיינו ולבריאותנו. נעכשו אמר לכם מה אני חושב על-כך: אני חושב שזהו דבר הגון ונאה. ואם גם אתם חושבים כמוני – הבה נשמע אתכם מרביצים הינד ימי לג'נטלמן שיזם זאת!"

התרועה הדהדה, פמובן; והיא הדהדה בלבבות רבה כל-כך, עד שקשה היה לי להאמין כי יצאה מפיותיהם של אותם אנשים, הזוממים לרצח אותנו נפש.

"הינד אחד נוסף לקפטן סמולט!" צעק סילבר ברגע שהתרועה הקודמת גועה.

וגם תרועה זו הדהדה מכל פה וגרון.

לאחר רגע ירדו □ השלשה אל תאם, ומקץ רגע נוסף הגיע שליח ובפיו הזמנה אל ג'ים הוקינס לרדת אל התא.

מצאתי את שלשתם ישובים מסביב לשלחן, בקבוק-יין וקערות צמוקים לפניהם. הרופא העלה עשן ממקטרתו, בעוד הפאה הנכרית על אחת מברקיו – סימן מבקק כי רוחו נסערת עליו. החלון היה פתוח, שכן היה זה לילה חם, וכלתי לראות את הירח מטיל את אורו על השכל שהותירה אחריה האגנה בים.

"וובכן, הוקינס," פנה אלי טרילוני, "יש לך משהו לומר לנו. דבר נשמע!"

עשיתי כאשר נתבקשתי ונספרתי בקצור רב ככל האפשר את פרטי השיחה, שנהל סילבר עם אנשיו. איש מבין השלשה לא שסע את דברי והפל האזינו לי בדממה.

"ג'ים," אמר ד"ר ליבסי לאחר שסימתי, שב כאן."

הם הושיבו אותי לצדם, על-יד השלחן, מזגו לי פוסית-יין ומלאו את כפות-ידי בצמוקים; ושלתשתם, בזה אחר זה, שתו לחיי, למזלי ולאמץ-לבי.

"וובכן קפיטן," אמר טרילוני, "אתה צדקת ואני טעיתי. התנהגתי כמו חמור ואני ממתין לפקדותיך."

"לא היית חמור יותר גדול ממני, אדוני," השיב הקברניט, "מעולם לא שמעתי על צנות, שתכנון מרד וגלה את פנונתיו מראש. כל אדם, שעינים בראשו, היה נוקט צעדים לקדם את פני הרעה. אבל הצנת הזה," הוסיף, "הצליח לסדר אותי."

"בכרשותך, קפיטן," אמר הרופא, "לא הצנת אלא סילבר. זהו אדם בלתי-רגיל."

"כזו, הוא נראה בלתי-רגיל ביותר גם ממרחק זרוע, אדוני," הסכים הקברניט. "אך כל אלה הם דבורים סתם, שאינם מובילים לשום מקום. אני רואה שלש-ארבע נקודות, ובכרשותו של מר טרילוני אפרט אותן."

"אתה הקברניט, אדוני, ולך זכות הדבור," אמר האציל באפירות.

“נקדה ראשונה” פתח קפיטן סמולט, “אנחנו חזבים להמשיך, כי אסור לנו לסגת. אם אתן פקדה לפנות לאחור, הם יתמרדו מיד. נקדה שנייה – יש לנו זמן. לפחות עד שהאוצר ימצא. נקדה שלישית – מצויים עדין באניות מלחים נאמנים. עכשו, אדוני, המכה תבוא במקדם או במאחר. מה שאני מציע הוא, לתפס את הזמן בציציות-ראשו, כמו שאומרים, ולתת את המכה ביום בהיר אחד, בשעה שהם אינם מצפים לה פלל. האם אנחנו יכולים לסמך על האנשים שהבאת אתך מן הטיירה, מר טרילוני?”

“כמו עלי עצמי!” הכריז האציל.

“שלשה, פסק הקברניט, ניחד אתנו פולל הוקינס – שבועה. נעכשו, מי הם המלחים הנאמנים?”

“קדם פל, אמר הרופא, “אותם אנשים שטרילוני בחר בעצמו, לפני שהתקשר עם סילבר.”

“לא” מחה האציל, “הנדס היה אחד מאלה.”

“מעולם לא סברתי שאפשר לסמך על הנדס, הוסיף הקברניט.

“ולחשב שבלם אנגלים מבטון!” התפרץ טרילוני, “הייתי מסגל לפוצץ עכשו את האננה...”

“והבן, רבותי, אמר הקברניט, “אין לי עוד הרבה מה להוסיף. עלינו להמשיך ולהסתפל סביב בשבע עינים. אני יודע, שפרושו של דבר להעמיד בני-אדם במבחן. פשוט יותר להנחית את המכה מיד; אך לא תהיה בכך תועלת רבה, לפני שידע בבטחון מי הם האנשים שלנו. שאף רוח בארך רוח – זו הסיסמה שלי.”

“ג’ים יהיה מסגל לעזר לנו יותר מכל אדם אחר, אמר הרופא, “האנשים אינם חוששים מפניו והוא נער נבון.”

“הוקינס, הוסיף האציל, “אני מפקיד בנדיך סמכות עצומה.”

למשמע המלים האלה התחיל לחדר מין פחד אל לבי, שכן – למען האמת – הרגשתי עצמי חלש למדי. וככל זאת, תודות לצרוח-מקרים מוזר, באה ההצלה דוקא דרפי. אבל בינתיים נמצאו על האננה רק שבעה אנשים – מתוך עשרים ושבעה – שיכלנו לסמך עליהם; וכיון שאחד מאותם שבעה היה נער, נאלצו ששה מבגרים בלבד להתמודד עם תשעה-עשר המורדים.

13. פיצד התחילה הרפתקת-החוף שלי

משעליתי למחרת בבקר על הספון נשתנה מראה האי לחלוטין. אף-על-פי שהרוח שקטה עתה לחלוטין, הספגנו לעבר מרחק נפר במשך הלילה והאננה נחה עתה רוגעת במרחק מתצית המיל לערך מן הפנה הדרום-מזרחית של החוף המזרחי הנמוך. עצים אפרי נוף כסו שטח נפר של פני הקרקע, ונגון אחיד זה נשבר בשטחים הנמוכים על-ידי פסי חול צהב, וכן על-ידי עצים גבוהי-צמרת רבים ממשפחת הארן – מהם שצמחו ביחידות, מהם בקבוצות. מראהו הפללי של האי היה חדגוני וקודר. הגבעות התנשאו בבהירות מעל הצמחה פצוקי סלע עירמים. פלן היו מוזרות למראה, וגבעות-המשקפת, שהיתה גבוהה במאה מטרים מאחוריה, היתה גם המזורה ביותר בצורתה – מתרוממת בקו זקוף כמעט מכל עבריה, עד שנתחכה לפתע בפסגתה כבסיסו של פסל.

“הספניולה” פזרה את קולותיה על גלי האוקינוס, השרשראות הפו על קורות-העץ, מוט-ההגה נחבט אנה ואנה, והאננה פלה חרקה, גנתה ונטלטלה בגלגלי חרשת. נאלץ הייתי להצמד בכח אל טבלת העגון, והעולם פלו הסתחרר מול עיני; שכן אף-על-פי שראיתי עצמי מלח מנסה בים שקט, עמידה רופפת זו, שטלטלה אותי פאלו הייתי בקבוק, היתה דבר שגמר לי בחילה; מה גם שהתהלכתי עדין אותו בקר על קבה ריקה.

אפשר שזו היתה הסבה לכך; ואפשר שמראה האי, על עציו האפריים-הקודרים, וצוקי האבן המזורים, והגלים המתנפצים ברעש אל החוף התלול... אך אף-על-פי שהשמש זרחה בהירה וחמה, וצפרי הים צנחו סביבנו תוך שלית דגים, והלב השתוקק לרדת אל החוף לאחר ההפלגה הממשכת – על-אף כל-זאת שקע לבי לתוך מגפי, כמו שאומרים המלחים, והחל ממבט ראשון זה שנאתי בכל לבי את אי-המטמון.

זדינו היו מלאות עבודה אותו בקר; שכן הרוח שבתה פליל, והנה צרך להוציא את הסירות ולאישן, ולגרר בעזרתן את האננה מרחק ממשעה-ששה קילומטרים דרך המעבר הצר שמאחורי אי-השלדים אל תוך המעגן. אני התנדבתי להצטרף אל אחת הסירות, שלא היה לי בה, כמו כן, שום ענין מיוחד. החם היה נורא, והאנשים רטנו וגדפו נוראות תוך פני עבודה. אנדרסון היה מפקד הסירה שלי, ובמקום להטיל את מרותו על האנשים הוא רטן ונגדף יותר מכל האחרים.

“מילא” אמר תוך גדוף, “זה לא ימשך פכה בלי סוף.”

הנה זה בעיני אות מבשר רע; שכן עד לאותו יום מלאו האנשים את תפקידיהם בנכונות ובזריזות; אך נראה שעצם מראהו של האי רופף את חבלי המשמעת.

משך פל אותו שיוט עצמ ג'ון סילבר ליד ההגאי והדריך אותו בנווט. הוא הפיר את המעבר כמו את פה-ידו; ואף-על-פי שגלים שטפו מדי פעם את הספון והרטיבו את האנשים, ג'ון לא הסס גם לרגע אחד.

השפל גורם לזרם תזק, "אמר, "נאת המעבר הזה כאן חפרו באת של ענקים, אם אתם מבינים את הפננה".

הבאנו את האננה בדיוק אל המקום שבו ציר העגן במפה, ברחוק מחצית הקילומטר מכל חוף – אי-המטמון מצד אחד ואי-השלדים מצד שני. קרקעית הים היתה רפודה חול נקי. צניחת העגן העלתה ענני צפרים, שעופפו בקרקור וצנחה מעל צמרות העצים; אך לא עברה דקה והן ירדו שוב אל החוף והדממה חזרה לרחף במקדם.

המקום היה סגור לחלוטין, חסום מפל עבריו בעצים, שצמחו עד לנקדת השיא של מי הים. החוף היה שטוח בדרך כלל וראשי הגבעות התעגלו במרחק, כמו במעין חצי-קשת של אמפיטאטרון – זה כאן וזה שם. שני נתלים, או מוטב לומר שלוליות, נשפכו אל האגם הזה, אם אפשר לכנותו כך; והעלנה שמלאה חלק זה של החוף נצצה במין בהירות קטלנית. מעל ספון האננה לא יכלנו לראות את הבקתה וחומת הקורות, שהסתרו לחלוטין על-ידי העצים; ואלמלא המפה והציונים הרשומים בה נתן היה לחשוב כי ה"הספניולה" היא הספינה הראשונה, שבאה להטיל כאן עגן מאז עלה האי ממעמקי הים.

האוויר לא נע כלל ושום בת-קול לא נשמעה מסביב, מלבד הגלים המתנפצים אל החוף המסלע. ריח מוזר של דליחות רחף מעל המעגן – ריחם של עלים טחובים וגזעים קובים. הבחנתי כי הרופא מרחרחר שוב ושוב, באדם הבוחן ביצה סרוחה.

"אינני מבין גדול במטמונים," אמר, "אך אני מוכן להתערב אתכם שמקום זה נגוע בקדחת."

אם אמרתי שהתנהגותם של האנשים היתה מדאיגה בתוך הסירה, היא נעשתה מפחידה ממש ברגע שחזרו אל האננה. הם רכצו על הספון ושוטחו ביניהם תוך כדי נהמות. הפקדה הקלה ביותר נתקבלה במבט אפל ומבשר רע ומלאה ברשול ובאי-רצון בולט. אפילו המלחים הנאמנים נדבקו בנראה במחלה זו, שכן לא נמצא אפילו אדם אחד על הספון שאפשר יהיה לסמך עליו. הנה ברור, כי ריח של מרד נתלתה מעלינו פענו טעון רעמים.

ולא רק אנו, דרי התא, הבחנו בסכנה. ג'ון סילבר עצמו עמל קשות, בלכתו מקבוצה אל קבוצה ובהשפיעו את עצותיו הטובות. קשה היה למצא על האננה איש-מופת טוב ממנו; הוא שפע אדיבות ורצון טוב ופזר חיוכים אל כל אחד. ברגע שנתנה פקדה, ג'ון כבר נצב על הקב שלו, בשהוא משמיע את ה"כן אדוני" העליו ביותר בעולם; ואם לא היה דבר אחר לעשות, היה משמיע צרור זמירות, בזו אחר זו, כדי לחפות בכיכול על רטינתם ורגום של חבריו.

אותו יום ערכנו מועצה בתא.

"רבותי," אמר הקברניט, "אם אסתכן בהשמעת פקדה נוספת אחת, האננה פלה עלולה להפך לתהו ובהו. ראו נא בעצמכם, רבותי. אני מקבל תשובות מחצפות, הלא כן? ובכן, אם אעז לענות, יעופו ספינים בן-רגע; ואם אשתק, יבין סילבר מיד מהי סבת השתיקה – נסוף למשחק. פינו שפך, יש לנו רק אדם אחד, שנוכל לסמך עליו."

"והוא?" שאל טרילוני.

"סילבר, אדוני," השיב הקפיטן, "הוא משתוקק כמוך וכמוני לשלט על העננים. זוהי בינתים רטינה בלבד; הוא ידבר אתם ברגע שתתנו לו ההזדמנות, ומה שאני מציע הוא – לתת לו את ההזדמנות. הבה נרשה לאנשים לרדת אחרי הצהריים אל החוף. אם פלם ירדו, נוכל להשתלט בלא קושי על האננה; ואם איש מהם לא ירד, פי אז נתבצר בתא ואלהים יגן על הצדיקים. אם רק אחדים ירדו פי אז – זכר את דברי, אדוני – סילבר יחזיר אותם לאננה נכנעים ככבשים."

ההצעה נתקבלה. אקדחים טעונים נמסרו לידיהם של כל האנשים הנאמנים; הנטר, ג'ויס ונדרות הובאו בסוד העננים וקבלו את הודיעה בפחות הפתעה ובגתר נכונות מאשר צפינו. ואחר-כך יצא קפיטן סמולט אל הספון ופנה בדברים נמרצים אל הצנות:

"בחורים," פתח ואמר, "עבר עלינו יום חם וכלנו עיפים ותשושים. קפיצה אל החוף לא תזיק לאיש, והסירות נמצאות עדין במים. אתם רשאים לתפס במשוטים, וכל הרוצה רשאי לרדת לחוף לשעות אחרי הצהריים. רית תותח מן האננה, מחצית השעה לפני השקיעה, תהיה סימן לחזרה."

אני משער כי הפסילים הללו סברו, כי ברגע שיירדו אל החוף הם יעוטו חיש קל על האוצר; שכן הזעה נעלם מפרצופם כמו במטה-קסם והפל פראו בשאגת-הידד אדירה, שהדהדה עד הגבעות המרתקות והסרידה את כל בעלי הפנף, שזנקו שוב למרום בצנחות ונפגופי כנף.

הקברניט נהג בתבונה ומהר להסתלק מן המקום, בהשאירו את סילבר לנצח על מהלך העננים; וטוב שנהג כך. אלו נשאר על הספון, הוא לא יכול היה להעמיד פנים כאלו איננו מבין מה מתרחש לעיניו. הדבר היה ברור פשמש בצהריים. סילבר היה עתה הקברניט, וצנת מרדני וקשוות סר למשמעתו. המלחים הנאמנים – ובמהרה נוכחתי לדעת שאמנם היו עדין כאלה על האננה – נחשבו ברנשים חסרי שכל. או אולי האמת היתה, שכל המלחים נגחרו אחרי כאשי הפגופה – אך זה יותר וזה פחות; נאלו אחדים מהם, שקיו טובי אפי ביסודם, לא היו מסגלים עוד להגרר או להפנע. דבר אחד הוא להתבטל ולרטו, ודבר שונה לחלוטין הוא להשתלט על אננה ולקטל אנשים חפים מפשע.

לבסוף היתה התבורה מוכנה לדרך. ששה בחורים נשארו על הספון ושלישה עשר הנותרים – וסילבר ביניהם – התחילו יורדים אל הסירות.

באותו רגע תקף אותי פתאום הראשון מאותם דחפים מטורפים, שסיעו כל-כך להצלתנו. אם סילבר צנה על ששה אנשים להשאיר על הספון, הרי ברור שההבוכה שלנו לא תוכל להתבצר על האננה; וכיון שרק ששה אנשים בלבד נותרו מאחור הנה ברור גם, שהפקוד איננו נזקק בשעה זו לעזרה. עתה יובן לקורא מדוע החלטתי פתאום להצטרף אל היוזמים לחוף. בזנוק מהיר החלקתי לתוך הסיכה הקרובה אלי ביותר, ומקץ שניות אחדות יצאנו לדרכך.

איש לא הבחין בי, ורק איש-המשוטטים הקדמי אמר: "זה אתה, ג'ים? תוריד את הראש שלך." אבל סילבר שלח מבט חד מסירתו וצעק אלי, לגלות אם אמנם אני הוא זה. באותו רגע נתמלאתי חרטה על המעשה שעשיתי, אך הנה מאחר מדי לשוב אחר.

הסירות תחרו ביניהן, מי תגיע ראשונה אל החוף. הדוגית שאני נמצאתי בה הייתה קלה יותר מן האחרות, זכתה לזנוק טוב יותר וגם אישה בצנת משבש יותר; משום כך עברה בנקל את הריבית, ולאחר שעה קלה נחבט חרטומה בין עצי החוף. מיד תפסתי ענף נמוך, וזנקתי בתנופה החוצה וצללתי אל תוך הסבך הסמוך, בעוד סילבר וחבריו נמצאו עדין מאה מטרים מאחור.

"ג'ים! ג'ים!" שמעתי את קולו המצעק.

אך אתם תנחשו בודאי – ובצדק – כי לא שעיתי לצעקתו. תוך זנוק מהיר, נותרים וקפיצות ודלוגים רצתי בכל פחי, רצתי לאשר ישאני רגלי, רצתי עד אשר לא יכלתי לרוץ עוד.

14. המפה הראשונה

שמחתי כל-כך על שהצלחתי לחמק מג'ון סילבר, עד שהחלטתי להנות משהותי על החוף; לאחר רגע התחלתי מביט סביבי בסקרנות, לראות מה טיבו של המקום המוזר, שהגעתי אליו.

חציית פרכת-ארוץ בצית, הטובלת בערבי-נחל, קני-סוף ושאר עצי מים מוזרים למראה, ונצאתי אל שוליו של מישור פתוח, גלי וחולי, המגוד באי-אלה ארניים ובמספר רב של עצים דמויי אלון, שעלותם בהירה, כשל ערבי-נחל. בצדו המרחק של המישור התנשאה אחת הגבעות, עם שתי פסגותיה המשוננות, בוקת בעז אל מול השמש.

לפתע חשתי – לראשונה בחיי – את שמחת הסיוור. האי הנה בלתי-מגושב; חברי למסע נותרו מאחור, ושום נפש חיה לא שכנה סביבי, מלבד עופות בר אלמים. שוטטתי אנה ואנה בינות לעצים. פה נשם גליתי צמחים בפריחתם, שכמותם לא ראיתי מימי; פה נשם פגשתי בנחשים, ואחד מהם הרים אלי את ראשו והלחיש למולי אושה, שדמתה לקולו של סביבון מסתחרר. לא העלתי בדעתי פי זהו אויבי בנפש, וכי הקול שהשמיע הנה לחייתו של אפעה.

אחר-כך הגעתי אל חרש צפוף של אותם עצים דמויי אלון – אחר-כך שמעתי כי מכנים אותם אלונים ירקי-עד – שצמחו לאורך רצועת-החוף, קומתם נמוכה פאטד, ענפיהם מפתלים אלה באלה באפן מוזר, עלותם צפופה כדקלי סכך. החרש השתרע מראשה של אחת מגבעות-החול נמטה, וככל שהוא נמשך הלכה קומת העצים וגבהה, עד שהגיעה אל שוליה של בצה אגמונית, אשר דרכה עבר אחד הנחלים הקטנים, שנשפכו אל תוך המעגן. הבצה העלמה קיטור הביל בלהט השמש ודמותה של גבעת-המשקפת רטטה מבעד לאדים.

לפתע הגיעו לאזני קולות מבין קני הסוף. אנו-בר המריא אל על בגעגוע, הברנו יצא בעקבותי, ומקץ רגע היו שמיה של הבצה מכסים בענן גדול של צפרים מצנחות. שערתי מיד, כי כמה מחברי לאניה פוסעים לאורך גבולה של הבצה; ואמנם, לא טעיתי. שפן מקץ רגע הגיעו לאזני צלילי הרחוקים והנמוכים של קול אנוש, שהלך וגבר, הלך והתקרב.

פחד רב מלא את לבי; מהרתי לזחל אל מתחת לעלנותו של האלון ירקי-עד הסמוך ורצתי שם מאזין, דומם כעכבר במאורתו.

קול שני הדהד בתשובה; ואחר-כך דבר שוב הקול הראשון, אותו זהיתי עתה בקולו של סילבר. הוא דבר בשטף עת רבה, משסע מדי פעם על-ידי הקול האחר. צליל קולם הנה קודר וזועף, אך שום מלה ברורה לא הגיעה אל אזני.

לבסוף השתתקו הדוברים ואולי גם התנישבו; שפן הם לא התקרבו עוד לעברי, ואף הצפרים הלכו ונרגעו, ושבו לנחת על אדמת הבצה.

כרגע זה באה אל לבי המחשבה כי אני מזניח את תפקידי; שפן מאחר שנמחרתי לרדת לחוף עם אותם בני-בליעל, שומה עלי להאזין בסתר לשיחותיהם. כיון שפך, חזב אני עתה להתקרב אליהם ככל האפשר, בתסויתם של ענפי העצים הנמוכים, לתפס מארב ולהטות און. יכלתי לגלות בנקל את מקומם המזדק של הדוברים לא רק על-פי קולותיהם אלא גם לפי התנהגותן של אותן צפרים בודדות, שעדין חגו נפחדות מעל לראשיהם של מסיגי הגבול.

זחלתי על ארבע לעברם, אט אט וקול, עד שלבסוף – בהרימי את ראשי אל סדק שנבעה בין העלים – יכלתי להציץ בלא קושי אל המתרחש. בקעה ירקה וקטנה נמצאה לצד הבצה; ושם, בין העצים, עמדו פנים אל פנים ג'ון סילבר ואחד מאנשי הצנת – שקועים בשיחה.

השמש הפתה במלא עצמתה על ראשיהם. סילבר השליך את פוכעו על הקרקע ופניו הגדולים והחלקים, שנצצו מרב חם, נשלחו לעבר איש-שיחו במעין הפצרה.

“שמע, בחור, אמר לו, “כל זה מפני שאני חושב שאתה שונה זהב – זהב טהור, תאמין לי! אלו לא השבתי עליך טובות, אתה חושב שהייתי בכלל עומד כאן ומדבר אתך? הפל גמור ומחלט, ואתה לא יכול לעשות כלום נגד זה. ואם אני מדבר אתך, תום, זה רק כדי להציל את הצואר שלך. אלו הנה אחד מהפראים שלי יודע מה שאני עושה, איפה הייתי עכשיו, תום? תגיד בעצמך – איפה הייתי עכשיו?”

“סילבר, אמר השני – והבנתני כי הוא הנה לא רק אדם בפניו, אלא גם דבר בקול רועד וצרוי בקולו של עורב, “סילבר, פתח ואמר, “אתה ימאי קשיש, ואתה בן-אדם ישר, או לפחות יש לך שם פנה; ויש לך כסף יותר משיש לכל המלחים העניים; ואתה אמיץ, או אולי אני טועה. ואתה רוצה לומר לי, שהסכמת להצטרף לכנופייה של סמרטוטים נקלים? לא, לא אתה. אני מעדיף לאבד את יד ימיני, חי אלהים! אלו הייתי בוגד בחובתי...”

ברגע זה ממש נקטע דבורו על-ידי רעש. הנה מצאתי סוף סוף את אחד המלחים הנשרים ופתאם הגיע קולו של שני. ממרחק הבצה הדהדה לפתע צעקה נרגזת, ואחריה צעקה שניה, ומיד אחריה צנחה נוראה וארפה. צוקיה של גבעת-המשקפת הדהדו תריסר פעמים, ולהקת הצפרים התרוממה שוב, בהקדירה את פני השמים ובצרכה את צנחותיה אל קול האמים. וזמן רב לאחר שאותה זעקת-מנת הוסיפה לצלצל בראשי, הוזרה הדממה לרחף מסביב, כאשר רק אנשתי של הצפרים הנוחתות והמזתם של הגלים הרחוקים הפריעו את שלות אחר-הצהרים.

למשמע הקול הנורא זנק תום ממקומו; אך סילבר אף לא מצמיץ בעיניו. הוא הוסיף לעמד במקומו, נשען קלות על הקב ועיניו בחונות את איש-שיחו כנחש העומד לזנק על טרפו.

“ג’ון! אמר המלח ופשט את ידו.

“סלק את היד! קרא סילבר ונתר לאחוריו בזריות ובבטחון, כספורטאי עתיר-נסיון.

“אני מסלק את היד, אם זה מה שאתה רוצה, ג’ון סילבר, אמר תום. “רק המצפון האפל שלך מכריח אותך לפחד ממני, אך בשם אלהים אמר לי, מה זה הנה?”

“זה? השיב סילבר במין חיוך, כשעיניו נראות כראשי ספה בפניו הגדולים, אך נוצצות כשברי זכוכית, “זה? אה, אני חושב שזה הנה אלן”

למשמע המלים האלה התלהט תום האמלל כגבור אחוז יאוש.

“אלן! צעק בקול, “אם כן, שלום לעפרו של מלח נאמן! ואשר לך, ג’ון סילבר, זמן רב היית חבר שלי, אבל החברות שלנו נגמרה. אפלו אם אמות כמו כלב, אמות בעת מלוי תפקידי. אתה רצחת את אלן, נכון? תהרג גם אותי, אם אתה מסוגל לזה. אבל אני יורק עליך!”

במלים אלה על שפתיו הפנה המלח האמיץ את גבו לעבר הטבח והתחיל פוסע לעבר החוף. אבל הוא לא זכה להרחיק לבת. בזעקת פרא תפס ג’ון בענף של עץ, שמת את הקב מבית שחיו ושגר את טיל-המנת לחלל האויר. הוא פגע בתום האמלל בעצמה קטלנית. הישר בין כתפיו, במרכז גבו, זרועותיו נפרשו לצדדים, הוא השמיע אנקה וצנח לקרקע.

איש לא יוכל לומר אם הוא נפצע קל או קשה; שכן סילבר זנק לעמתו וריז בקוף, אף בלא עזרת הקב, ומקץ שניה כבר רכן מעליו, אולרו השלוף בידו. הוא נעץ פעמים את להב האולר בגוף חסר-המגן, וממקום מארבי יכלתי לשמע את נשימתו הפבדה בעת מעשה.

אינני יודע עדין מה משמעו המדויק של עלפון; אך זאת יודע אני, כי ברגע הבא צף העולם בלו והתרחק ממני אל תוך ערפל סחרחר. סילבר, הצפרים, גבעת-המשקפת – כל אלה נעו סביב סביב מול עיני בערבוניה, וקולות רחוקים ופעמונים נעלמים הכו על אזני.

לאחר שהתאוששתי מעט כבר עמד הרוצח על רגלו, הקב מתחת לבית-שחיו, כובעו על ראשו. לרגליו הנה מוטל תום ללא נוע על העשב; אך סילבר לא שם אליו לבו כלל, והוא נקה את האולר המגאל בדם בקמצוץ עלים. שום דבר אחר לא נשתנה סביב; השמש הוסיפה ללהט ללא רחם על הבצה ההבילה ועל צוקיו הגבוהים של ההר, ובקשי רב יכלתי לשכנע את עצמי כי רצח בצע כאן לפני רגע וכי חזיו של אדם קפדו זה עתה מול עיני.

אבל ג’ון הכניס עתה את ידו לכיסו, הוציא משרוקית והשמיע אי-אלה צפצופים מסלסלים, שהדהדו □ אל תוך האויר החם. לא ידעתי, כמובן, מה משמעו של אות זה, אך הוא עורר מיד פחד בלבי. אנשים נוספים עלולים לבוא לכאן, והם עשויים לגלות אותי. הם הרגו □ כבר שני אנשים ישרים – תום ואלן – ושמה אני הוא הבא בתור?

בן-רגע התחלתי לזחול שוב לאחור במהירות ובדממה, כשמגמת פני היא החלק הפתוח של החרש. עוזני זוחל, הגיעו לאזני קולות תרועה באים וחוזרים בין שודד-הים הקשיש לבין חבריו, ואותות-ספנה אלה הצמיחו לי כנפים. ברגע שיצאתי מן הסבך פתחתי בריצה מהירה כל-כך, שכמוה לא רצתי מימי. לא שקלתי כלל את פונו מנוסתי, וכל שרציתי הוא להתרחק מהר ככל האפשר מן המרצחים. ובעודי רץ, הלך הפחד והשתלט עלי, עד שהפך למעין טרוף.

ואמנם כלום היה מישהו בעולם אותה שעה או בד-עצות ונשפכה יותר ממני? כאשר תשמע ירית התותח, כיצד אעז להכנס אל הסירות ולשוט בהברתם של אותם אנשי דמים? כלום לא יתפס אותי הראשון שיראני וימלק את ראשי כמלק ראשו של אפרוח? וכלום לא יעיד העדרי על אימתי מפניהם, לאחר שגליתי את מזמותיהם? הכל נגמר, אמרתי אל לבי, שלום לך, "הספניולה" שלום לרופא, לאציל ולקברניט! שום בררה לא נותרה בידי, אלא גויעה ברעב, או מנת בידי המורדים.

כל אותה עת הוספתי לרוץ ללא מעצור, ומבלי להבחין בכך התקרבותי אל רגלי הגבעה פפולת הפסגות ונכנסתי לאותו חלק של האי, שבו צמחו האלונים ירקי-העד מרחקים זה מזה ונראו כעצי יער בצוֹר־רתם ובממדיהם. ביניהם צמחו כמה ארננים פזורים, שהתנשאו לגבה עשרים מטר, מי פחות ומי יותר. והאוויר היה גם הוא רענן יותר מאשר בתחום הבצה.

אך משהגעתי לישם חשתי פתאם בסכנה חדשה וקפאתי על מקומי בלב הולם.

15. שוכן האי

הד-קולם של חלוקי ארננים מדרדרים הגיע אלי מפיון הגבעה, שהיתה בצד זה תלולה נטרשית; והארננים נדרדרו בדלוגים ונפלו בינות לעצים. עיני נשלחו מיד לאותו פוּון – וגלו דמות מקפצת במהירות רבה אל מאחורי גזעו של ארן. האם היה זה דב, או קוף או אדם – זאת לא ידעתי אותו רגע. הדמות נראתה כהה ושעירה, ויותר מזה לא ידעתי. אך הפחד שתקף אותי למראה חדש זה בלם את מרוצתי.

הייתי, אפוא, מקף עתה משני עברים, מאחורי נמצאו המרצחים ולפני אותו יצור בלתי-מזוהה מסתתר. ובמעמד זה בחרתי להעדיף את הסכנות שהפכתי על אלו שהיו נעלמות ממני. אפלו סילבר נראה בעיני מפחיד פחות לעמת יצור-יערות זה. פיון שפך, פניתי לאחור, ובהבטי מעבר לכתפי התחלתי חזור על עקבי, לעבר הסירות.

בן-רגע חזר היצור והופיע מחדש, בצע אגוף גדול וחסם את דרכי. הייתי עיף ונגע; אך אפלו אם היו פחותי אתי, לא היו לי כל סכויים להתחרות בריצה עם יריב אשר כזה. קל ומהיר כצבי חלף מגזע אל גזע, ברוצו על שתיים כבן-אנוש, אך בצורה שונה מכל אדם שהפכתי, כשגופו הרכון נוגע כמעט באדמה במרוצתו. ובכל-זאת היה זה אדם, עתה לא היה לי עוד ספק בכך.

התחלתי מעלה בזכרוני את אשר קראתי על אוכלי אדם. נמצאתי בטוח של קריאה לעזרה; אך עצם העבדה שהיה זה אדם, ואפלו פרא, החזירה אלי את בטחוני. עמדתי אפוא על מקומי ונסיתי למצא דרך למלט את נפשי. עודני עומד וחושב — נזכרתי פתאם באקדח שלי; וברגע שידעתי כי אינני חסר-מגן חזר אלי אמיץ-לבי, בהחלטה נחושה החזרתי את פני לעבר אותו שוכן-איים ופסעתי לעברו במהירות.

הוא הסתתר עתה מאחורי גזע-עץ אחר, אך אין ספק כי עקב אחריו כל תנועה מתנועותי; כי כרגע שהבחין כי אני פוסע לעברו, הוא חזר ונתגלה ופסע צעד או שנים לקראתי. אחר-כך הסס, נסוג לאחור, פסע שוב קדימה ולבסוף — למרבה הפתעתי ומבווכתי — פרע על ברקיו ושלב את כפות-ידיו בתחנה אלמת.

למראה זה נעצרתי שוב.

“מי אתה?” שאלתי.

“בן גו, השיב לי, וקולו נשמע באזני צרוד וחורקני, פקולו של מנעול חלוד, "אני בן גו המספן, אני. ולא דברתי עם בן-אדם חי אולי שלש שנים."

עתה הבחנתי כי הוא היה אדם לבן כמוני, וכי ארשת פניו היתה אפלו נעימה למדי. עורו, באותם מקומות שבהם היה חשוף, היה צרוב-שמש; אפלו שפתיו היו שחורות; ועיניו הבהירות היו מראה מעורר פתיעה בתוך פנים שחומים אלה. מפל הקבצנים שקראתי בימי חיי, היה הוא מלך לובשי הבלואים. הוא היה עטוף בסחבות של קרעי אברזין ובדי מפרש ישנים; ומלאכת טלאים מפלאת זו נעשתה בשיטות השונות והמשונות ביותר של פליבה וחזוק — כפתורי נחשת, קסמי עץ ולולאות-עור. את מתניו הקיפה חגורת-עור ישנה, בעלת ארזמי נחשת, והיה זה הדבר השלם היחיד במכלול מלבושיו.

"שלש שנים!" קראתי נרעש, "האם נצלת מאננה טובעת?"

“לא חבר, ענה נטשתי."

שמעתי פבר מלה זו וידעתי כי משמעה ענש נורא, הנפוץ בין שודדי-הים — בו הם נוטשים את העברניו לנפשו עם רובה ואבק-שרפה על אי נדח ושומם, בו נגזר עליו לבלות את שארית ימיו.

“נטשתי כאן לפני שלש שנים, הוסיף לדבר, "ומאז לא אכלתי כלום, רק בשר של עזי-בר, וגרגרים וגם צדפים. אבל שמע לי, חבר, הלב שלי יוצא אל איזה תרבותי. תגיד, אין לך כאן במקרה איזה חתיכת גבינה אולי? לא? אי, איך שחלמתי בלילות הארפים שעברו עלי על גבינה — צהבה בדרך כלל — עד שהתעוררתי והנה אני כאן."

“אם רק אצליח לעלות שוב על האננה, הבטחתי לו, "אביא לך הר של גבינה."

כל אותה עת הוא ממשש את אריגי התליפה שלי, לטרף את ידי, בידק את מגפי והפגין שמחה ילדותית על שזכה להמצא בחברתו של יצור כמוהו. אך למשמע דברי האחרונים הוא הרים את ראשו במעין דאגה.

“אם רק תצליח לעלות על האגנה? זה מה שאמרת?” חזר על דבריו, “למה? מישוהו מפריע לך?”

“לא אתה זה ברור.” היתה תשובתי.

“ואתה צודק בהחלט, קרא, ” אכל... איך קוראים לך, חבר?”

” ג'ים. ” עניתי.

” ג'ים, ג'ים, ” אמר בהנאה מרבה, “פכה זה, ג'ים. כל השנים חייתי חיים מזפתים פאלה, שזאת פשוט בושה לשמע אותם. הנה למשל, תביט עלי. מה היית חושב, ” שאל, “שהיתה לי אמא אדוקה או לא?”

“לא... לא במיוחד.” עניתי בהסוס.

“אה, אתה רואה?” אמר, “אבל דנוקא היתה לי, נעוד איזה דתנה! נורא! ואני הייתי ילד מגמס, נאדוק, והייתי מסגל לטחון את ספר התפלות במהירות בזאת, שלא היית מצליח להפריד בין המלים. נתראה מה יצא מזה, ג'ים. והפל התחיל בקליעות-בול על המצבות הקדושות. פו, ככה זה התחיל, ומשם זה נמשך הלאה. והאמא שלי, היא הזהירה אותי ונבאה בדיוק מה יהיה הסוף אתי, זה מה שהיא אמרה, האשה הדתיה! אבל זאת היתה ההשגחה שהביאה אותי הנה. חשבתי על כל הענין פאלה השנים שבליתי לבדי על האי הזה, נעכשו אני שוב אדוק. יותר לא תתפס אותי מלקלק רום בכמיות; רק כמה טפות בשביל 'לחיים', כמוכן, בהזדמנות הראשונה שתהיה לי. אני נשבעתי להיות טוב והגון, ואני גם יודע איך עושים את זה. ...” הוא הביט סביב סביב והנמיך את קולו עד לקלישה, “אני בן-אדם עשיר אני!”

עתה הייתי משכנע, שדעתו של אדם אמלל זה נטרפה עליו בשנות בדיותו, ויתכן שמחשבה זו נכרה גם על פני; כי הוא חזר ואמר בלהיטות:

“עשיר! עשיר אמרתי. ואני אגיד לך גם את זה. אני אעשה ממך בן-אדם, ג'ים. אי, ג'ים, אתה תגיד תודה למזל שלך, תגיד, למה שהיית הראשון שמצא אותי פה!”

אבל ברגע זה פסאם צל את פניו, והוא לפת בכת את ידי והרים אצבע מאימת מול פני.

נעכשו, ג'ים, תגיד לי את האמת, ” אמר, “זאת לא האגנה של פלינט?”

למשמע השאלה הזאת ירדה אבן מעל לבי. התחלתי מאמין כי זכיתי בכך-ברית ועניתי מיד:

“זאת איננה האגנה של פלינט, כי פלינט מת. אבל אמר לך את האמת – יש כמה מהאנשים של פלינט על האגנה הזאת, לרע המזל שלי ושל האחרים.”

“ויש שם גם... בן-אדם עם... עם רגל אחת?” התנשם.

” סילבר?” שאלתי.

“פן, סילבר. זה באמת השם שלו.”

“הוא הטבח. וגם ראש השודדים.”

הוא הוסיף לאחז בשרש-ידי, ולמשמע הדברים האלה הגביר את לחיצתו.

“אם ג'ון הארץ שלח אותך הנה, ” אמר “אני הופך על המקום לזאב, ואני יודע את זה. אבל תגיד, תגיד, איפה היית כל הזמן?”

במקום תשובה, ספרתי לו את קורות ההפלגה ואת המצב הביש שבו מצאנו עצמנו. הוא האזין לי בקשב רב ולאחר שסימתי טפח על ראשי.

“אתה ילד טוב, ג'ים, ” אמר, “ואתם תקועים עכשו בבץ עמק, לא? אבל לא נורא, אתם רק תסמכו על בן גן. בן גן, הוא יוציא אתכם מהבץ. מה אתה חושב, שהאציל הזה שלכם יהיה די נדיב אם אתן לו את העזרה בהתחשב שגם הוא נמצא עכשו בבץ?”

הבטחתי לו שטרילוני הוא אחד האנשים הנדיבים ביותר עלי אדמות.

“אה, אבל תביט עלי, ” אמר בן גן, “לא התפנתתי לזה שהיא יתן לי איזה פנדק ותליפה של משי ודברים פאלה. אני לא מתפנן לזה, ג'ים. מה שאני מתפנן זה, שאם הוא יהיה מוכן לתת לי ליד, נגיד אלף שטרלינג במזמנים, פסף עובר לסוחר.”

"אני בטוח שהוא יסכים", אמרתי.

"וגם נסיעה הביתה." הוסיף, עם ניצוץ ערמומי בעיניו.

"איזו שאלה!" קראתי "האציל טרילוני הוא איש של כבוד. ומלבד זה, אחרי שנפטר מן המורדים נבקש אותך לעזר לנו להשיט את האגנה הביתה."

"אה", אמר, "אתם תבקשו. והוא נראה מרצה עד מאד."

"ועכשיו תקשיב לספור שלי", המשיך בן גן, "אספר לך רק את זה – נדי. אני הייתי על האגנה של פלינט בזמן שהוא קבר את האוצר. הוא יחד עם עוד ששה ימאים, ששה בחורים עם המון פח. הם היו על החוף אולי שבוע, ואנחנו נשארונו כל הזמן על הגגית הישנה שלו, 'ארי-הים'. עד שיום נתמד אחד חזר אלינו פלינט לבדו בתוך סירה קטנה, והראש שלו קשור במטפחת כחלה. השמש טפסה בשמים, והפנים שלו היו לבנים כמו פרוצוף של מת. אבל הוא היה חי, אתה שומע, וכל הששה האחרים מתים – וקבורים עמק באדמה. איך הוא עשה את זה אף אחד על הספון לא יכל לנחש. הם נלחמו ביניהם, זה בטוח, והוא לבדו השכיב את כל הששה. ביולי בונס היה החובל, וג'ון הארד היה הפסנאי; והם שאלו אותו איפה בדיוק האוצר. 'אה' פכה ענה להם, 'אתם יכולים לרדת לחוף, אם מתחשק לכם, ולהשאר שם', פכה ענה, 'אבל מה שנוגע לאגנה – היא תשוט מפה להביא עוד אוצר, לעזאזל! זה מה שהוא אמר."

"טוב. אחרי שלש שנים הייתי באגנה אחרת, ופתאום ראינו את האי הזה. 'תשמעו לי, חברים', אמרתי, 'כאן נמצא האוצר של פלינט. בואו נרד לחוף למצוא אותו'. הקפטן לא רצה. אבל כל המלחים היו בדעה שלי ונרדנו לחוף. שנים-עשר יום חפשנו וחפשנו, ובכל יום שעבר הם קללו אותי יותר ויותר, עד שבקר בהיר אחד חזרו כל המלחים לאגנה. 'ומה שנוגע לך, בנג'מין ג', פכה אמרו, 'הנה רובה', אמרו, 'והנה גם את וגרזן', אמרו, 'אתה יכול להשאר כאן ולמצוא את האוצר של פלינט בעצמך', אמרו."

"זהו זה, ג'ים. שלש שנים אני מבלה פה, בלי אף חתיכה של אכל תרבותי מהיום ההוא עד היום הזה. אבל עכשיו, תביט הנה, תביט עלי טוב ותגיד: אני נראה לך כמו איזה מלח פשוט, אולי? לא – אתה אומר. וגם אף פעם לא הייתי – אני אומר."

והוא קרץ אלי וצבט אותי עד לכאב.

"ועכשיו, ג'ים, אלה המלים שתגיד לאציל שלך, 'המשיך בן גן ואמר, 'אף פעם הוא לא היה – אלה המלים: שלש שנים היה הבן-אדם על האי הזה, ביום ובחשך, בחם ובגשם; ולפעמים הוא היה חושב, אולי, על איזו תפלה (פכה תגיד), ולפעמים הוא היה חושב, אולי, על האמא הזקנה שלו, שאולי עוד תיה (פכה תגיד): אבל רב הזמן (פכה בדיוק תגיד) – רב הזמן היה בן גן עסוק בענגן אחר לגמרי. ואז תתו לו צביטה, הנה פכה. 'והוא צבט אותי שוב, באלו הייתי איש-סודו. 'ואז, 'המשיך, 'ואז תקום ותגיד לו את המלים האלה: בן גן הוא איש טוב (פכה תגיד), והוא ישים עסק יקר – פו, פו, עסק יקר, שים לב – מן הנאמן לידיים של ג'נטלמן מלדה, ולא ג'נטלמן בעל-מזל, כי הוא בעצמו כזה."

"יפה", אמרתי, "אך לא הבנתי אף מלה אחת מדברך. ואפלו אם הבנתי – איך אוכל לעלות עכשיו על האגנה?"

"אה", אמר, "זאת היא הצרה, מה? טוב, אני אתן לך את הסיכה שלי, שבנתי בשתי הידיים האלה שלי. היא עונגת מתחת לסלע הזכור. במצב הכי גרוע נוכל להגיע אליה אחרי השקיעה, בחשך. הי! קרא פתאום, 'מה זה?"

שכן ברגע זה ממש – אף-על-פי שנותרו עוד שעתים עד השקיעה – התעורר האי להדי רעמו של תותח.

"הם התחילו להלחם!" צעקתי, "רוץ אחרי!"

פתחתי בריצה לעבר המעגן, כשכל פחדי נמחו ואינם; וילצדי רץ שוכן-האי העטוף בעורות-עזים נצעדו קל ומהיר.

"שמאלה, שמאלה, קרא אלי, 'רוץ לצד שמאל, אחא ג'ים! רויץ מתחת לעצים! הנה שם צדתי את העז הראשונה שלי. הן לא באות הנה עכשיו; הן גלן מטפסות לראשי ההרים, כי יש להן פחד מבנג'מין גן. אה! והנה בית-הקרבנות, הוא התפנו בנדאי לבית-קברות – 'אתה רואה את התלים האלה? אני בא הנה ומתפלל מפה לשם, כשנדמה לי שזהו אולי יום שבת. זה לא בדיוק פנסיה, אבל זהו בקל-זאת מין מקום קדוש, פחות או יותר. אבל אתה אולי חושב – בן גן הוא מספן כזה, בלי שום פהן קדוש, ובלי שום ספר קדוש ונדל, אתה חושב..."

והוא הוסיף ודבר, בעוד אני רצתי, מבלי לצפות פלל לתשובה.

לאחר דממת-מה באו בעקבות ירית התותח מטחי יריות קצרים של רובים.

דממה נוספת, ואחריה – במרחק מאתיים מטרים מאתנו, ראיתי את הדגל האנגלי מתנוסס בשמי היער.

השעה היתה אחת ושלשים – שלשה פעמונים בלשון הימאים – באשר יצאו שתי הסירות מן ה"הספניולה" אל החוף. הקברניט, האציל ואני ישבנו בתא ונשחחנו על מצב העניינים. אלו רק נשבה רוח קלה, היינו משתלטים על ששת המורדים, שנשארו אתנו על הספון, מעלים עגן ומפליגים אל לב-ים. אבל הרוח עצרה נשיבתה; וכדי להשלים את אצלת ידנו, הופיע פתאם הנטר ובשר לנו כי ג'ים הוקינס חמק ונרד לאחת הסירות והפליג עם האחרים אל החוף.

מעולם לא עלה בדעתנו להטיל ספק בנאמנותו של ג'ים; אך חרדה מלאה את לבנו לשלומו. הרי הפליג בהכרתם של אנשי דמים, ומי יודע אם נזכה לראותו שוב אתנו. עלינו בריצה אל הספון. הזפת בעבועה בין סדקי הקרשים, נצחנת המקום עורכה בי בחילה. אם אי-פעם הריח אדם ריחם של טיפוס ונדחת, הרי הנה זה במעגן מתעב זה. ששת הנבלים ישבו בצלו של מפרש במדור-המלחים ורטנו בינם לבין עצמם. על החוף הבחנו בסירות הקשורות לגזעי עצים, ליד שפך הנחלים, ובכל אחת מהן יושב מלח שומר. אחד מהם שרק לעצמו את נעימת לוליברו.

ההמתנה התישה אותנו; ואז גמרנו אמר, כי הנטר ואני נרד בדוגית אל החוף וננסה לאסוף ידיעות. סירות המורדים נטו לזמין, אך הנטר ואני חתרנו ישר לעבר חומת הקורות, המסמנת על המפה. שני הברנשים שומרי הסירות נראו מפתעים מהופעתנו הפתאמית; ה"לוליברו" נקטע באמצע ונראינו אותם נועצים ביניהם מה לעשות. אלו היו הולכים ומספרים זאת לסילבר, הנה הפל מתרחש אחרת; אך הם החליטו, בנראיה, למלא בדיקנות אחר ההוראות שבידיהם, ועל כן הוסיפו לשבת במקומם וחרו לשרק את "לוליברו".

החוף התעקל במרחק-מה מאתנו, ואנו פנינו לאותו צד, כדי שהעקול נחצץ בינינו לבין סירות המורדים. עוד לפני שנירדנו לחוף נעלמו אלה מעינינו. ירדתי בקפיצה מן הסירה ופתחתי בריצה – מטפחת-משי גדולה מתחת לכובעי למגן מפני החם והאקדחים דרוכים בגדי.

לא עברתי מאה מטרים, והחומה נתגלתה לעיני.

זה ספורה של החומה. מעין של מים צלולים נבע על ראשו של תל; על תל זה, בסמוך למעין, הקימו שודדי-הים בקתת קורות איתנה, שארבעים איש עשויים להתבצר בה, עם אשפכי יריה בכל ארבעת הקירות. מסביב לפקתה בראו שטח נרחב, הקיפו בחומת קורות, שני מטרים גבהה, ללא כל פתח – תזקה מכדי שאפשר יהיה למוטטה, אך נרחבת מדי מלשמש מחסה ראוי לנצורים. אלא שהאנשים שהתבצרו בתוך הבקתה חשו עצמם בטוחים למדי; הנה להם מזון רב, הנה להם תצפית יעילה, והם יכלו להתזקק מעמד גם מול גדוד שלם.

הדבר שמשך אותי לכאן הנה המעין הצלול. שכן, אף-על-פי שהתא שלנו ב"הספניולה" הנה מקום בטוח להתבצר בו – בהיותו משפע בנשק ותחמושת, מזון וינינות משבחים – דבר אחד חשוב חסר בו, והוא מים. הרהרתי בדבר בשעה שהגיעה לאזנינו מן האי זעקת-המנות של אדם נקטל. מנת אלים לא הנה דבר חדש בשבילי – שרתי תחת פקודו של הדפס מקמברלנד, ואף אני עצמי נפצעתי בקרב פונטוני – אך למשמע זעקה זו קפא דמי בעורקי.

ג'ים הוקינס נקטל – היתה המחשבה הראשונה שחלפה במח.

אבל הייתי לא רק חזל ותיק, אלא גם רופא. ובמשלח-יד זה אסור לאבד גם רגע אחד לבטלה. בריצה מהירה חזרנו אל החוף ונקפצנו לתוך הדוגית.

הנטר חתר במשוטים בכל כחו והסירה ממש עופפה על פני המים. לא עברו דקות רבות ושוב היינו על ספונה של ה"הספניולה".

מצאתי את כלם רועדים מפתח ודאגה, ולא הפתעתי מן. האציל טרילוני ישב על כסאו חור כסיד, מהרהר במר גורלנו; ואלו אחד מששת המלחים קדם את פנינו בשמחה.

"הרי לכם גבר!" אמר קפיטן סמולט והפנה את ראשו לעבר אותו מלח, "הוא כמעט התעלף, דוקטור, כששמע את הצעקה. עוד אחד מתאים, והאיש הזה יצטרף אלינו."

ספרתי לקברניט את תכניתי ומיד ישבנו לעבד את פרטיה.

הצבנו את דררות הזקן במעבר שבין התא ומדור-המלחים וציננו אותו בארבעה רובים טעונים ומזון להגנה. הנטר העביר את הסירה אל מתחת לירכתים, וג'ויס ואני התחלנו מעמיסים עליה קפסות אבק-שרפה, רובים, שקיות לחם וביסקוויטים, קתלי בשר, חבינת יו-שרף ואת תיק-הרופאים היקר שלי.

באותה עת נצבו האציל והקברניט על הספון ונסו ליצר קשר עם ההגאי, שהיה עתה הימאי הראשון במעלה על האננה.

"לשראל הנדס!" קרא אליו קפיטן סמולט, "האציל ואני חמושים בארבעה אקדחים טעונים. אם מישוהו מכם יגלה גם סימן קל ביותר של התחכמות – אינני מקנא בו."

כל הששה נסוגו לאחור, ולאחר התייעצות קלה הם ירדו בריצה אל חפת-הירידה, מתוך מחשבה להפגיע אותנו מאחור; אך משראו את כדורות ממתינים להם במעבר, הם שנו מיד את מגמת פניהם ונסו לעלות שוב אל הספון. ראש אחד צץ במעלה המדרגות.

“בוא, בלב!” צעק לעברו הקברניט.

הראש חזר ונעלם פלעמת שבא; ובשעה הבאה לא שמענו עוד כל אות-חיים מששת המלחים אחריו הפחד.

בינתיים הספקנו, ג'ויס הנטר ואני, למלא את הסיכה בצידו רב ככל שהעזנו וניצאנו שוב אל החוף, במהירות הרבה ביותר שמשויטינו יכלו להסיענו.

הפלגה שניה זו עוררה את תשומת-לבם של שומרי הסיירות שעל החוף. שריקת ה"לוליברו" נקטעה מחדש, ושניות אחדות לפני שנעלמו מעינינו ראינו אחד מהם מזנק אל החוף ופותח בריצה מהירה. להקף עין עלה בדעתי לשנות את התכנית ולטבע את סירותיהם, אך הבנתי, כי אם סילבר ואנשיו נמצאים בקרבת מקום, עלול נסיון זה לעלות בחיינו.

מקץ שעה קלה הגענו אל החוף, באותו מקום עצמו שבו נחתנו בפעם הראשונה, ושלשנו התחלנו מעבירים את הציד אל הבקתה. הטלנו את משאנו אל מעבר לחומה, ובהשאירונו את ג'ויס מאחור לשמר על הציד הנקר – אמנם אדם יחיד עם מתצית התריסר רובים – תזרתי עם הנטר אל סירתנו להמשיך בהעברת המטען. עשינו דרך זו שוב ושוב, מבלי לנוח גם רגע, עד שהשלמנו את ההעברה בלה. אז השארתי את שני עוזרי מאחור, כדי להעביר את הציד אל תוך הבקתה, ואני חתרתי בתורה אל ה"הספניולה" מהר ככל שיוכלתי.

הנסיון להעביר סיכה טעונה שניה אל החוף נראה נועז ומסכן יותר משקנה באמת, אמנם, הם עלו עלינו במספרם, אך אנו היינו ממושים בנשק רב יותר. לאיש מבין השודדים שעל החוף לא הנה רובה, נעוד לפני שהיו מספיקים להתקרב לטוח של ירית אקדח, היינו אנו מתגברים עליהם ללא קשי ברובינו.

האציל טרילוני המתין לשובי ליד חלון הירכתיים. ללא שהיות קשר את הסיכה וחרנו להטעין אותה בלא לאבד גם רגע אחד. המטען כלל הפעם בשר, בסקוטיים ואבק-שרפה, וכן רובה וקרב לכל אחד מארבעתנו – האציל, הקברניט, כדורות ואני. את הנשק והתחמשת הנתרים השלכנו הנמה, לעמק שתי אמות-ים נחצי, ויכלנו לראות את הפלדה נוצצת בשמש, בנוחה על קרקעית-החול הנקנה.

באותה שעה התחילה הגאות שוקעת והאניה נטלטה מסביב לעגון, קולות רחוקים הדהדו מכוון שתי הסיירות; ואף-על-פי שקולות אלה בשרו לנו כי שלום להנטר ולג'ויס, הם גם רמזו לנו כי עלינו לצאת מיד לדרכי. כדורות נסוג מעמדתו אשר במעבר וקפץ לתוך הסיכה; ואז חתרנו אל אחורי האניה, שם נצב קפיטן סמולט.

“הקשיבו אנשים, קרא הקברניט, אתם שומעים אותי?”

כל תשובה לא באה ממדור-המלחים.

“אליך, אברהם גרי – אליך אני מתפונ.”

אין קול ואין עונה.

“גרי, חזר ואמר סמולט, בקול רם יותר, “אני נוטש את האניה, ואני מצנה עליך ללכת אחר הקברניט שלך. אני יודע כי אתה אדם הגון, ואני מעז לומר שגם חבריך אינם פה רעים כפי שהם מדמים בנפשם. אני מחזיק את השעון ביד, ואני מעניק לך שלשים שניות כדי להצטרף אלי.”

דממה השתררה בקהל.

“בוא בחורי הטוב, המשיך הקברניט לדבר, “אל תהסס. כל שניה החולפת לריק מגדילה את הסכנה לחיי ולחיי האדונים ההגונים אשר אתי.”

קולות של תגרה פתאומית ותבטות בקעו ממדור-המלחים, ולאחר רגע קל פרץ אברהם גרי החוצה, אחת מלחייו חתוכה, והוא קש בריצה אל הקברניט, ככלב אל אדוניו.

“אני אתכם, אדוני, אמר.”

כרגע הבא כבר נמצאו השניים אתנו בסיכה, ואנו חתרנו שוב לעבר האי.

נטשנו את האניה; אבל עדין נמצאנו רחוקים מן החוף ומן הבקתה.

הפלגה חמישית זו הייתה שונה בתכלית מקודמותיה. קודם כל, גגית קטנה זו, שנמצאנו בתוכה, הייתה עמוסה עד לעיפה: חמשה גברים מגדלים, ששלושה מהם – טרילוני, רדרות וסמולט – הוּוּ מטען די והותר לסיכה. הוסיפו לכך את אבק-השרפה, הבשר ושקי הלחם והביסקוויטים. מדי פעם שקעה הסיכה, מים חדרו אל תוכה ומכנסי ושולי מעילי היו עד מהרה ספוגים לחלוטין.

הקברניט הורה לנו לכוון את הסיכה, ובמאמצים משתפים הצלחנו להביאה למצב של איון; עם זאת, התיראנו לנשם, שלא לזעזע אותה יתר על המדה.

אם לא די לנו בכך, יצר עתה השפל זרם חזק, שנע מערבה ודרומה ועבר את מצר-הים, דרכו עברנו באותו בקר. אפלו הגלים הקלילים סכנו את סירתנו הטעונה לעיפה; אך הגרוע מכל הנה, שהזרם הרחיק אותנו ממקום-הנחיתה המיועד שלנו. אלו הנחנו לזרם זה להוסיף ולשחק בנו, היינו עלולים להתקרב אל השודדים ולהתגלות לעיניהם של סילבר ואנשיו.

“אינני מצליח לנט את אותה לעבר החומה, אדוני, אמרתי לסמולט. ידי החזיקו במוט-ההגה, בעוד הקברניט נרדרות חתרו במשוטים. “נסו לחתך בכח רב יותר.”

“חתיכה חזקה מדי עלולה למלא את הסיכה במים, השיב לי, “עליך להתעודד אדוני, אם רק תוכל, ולעשות הכל כדי לכוון את הדוגית למטרתה.”

נסיתי בכל פחי, אך על אף מאמצי סחף אותנו הזרם מערבה, או יותר דיוק – בזוית ישרה כמעט למגמת פנינו.

“כך לא נצליח לעולם להגיע לחוף, אמרתי.

“אם זהו המסלול היחידי שאנחנו יכולים לחתך בו, אדוני, אין לנו בררה אלא להמשיך, השיב הקברניט, “נחתר, אפוא במעלה הזרם. מבין אותה, אדוני, המשיך ואמר, “אם רק נתרחק ממקום-הנחיתה בסתר-רוח, קשה לומר היכן בדיוק נגיע אל החוף, על כל פנים, במסלול זה שלנו הזרם תיב להחלש, ואז נצליח לחמק ולהתקרב אל החוף.”

“הזרם מתחיל להחלש, אדוני, אמר אברהם גרי, שישב בקדמת-המפרש, “אתה יכול להחליש מעט את מוט ההגה.”

“תודה, בחור, אמרתי לו, כאלו דבר לא התרחש; שפן החלטנו לנהג בו כאלו הינה אחד משלנו.

לפתע חזר הקברניט ודבר, והבחנתי כי קולו השתנה מעט.

“התותח! אמר.

“גם אני חשבתי על כך, אמרתי, בהיותי בטוח כי התכוון להפגזת המצודה, “הם לעולם לא יצליחו להוריד את התותח לחוף; וגם אם יצליחו, הם לא יוכלו להעבירו בין העצים.”

“הבט אל האניה, דוקטור, אמר הקברניט.

שכחנו לחלוטין את התותח אך-הקנה; ולמרבה חרדתנו גלינו את חמשת הפירטים מתקרבים אל פלי-יריה זה, שנצב בירכתים, מסירים מעליו את המעיל – כפי שכנו את פסוי-האברזין האטים שלה. ואם לא די בכך, נזכרתי עתה, כי הפגזים ואבק-השרפה של התותח נשארו על הספון, וכי מפת-גרזן אחת תעמיד אותם לשמושם של הנבלים.

“ישראל הנדס הנה התותחן של פלינט, אמר גרי בקול צרוד.

ללא שהינה הפנינו את חרטומה של הדוגית לעבר מקום הנחיתה. בינתיים התרחקנו למדי מן הזרם, ואני הצלחתי לנט בלא קשי את סירתנו לעבר מחוז חפצנו. אך לרע מזלנו פנתה הסיכה במסלול זה במלא רחבה לעבר ה“הספניולה” ושמשוה מטרה נוחה ומצוננת, כפתחו של אסם.

ללא קשי זכנו לראות וגם לשמע את ישראל הנדס מגלגל כדור-תותח על הספון.

“מי מכם הוא הצלף הטוב ביותר?” שאל הקברניט.

“טרילוני, ללא צל ספק, עניתי.

“מר טרילוני, פנה הקפיטן אל האציל, “האם תואיל בטובך להשחיל אחד מאותם טיפוסים? את הנדס, אדוני, אם רק תצליח.”

טרילוני ישב על מקומו, קר כפלידה, ובחן קנה רובהו.

“זהירות!” הצטעק הקברניט, “לאט לך עם רובה זה, אדוני, אם אינך רוצה להטביע את הסיכה. פלנו מאזנים אותה ברגע שהאדון ירים את הרובה ויכונן.”

האציל הרים את רובהו; הסתיירה נפסקה וכלנו נשענו לאחור, לאזון הדוגיית. הדבר נעשה בצורה מצלחת כל-כך, עד שאפלו טפת-מים אחת לא חדרה פנימה.

בינתיים הספיקו השודדים לכונן את התותח ולסובבו על כנו, והנדס – שנצב ליד הלוע עם הנוגח בידו – היה המטרה הגלויה ביותר, בכל-זאת לא שחק לנו מזלנו; שפן, ברגע שטרילוני לחץ על ההדק התכופף התותחן, הפדור חלף בשריקה מעל לראשו ופגע באדם שעמד מאחוריו.

הזעקה שהשמיע חזרה והדהדה לא רק מפי חבריו על הספון, אלא גם מגרונותיהם של הנצבים על החוף. בהביטי לאותו פון ראיתי את שודדי-הגם מגיחים מבין העצים ותופסים את מקומותיהם בתוך הסירות.

“הם מתכוננים לחתר, אדוני.” אמרתי.

“קדימה, לדרך!” צעק הקברניט, “ואין זה משנה עוד אם הסיכה תתהפך. אם לא נצליח להגיע לחוף, יהיה הפל אבוד.”

“רק אחת הסירות שלהם מאישה, אדוני, אמרתי, “הצנות השני הולך לאורך החוף, פנראה כדי להסם את דרכנו.”

“נייח להם לרוץ, דוקטור, “השיב הקברניט, “לא הם המדאיגים אותי, אלא התותח. לכל השדים! אפלו המשרתת שלנו לא תצליח להטביע את המטרה. אמר לנו, מר טרילוני, עלינו לאזן שוב את הדוגיית.”

בינתיים הצלחנו לעבר פברת-דרך נפרת. עוד שלשים-ארבעים מפות-משוט – ונגיע אל החוף, שפן השפל חשף רצועת-חול צרה לרגלי אשכולות העצים, סירת השודדים הרחוקה לא ספנה עוד אותנו, כי השפל וזרמיו, שכל-כך החרידו אותנו, העניקו לנו עתה פצוץ ונעבנו את רודפינו. מקור-הדאגה היחיד היה התותח.

“אם אפשר, “אמר הקברניט, “נעצר עתה שוב ונשחיל נבל שני.”

היה ברור, כי דבר לא יעבב בעדם מלהפעיל את התותח. הם לא הקדישו כל תשומת-לב לתברם הנפגע, שלא הוציא את נשמתו ונכלתי לראותו זוחל ומתרחק מן המקום.

“מוכן!” קרא טרילוני.

“עצור!” צעק הקברניט והרים את ידו.

הוא נכדרות נשענו במלא כבדס לאחור, עד ששולי הירכתים נגעו כמעט במים. באותה שנייה ממש הפה רעם התותח על אזנינו. היתה זו הירייה הראשונה שג'ים הוקינס שמע, שפן קול הירייה של האציל לא הגיע לאזניו. איש מאתנו לא ידע אל נכון היכן בדיוק נפל הפגז; אך אני משער כי הוא חלף מעל לראשינו וכי הדף-האוויר שלו הוא שגרם למשבבתנו.

הדוגיית שלנו התחילה שוקעת – אט אט, תחלה בירכתים, אחר כך במרפזה, עד שטבעה לחלוטין. מקץ רגע עמדנו, הקברניט ואני, על רגלינו זה מול זה, בעוד שלשית עמיתינו זנקו הימה ויצאו כעבר רגע נוטפי מים.

עד פה לא היה הנזק גדול ביותר. איש מאתנו לא נפגע, וכלנו לעלות בבטחה על החוף. אבל כל ציודנו שקע למצולות, ואם לא די בכך – רק שני רובים מתוך התמשה נותרו פשירים לשמוש. את רובי שלי הנפתי אינסטינקטיבית מעל לראשי ואפשר לקברניט, הוא נשא את רובהו תלוי ברגועה על כתפו, כשהמנגנון מפנה בתבונה כלפי מעלה. שלשית הרובים האחרים שקעו יחד עם הסיכה.

ואם לא די היה בכך, שמענו פתאם קולות קרבים בין העצים שלאורך החוף. עתה נתעוררה ספנה כי דרכנו אל המצודה תנתק, וכי השודדים יכריעו את הנטר ואת ג'ויס, הנצורים מאחורי החומה. ידענו כי הנטר הוא אדם אמיץ-לב; אך ג'ויס עורר את חששנו – הוא היה שרת אדיב ונעים-הליכות, שהצטין בברוש חליפות, אך כלל וכלל לא בלחיצה על ההדק.

כשהרהורים אלה טורדים את מחנו, טפסנו במעלה החוף מהר ככל שכלנו, בהותירנו מאחור את סירתנו ושקועה במצולות, יחד עם מחצית האספקה והתחמשת שהיו בה.

18. סיומו של יום הקרבות הראשון

(המשך סיפורו של הרופא)

חצינו במלא מהירות את רצועת העצים, שחצצה בינינו לבין החומה; ועם כל צעד שעשינו הלכו קולות השודדים וקרבו אלינו. עד מהרה הגיעו לאזנינו הדי צעדיהם וקולות ענפים נשברים, תוך כדי פלוס דרכם בסבך. לא היה עוד ספק בלבי שאנו צפויים

לחלופי יריות ובדקתי את התחמשת שברשותי.

“כפיטון סמולט, פניתי אל הקברניט, “טרילוני הוא הצלף המצטין בינינו. תן לו את הרובה שלך; שלו יצא מכלל שמוש.”

הם התחלפו ברוביהם; וטרילוני – שוקט וקרררוח כפי שהיה מאז ראשית המרד – נשען לרגע על אחת מרגליו ובדק את הנשק. אותו רגע הבחנתי פי ידיו של גרי ריקות והושטתי לו את חרבי. ורחנו נתעודדה משכאינו אותו רוקק אל תוך פפות-ידיו ומניף החרב באויר בקול שריקה. עתה הנה ברור לכלנו כי ימאי זה הוא גבר הראוי לשמו.

לאחר דקה של הליכה הגענו אל שולי החרשה וראינו את חומת-הקורות מתנשאת ממול. בריצה קלה הגענו אל מרפזה של הגדרה הדרומית, וכמעט באותו רגע עצמו הופיעו שבעה מורדים בפנתה הדרומית-מערבית – עם רב-המלחים אויב אנדרסון בראשם – כשהם מריעים ומצונחים.

לפתע עצרו הללו במקומם, כאלו בקשו לסגת; ובטכם הספיקו להתאושש הרימונו אנו – לא רק האציל ואני, אלא גם הנטר וג'וס הנצורים – את רובינו ופתחנו לעברם באש. ארבע היריות שגרו במטח מפזר, אך הן מלאו את שליחותן: אחד השודדים נפגע וצנח, ואלו כל האחרים מהרו לפנות לאחור ונמלטו אל תוך החרש.

לאחר שחזרנו וטענו את רובינו יצאנו אל מחוץ לגדרה, לראות את אויבנו הנפגע. הפדור פגע בלבו והוא שכב ללא רוח-חיים באפו. אך לא זכינו לשמח עת רבה על נצחוננו; שכן לפתע הדדה ירית אקדח מבין השיחים, פדור עבר בשריקה סמוך לאזני, ותום נדרות האמלל נפל מלא קומתו על הארץ. האציל ואני מהרנו להשיב אש, אך פיון שלא ראינו שום מטרה מולנו בזבזנו כנראה תחמשת לריק. אחר-כך טענו שוב את רובינו ופנינו אל תום האמלל.

סמולט וגרי פבר הספיקו לבדק אותו; ולאחר שעמדתי גם אני על מצבו לא הנה ספק בעיני כי אפסה תקנה לחינו. הרימונו את מפקח-הצייד הקשיש והעברנו אותו, בלא הפרעה נוספת מצד המורדים, אל תוך הבקתה, כשהוא נאנק ושותת דם.

אחא נאמן ועלוב-נפש! מאז התחילו הצרות ועד שעת-חזיו האחרונה לא שמענו מפיו גם מלה אחת של קבלנה, פחד או מרת-רוח. הוא שכב פחלל אמיץ-לב מאחורי המזרון במעבר הצר; הוא מלא כל פקדה בשתיקה צינתנית. הוא הנה הקשיש בחבוכה – ועתה נגזר על משרת זקן ונאמן זה למות על משמרתו.

האציל טרילוני פרע על ברפיו לצדו, נשק את ידו והתיפח כגלד.

“אני הולך, דוקטור?” שאל אותי.

“תום הקר, עניתי לו, “אתה הולך הביתה.”

“אלו רק הייתי פוגע בהם קדם ברובה שלי.” אמר.

“תום, פנה אליו האציל, “אתה סולח לי, הלא כן?”

“האם לא יהיה בכך משום פגיעה בכבודך, אדוני?” השיב המשרת, “אך לו יהיה כך, אמנו!”

לאחר רגע של שתיקה בקש תום פי מישהו מאתנו יאמר תפלה. זהו המנהג, אדוני, “אמר כמתנצל. ולאחר רגע נוסף יצאה נשמתו ללא מלה נוספת.

ואז קם הקברניט, שפסיקו ובית-חזהו היו תפוחים עד להדהים – והוציא משם דברים רבים ושונים: הדגל הבריטי, ספר תנ"ך, פקעת חבלים, דיו, יומן-האננה וצורות טבק. סמוך לבקתה מצא גזע ארוך של אשוח כרות, ובעזרתו של הנטר הצמיד אותו במאנך אל הבקתה; אחר-כך טפס על הגג ותלה במו ידיו את הדגל על ראש התרן.

מעשה זה העניק לו, כנראה, תחושת הקלה מפלאה. לאחר שחזר אל תוך הבקתה נגש לערך ספירת-מלאי, כאלו זה הנה הדבר האחד בעולם שיש לעשותו; עם זאת הוא העיף מדי פעם מבט על תום הגונע, ולאחר שיצאה נשמתו קרב אליו בצעדים אומרי כבוד ופרש על גופתו דגל שני.

“אל נא תאשים את עצמך, אדוני, פנה אל טרילוני ולחץ את ידו, “כל יסוריו חלפו עכשו. אין להזיל דמעות על אדם אמיץ שנפל במלוי תפקידו.”

אחר כך הוא משך אותי הצדה ושאל:

“אמר לי, דוקטור, בעוד כמה שבועות אמורה האננה השנייה לצאת ולחפש אתרינו?”

השבתי לו כי אין זו שאלה של שבועות, אלא של חדשים; וכי אם לא נשוב לבריסטול עד סוף אוגוסט יצא בלנדלי לחפש אתרינו. “את השאר תוכל לחשב בעצמך, “ אמרתי.

“בהחלט, ”הספים אתי הקברניט והתגרד בפדחתו, “והחשוב שעשיתי מוכיח לי, אדוני, כי אנו עלולים להמצא בצרה של ממש.”
“לאיזו צרה אתה מתכוון?” שאלתי.

“קרה לנו אסון. פידוע לך, דוקטור, ואנו אבדנו את המטען השני. לצרה זו מתכוון אני, ”השיב הקברניט, “אשר לפדורים ולאבק שרפה – הם יספיקו לנו. אך מנות-המזון שלנו מצמצמות מאד, דוקטור, כל-כך מצמצמות עד שאדם אחד עשה אתנו חסד בעזבו אותנו.” והוא הורה בידו על הגופה המכסה בדגל.

ברגע זה ממש חלף פדור-תותח מעל לגג הבקתה, פלח בשאגה שורקנית את האויר וצנח הרחק במעמקי החרש.

“או-הו!” אמר הקברניט, “לכל השדים! מעט מאד אבק-שרפה נותר לכם, בחורים.”

בנסיון הבא היתה קליעתם טובה יותר והפדור נחת בתוך הגדרה, העלה ענן-אבק מסביב אך לא גרם כל נזק.

“קפיטן סמולט, ”אמר טרילוני, “הבקתה הזאת אינה נראית מן האננה, הם מטוחים בנדאי אל הדגל. האם לא יהיה זה מן התבונה להוריד אותו?”

“חזיו נרעם!” קרא הקברניט בצעקה, “ידי לא תהיה בכך!”

וברגע שאמר דברים אלה הסכמנו לו בלנו. שכן, הדגל הזה לא רק העלה וחיזק את רוחנו; היתה בו גם מדיניות נבונה, שהרי בכך הוכחנו לאויבינו כי אנו איננו נבהלים מן ההפגזה שלהם.

ההפגזה נמשכה כל אותו ערב. הפגזים נפלו אם קרובים ואם רחוקים; אך הם נאלצו לשגר אותם במסלול תלול וגבוה כל-כך, עד כי הם נחתו בחול הדרך ונקברו בו. היינו פטורים מלחשש מפני רסיסים; ואף-על-פי שפדור-ברזל אחד פלח את גג הבקתה, התרגלנו עד מהרה למשחק זה וכדורים אלה לא הטרידו אותנו יותר מאשר פדורי קריקט.

“עכשו נוכל להוציא דבש מן העקץ הזה, ”אמר הקברניט, “החרשה שממול נדאי נקנה עכשו משודדים. השפל הגיע לשיאו והציווד שלנו נמצא עכשו גלוי לעין. שני מתנדבים ילכו ויביאו את הבשר.”

גרי והנטר צעדו מיד קדימה. תמושים היטב חמקו אל מחוץ לחומה; אך במהרה התברר לנו כי היתה זו שליחות סרק. המורדים היו אמיצים יותר משדמינו בנפשנו, או אולי הם בטחו מדי באש התותח. שכן ארבעה-חמשה מהם מהרו לשים ידם על האספקה שלנו והעבירו אותה אל סירותיהם. סילבר נצב בקדמת המפרש ופקח על הנעשה; וכל אחד מן השודדים הנה מצד עתה ברוכה, שהוצא פנראה ממחבוא סודי, הודיע רק להם.

קפיטן סמולט ישב עתה רכון על יומן-האננה והתחיל לכתב:

אלפסנדר סמולט, קברניט; דוד ליבסי, רופא האננה; אברהם גרי, בדקאי; ג'ון טרילוני, בעלים; ג'ון הנטר וריצ'רד ג'ויס, אנשי יבשה – הששה שנותרו נאמנים מצות האננה, מצידים במזון לעשרה ימים במנות מצמצמות, עליו היום לחוף והעלו את הדגל הבריטי מעל בקתת הקורות שבאי המטמון. תומס דדרות, שכתו של ג'ון טרילוני, נורה בידי המורדים. ג'ימס הוקינס, נער הספון – —

בשעה זו תהיתי גם אני על גורלו של ג'ים הוקינס.

תרועה הדקדה מכוון היבשה.

“מישהו קורא אלינו, ” בשר הנטר מעמדתו.

“דוקטור! אדון טרילוני! קפיטן! הי, הנטר, האם זה אתה?” הגיעו הצעקות אל אזנינו.

פניתי בריצה אל הדלת והספקתי לראות את ג'ים הוקינס מטפס מעל לחומת-הקורות, והוא בריא ושלם בתכלית.

19. מצור בין החומות

(סיפורו של ג'ים הוקינס)

ברגע שראה בן גן את הדגל המתנוסס מולנו הוא עצר במרוצתו, אחז בידי והתלישב.

“והו, ”אמר, “אלה הם החברים שלך, תסמך עלי.”

"יותר מתקבל על הדעת שאלה הם המורדים, " עניתי לו.

"זה?!" קרא בצעקה, "אוי אוי, במין מקום כזה, שאף אחד לא בא אליו, רק שודדי-ים, סילבר הנה מניף את הרוג'ר, זה דגל-הבוקנירים עם הגלגלת. תאמין לי, אלה הם החברים שלך. הם גלחמו, ונרדו אל החוף, ותפסו את המבצר הזה, שפלינט בנה לפני שנים. אה, זה היה גבר עם פתפים על הראש¹, פלינט זה. הוא לא פחד מאף אחד בעולם, פלינט זה. רק סילבר – סילבר הוא היה האיש הזהיר מביניהם."

"טוב, " אמרתי, "אני מקנה מאד שאטה צודק; וזאת עוד סבה מדוע עלינו למהר ולהצטרף אל החברים שלי."

"לא, חבר, " ענה בן, "לא אנחנו. אטה ילד טוב, ככה אני מקנה. אבל אטה רק ילד בסך הכל. בן גן יסתלק לו עכשו. רום לא יביא אותי אל המקום הזה, שאטה הולך אליו. קדם אני רוצה לראות את הג'נטלמן האציל שלך ולקבל את מלת-הכבוד שלו. ואתה אל תשפח בבקשה את המלים שלי: 'עסק יקר (זה מה שתגיד לו), עסק יקר אצל הנאמן' – ואחר כך תצפט אותו."

והוא צבט אותי בפעם השלישית בלויי אותו מבע ערמומי.

"נאם ירצה מישוהו לראות את בן גן, אטה יודע איפה למצא אותו, ג'ים. בדיוק במקום שמצאת אותו היום. וזה שובא צריך להתחיל משהו לבן ביד שלי; והוא צריך לבוא לבדו. אוה, ואתה תגיד גם את זה: 'בן גן', ככה תגיד, 'יש לו סבות טובות מאד'."

"טוב, " אמרתי, "אני חושב שהבנתי אותך. יש לך משהו להציע, ואתה רוצה לפגש את האציל או את הרופא, ואפשר לפגש אותך באותו מקום שבו אני פגשתי אותך. זה הכל?"

"לא שאלת באיזו שעה, " הוסיף, "אז ככה, מצל הצהרנים ועד ששה צלצולי הערב."

"טוב, " אמרתי, עכשו אני יכול ללכת?"

"אבל לא תשפח?" שאל במעין דאגה, "עסק יקר אצל הנאמן, וסבות טובות מאד, ככה תגיד. סבות טובות משלו, ובין גבר לגבר. זהו זה, " אמר, כשהוא עדין אוהז בי, "אני חושב שאטה יכול ללכת עכשו, ג'ים. נאם אטה תראה את סילבר, ג'ים, אטה לא תלך למפר את בן גן? שום סוס פראי לא יוציא ממך את הסוד? אטה אומר שלא. נאם הפירטים ישאלו מה קרה במתנה שלהם על החוף בלילה, ג'ים, מה תגיד להם, ג'ים? שאטה לא ראתה ולא שמעת פלום..."

רעם מחריש אזנים קטע את דבריו וכדור-תותח גדול עופף מעל צמרות העצים ונחת במרחק מאה מטרים מאתנו. ברגע הבא פתחנו שנינו בריצה מהירה, כל אחד לעבר פונו אחר.

בשעה הבאה הרעידו כמה וכמה יריות-תותח את האי ופגזים נחתו על אדמתו. רצתי ממקום-מחבוא אחד למשנהו כשאני נרדף – או אולי רק נדמה לי – על-ידי הפגזים הנוראים הללו; אך עדין לא העזתי לקרב אל המצודה, אשר בסביבתה נפלו מרבית הכדורים. אך משקרבה ההפגזה לסיומה התחיל אמן-לבי לחזור אלי, ולאחר אגוף נרחב מזרקה פתחתי בזחילה בין עצי החוף.

השמש התחילה זה עתה לשקע, רוח-הים הניעה קלות את עלי העצים והעלתה אדוות קלילות על חלקת המים האפרה של המעגן. השפל נמצא בעצומו, ופסי-חול גדולים נחשפו לאורך החוף. לאחר להטו של היום אפפה לפתע צנה נעימה את גופי.

"ההספניולה" הוסיפה לעגן במקומה, אך על ראש-התכרן שלה התנוסס עתה הדגל השחור של שודדי-הים. ובשעה שהבטתי לאותו פונו ראיתי פתאם בהם אדם, המזנק מעל ספונה, מלנה ברעם מהדהד, וכדור-תותח נוסף פלח בשריקה את האויר. בכך הגיעה ההפגזה אל סיומה.

שעה קלה שכבתי במקום-המסתור ועקבתי אחרי המהומה שבאה בעקבות ההתקפה. אנשים אחרים אחרים בידיהם נהרסו משהו על החוף, בסמוך לחומה. מאחר יותר גליתי כי היתה זו הדוגית של הקברניט ונאנשו. ליד שפך-הנהר בעברה מדורה גדולה בין העצים; ובמסלול שבין האגנה והמדורה היתה אחת הסירות שטה הלוך ושוב, כשהאנשים שעליה – שהיו ביום אתמול קודרים כל-כך, הריעו וצעקו עתה כילדים קטנים. אבל הנה משהו בקולם, שהעיד כי הוא רווי רום.

לבסוף החלטתי כי הגיעה השעה לפנות לעבר המצודה. נמצאתי במרחק-מה מן הרצועה החולית, הסוגרת על המעגן ממזרח, בואכה אי-השקלים; ומשקמתי עתה על רגלי הבחנתי במרחק-מה ממני סלע מבודד, המתרומם מבין השיחים הנמוכים – סלע גבוה, הבולט בצבעו הלבן. משתבוננתי בו עלה בדעתי כי זהו ודאי הסלע הלבן, שבו גן דבר עלי, משאמר כי אם אצדק אי פעם לסירה אדע היכן למצא אותה.

המשכתי לנוע בין העצים, עד שהגעתי אל צדה האחורי של החומה, הפונה לי; טפסתי ועברתי אותה וכעבר רגע זכיתי לקבלת-פנים חמה של החבורה הנאמנה.

לאחר שספרתי את כל הקורות אותי התחלתי סוקר את המקום. הבקתה היתה עשויה בלה גזעי אבן בלתי מהקצעים. הרצפה התרוממה באי-אלה מקומות עד לגבה מחצית המטר מעל לפני הקרקע. ליד הדלת הבחנתי במעין מסדרון קטן ומתחת למסדרון זה נבע מעין קטן אל תוך אגן מוזר – הלא הוא קמקום-הברזל הגדול של האגנה, שקרקעיתו סלקה "והתגלגלה בחול לכל הרוחות", כדברי הקברניט.

מעט מאד נותר נוסף על שלד הבקתה; אך באחת הפנות הבחנתי בטבלת-אבן גדולה, שישמשה כנראה כתנור, ועליה סלסלת-ברזל חלודה, בה בערה האש.

מדרונות התל וכל השטח שבתוך החומות בראו לשם הקמת המבצר, וגדמי העצים ספרו ללא קול איזה חרש רם ננאה נגדע פאן. העפר נסחף ברבו אל הים לאחר הרחקת העצים; ורק במקום, שבו נגרו מימי המעון בזרם דקיק מן האגן, צמחו אי-אלה שרכים ושאר שיחים זחלניים, שהעניקו גון ורקרק לחול. בסמוך מאד לחומה - סמוך מדי בשביל הנצורים - צמח היער גבוה ועבת, פלו עצי ארן ואשוח בצד היבשה, אך מערב באלונים ורקיע עד בכיוון הים.

רוח הערב הצוננת שרקה מבעד כל סדק וסדק והזליפה על הקרקע רסיסים דקיקים של חול. החול חדר אל עינינו, פינו ומזוננו. החול ערך מחול בתוך מימי האגן הקולחים, ודומה פי העולם פלו הפך דיסה של חול רותח. הארבה לא הייתה אלא אשנב קבוע בגג, ורק חלק זעום מן העשן הצליח למצא את דרכו החוצה, בעוד שמרביתו מלאה את חלל הבקתה ואלצה אותנו להשתעל ולקנח את עינינו.

הוסיפו לזאת את אברקה גרי, שפניו נחבשו, לאחר שנפצע במנוסתו מן המורדים; ואת תום רדרות הזקן, ששכב לצד הקיר דומם וקפוא, עטוף בדגל האנגלי, והתמונה תהיה שלמה.

אלו ישבנו באפס מעשה, אין ספק שרוחנו הייתה נופלת עלינו; אך לא קפיטן סמולט הוא האיש שנייח לנו לנהג כך. הוא ערך מסדר קצר וחלק אותנו למשמרות. גרי, הרופא ואני - משמרת אחת; טרילוני, הנטר וג'ויס - משמרת שנייה. אף שהיינו צעירים ויגיעם, נשלחנו פלנו לעבודה. שנים יצאו לקושש עצים למדורה; שנים אחרים התחילו חופרים קבר לדרות. הרופא הפך להיות טבח, ואני נתמנתי להיות שומר-הסף. הקברניט עצמו הלך מאיש לאיש, עודד ותזק את רוחנו והושיט יד עוזרת.

מפעם בפעם נגש ד"ר ליבסי אל הדלת, כדי לשאף אויר צח, או לתת מרגוע לעיניו הדומעות מעשן; ובכל פעם שעשה זאת החליף אתי כמה מלים.

“אדם זה, סמולט, אמר פעם, “עולה עלי במדותיו. וכשאני אומר זאת, ג'ויס, הרי זה הרבה מאד.”

פעם שניה הוא קרב אלי וישב רגע ארוך בשתיקה. אחר-כך הטה את ראשו לצד אחד והביט בי.

“האם בן גן הוא אדם ראוי לשמו?” שאל.

“אינני יודע, דוקטור, עניתי, “אינני בטוח אם הוא שפוי לגמרי בדעתו.”

“אין פלא שאתה מטיל ספק בענין זה, אמר הרופא, “אדם שנמצא לבדו שלש שנים על אי שומם, מבלי שיהיה לו דבר לעשות, אלא לכוסס את צפרניו, אין לצפות ממנו כי יראה שפוי לגמרי בדעתו בעיני או בעיניך. האם אמרת כי הוא בקש ממך גבינה?”

“כן, דוקטור, עניתי, “גבינה.”

“ויבן, ג'ויס, אמר הרופא, “הנה רואה אתה מה טובה צומחת מפרךנות במזון. ודאי ראית את קפסת ההרחה שלי, הלא כן? אבל מעולם לא ראית אותי נוטל ממנה הרחת טבק. הסבה לכך היא, שבקפסה זו נושא אני פלח של גבינה איטלקית, מן האי פרמה. גבינה מזינה מאד. ויבן, אשמר אותה בשביל בן גן.”

לפני ארוחת-הערב קברנו את תום רדרות באדמת החול ושעה קלה עמדנו גלויי-ראש מסביב לקברו ברוח הערב. פמות נכרת של עצי הסקה הובאה אל הבקתה, אך הקברניט לא שבע רצון מכמות זו; הוא הניע ראשו במרת-רוח ואמר כי מחר יהיה עלינו “לשוב לעבודה זו ביתר מרץ”. אחר-כך אכל כל אחד מאתנו את מנת הבשר שלו, לגם מן הגרוג ולבסוף התפנסו שלשת האדונים באחת הפנות כדי לדון על המצב.

דומני כי גם הם היו אובדי עצות, שכן הייתה ברוחנותנו פמות זעומה כל-כך של מזון, עד כי היינו עלולים לגוע ברעב, או להפנע למורדים, בטחם תגיע עזרה פלשהי. על פן החלט לפגוע בשודדים רבים ככל האפשר, על מנת להכניעם או להניסם מן האי. בראשית המרד היה מספרם תשעה-עשר; עתה ירד מספרם לתשעה-עשר. גמרנו אמר להוסיף ולפגוע בהם בכל הזדמנות, במטרה להציל את חיינו אנו. נוסף על כך היו עוד שני בעלי-ברית נאמנים - הרום והאקלים.

אשר לרום: אף-על-פי שהמרחק בינינו לבינם היה קילומטר בקרוב, כלנו לשמע את המורדים מזמרים ושואגים עד לשעת לילה מאוחרת. ואשר לבעל-הברית השני - הרופא הבטיח לנו, כי בשל הימות חונים בלב בצות ובלא תרופות, לא יעבר שובע ומחציתם לפלו למשכב, תקופי קדחת ושאר מיני מחלות.

“ועל כן, הוסיף, “אם הם לא יקדימו ויירו בנו, הרי שיהיה לנו לשוב אל ה'הספניולה'. אננה היא אננה, ואני מניח שהם ישובו למלאכת הפירטיות.”

“האננה הראשונה שנאלצתי לנטוש, אמר קפיטן סמולט.

הייתי ציף ונגע, כפי שאתם מתארים ודאי לעצמכם; ולאחר שעליתי על משכבי והתהפכתי עת רבה מצד אל צד, שקעתי לבסוף

אחריתי לקום – זמן רב לאחר שחברי אכלו את ארוחת-הבקר והוסיפו עצי הסקה לערמה. הדי צעדים וקולות אדם העירו אותי משנתי.

“דגל של הפוגה!” שמעתי משהו מכריז; ומנד אחר-כך הוסיף בצעקת הפתעה: “סילבר בכבודו ובעצמו!”

למשמע המלים הללו קפצתי על רגלי, ובשפשיפי את עיני מהרתי אל אחד מאשנבי הירנה.

20. השליחות של סילבר

אכן, שני אנשים עמדו מחוץ לחומה, אחד מהם מנפנף ביד לבו והשני – לא אחר מאשר סילבר בכבודו ובעצמו, עומד בנחת סמוך אליו.

השעה הייתה עדין מקדמת למדי, והיה זה הבקר הקר ביותר, הזכור לי מאז יצאנו לדרך. הצנה חדרה ממש לתוך עצמותי. שמים בהירים נפרשו מעל לראשי וצמרות העצים הנרידו אל מול השמש. אבל המקום שסילבר נושא-כליו עמדו בו היה אפוף צל וברפיהם היו עטופות אד לבו, שתמר ועלה במשך הלילה מן הבצה. הצנה וההבל ספרו ללא מלה את ספורו של האי: היה זה מקום תחלואים טחוב ואכול קדחת.

“השאר פנים, רבותי,” אמר הקברניט, “אני מתערב עשרה לאחד שזוהי תחבולה.” אחר-כך צעק בקול לעבר שודדי-הים: “מי שם? עצרו, או שאני פותח באש!”

“דגל של הפוגה.” הקויר סילבר צעקה.

הקברניט נצב במסדרון, נזהר מאד שלא לתשוף עצמו לירייה בוגדנית, אם זו תבוא. הוא פנה אלינו ואמר:

“המשמרת של הדוקטור תצא לתצפית. ד”ר ליבסי, גש בטובך לצד צפון. ג’ים – למזרח. גרי למערב. כל אנשי המשמרת השניה תטען רובים. במרץ, רבותי – ובזהירות!”

אחר כך פנה שוב אל המורדים. “ומה אתם רוצים להשיג עם דגל הפוגה שלכם?” צעק לעברם.

בפעם זו השיב האדם השני לשאלה:

“קפטן סילבר, אדוני, מבקש לעלות לספון ולהציג את התנאים שלו.”

“קפטן סילבר? לא מכיר אחד כזה. מי זה?” השיב הקברניט בצעקה; ואחר שמעתי אותו ממלמל לעצמו: “קפיטן, מה? איזו עליה נהדרת בדרגה.”

הפעם השיב ג’ון הארץ בשם עצמו:

“אני הוא, אדוני. הבחורים המספנים מנו אותי לקפטן שלהם אחרי העריקה שלך, אדוני, – בהטעימו במיחד את המלה “עריקה” – “אנחנו רוצים להציע כמה תנאים, נאציג אותם בשיא הגלוי. כל מה שאנני מבקש, קפטן סמולט, זוהי מלת הכבוד שלך, שתאפשר לי לצאת בבטחון מהמצודה הזאת, בתוספת רגע אחד נוסף להתרחק מטונה-הרובים שלכם, במקרה שתחליטו לפתח באש.”

“אדוני הנכבד,” אמר קפיטן סמולט, “אין לי שום רצון, ולו גם הפעוט ביותר, לשוחח אתך. אך אם אתה רוצה לשוחח אתי, אתה רשאי לבוא. זה הכל. אם תהיה בגינה, היא תבוא מן הצד שלך, פה יעזר לך האלהים.”

“זה מספיק בהחלט, קפטן,” צעק סילבר בעליצות, “מלה שלך היא קדש בעיני. אני יודע מה זה ג’נטלמן, סמך עלי.”

הבחננו פי נושא הדגל מנסה לעצר בעד סילבר; אך הוא צחק בקול רם אל מול פניו וטפח לו על גבו, כאלו בקש לומר לו שאין כל סבה לדאגה. אחר כך נגש אל חומת הקורות, הטיל לארץ את הקב שלו, הרים את רגלו והצליח בכח ובזריזות מפלאים לעלות על הגדר ולצנח בשלום אל צדה השני.

אני מודה ומתודה, פי השתוקקתי כל-כך לעקב אחר המתרחש, עד כי נטשתי את עמדותי, חמקתי מאשנב-הירייה המזרחי ונחלתי אל מאחורי הקברניט, שהתישב על הסף, שתי ידיו שעוונות על ברקיו וראשו נתון בכפות-ידיו. עיניו ננעצו במים הזורמים ומבעבעים מן האגן אל תוך החול והוא שרק לעצמו את נעימת “בואו, בנים ובנות.”

סילבר התיגע קשות בטפסו במעלה התל. המדרון התלול, גדמי העצים הצפופים והחול הרך – כל אלה עשוהו חסר-אונים באניה במבדוק. אך הוא דבק במשימתו זו בדממה עקשית, ולבסוף נצב מול הקברניט והצדיע מולו בחרן רב. הוא התקשט במיטב מלבושיו – מעיל כחל ורחב-מדות, עטור כפתורי נחשת נוצצים, וכובע הדור ומציץ היה שמוט על ערפו.

"פרוך הבא, אדוני, "הרים אליו הקברניט את ראשו, "אתה רשאי לשבת."

"מה זה, קפטן, אתה לא חושב להזמין אותי פנימה?" משה סילבר, וזהו בקר קר ומזפת, אם לא אכפת לך, בשביל לשבת בחוץ על החול."

"אבל למה, סילבר?" אמר הקברניט, "אלו הולדת להיות אדם הגון, פי אז היית יושב עכשו בנחת במטבח שלך. אתה עצמך הכנת לעצמך את התבשיל הזה. אחת מן השתים – אם אתה טבח-האגנה שלי – פי אז תזכה ליחס הגון; אך אם אתה קפיטן סילבר, פי אז הנך מורד ושודד-גם, ואתה יכול להסתלק מכאן ולתלות את עצמך."

"טוב, טוב, קפטן, השיב לו טבח-הים והתישב על החול, כפי שנתבקש, "תצטרך להושיט לי יד כדי שאוכל לקום, זה הכל. מקום נחמד מאד יש לך פה. אה, והנה ג'ים!"

בקר נהדר לך, ג'ים. דוקטור, אני עומד לשרותך. באמונה, כל החבורה נאספה כאן, כמו משפחה מאשרת, אם תרשו לי להתבטא כך."

"אם יש לך לומר משהו, אדוני, אמר זאת עכשו. פנה אליו הקברניט."

"אתה צודק בהחלט, קפטן סמולט, "השיב סילבר, "עסק הוא עסק, כמו שאומרים. אז נגש לענין. שמע, זה היה סדור הגון, איך שסדרתם אותנו בלינה האחרון. אני לא מכחיש, זה היה סדור הגון. יש לכם פה מישוה, שהוא ממנה בהנפת מוטות. ואני לא אכחיש גם, שפמה מהאנשים שלי אפלו הזדעזעו מזה; אולי אפלו כלם הזדעזעו. יכול להיות שגם אני עצמי עוד מזעזע מזה, ואולי זאת הסבה למה באתי הנה להציע לכם עסקה. אבל אתה שים לב, קפטן, העסק הזה לא יצליח לכם פעם שגנה, לעזאזל! אנחנו נעמיד שמירה ונקצץ ממנות הרום שלנו. אולי אתה חושב שהיינו שפורים, אבל אני יכול להבטיח לך שהייתי פתח לגמרי, רק הרוג מרב עיפות; ואלו הייתי מתעורר בזמן, פי אז הייתי תופס אותו באמצע הפעלה, הייתי תופס. שפכה יהיה לי טוב. הוא עוד נשם כשהגעתי אליו, כן כן!"

"ובכן?" אמר קפיטן סמולט בקול צונן.

דבריו אלה של סילבר היו חידה בעיניו, אך אי-אפשר הנה להבחין בכך מנעימת קולו. אשר לי, נחוש קל עלה בלבי. דבריו האחרונים של בן גו עלו בזכרוני, ושערת בלבי כי הוא ערך בקור לילי אצל שודדי-הים, בשעה ששכבו הלומי יון מסביב למדורה, והרהרתי בשמחה כי מספר אויבינו הצטמצם עתה לארבעה-עשר.

"ובכן, הענין הוא זה, "אמר סילבר, "אנחנו רוצים להשיג את האוצר – ואנחנו נשיג אותו. זה מה ששניך אלינו. אתם תצליחו להציל את החיים שלכם, אני מקנה, וזה מה ששניך לכם. יש לכם איזו מפה, נכון?"

"אולי. השיב הקברניט."

"אווה, יש לכם, אני יודע את זה, "אמר ג'ון הארץ, "אינך צריך להיות כל-כך מסוג אתי, שום טובה לא תצמח מזה, תאמין לי. מה שאני מתפונן לומר הוא, שאנחנו רוצים לקבל את המפה הזאת. ותאמין לי, אני מעולם לא התפונתי לפגע בכם לרעה, בשום אופן לא."

"אני מעז להטיל ספק בדברך, אדוני, "שסע אותו הקברניט, "אנו יודעים בדיוק מה התפונת לעשות, אבל – מבין אתה – לעולם לא תצליח בזאת." ובדברו נעץ בו הקברניט מבט שלו והוסיף למלא את מקטרתו.

"אלוילא גרי זה... "פתח סילבר.

"לכל השדים!" הצטעק סמולט, "גרי לא ספר לי דבר, ואני גם לא שאלתי אותו דבר. ומה שיוותר, הייתי מעדיף לראות תחלה אותו ואותך ואת האי הזה נעלמים במצולות הים. הנה מה אני חושב עליך, אדוני."

התפרצות זו צננה בנראה את להיטותו של סילבר, והרגזה הקלה שהיה נתון בה הלכה ונעלמה.

"אני מאמין לך, "השיב, "אף פעם לא חשבתי לערער על מה שג'נטלמנים כמוך חושבים לנכון. ומפני שאתה מתפונן למצוץ מן המקטרת שלך, קפטן, אני מרשה לעצמי לעשות גם כן משהו כזה."

והוא מלא את המקטרת שלו והצית אותה; ובמשך דקות אחדות ישבו שני הגברים ועשנו בדממה, כשהם מביטים מדי פעם זה בפניו של זה, או רוכנים קדימה לשים ריקיה קלה. הנה נעים לראות אותם בכך.

"ובכן, "תזר סילבר לדבר, "הנה התנאים שלנו. אתם נותנים לנו את המפה, כדי שנוכל למצא את המטמון, ומפסיקים לירות אל ימאים מסכנים, או לפצוץ להם את הראש בזמן השנה. אם תעשו את זה, נציע לכם שתי אפשריות: או שתעלו אתנו על האגנה, אחרי שנעמיס עליה את האוצר, ואז אתן לכם את מלת-הכבוד שלי להוריד אתכם בשלום על איזה חוף. או – אם זה לא מוצא חן בעיניכם, מפני שפמה מהאנשים שלי קשוחים מדי לטעמכם – תוכלו להשאיר כאן, אם תרצו. אנחנו נתחלק אתכם באספקה, מנה מנה, ואני אתן לכם את דברת-הכבוד שלי, פי נשלח את האגנה הראשונה שנפגש בדרכך, לבוא הנה ולאסוף אתכם. זה מה שהיה לי

למסר לך. תנאים יותר טובים מאלה לא היית מסגל לקבל, תאמין לי. ואני מקונה, הוסיף בהרמת קול, "שכל האנשים שבמקום הזה ישקלו את המלים האלה, פי מה שנאמר לאחד - פנו לבלם."

קפיטן סמולט התרומם ממקום-מושביו וקבט החוצה את האפר ממקטרתו בכף-ידו השמאלית.

"זה הכל?" שאל.

"עד המלה האחרונה, לעזאזל!" השיב ג'ון, "נאם תסרב לזאת, לא תראה מאתנו אלא פדורי רובים."

"טוב מאד," אמר הקברניט, "עכשו תקשיב לי. אם תבואו הנה אחד אחד, בלי נשק בידים, אדאג לך שיכבדו אתכם באזקים וניחזירו אתכם בשלום לאנגליה, לעריכת משפט הוגן. אם תסרבו לי, אני - אלפסנדר סמולט, שהניף במקום הזה את הדגל המלכותי - אדאג לך שתדרו פלגם לגיהנום. לא תצליחו למצא את המטמון. לא תצליחו להשיט את האניה. אין גם איש אחד ביניכם המסגל להפעיל את האניה. לא תצליחו גם לגבר עלינו. אברהם גרי הצליח לגבר על חמשה מפם. אני עומד כאן מולך, אדון סילבר, ואומר לך זאת, נאליה הן המלים האדיבות האחרונות שתזכה לשמע מפני; כי, בשם אלהים, בפעם הבאה שאפגוש אותך אתקע פדור בגופך. הסתלק מכאן, פרנש, בבקשה ממך, ובמהירות כפולה."

פניו של סילבר התלהטו; עיניו יקדו ברב זעם והוא נער את האפר ממקטרתו.

"תן לי יד ועזר לי לקום!" צעק.

"לא." השיב הקברניט.

"מי יעזר לי לקום?!" שאל הטבח.

איש מבינינו לא זז. תוך כדי גופים נוראים זחל סילבר בחול, עד שהצליח לתפס בקב שלו ולהתרומם. אחר-כך ירק אל תוך המעון.

"זהו!" צעק, "זה מה שאני חושב עליכם. תוך שעה מרגע זה תתבשרו בבקתה המזפתת הזאת כמו בתוך חבית רום. תצחק, לעזאזל, תצחק! תוך שעה מרגע זה תצחק אצלי במקום אחר. אלה שמותו כאן יתנו תודה למזלם הטוב."

תוך קללה נתעבת פנה לדרפו ונגלש במוך החולי; לאחר ארבעה או חמשה נסיונות-סרק הצליח לטפס על החומה, בעזרתו של נושא הדגל, ומקץ רגע נעלם בינות לעצים.

21. הקרב

הקברניט עקב בדריכות אחרי סילבר המתרחק; וברגע שנעלם מעיניו נכנס אל תוך הבית ומצא כי איש מלבד גרי לא נמצא בעמדתו. היתה זו הפעם הראשונה שראינו את קפיטן סמולט נתקף בזעם.

"לעמדות!" שאג. ואחר-כך, לאחר שבלנו חזרנו למקומותינו, הוסיף: "גרי, אצין אותך לשיבח ביום-האניה; נצבת על משמרתך כימאי נאמן. מר טרילוני, אני מפתע מהתנהגותך, אדוני. דוקטור, אם פזה היה טיב שרותך בפונטוני, מוטב לך לעלות על משכבך."

אנשי המשמרת של הרופא חזרו במהרה אל אשנבי-הגרי שלהם, בעוד האחרים שקדו על הטענת הרובים העודפים. פני בלם סמקו מכלמה, כאלו יתשו זמזם באזניהם, כדבר הפתגם.

רגע קל הביט בנו הקברניט בדממה ואחר כך דבר:

"בחורים," אמר, "נתתי לסילבר את המנה שהוא ראוי לה, ועשיתי אותה חריפה במתכונן. בעוד שעה הוא ינסה, לדבריו, להסתער עלינו. איני צריך להזכירכם פי הם עולים עלינו במספרם, אבל אנחנו נלחם מתוך מחסה. לפני רגע הייתי מוסיף ואומר כי נלחם גם מתוך משמעת; אך אם נשתדל, אין ספק בלבי כי אנו מסגלים להפות אותם שוק על ירך."

אחר-כך סיר בעמדות נוכח לדעת, לדבריו, כי השטח מסביב נקי מאויבים. בשתי צלעותיה הקצרות של הבקתה - המזרחית והמערבית - נמצאו רק שני אשנבי-גרי; שנים נוספים נמצאו מדרום, לשני צדי המסדרון. בקיר הצפוני נקדעו חמשה אשנבי-גרי. עצי ההסקה נערמו בארבע ערמות - או שלחנות, כפי שנתכנו - ערמה באמצעיתו של כל צד; ועל כל אחד מאותם "שלחנות" הניחו ארבעה רובים טעונים וכן כמות של תחמשת. התרבות הניחו במקרה.

"כבו את האש!" צוה הקברניט, "הקר חלף ואינני רוצה שהעשן ימלא את עינינו." טרילוני הוציא את סלסלת-האש החוצה והחניק את הגחלים בחול.

"הוקינס לא אכל עדין את ארוחת-הבקר שלו. שרת את עצמך, הוקינס, ושב לאכל בעמדה שלך, המשיך קפיטן סמולט, "במקרה, בחור, ובתאבון. הנטר, חלק לגימת יי"ש בין כל האנשים."

ובעוד המשקה מעבר בינינו השלים הקברניט את מערך ההגנה.

“דוקטור, אתה תעמד ליד הדלת, המשיך, “אל תחשוף את עצמך, אלא תיכה דרך המסדרון. הנטר, אתה תעמד שם, במזרח; ואתה, ג'ויס, תעמד במערב. אתה, מר טרילוני, תקלע המצטין מבינינו – אתה וגרי תשלתו על הצד הצפוני הזה, עם חמשת האשנבים; מפאן צפויה הסכנה העקרית. אם יצליחו להתקרב ולירות דרך הפתחים שלנו, המצב יתחיל להיות מזפת. אתה, הוקינס, ואני לא נעסק הרבה בירות, אלא נעזר בטעינת הרובים.”

כפי שהקברניט אמר, הצנה נעלמה. כרגע שהשמש טפסה אל מעל להגורת העצים המקיפה אותנו, היא הטילה את מלא להטה על השטח המברא ויבשה כל טפה של לחלוחית. החול התחיל ללהט והשקף נמס בין קורות הבקתה. המעילים הטלו הצדה, הצנארונים נפתחו והשרוולים קפלו; וכך נצבנו, איש בעמדתו, אכולי חם וצפייה.

שעה אחת חלפה ועברה.

“שילכו לאבדון!” אמר הקברניט, “השממון הזה נהרג אותנו. גרי, שרק למעט רוח!”

כרגע זה ממש הגיעה הדיעה הראשונה על ההתקפה הקרבה.

“ברשותך, אדוני, “אמר ג'ויס, “אם אראה מישהו מתקרב, האם עלי לפתח באש?”

“זה מה שאמרת!” השיב הקפיטן בצעקה.

“תודה רבה, אדוני!” השיב ג'ויס באותה אדיבות שלונה.

משך שעה קלה לא התרחש דבר, אך ההערה הגבירה את דריכותנו וכלנו אמצנו עינים ואזנים. הקברניט נצב במרכז החדר, שפתותיו קפוצות ומצחו מקמט.

שניות נוספות חלפו, ופתע הרים ג'ויס את רובהו וירה. עוד לא דממה ירה זו, וכבר התנפצו סביבנו מטחי ריות פזורים; כדור כדור, נאלה באו מפל צד ועבר, בלהקת אנונים פרוצים. כדורים אחרים פגעו בקירות, אך אף לא אחד מהם הצליח לחדר פנימה. לאחר שהעשן התפזר נראו החצר והיער שקטים וריקים כמקדם. שום ענף לא נע ושום קנה-רוכה לא נצנץ במרחק, להעיד על תנועתם של אויבינו.

“האם פגעת במטרה שלך?” שאל הקברניט.

“לא, אדוני, “ השיב ג'ויס, “חוששני שלא.”

“מוטב להודות על האמת, רטן קפיטן סמולט, “טען את הרובה שלו, הוקינס. כמה היו לדעתך בצד שלך, דוקטור?”

“אני יודע את המספר המדק, “ השיב ד"ר ליבסי, “שלוש ריות נורו בצד הזה. ראיתי את שלשת ההבוקים – שנים קרובים זה לזה ושלישי מעט יותר מערבה.”

“שלושה!” חזר הקברניט על המספר, “וכמה היו בצד שלך, מר טרילוני?”

אך התשובה לשאלה זו לא הייתה פשוטה ביותר. רבים הגיעו מצפון – שבועה לפי חשבוו של האציל, ושמונה או תשעה לדברי גרי. ממזרח וממערב נורתה יריה אחת בלבד. הנה ברור, אפוא, כי מצפון תפתח הרעה, בעוד שמשלשת הצדדים האחרים תבאנה ריות-הטרה בלבד. ובכל-זאת לא ערך הקברניט כל שנוי בתכניתו. אם יצליחו המורדים לעבר את החומה, אמר, הם ינסו להשתלט על כל אשנב-ירי בלתי מוגן ויירו בנו, כאלו היינו עקברים במלפדת.

לא נותר לנו זמן רב למחשבות. לפתע פתאם הדהדה מבחוץ תרועת² הידד כמה, וכנופית שודדים קטנה זנקה מן היער ורצה הישר אל הדפן הצפוני של החומה. שוב נפתחה אש מבין העצים, כדור חדר מבעד לפתח הבקתה ונפץ את רובהו של ד"ר ליבסי לרסיסים.

המסתערים טפסו ועלו על הגדר כאלו היו קופים, בעוד האציל וגרי יורים בהם שוב ושוב. שלשה מהם נפלו – אחד צנח קדימה, אל תוך הגדרה, ושנים נפלו לאחור; אך אחד מהם הנה פנראה יותר מבוהל מאשר נפגע, שפן בו-רגע עמד שוב על רגליו ונמלט אל בין העצים.

שני שודדים צנחו מבלי לקום עוד, אחד נמלט וארבעה הצליחו לחדר אל תוך תחומנו; נאלו מבין העצים? רוי לעברנו שבועה-שמונה פירטים אש-רובים רצופה, אך בלתי מזיקה. הארבעה שעברו את החומה פנו הישר לעבר הבקתה, פשם צועקים תוך ריצה, בעוד חבריהם מריעים מבין העצים, לעודד את רוחם. ירינו לעברם, אך הקלעים נחפזו כל כך לפתח באש, עד כי לא הצליחו לפגע גם באיש מן השודדים. עוד רגע, נארבעת הפירטים כבר נמצאו במעלה הסוללה, מסתערים לעברנו. ראשו של איוב אנדרסון, ההגאי, צץ בתוך אשנב-הירי האמצעי.

“עליהם! עליהם! עליהם!” שאג בקול רועם.

באותו רגע ממש תפס שודד שני את קנה-רוֹבֵהוּ של הנטר, חטף אותו מידיו, השליכו מבעד לאֲשַׁנְב-הַיָּרִי ובמהלמה עצומה הטיל את המִשְׁרֵת האֲמָלֵל גָּטוּל חוֹשִׁים על הרֶצֶפָה. שודד-גַּם שְׁלִישִׁי הִקִּיף בִּינְתִים בְּרִיצָה את הַבְּנָן, הוֹפִיעַ לִפְתַע בִּפְתַח וְהִתְנַפֵּל שְׁלוּף-חֶרֶב על הרופא.

מִצְבָּנו נִשְׁתַּנָּה עִתָּה לְחֻלּוּתוֹ. לִפְנֵי רֶגַע הָיִינוּ אֲנוּ הַיּוֹרִים מִבְּעַד לְמַחְסֵה לְעֵבֶר אוֹיֵב גְּלוּי; וְאֵלּוּ עִתָּה נִמְצָאנוּ אֲנוּ גְלוּיִים לְעֵינָיו, מִבְּלִי שְׁנוּכָל לְהִשִּׁיב מִכָּה שְׁעָרָה. חֲלַל-הַבְּקָתָה הִנֵּה מְלֵא עֵשׂוֹן, שֶׁהֶעֱנִיק לָנוּ בְּטַחֲחוֹן פְּלִשְׁהוֹ. תְּרוּעוֹת וְזַעֲקוֹת, יָרִיּוֹת וְאַנְקוֹת-נִפְגָּעִים הִצְטַלְצְלוּ בְּאַזְנֵי.

“החוצה, בחורים! נצא החוצה ונלחם בהם בשטח גלוי!” הריע הקברניט, “אל התרבות!”

חֲסִפְתֵי חֶרֶב מִן הַעֲרָמָה, וּבִאֲתוֹתָ שְׁנִיָּה מִמֵּשׁ חֲטָף מִיִּשְׁהוּ אַחַר חֶרֶב שְׁנִיָּה – נִזְו שְׁרֻטָּה אֶת פְּרָקִי אֲצָבְעוֹתַי, שְׁרִיטָה שְׁכַמְעַט לֹא הִרְגִּשְׁתִּי בָּהּ. זִנְקָתִי מִבְּעַד לְדִלְתָ אֶל אֹר-הַשְּׂמֶשׁ; מִיִּשְׁהוּ רַץ בְּעֻבּוֹתַי, סְמוּךְ מְאֹד אֵלַי. הִזְשֵׁר לִפְנֵי דִלְק הַרופָא אַחֲרֵי תוֹקְפוֹ בְּמוֹרֵד הַגְּבֻעָה, הִפִּילוֹ עַל הַקְּרָקַע וְשָׁלַח אוֹתוֹ לְנִפְשׁוֹ, כְּשֶׁהוּא נִגָּרַר עַל צִדּוֹ וְחֶתֶךְ גָּדוֹל מְכַסֶּה אֶת פְּנָיו.

“הקיפו את הבית, בחורים! הקיפו את הבית!” צעק הקברניט, ואפילו בתוך מהומה זו הצלחתי לקלט שנוי פלישה בקולו.

בְּלֹא מַחְשְׁבוֹת רְבוֹת צִיָּתִי לְפָקְדָה, עֲבַרְתִּי אֶת פֶּנֶת הַבַּיִת, כְּשֶׁחֶרְבִי מוֹנֶפֶת מֵעַל לְרֹאשִׁי, וְלֹאֲחֵר שְׁנִיָּה עֲמַדְתִּי פְּנִים אֶל פְּנִים מוֹל אוֹיֵב אֲנִדְרָסוֹן, הוּא שְׂאֵג בְּקוֹל אִימִים, כְּשֶׁעֵינָיו הַלוֹקְטוֹת מְזַעֵם נוֹצָצוֹת לְאוֹר הַשְּׂמֶשׁ. לֹא הִיָּתָה שְׁהוֹת בְּיָדִי לְהִבְהֵל מִפְּנָיו; אֵךְ כְּדִי לְחַמֵּק מִן הַמִּכָּה נִתְרַמֵּי כֶּהֱרַף-עֵינֵי הַצֵּדָה, נִתְמִי עַל הַחוֹל הַרֶךְ וְהִתְגַּלְגַּלְתִּי בְּמוֹרֵד הַמְּדְרוֹן.

מִשְׁפָּרְצָתִי לְרֹאשׁוֹנָה הַחוּצָה, כְּבָר הָיוּ הַמוֹרְדִים הָאֲחֵרִים שׁוֹטְפִים אֶת הַגְּדָרָה, כְּדִי “לְגַמֵּר” אֶתְנֹו. אַחַד מֵהֶם, מִצְּנַפֶּת אֲדָמָה לְרֹאשׁוֹ, טָפַס עַל הַחוּמָה כְּשֶׁפָּגִינוּ בֵּין שְׁנָיו, מִשְׁקַמְתִּי כְּעֵבֶר רֶגַע עַל רִגְלֵי מְצָאָתִי, כִּי דָבָר לֹא נִשְׁתַּנָּה בִּינְתִים: אֲדָם-הַמְּצָנֶפֶת נִמְצָא עֲדִין בְּמְרוֹמֵי הַחוּמָה, רִגְלוֹ הֶאֱחַת שְׁלוֹקָה קְדִימָה וְרֹאשׁ חֶבְרוֹ מִבְּצִבְצֵי לְצִדּוֹ, וּבְכַל-זֹאת, בְּאוֹתוֹ הֶרַף-עֵינֵי נִסְתִּים הַחֶרֶב, כְּשֶׁהִנְצַחוֹן הוּא שְׁלָנוּ.

אֲבָרְהִם גְּרִי, שְׁנִמְצָא סְמוּךְ מְאֹד מֵאַחֲרָי, שְׂסָף אֶת הַהֶגְאִי עֲנָק-הַגּוֹף לִפְנֵי שֶׁהִסְפִּיק לְהִתְאוּשֵׁשׁ מִן הַמִּכָּה שֶׁהִסְטִיא. שוֹדֵד אַחַר נוֹרָה בְּשַׁעַר שֶׁהִתְקַרֵּב אֶל אֲשַׁנְב-הַיָּרִי, וְעִתָּה שְׁכַב גּוֹנֵחַ בִּיסוּרִים, כְּשֶׁאֲקַדְחוֹ מַעֲלָה עֲדִין עֵשׂוֹן. מוֹרֵד שְׁלִישִׁי נָפַל בְּיָדִי הַדוֹקְטוֹר. הַשּׁוֹדֵד הַרְבִּיעִי שְׁחַדָּר אֵל שְׂטַח הַגְּדָרָה הַשְּׁלִיךְ אֶת חֶרְבוֹ מִיָּדוֹ וְטָפַס הַחוּצָה בְּמֵלֵא מְהִירוֹת, אַחֲזוּ אִימֵת-מְנַת.

“אש! אש! אש מתוך הבית!” צעק ד"ר ליבסי, “נאתם, בחורים, מהרו לתפס מחסה.”

אֲבָל אִישׁ לֹא שָׁם לֵב לְדַבְּרָיו, וְאַף יָרִיָּה אַחַת לֹא נוֹרְתָה. אוֹתוֹ שוֹדֵד רְבִיעִי הִצְלִיחַ לָנוּס עַל נִפְשׁוֹ וְנִנְעַלְם עִם חֶבְרָיו בִּינּוֹת לְעַצְמָם. מִקְּץ שְׁלֹשׁ שְׁנִיּוֹת לֹא נוֹתַר בְּחֶצֶר אִישׁ מִבֵּין הַתוֹקְפִים, זֹלַת חֲמִשַׁת הַנוֹפְלִים.

הַרופָא, גְּרִי וְנֶאֱנִי נִכְנָסוּ בְּרִיצָה לְתוֹךְ הַבְּקָתָה. חֲשִׁישְׁנוּ פֶּן הַמוֹרְדִים שֶׁשְׂרָדוּ בַּחַיִּים יִשׁוּבוּ לְאַחֲזוּ בְּנֶשֶׁק, וְכִי הָאֵשׁ עֲלוּלָה לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל רֶגַע. הַעֵשׂוֹן שְׁמֵלֵא אֶת הַחֶדֶר הַתְּפִזָּר בְּמַעַט וְנִכְלַתִּי לְרֹאוֹת עִתָּה מָה הַמְּחִיר שֶׁשְׁלַמְנוּ תְּמוּרַת נִצְחוֹנָנוּ. הַנְּטָר שְׁכַב לִיד אֲשַׁנְב-הַיָּרִי שְׁלוֹ בְּלֹא רִחַף-חַיִּים. עַל-יָדוֹ שְׁכַב ג'וֹיִס דוּמָם, רֹאשׁוֹ שׁוֹתֵת דָּם. בְּאַמְצַע הַחֶדֶר רָכַן הָאֲצִיל מֵעַל הַקְּבֻרָנִיט, שְׁנִיָּהֶם חוֹרִים כְּסִיד.

“הקפיטן נפצע.” אמר טרילוני.

“הם הסתלקו?” שאל קפיטן סמולט.

“רק אלה שניכלו,” השיב הרופא, “חמשה מהם לא יהיו עוד מסגלים להרים רגל.”

“חמשה שלקהם לעמת שלישה שלנו,” הרים הקפיטן את קולו, “זה לא רע. נשארונו אפוא עכשו ארבעה מול תשעה. זהו יתרון ברור לטובתנו. בהתחלה היינו שבעה מול תשעה-עשר, והנה זה באמת מצב בלתי-נסבל.”³

22. אֲנִי מִתְחִיל בְּהַרְפָּתָה הַיָּמִית שְׁלִי

הַמוֹרְדִים לֹא חֲזְרוּ עוֹד לְחַמֵּק אוֹתְנוּ. הֵם “מְבָלוּ אֶת הַמְּנָה הַיּוֹמִית שְׁלֵהֶם”, כְּדַבְּרֵי הַקְּבֻרָנִיט, וְאֲנוּ יִכְלָנוּ לְטַפֵּל בְּפַצּוּעֵינוּ וְלְהִתְכַוֵּן לְאַרוּחַת-הַעֲרָב. עַל אֵף הַסְּכָנָה יִצְאָנוּ הָאֲצִיל וְאֲנִי לְבִשָּׁל אֶת הָאֲרוּחָה בְּחֶצֶר, אֲבָל גַּם בְּעַמְדִי בַּחוּץ יִכְלַתִּי לְשַׁמֵּעַ אֶת אַנְקוֹתֵיהֶם הַרְמוֹת שֶׁל הַפַּצּוּעִים, שְׁד"ר לִיבְסִי טַפֵּל בָּהֶם.

מִבֵּין שְׁמוֹנֵת הַנִּפְגָּעִים, רַק שְׁלֹשָׁה נִשְׁמָו עֲדִין – הַשּׁוֹדֵד שְׁנוּרָה לִיד אֲשַׁנְב-הַיָּרִי, הַנְּטָר וְקַפִּיטָן סְמוּלְט. מִצְבָּם שֶׁל שְׁנֵי הַרֹאשׁוֹנִים הִנֵּה נוֹאֵשׁ; וְאֲמָנָם, הַמוֹרֵד הוֹצִיא אֶת נִשְׁמָתוֹ מִתַּחַת לְאֲזִמּוֹ שֶׁל הַרופָא, וְגַם הַנְּטָר – עַל אֵף מְאֻמְצִינוּ – לֹא חֲזָר עוֹד לְאִיתָנוּ. הוּא שְׁכַב מִתְעַנָּה בִּיסוּרָיו, וְזַמֵּן-מָה לְאַחַר רִדַת הַלְּיָלָה הוּא הִשִּׁיב אֶת נִשְׁמָתוֹ לְבוֹרָאוֹ.

גם הקברניט נפצע, באמור, אך פצעיו לא היו אנושים. פדורו של אנדרסון – שפן, היה זה איוב שיזרה בו ראשון – שבר את עצם-הבריח שלו ונגע נגיעה קלילה בראה; הפדור השני פלח שריר בשוקו. הרופא הבטיח לו כי ישוב לאיתנו, אך בשבועות הבאים נאסר עליו ללכת, או להניע את זרועו, והוא נצטוו להמנע מדבור מיותר.

אשר לפציעה שלי בפרקי האצבעות – היא לא היתה אלא מעין עקיצת יתוש. ד"ר ליבסי הדביק עליה אספלגנית, וכבדני בצביטה באזן לתוספת.

לאחר הארוחה התישבו האציל והרופא על-יד הקברניט הפצוע ופתחו בהתייעצות; ולאחר שאמרו כל שהיה להם לומר, לקח ד"ר ליבסי את כובעו ואת אקדחיו, חגר את חגורתו ואת חרבו, טמן בכיסו את המפה, ולאחר שתלה גם רובה על כתפו חצה את הגדרה לצד צפון נצעד במהירות לעבר העצים.

גרי ואני ישבנו זה ליד זה בקצהו המרחק של הסדר, כדי להמצא מחוץ לטוח-שמיעה של המשוחחים. לפתע הוציא גרי את מקטרתו מתוך פיו ושכח להזיזיה למקומה, כל-כך נדהם מן המראה אשר ראו עיניו.

“מה זה, לכל השדים, אמר, דוקטור ליבסי השתגע?”

“מה פתאם, אמרתי, הוא האחרון מבינינו שהייתי חושב עליו דבר כזה.”

“טוב, חבר, אמר גרי, אולי הוא לא משגע. אבל אם לא הוא – אז תביט עלי – אני המשגע.”

“הבנתי אותך, עניתי, אבל לדוקטור יש רעיון; ואם אני לא טועה, הוא הולך עכשו לפגוש את בן גו.”

אחר-כך התברר כי צדקתי; אבל בינתיים – בשעה זו של חם לוהט, של שמש-צהרים המכה על הראש, צץ רעיון חדש במחיי המזדמדם. התחלתי מקנא ברופא, הצועד עתה בצלם הצונן של העצים, מאזין לציוץ הצפרים ושואף אל קרבו את ניחוח הארנבים, בעוד אני יושב נצלה בכבשון זה, בגדי נדבקים אל עורי הצמיג, וסביבי כל-כך הרבה דם וגופות מתים. תחושת תעוב נוראה תקפה אותי, שהיתה עזה לא פחות מתחושת הפחד.

בכל אותה שעה, שרחצתי את הבקתה והדחתי את פלי הארוחה, הלכו רגשות הקנאה והתעוב ונגברו בי יותר ויותר, עד שלא יכלתי עוד להחזיק מעמד. לבסוף משעמדתי ליד שק-הלחם, מלאתי את פסי וכובעי בביסקוויטים, ונגמרתי אמר לחמק מן המקום הזה.

הייתי שוטה, אם תרצו, וללא ספק עמדתי לעשות מעשה נמר וחסר תבונה; אבל גמרתי אמר לעשותו ויהי מה. בביסקוויטים אלה, שלקחתי עמדי, יצילו אותי מרעב, וזוג האקדחים הטעונים שנטלתי אחר-כך יגנו עלי מפני אויבים וסכנות.

התכנית שנטתה במחיי לא היתה רעה כלל ועקר. ארד אל רצועת-החול הגובלת עם המעגן, אגש אל הסלע הלבוך ואראה אם סירתו של בן גו נמצאת שם. גם עתה מאמין אני שהיה זה מעשה שראוי לעשותו; אך בינן שידעתי, כי אין לי כל סכוי לצאת ברשות, גמרתי אמר לחמק בחשאי ובלא רשות. נכון, היה זה מעשה רע ונמר, אך הרי הייתי רק נער והקלטתי, שדבר לא יעצר בעדי מלצאת לדרכי.

לבסוף הגיעה שעת הכשר. האציל וגרי רכנו מעל הקברניט והחליפו את תחבשותו, והחזו הנה נקי מאנשים ואז חמקתי חרש מתוך הבקתה, עליתי במהירות על החומה, ובטרכם הספיק מי מהם להבחין בהעדרי – וכבר נמצאתי מחוץ לטוח קריאותיהם של חברי.

היתה זו הסתלקותי השנייה, ואין ספק – גרועה הרבה יותר מאשר הראשונה. שהרי עתה הותרתי מאחורי שני אנשים בריאים בלבד לשמר על הבית; אך כפי שתלמדו מן הפרקים הבאים, סיעה גם התחמקותי זו להצלחתי ולנצחוננו.

פניתי הישר לעבר חופו המזרחי של האי, כדי לחמק מעין צופנה לעברי מפונו המעגן. שעת הצהריים עברה מכבר, אך השמש הוסיפה להטיל את להטה על האי. עשיתי את דרכי בין העצים גבוהי הקומה, אפוף בשאונם של גלי הים; רחשם של עלים וענפים מתנועעים גלה לי כי רוח-הים הולכת ומתחזקת; ואמנם, עד מהרה ירדה עלי רוח-פרכים צוננת. עוד צעדים אחדים, וכבר הגעתי אל שוליה של החרשה וראיתי מולי את הים שרוע כחל ונוצץ בשמש, כשהגלים לוחכים את חופו בקצף לבנבן.

מעולם לא ראיתי ים שקט מסביב לאי המטמון. גם כאשר יקדה השמש מעל לראש, והאור קפא ללא משב קליל, ונלקת המים נחה פחלה ונלקה – תמיד היו גלים גדולים מתגלגלים לארך החוף ומשמיעים יומם וליילה את נהמם. אין גם מקום אחד על אי המטמון, לדעתי, אשר בו לא ישמע קולו של הים.

פסעתי בצעד קל ועליו לארך החוף, עד שמצאתי כי הדרמתי דיי, ואז זחלתי אל תוך סבך של עצים והתחלתי נע בזהירות אל קו פרשת-המים.

מאחורי השתרע הים, ומולי נמצא המעגן. רוח-הים העזה הלכה ונחלשה, ואת מקומה תפסו ענני ערפל גדולים ובהירים, שעלו מדרום ומדרום-מזרח. המעגן השתרע בסתר של אי-השקלים דומם ונלקה, כפי שמצאנוהו בשעה שנקנסנו אליו, ובבואתה של ה"הספניולה" נשקפה במימיו בשלמותה, מן השדרית ועד דגל-השודדים המתנוסס בראש התרן.

סמוך לחוף התנוודה אחת הסירות, כשסילק נצב ליד חרטומה – אותו יכלתי תמיד להפיר – בעוד שנים ממרעיו נשענו מעל דפנותיה; אחד מהם חבש מצנפת אדמה לראשו, הוא הוא איש-הדמים שראיתי מטפס על החומה. הם שוחחו ביניהם תוך רעמי צחוק, אך בשל המרחק הרב לא הצלחתי לקלט גם מלה אחת מדבריהם. פתאום הפתה על אזני צנחה נוראה ומקפאה, שהעבירה בי צמרמרת, אך במהרה הבינתי כי היה זה קולו של קפיטן פלינט; ואמנם, משהתבוננתי היטב הבחנתי בתפי בהיר-הנוצות, שנצמד אל זרועו של אדוניו. לאחר רגע פנתה הסירה לעבר החוף, ואדם-המצנפת ירד עם חברו אל חפת התא.

אט-אט ירדה השמש ושקעה מאחורי גבעת-המשקפת, הערפל התעבה במהירות ואפלולית פשטה בקלל. הבינתי כי אל לי לאבד עוד זמן, אם רצוני למצא עוד היום את הסירה.

הבחנתי היטב בסלע הלבוך, שהתרומם מעל השיחים; אך הוא נמצא במרחק מחצית הקילומטר ממני, ועברה עת רבה עד שהצלחתי להגיע אליו בזחילה אטית ודמומה בתוך הסבך. הלילה ירד כמעט בשעה שהנחתי את כף-ידי על צלעו המחוספסת. בסמוך מאד לרגליו הבחנתי במערה זעירה, רפודה אדמת כבול ירקה, שהסתרה על-ידי עשבי-פרא סבוכים, אשר הגיעו עד לגבה ברכי. במרכזו של מכתש זה גליתי – כן כן – אהל קטן עשוי עורות עזים, שהזכיר לי את אהלי הצוענים אשר ראיתי במקום החדתי.

ירדתי אל המערה, הרמתי אחד משולי האהל ומצאתי את הסירה, מעשה ידיו של בן גן להתפאר: מעין מסגרת-עץ מגשמת, שעורות עזים נמתחו עליה, השערות כלפי פנים. כלי-השיט היה קטן ביותר אפלו בשביל נער כמוני, וקשה היה לי לתאר בדמיוני כי אדם מבגר עשוי לישוט בה. מושב אחד בלבד נמצא בה, נמוך עד מאד, סמוך אחד נמצא בלחי החרטום ודו-משוט לתתייה.

אם ראיתם מימכם סירת-נצרים, שהבריטונים הקדמונים נהגו לבנות לעצמם, כי אז אמר כי סירתו זו של בן גן דמתה לסירת-הנצרים הראשונה והגרועה ביותר שנבנתה אי פעם בידי אדם. אך היתה לה מעלה נכבדה אחת – היא היתה קלה ביותר ונוחה עד מאד לטלטול.

עתה, לאחר שמצאתי את הסירה, ודאי תחשבו כי אמרתי די בכך; אך בינתיים עלה רעיון נוסף במח, והוא כל-כך שבה את לבי עד שהחלטתי לבצעו ויהי מה. גמרתי אמר להתקרב אל ה"הספניולה" בסעות האפלה ולנתק אותה מעגינתה, למען תתקרב אל החוף. סברתי כי לאחר מפלת הבקר יבקשו השודדים להעלות עגן ולהפליג אל לב-ים והחלטתי להניאם מלבצע את זממם זה. האמנתי, כי במעט אמץ-לב והעזה אצליח לבצע דבר זה.

התישבתי להמתין עד שהאפלה תתעבה, ובינתיים היטבתי את לבי בארוחה של ביסקויטים. היה זה לילה מאין כמוהו למשימה אשר כזאת. הערפל פסה את השמים, ולאחר שקרני-האור האחרונות כבו, עטפה אדרכת שחורה משחור את אי-המטמון. ובשעה שהכתפתי את הסירות על כפתי והתחלתי עושה את דרכי מן הסלע אל החוף, הבקבו שתי נקודות בלבד מסביבי. הנקודה האחת היתה מדוהר על החוף, אשר סביבה רבצו שודדי-הים הנגפים והלוימי היין. הנקודה השנייה – פתם אור זעיר באפלה – באה מכיון האגניה, שלחי-החרטום שלה פנה עתה לעברי. האור הניחיד שדלק בה הבהב מתוך תא-הקברניט, ואותה נקדה שראיתי לא היתה אלא השתברות הקרנים, שבקעו מחלון-התא ונגחו את ענן-הערפל.

השפל נמצא עדין בעצומו, ואני נאלצתי לבוסס זמן רב בתוך חול בצני, כשכפות-רגלי שוקעות עד מעל לקרסל. לבסוף הגעתי אל קו המים הנסוגים, ולאחר אי אלה צעדים מהירים נוספים הורדתי את הסירה – סירתי – אל חלקת המים.

23. שפל וגאות

סירת-הנצרים נתגלתה במהרה ככלי-שיט בטוח לשיט בגבהי ובמשקלי, בהיותה צפה בנקל ונוחה לתתייה; אך עם זאת היא נתגלתה גם ככלי-שיט סרבו ורב-תעלולים ביותר. נהג פאשר תנהג – היא תמיד תטה על צדה, תשתהה בדרכך, תבטל את זמנך, והתמרון שאהבה יותר מכל היתה – סחרור סביב עצמה. אפלו בן גן עצמו הודה, "שקשה מאד לטפל בה אם לא מפירים אותה".

ואני אמנם לא הפרתי אותה. היא פנתה לכל כוון שהוא – מלבד הכוון שרציתי בו. מרבית הזמן הפנתה את צלעותיה לעבר האגניה, ואין ספק, שלא הייתי זוכה לעולם להגיע אל ה"הספניולה" בלא סיועם של זרמי השפל. למזלי היה השפל מטלטל אותי בכיוון הרצוי – ומול עיני הלכה ונתבלטה צלילתה של האגניה הגדולה. תחלה היא נראתה כמין גוש גדול ושחור משחור; אחר-כך התחלתי מבחין בשרטוטי גופה, וברגע הבא (שכן ככל שהרחקתי לישוט הלך הזרם ונתחזק) כבר נמצאתי לצד פבל-העגן שלה ובקלמתי את שיוטי.

הפבל היה מתוח כמיתר של קשת. סביב סביב לאגניה המה הזרם הגואה נסאן כנחל היורד מראשו של הר. תנופה אחת באולר-המלחים שלי – וה"הספניולה" תסחף בשפל לעבר החוף.

עד כאן הכל טוב ונפה. אך לפתע פתאם עלה בזכרוני, כי פבל מתוח, הנחתך בפתאומיות, מספן יותר מסוס בעשני. אין ספק, כי אלו נחפזתי לנתק את הפבל היינו שנינו – סירת-הנצרים ואני – מועפים רחוק אל מחוץ למים. הרהור זה הקפאי את תנועותי, ואלמלא שחק לי שוב מזלי, ודאי הייתי נוטש את תכניתי. המשבים הקלים, שהגיעו מדרום-מזרח, התחילו משנים עתה את פונם לדרום-מערב. ובעוד אני שוקל בדעתי מה לעשות, תקף המשב את האגניה וטלטל אותה לתוך הזרם. שמחת פתע הציפה אותי, כי הנה הרגשתי פיצד הפבל המתוח מתרופף בכף-ידי.

זה הרגע! – אמרתי אל לבי. הוצאתי את האולר מפיסי, פתחתי אותו בשני והתחלתי חותך גדיל אחרי גדיל, עד שלבסוף נותרו שני

גדילים בלבד המצמידים את האננה אל העגון. עתה דממתי לרגע, מצפה לשעת הכשר להחך גם את שני אלה, משתתרוּפך מתיחתם.

כל אותה שעה הגיעו לאזני קולות רמים מן התא; אך, למען האמת, מתי הנה נתון לענגנים שונים בתכלית משאפנה להאזין להם. אך עתה, משלא הנה לי דבר אחר לעשות התחלתי מטה און.

תחלה הכרתי את קולו של ההגאי, ישכאל הנדס; הקול השני הנה, ללא ספק, קולו של מידעי אדם-המצנפת. שניהם היו מבסמים עד מאד, אך עדין הוסיפו ללגום; שכן, בעוד אני מאזין, פתח אחד מהם את חלון-התא והטיל בצעקת שפורים בקבוק ריק אל הים. אך צמד-חמד זה לא הנה רק מבסם בלבד, אלא גם תקוף-חמה. גדופים התעופפו בקלל כסלעי בךד, מלנים בקבטות עמומות. לרגע נדמה הנה פי הזעם חולף ונהקולות נרגעים, עד שפתאום התלהטו הנצרים מחדש וההתפתשות נתחדשה בניתר עז.

מן החוף הבקבה המדורה הגדולה, שבצרכה בין העצים. מישהו פצח בנמר – פזמון-מלחים גושן ומתמשך, שפל אחד מחרוזיו מסתים בסלסול רוטט; נדמה הנה שלא יהיה סוף למזמור זה, אלא אם כן תפקע סבלנותו של המזמר. לא פעם שמעתי אותו בעת ההפליגה ומלותיו מהדהדות עדין בזכרוני:

ירדו אל הים ארבעים מלחים אך רק אחד מכלם נשאר בחיים...

הרהרתי בלבי כי מזמור נוגה זה תאם את מצב-רוחה של בנופית שודדים זו, שספנה אותו בקר מהלמה קשה כל-כך; עם זאת, לא הנה ספק בלבי כי פירטים אלה הם אנשים אכזרים, ממש פים שהפליגו על גליו.

סוף סוף נעור משב-הרוח האחרון. האננה התנונדה אנה נאנה נקרכה אלי מעט באפלה. הרגשתי שוב כיצד הכבל מתרופף ומתיחתו, ובתנופה חזקה נתקתי את גדיליו האחרונים.

הרוח כמעט ולא הניעה את סירת, ותוך כדי חתוך נספתי לעמת דפנותיה של ה"הספניולה". באותו רגע ממש התחילה האננה נעה ומסותבכת אט אט מסביב לעצמה, בפלחה את הורם לרובו.

נתמלאתי אימת מות, שכן הייתי בטוח כי אני יורד עתה למצולות. שוב ושוב קרכה סירת-הנצרים אל שכנתה המאזמת, ועל אף כל מאמצי לא הצלחתי להרחיק עצמי ממנה. ואז, בעוד די מנסות להדף עצמו מן הדפן המשחיר, הו נתקלו פתאם בקבל דק, שהשתלשל מן הספון והתנווד לעמת הדפן. פשטתי יד מהירה ותפסתי בו.

לא אוכל להסביר מדוע עשיתי זאת. תחלה הנה זה דחף נעלם; אך לאחר שהקבל נמצא בדי ומצאתי כי הוא חזק ואיתן, התחילה הסקננות כובשת אותי והחלטתי לשגר הצצה אחת מבעד לחלון-התא. כפות-ידי התחילו עולות ומטפסות בקבל, ומששערתתי כי אני קרוב אל מטרכתי, התרוממתי בתנופה אל מחצית גבה קומתי ועיני חלשו על גגו וחלק מקללו של התא.

אותה עת הוסיפו האננה ובת-לניתה הזעירה להחליק במהירות נאותה על פני המים. הנה עברנו כבר על פני המדורה שעל החוף. האננה "דברה בקול רם", כמאמר המלחים, כשהיא מציפה את רבבות בני-הגלים בנתז בלתי פוסק. עד שלא שלחתי את עיני אל חלון-התא לא יכלתי להבין מדוע השומרים לא הבחינו בספנה המתרגשת עליהם; אולם הצצה חטופה אחת הספיקה לי. ראיתי את הנדס ואת חברו נתונים במאבק עז ושוצר, כשידו של האחד לופפת את גרון יריבו.

חורתי וצנחתי אל הסיכה. תחלה לא יכלתי לראות דבר, מלבד אותם פנים סמוקים נוועמים, העולים ניורדים לאורה של העששית. עצמתי בכת את עיני, כדי לגרשם ממני ולהסכין שוב לאפלה המקיפה אותי. אותו רגע הגיע מזמור-המלחים האינסופי לסיומו הטוב והחבורה שמסביב למדורה פצחה יחד בשיר-המקהלה, אשר שמעתי פעמים רבות כל כך:

תריסר גברים על ארון-המת,

יו הו ו ובקבוק מלא רום.

שתו והפליגו אל עולם האמת

— יו הו ו ובקבוק של רום...

עודני מהרהר על גורלם של אותם שודדי-ים שתויים, ופתאום התרידה אותי תנודה פתאמית של סירתי, שפנתה בסבוב חד והתחילה משנה כוון. מהירות שיוטה הלכה וגברה בצורה מוזרה. בן-רגע פקחתי את עיני ומצאתי עצמי מקף גלילים זעירים, שרעדו ונצצו, כאלו זרקו נבזק עליהם. ה"הספניולה" עצמה, במרחק-מה ממני, נראתה גם היא כמגששת אחר נתיבה, בעוד תרניה שלוחים אל אפלת הלילה. לא התקתי את עיני ממנה, עד שהבחנתי בנדאות פי גם היא נספפת דרומה.

הפניתי את ראשי אל מעבר לכתפי ולבי קפא מאימה. שם, סמוך מאד אלי, הבקבה מדורת השודדים. הנרם נע ופנה בזווית ישרה, בסתפו אתו את האננה הגדולה ואת בת-לניתה האגוזית; אך וזרם, שוצף ומבעבע, נוהם וסואן נע הנרם מבעד למצרים אל הים הפתוח.

לפתע פנתה האננה בסבוב חד בן עשרים מעלות, ובאותו רגע ממש הדהדו שתי זעקות מעל הספון. שמעתי צעדים נוקטים על

שְׁלֵבֵי הַסֵּלֶם וְהַבִּינוּתִי כִּי שְׁנֵי הַשְּׂכֹרִים חֲדָלוּ סוּף-סוּף מֵהַתְּפֹשֶׁתוֹת וְהַבְּחִינוּ בַּסִּפְּנָה הַמְּאַנְמֶת עֲלֵיהֶם.

שִׁכְבְּתִי עַל קַרְקַעִית סִירְתִי הַעֲלוּבָה וְהַפְּקֻדָּתִי אֶת נִשְׁמָתִי בִּיְדֵי הָאֱלֹהִים. יְדַעְתִּי, כִּי לְאַחַר שְׁנַעְבֵּר אֶת הַמְּצָרִים נוֹטֵל אֶל תַּפְּתֵי שֵׁל נַחְשׁוּלִים סוּעָרִים, אֲשֶׁר יִבְיֵאוּ קִץ לְתֵלְאוֹתַי; וְאֶף-עַל-פִּי שְׁהִיִּיתִי אוֹלֵי נֶכֶן לְמָנָת, לֹא הַעֲזִיתִי לְקַדֵּם אֶת פְּנֵי בְּבוֹאוֹ.

שְׁעוֹת אֲרַכּוֹת שִׁכְבְּתִי עַל קַרְקַעִית הַסִּירָה, מִטְּלִיל אֲנָה נֶאֱנָה עַל הַגְּלִים, מְצַלֵּף נִתְזִים מְלוּחִים וּמְצַפֶּה לְמָנָת כִּי יֵאֲסֹפְנִי אֱלֹהִי. אֵךְ אִט-אִט הַלְּבָבָה הַלְּאוֹת וְהַשְׁתַּלְּטָה עָלַי. קַפְאוֹן-חַוִּישִׁים הֵלֵךְ וְדָחַק אֶת הָאֵימָה שְׁמֵלְאָה אוֹתִי, עַד שֶׁלְּבַסּוֹף יִרְדֶּה עָלַי תְּרַדְמָה מוֹזְרָה. שִׁכְבְּתִי מְצַנֵּף בְּתוֹךְ סִירְת-הַנְּצָרִים הַמְּטַלְטֵלֶת עַל הַגְּלִים וְתִלְמָתִי עַל הַבֵּית וְעַל פְּנֵי הַפְּנֵי “אֲדַמִּירֵל בִּינְבָאוֹ” הַטּוֹב וְהַנוֹשֵׁן.

24. שֵׁיט בְּסִירְת הַנְּצָרִים

הַיּוֹם עֲלָה מִכָּבֶד בְּשַׁעַה שֶׁהַתְּעוֹרְרָתִי וּמְצַאֲתִי עֲצָמִי מִתְּנוּדָד עַל הַגְּלִים מְדֻרָם-מְעֻרָב לֹאִי הַמְּטָמוֹן. הַשְּׁמֵשׁ הַזּוֹרַחַת הַסֵּתֶרְתָּה עֲדוֹן מְאַחֲרֵי גִבְעַת-הַמְּשַׁקֶּפֶת, שְׁצוּקִיָּה הַמוֹזְרִים יִרְדוּ בְּצַד זֶה עַד לְקוֹ הַמַּיִם.

גִּבְעַת הַתֵּרֶן הַמְּאַסֵּף וּמְצוּק-הַלּוֹלְאָה הַתְּרוֹמְמוֹ בְּסִמּוֹךְ מֵאֵד אֱלֹהִי. הַגִּבְעָה חֲשׂוּפָה וְכֹהֶה, כְּשֶׁפְּסֻגְתָּה מִבְּחֶרֶת צוּקִים גְּבוּהִים וּמְפּוֹלוֹת-סֵלְעִים. הַמְּחֻשְׁבָּה הַרְּאִשׁוֹנָה שֶׁנִּתְעוֹרְרָה בִּי לְמַרְאֵה הַחוּף הַיָּמָה לְחֶתֶר לְעֵבְרוֹ וְלַעֲלוֹת עָלָיו; אֵךְ בְּמַהֲרָה נֹכַחְתִּי לְדַעַת כִּי אֵין זֶה מְשִׁמָּה קִלְהָ כָּלֵל. נַחְשׁוּלִים אֲדִירִים גִּעְשׂוּ וְנִהְמוּ בֵּין מְפּוֹלוֹת-הַסֵּלְעִים, כְּאֲשֶׁר נַחְשׁוֹל אֶחָד מְסַתְּעֵר בְּוַעַם לְבַלַּע אֶת אֶחָיו. לֹא הָיָה סִפְק בְּלִבִּי, כִּי אִם אֲעֻז לְהִתְקַרֵּב אֶל חוּף נוֹרָא זֶה, אוּטֵל עָלָיו לְלֹא רוּחַ-חַיִּים.

וְאִם לֹא דִי כִּכְךָ, הִנֵּה הוֹסִיפוּ מְפַלְצוֹת-הַיָּם הַמְּבַעֲיֹתוֹת עַל פְּחָדִי. שִׁפּוֹן, עַל מִשְׁטַחֵי הַצּוּקִים הַבְּחֻנְתִּי פְתָאֵם בְּעֶדֶר שֵׁל אֲרִיּוֹת-יָם מְגִשְׁמִים וְעִנְקִיִּים – מֵהֶם מִתְּחַמְמִים בְּשִׁמְשׁ, מֵהֶם צוֹנְחִים בְּרַעַם הַיָּמָה, כְּשֶׁהֶם מְרַעֲיָדִים אֶת הַצּוּקִים בְּנִבְחֵיחוֹתֵיהֶם. עֵתָה יוֹדַע אֲנִי כִּי אֵלֶּה הֵם צוּרִים שְׁקִטִּים וּבִלְתִּי-מְסַפְּנִים כָּלֵל; אֵךְ מִשְׁרָאִיתִי אוֹתָם לְרִאשׁוֹנָה בְּאוֹתוֹ בְּקָר נִמְחָה מִלְּבִי כֹל רְצוֹן לַעֲלוֹת עַל אוֹתוֹ חוּף; הַעֲדַפְתִּי לְגוֹעַ בְּלִב-יָם מְלֵהֶתְמוּדָד עִם מְפַלְצוֹת אֵלֶּה.

הוֹסַפְתִּי לְצוּף עִם סִירְתִי וְלְאַחַר שַׁעַה קִלְה מְצַאֲתִי מְקוֹם חֲדָשׁ, שְׁרָאוֹי לְנִסּוֹת וְלִהְגִיעַ אֱלֹהִי. מְצַפּוֹן לְמְצוּק-הַלּוֹלְאָה מִתְּמַשְׁכַּת רְצוּעָה אֲרַכָּה שֵׁל חוֹל צָהָב בְּעַת הַשְּׁפֵל, וְצִפּוֹנִית לֵה מְצוּי כֹּף נוֹסֵף – הוּא כֹּף-הָאֵילָנוֹת, כְּפִי שֶׁהוּא רְשׁוּם בְּמַפָּה –טוֹבֵל בְּאֲרָנִים גְּבוּהֵי קוֹמָה, הַנִּמְשָׁכִים כְּמַעֵט עַד לָיִם. וְכִרְתִּי מָה אָמַר סִילְבָר עַל זְרָמֵי הַיָּם, הַנִּמְשָׁכִים צְפוּנָה לְאַרְכֵּי הַחוּף הַמְּעֻרְבִי שֵׁל אֵי-הַמְּטָמוֹן; וּמִשֶׁהַבְּחֻנְתִּי כִּי הַסִּירָה נִסְחַפְּתָ בְּאֶחָד מֵאוֹתָם זְרָמִים הַעֲדַפְתִּי לְהַשְׁאִיר אֶת מְצוּק-הַלּוֹלְאָה מְאַחֲרֵי וְלְנִסּוֹת לְנַחַת עַל כֹּף-הָאֵילָנוֹת הַנֶּאֱהָה לְמַרְאֵה.

הַיָּם דְּמָה עֵתָה לְהֵר-גֵּל עֲנָקִי. הַרוּחַ הַקֵּלָה, שֶׁנִּשְׁכָּבָה מְדֻרָם, נָעָה בְּקוֹ אֶחָד עִם הַזְּרָם וְהַגְּלִים הַגְּדוּלִים עָלוּ וְיִרְדוּ בְּלְתִי-נִשְׁבָּרִים. אֲלֵמָלֹא הָיָה כֵךְ, אֵין סִפְק שְׁהִיִּיתִי טוֹבַע בָּיָם; אֵךְ עַל גְּלִים תְּלָקִים אֵלֶּה הַצְּלִיחָה סִירְת-הַנְּצָרִים הַקְּטָנָה שֵׁלִי לְרַפָּב בְּבִטְחָה נְפִלְאָה. שׁוֹב וְשׁוֹב, בְּשִׁכְבִּי עַל קַרְקַעִיתִי וּבְשִׁלְחֵי עֵין בּוֹחֶנָת מְעַל שְׁפָתֶיהָ, הִיִּיתִי רוֹאֶה פְּסֻגָה כְּחֵלָה וְעִנְקִית מְאַנְמֶת לְהַצִּיף אוֹתִי; אֲבָל אִז הַיָּמָה סִירְתִי נוֹסֶקֶת אֶל עַל וְאַחַר כֵּךְ יוֹרְדָת אֶל עֲבָרוֹ שֵׁל הֵר-גֵּל זֶה, קִלְיָה וְזִרְיָה כְּצַפּוֹר.

עַד מַהֲרָה חֲזַר אֵלַי אֲמִץ-לִבִּי, וְאֲנִי הַתִּישְׁבְּתִי וְנִסִּיתִי אֶת פְּחֵי בְחֻתִירָה. אֵךְ כֹּל שְׁנוֹי קָל בְּמִשְׁקָל וּבְתַנּוּחָה, גֵּרָם לְתַמּוּרוֹת מְפַחֲדוֹת בְּשִׁוִּטָה שֵׁל הַסִּירָה. תּוֹזוּהָ קְדִימָה גְרָמָה כִּי תַפְתַּח בְּמַחֹל-עוֹעֵים; חֲרֻטוֹמָה נְטָה כְּלִפֵּי מְטָה, נִתְזִי מִיָּם חֲדָרוֹ אֶל תּוֹכָה, אֲנִי נִרְטַבְתִּי כְּלִי, וְתַקּוּף אֵימָה וְסַחְרָחֶרֶת מִהֲרָתִי לְשִׁכְבִּי שׁוֹב בְּתַנּוּחְתִּי הַקּוֹדֶמָת. אִז נִרְגַעָה סִירְתִי וְחֻזְרָה לְצוּף בְּשִׁלְחָה קִלְיָה בֵּין הַגְּלִים. יְדַעְתִּי אִפּוֹא שְׂאֵל לִי לְהַפְרִיעַ לֵה בְשִׁוִּטָה, אֵךְ אִם לֹא נִתּוֹן לִי לְקַבֵּעַ אֶת הַנְּתִיב, מַה תַּקְנָה נוֹתְרָה לִי לְהַגִיעַ אֵי-פַעַם אֶל הַחוּף?

פַּחַד רַב מֵלֹא אֶת לִבִּי, אֵךְ טָרָם אֲבַדְתִּי אֶת עֲשָׂתוֹנוֹתִי. הַסִּירְתִי אֶת כּוֹבַע-הַיָּם מֵרֵאשִׁי וְנִסִּיתִי לְכוּן בְּעֻזְרוֹתָי, בּוֹהֲרִירוֹת רַבָּה, אֶת סִירְתִי. אַחֲרֵי כֵךְ הִרְמָתִי שׁוֹב אֶת עֵינֵי עַל-מָנָת לְגַלוֹת כִּיצַד מְצַלִּיחָה הִיא לְצוּף בְּעֻזְרָה שְׁפֹאֲתָ עַל פְּנֵי הַגְּלִים. עַד מַהֲרָה מְצַאֲתִי, שְׂאוֹתָם הָרִי-גְלִים תְּלָקִים וְנוֹצְצִים – כְּפִי שֶׁהֶם נִרְאִים מִן הַחוּף – דוֹמִים בְּיוֹתֵר לְכָל רֶכֶס יְבִשְׁתִּי, הַמְּשַׁבֵּץ גִּבְעוֹת וּמִישׁוּרִים וְגִיאִיוֹת. וְכִאֲשֶׁר מִנִּיחַ אֲנִי לְסִירָה לְנִפְשָׁה, הִרְיָה חוֹמָקֶת מִן הַמְּדוּרָנִים וְהַפְּסוּגוֹת וּבוֹחֶרֶת לַעֲשׂוֹת אֶת דְּרָכָה בְּמִישׁוּרֵי הַיָּם הַנִּמְנוּכִים.

עֲכָשׁוּ הַכָּל בְּרוּר, אֲמַרְתִּי בְּלִבִּי, עָלִי לְשִׁכְבִּי בְּשִׁקֵּט בְּמַקּוּמִי וְלֹא לְעַרְעֵר אֶת שׁוּוֹי-מִשְׁקָלָה. אֲבָל עִם זֹאת בְּרוּר גַּם, שְׁמַפְעֵם בְּפַעַם אֲנִי יְכוֹל – בְּעַקֵּר בָּיִם חֲלָק – לְתַת לֵה תְּנוּפָה אוֹ שְׂתִים בְּעֻזְרָת הַמְּשׁוֹט לְכוּן הַחוּף.

אֲמַרְתִּי וְעִשִּׂיתִי. מִשְׁךְ שַׁעַה אֲרַכָּה שִׁכְבְּתִי עַל מַרְפָּקִי, הַדוּ-מְשׁוֹט כֹּכָב-יָדִי, וּמִדֵּי רַגַע אוֹ שְׁנַיִם חֲתַרְתִּי בּוֹהֲרִירוֹת רַבָּה פַעַם וּפַעַמִּים, בְּדִי לְהַפְּנוֹת אֶת הַסִּירָה לְעֵבֶר הַחוּף.

הַיָּמָה זֶה מְלֵאכָה אֲטִית וּמִיַּגְעַת בְּיוֹתֵר, אֵךְ כְּעֵבֶר זְמַן הַתְּחַלְתִּי רוֹאֶה שְׁכָר לְעֵמְלִי. אִט-אִט הַתְּחַלְתִּי מִתְּקַרֵּב אֶל כֹּף-הָאֵילָנוֹת; וְאֶף-עַל-פִּי שְׁנוֹכַחְתִּי לְדַעַת כִּי לֹא אֲגִיעַ בְּדִיוֹק אֶל הַכֹּף, מְצַנְנָנוּ סְמוּכִים זֶה אֶל זֶה. עֵינֵי סְקָרוֹ אֶת צְמֻרוֹת הַעֲצִים הַיָּרְקוֹת, הַנְּעוֹת בְּרוּחַ, וְלֹא הָיָה עוֹד סִפְק בְּלִבִּי כִּי בְּמֵאֲמֵץ נוֹסֵף אֲצַלִּיחַ לְהַגִיעַ אֶל הַכֹּף.

אֲכּוּ, אֲנִי חִיָּב לְהַגִיעַ. שִׁפּוֹן עִם תְּלַף הַזְּמַן הַתְּחַלֵּל צָמָא נוֹרָא לְעֻנוֹת אוֹתִי. לַהֵט הַשְּׁמֵשׁ מְמֻרָם, אֵינְסוֹף וְנִצְנוּצִיָּה עַל הַגְּלִים, מִי הַיָּם הַמְּלוּחִים, שֶׁנִּתְזוּ עָלַי וְצָרְבוּ אֶת שְׁפָתִי – כֹּל אֵלֶּה הַבְּעִירוֹ אֶת גְּרוֹנִי וְהִלְמוּ עַל רֵאשִׁי. מַרְאֵה הַעֲצִים הַקְּרוּבִים עַד לְמַגַע-יָד הַטְּרִירָה אֶת חוּשִׁי. אֲבָל הַזְּרָם הוֹסִיף לְשֹׂאת אוֹתִי הַלְּאָה מִן הַחוּף, הַלְּאָה אֶל לִב-יָם, וְלַפְתַּע רֵאשִׁיתִי דְּבַר אֲשֶׁר שָׁנָה כְּלִיל אֶת נְתִיב מַחְשְׁבוֹתִי.

הַיָּשָׁר מוֹלִי, בְּמַרְחָק מַחְצִית הַקִּילוֹמֵטֵר מִמֶּנִּי, רָאוּ עֵינֵי אֶת הַ“הַסְּפִינְיוֹלָה” שְׁטָה בְּנִתְיָבָה. מַרְאֵה הָאֲנִיָּה כְּבִשׁ אוֹתִי כְּלִיל, אֵךְ הַצָּמָא

הנורא ענה אותי כל-כך, עד שלא ידעתי אם עלי לשמח או להתעצב. אך בטרם הספקתי להגיע לכלל החלטה, נתקפתי בתדהמת הפתעה מן המחזה שראו עיני. המפרש הראשי ושני מפרשי החלוצי של ה"הספניולה" היו מתוחים על התרנים והאריג הלבוז והיפה נציץ באור-השמש כאלו הנה הר-שלג. לא הנה ספק: הספינה שטה כשכל מפרשיה מתוחים, נתיבה מפנה צפונה-מערבה, ושערתה כי אנשיה מתעתדים להקיף את האי כדי להחזירה למעגן. פתאם התחילה פונה מערבה, ולרגע חששתי כי אנשיה גלו אותי ועומדים לדלק אחרי. לבסוף הגיחה האניה אל מוצא-הרוח, נטתה לאחור וקפאה על מקומה חסרת-ישע ומרעידה מפרשיה.

טיפוסים עלובים – אמרתי לעצמי, הם בודאי מוטלים שם עדן שכורים כלוט. קפיטן סמולט הנה מטביע אותם אהד אהד.

לא עברה עת ארבה, והאניה התחילה משנה כוון ומצב, שטה במהירות משך רגע או שנים, עד שחדרה אל מוצא-הרוח וקפאה שוב על מקומה. הדבר חזר ונשנה פעם שנייה ושלישית ורביעית. מעלה ומטה, קדימה ואחורה, צפונה ודרומה, מזרקה ומערבה נעה ה"הספניולה", כשהיא מטלטלת ונהדפת ומפרשיה מרטיטים בעצלתים. לא הנה עוד ספק בעיני, כי איש אינו מנוט אותה; ואם אמנם כך הוא, היכן כל אנשיה? אולי הם מוטלים בה שכורים, או אולי נטשו אותה? כך או כך, אמרתי בלבי, אני יכול לעלות על ספונה ולהחזירה לקברניט שלה.

הזכר נשא את האניה ואת סירת-הנצרים דרומה במהירות שנה כמעט. הבטתי בשיוטה הפרוע של ה"הספניולה" ואמרתי בלבי, כי אלו רק כלתי לשבת ולחזר בדו-משוט, הייתי ללא ספק מצליח להדביק אותה. רוח-ההרפתקה הלהיבה אותי מחדש, והמחשבה כי על הספון אמצא מי שתנה לרונה הכפילה את אמיץ לבי.

ברגע שהתישבתי על הספסל התכבדתי בקלוח של רסיסים; אך הפעם לא נסוגותי לאחור. תפסתי במשוט והתחלתי חותר בזהירות ומרץ אחרי ה"הספניולה". לאחור רגע התנגעתי כל-כך, עד כי נאלצתי לעצר ולשאף רוח, כשכלבי מפרפר בקרבי כצפור; אך עד מהרה למדתי את סוד-השיוט והצלחתי לנטות את סירת-הנצרים בין הגלים, כשרסיסים נתזים מדי פעם על פני. אט-אט התחלתי משיג את האניה; הנה כבר כלתי לראות את נצנוץ הנחשית של מוט-ההגה המטלטל; אך עדן לא נראתה שום נפש חיה על הספון. אין זאת אלא שמלחיה אמנם נטשו אותה; או אולי הם סרוחים בתאייהם הלומי יין. אם אמנם פן הוא, אוכל לקלא אותם ולעשות באניה ככל העולה על רוחי.

פעם או פעמים עשתה האניה את הגרוע ביותר בשבילה – קפאה על מקומה.

מגמת פניה הייתה דרומה, כשהיא מסתחררת כל העת. חסרת-ישע ככל שנראתה, עם מפרשיה הנחבטים ברעמי נפץ וקורות-העץ המתגלגלים ברעש על הספון, היא הוסיפה לתמק ממני לא רק בשל הזרם המהיר, אלא גם על-ידי תנועת הרחב העזה שלה. ובכל-זאת, הגיעה סוף-שעת-הכשר לנדי. משך שניות אחדות דממה הרוח, והזרם התחיל מסובב אותה אט-אט ובהדרגה מסביב למרפזה, עד שירכתיה פנו לעברי. שוב ראיתי מולי את חלון-התא הפתוח, כשהמנורה עדן בוערת על השלחן לאור היום. המפרש הראשי הנה תלוי ברפיון, שמוט כדגל. האניה הייתה רתוקה אל מקומה; ובהכפילי את מאמצי חדשתי את המרוץ אחריה, על-מנת להדביקה.

משהגעתי אל מרחק מאה מטרים ממנה חזרה פתאם הרוח להצליף במפרשים, והאניה התחילה עולה יורדת וחגה כשפורה. ברגע הראשון אמרתי כמעט בואש, אך במשנהו הפך היאוש לשמחה. אט-אט התחילה ה"הספניולה" פונה לעברי, נוטה בתפנית סבובית – והמרחק שהפריד בינינו הלך והצטמצם תחלה עד למחציתו, אחר-כך עד לשלישו ולבסוף עד לרבע. כלתי לראות את הגלים קוצפים ומבעבעים מתחת לסנטרה, ומן המקום שבו נמצאתי עתה היא נראתה בעיני גבוהה עד אימה.

ואז, לפתע פתאם, התחלתי מבין מה עלול להתרחש בעוד רגע. לא הנה לי פנאי למחשבה, כיצד להציל את עצמי, נמצאתי על פסגתו של הר-גל אהד, בעוד ה"הספניולה" העפילה על הנחשול השני. מוט-החרטום נמצא עתה מעל לראשי. קפצתי על רגלי וזנקתי, בהטילי את סירת-הנצרים אל מתחת למים. בנד אחת תפסתי במנור-המפרש, בעוד רגלי מגששת בין הסמוך והבריח; ובעוד אני נצמד אל הדפן כל עוד נפשי בי, גלה לי קול שבר עמום כי האניה דרסה ברגע זה את סירתה וכי אני נותרתי על ה"הספניולה" ללא אפשרות של נסיגה.

25. אני מוריד את דגל-הפירטים

טרם הספקתי ליצב את עצמי על מוט-החרטום, ולפתע התחיל מפרש-החלוצי מתנופף ומכה ברעם, בהרעידו את האניה עד לשדירתה. אך ברגע הבא – בעוד המפרשים האחרים מתוחים עדן – חזר והתרופף מפרש-החלוצי, וכמעט הטילני אל הים. לא אבדתי זמן, וזחלתי בתזרה אל מוט החרטום וקפצתי בזנוק אל הספון.

נמצאתי בצדה הנסתר לרוח של סירת-החרטום, והמפרש הראשי – שהנה עדן מתוח ונפוח – הסתיר מעיני חלק נכבד של הספון האחורי. שום נפש חיה לא נראתה מסביב. הקרשים, שלא נשטפו מאז המרידה, היו מכסים עקבות רגלים לרב. בקבוק ריק התגלגל אנה ואנה, כאלו נכנסה בו רוח-חיים.

לפתע הפתה הרוח במפרשים. מוט-ההגה השמיע קול חבטה והאניה פלה נתקפה במעין חלחלה מחליאה; המנור התחיל מתנוודד אנה ואנה, המפרש התרומם – וחשף מולי את הספון האחורי.

שני המלחים נתגלו לעיני; אדם-המצנפת הנה מוטל על גבו, דומם כבול-עץ, זרועותיו פשוטות לצדדים בתנוחת צליבה ושניו

חשופות מבעד לפיו הפעור. ישראל הנדס נשען אל הדפן, סנטרו שמוט על תזהו, ידיו שמוטות לפניו ופניו השחומים עטו גנון של חלב. דקות אחרות הוסיפה האננה לקפץ כסוס-פרא, בעוד המפרכשים נחבטים ברעש, השרשראות מתנדנדות אנה ואנה והתננים נאנקים מרב מעמסה. מדי רגע נשטף הספון במטר רסיסים, בעוד לחי-החרטום של ה"הספניולה" נוגחת בכח את המשברים.

עם כל טלטלה של האננה היה אדם-המצנפת מטלטל גם הוא אנה ואנה; אך – הוי, איזה מראה מבעית! – תנוחתו הצלובה וחיוכו חשוף-השנים נשארו ממש כשהיו, ללא שנוי, ועם כל טלטלה נראה הנדס, לעמת-זאת, כשוקע יותר ויותר אל תוך עצמו, כאלו בקש להתישב על הספון; רגליו החליקו מטה וכל גופו נרכן לעבר הירכתיים, כשפניו הולכות ונעלמות מעיני, עד שלבסוף לא יכלתי לראות אלא את אָזְנוֹ ואת קצהו המעגל של שפמו הדחוי. אותו רגע הבחנתי פתמי דם, שנתזו סביב על קרשי הספון, ולא היה עוד ספק בלבי כי השנים הרגו זה את זה תוך פדי מאבק-שפורים.

בעוד אני עומד ותוהה על סביבותי דממה הספינה לרעע, ואז הניע פתאם ישראל הנדס את גופו ותוך אַנְקָה רפה החזיר עצמו לתנוחה, שבה ראיתי אותו לראשונה. הגניחה, שהעידה על אבדן-כחות ויסורי שאול, הרטיטה את לבי; אך מקץ שניה נפרתי בדברים שאמר בהיותי בבחיית-התפוחים וכל רחמי נעלמו כלא היו.

פסעתי וקרבותי אל התרן הראשי.

“עמד על רגליך, ישראל הנדס!” קראתי בקול מלגלג.

הוא גלגל את עיניו בכבדות, אך פניו לא הביעו כל הפתעה. כל שהצליח לעשות היה להגות מלה אחת: “רום”.

הבינותי כי אסור לי לאבד זמן. חמקתי בזריזות מן המנור, שנטה לפתע על הספון, ונרדתי במדרגות אל תוך התא.

מצאתי בתא מהפכה נוראה, שקשה לתארה. כל המגרות והתאים הנעולים נשברו, בנסיון למצא את המפה. הרצפה היתה מכסה שכבת רפש, שהשאירו אחריהם השודדים, אשר באו לכאן לגימה ולהתיעצות, לאחר שטוטיהם באזורי הבצות. על הדפנות הלבנים הטבעו סימניהן של כפות ידים שחורות. עשרות בקבוקים ריקים היו פזורים סביב והתגלגלו לכל עבר עם טלטוליה של האננה. אחד מספריו המקצועיים של הדוקטור היה מנח פתוח על השלחן, כשמחצית מדפיו תלושים – פנראה לצורך הצחת המקטרות. ובתוך כל המהפכה הזאת הוסיפה העששית להפיץ אור עמום מהול בעשן.

נרדתי אל המרתף, כל החביות נעלמו, ואף מרבית הבקבוקים רקנו והשליכו כפלי-אין-חפץ בו. אין ספק, מאז פרצה המרידה לא נמצא כמעט מלח פפח אחד בין אנשיו של סילבר. אבל יגעתי ומצאתי – תאמין. למזלו של הנדס הצלחתי למצא בקבוק אחד, שנותרה בו כמות של יי"ש. לעצמי נטלתי כמה בסקוטיים, פרות כבושים, מלא החפן צמוקים ופלח גבינה. עם כל אלה בנדי חזרתי אל הספון, הנחתי את המנה שלי מאחורי ההגה, במרחק הגיון מן ההגאי, פניתי אל מכל-המים ורויתי את צמאוני, ולבסוף – אך לא לפני כן – הושטתי להנדס את הבקבוק.

הוא לגם בודאי מלא ההין, בטרום הוציא את הבקבוק מפיו.

“אה, אמר, “איך שרציתי לשותות, לעזאזל!”

אותה שעה כבר ישבתי בפנתי והתחלתי לאכל.

“נפצעת קשה?” שאלתי.

הוא נהם, או אולי מוטב לי לומר – נבח:

“אלו היה פה הדוקטור שלכם, הייתי בטח מבריא אחרי סבוב אחד או שנים. אבל כפי שאתה רואה בעצמך, אין לי מזל, וזאת כל הצרה אתי. ומה שנוגע לטנפת הזה, הוא כבר מת לגמרי, עליו השלום, “הוסיף, בהצביעו לעבר אדם-המצנפת, “איך שלא יהנה, הוא בכלל לא היה ימאי. ומאיפה אתה באת, אם מתר לי לשאל?”

“מתר, אמרתי, “באתי מהחוף כדי להשתלט על האננה הזאת, אדון הנדס; ועד להודעה חדשה תתייחס אלי כאלו אני הקברניט שלך.”

הוא נעץ בי מבט זועף, אך לא אמר דבר. הצבע התחיל חוזר אל לחייו, אך נראה שמצבו היה חמור עדין, כי הוא הוסיף להתנדנד אנה ואנה עם טלטוליה של האננה.

“דרך אגב, “המדגל הזה אינו מוצא חן בעיני, וברשותך, אדון הנדס, אני מתכוון להוריד אותו. יותר טוב בלי שום דגל, מאשר עם הגלגלת הזאת.”

ובאמרי זאת מהרתי אל התרן, הורדתי את דגל הפירטים השחור והשלכתי אותו אל בין הגלים.

“אל מלך נצר! אמרתי תוך נפנוף כובעי, “וזה סופו של קפיטן סילבר!”

הוא נעץ בי מבט חריף וערמומי, בעוד סנטרו שמוט עדין על תזהו.

“אני חושב, ” אמר לבסוף, “אני חושב, קפטן הוקינס, שאתה בטח מתכוון להגיע אל החוף. נכון? אז מה דעתך שנדבר על זה.”

“כן, זה נכון, ” אמרתי, “ובכרצון רב, אדון הנדס. תתחיל לדבר.”

התישבותי שוב בפנתי וחזרתי לאכל בתאבון רב.

“האיש הזה, ” פתח, בהנידו את ראשו לעבר הגופה, “אוברנו, זה הנה השם שלו, כי הוא בא מאירלנד, האיש הזה ואני מתחננו את המפרשים עליה, כי רצינו להוציא אותה אל הים. טוב, הוא מת עכשיו, מת עד הסוף. ומי ינוט עכשיו את האננה – אין לי משג. אתה לא האיש בשביל זה בלי ההדרכה שלי, עד כמה שאני מבין. עכשיו, תקשיב אלי: אתה תדאג לי לאכל ולמשקה, וגם לאיזה מטפחת ישנה בשביל הפצע שלי, זה מה שתדאג; ואני אגיד לך איך להשיט את האננה. זאת תהיה העסקה בין שנינו, ואני מתחייב למלא אותה.”

“בסדר, אבל יש לי עוד משהו לומר לך, ” הוספתי, “אני לא חושב לחזור אל המעגן. אני מתכוון להגיע למפרצון הצפוני ושם להביא אותה בשקט אל החוף.”

“ועוד איך תעשה את זה, ” קרא בצעקה, “בטח, אני לא פנה ממטמטם כמו שאפשר לחשב עלי. יש לי עינים בראש, לא? נכון, נסיתי את המזל שלי ונדפתי, ואתה עכשיו רוכב עלי. המפרצון הצפוני? טוב, אין לי ברירה. אני אעזר לך להביא אותה אפילו לעמוד-התלנה, לעזאזל. סמך עלי!”

הנה הגיון בדברים שאמר לי והגענו מיד לכלל הסכם. לאחר שלש דקות כבר שיטה ה“הספניולה” ברוח הקלה לאורך חופו המערבי של אי-המטמון, בתקנה להגיע עם צהרים אל קצהו הצפוני ולהקדים את הגאות מול המפרצון; אז נביא את ספינתנו אל חוף בטיח ונמתין עד השפל כדי לרדת אל היבשה.

קשרתי את ידית-ההגה בקבל ונרדתי אל ארגז-הים שלי; הוצאתי מתוכו ממחטת-משי רכה, מאלה שהכינה לי אמי, וקשרתי אותה, בעזרתו של הנדס, מסביב לירכו השותמת דם של ההגאי. לאחר אכילה מעטה ולגימה הגונה הוא התחיל מתאושש, התישב בקומה זקופה, דבר בקול רם וברור יותר ונראה באדם שנולד מחדש.

הרוח שרתה אותנו להפליא. הספינה פלחה את המים כמו היתה בבור, חופו של האי הבהיק למולנו, כשמראות הנוף מתחלפים מדי רגע. עד מהרה חלפנו על פני המישורים הגבוהים ועברנו מול רצועות חוף חוליות, המנקדות פה ושם בארנים ננסיים. רגע נוסף – ואנו עברנו גם אותם וקרבתנו אל הגבעה הטרשית, המסמנת את קצהו הצפוני של האי.

הייתי עליו וגאה עד מאד בתפקידי החדש ונהניתי ממזג-האוויר הנאה ומן הסכויים הטובים להגיע אל החוף. שפע של מים ומזונות טעימים עמדו לרשותי, ומצפוני – שהציק לי עד פה בשל בריחתי – הלך ונרגע בזכות נצחוני הגדול. הפל התנהלה עתה על מי מנוחות ודבר לא הנה כדי להדאיגני, מלבד אולי עיניו של ההגאי, שעקבו אחרי בניצוץ לעגני, והחיוך המיוזר שרחף תמיד על פניו. הנה זה חיוך מבעית של אדם קשיש וחולה, שאמר בוז ומזמות ובגינה, והבעה זו לא משה ממנו כל אימת שהביט והביט בי בעת עבודתי.

26. ישראל הנדס

הרוח שסיעה לנו בנדיבות רבה כל-כך פנתה פתאם מערבה; אך ה“הספניולה” הסיפה לנוע בלא מעצור מפנתו הצפונית-מזרחית של האי אל מבוא המפרצון הצפוני. כיון שלא יכלנו להטיל עגן, ואף לא העזנו להביא את הספינה לחוף בטרם יגיע השפל לעצומו, הנה בנידנו שפע של זמן. ההגאי הורה לי כיצד לנוט את הספינה, ולאחר נסיונות רבים עלה הדבר בנדי; לבסוף ישבנו לסעד בדממה.

“קפטן, ” אמר לאחר שתיקה, באותו חיוך בלתי-נעים, “פה שוכב החבר הנתיק שלי להפלגה, אוברנו. מה דעתך לקחת ולהשליך אותו מהספון לים? אני מוכן לותר על הטקס, ואני גם סולח לו על כל מה שעשה לי, אבל אני גם לא חושב אותו לקשוט יפה במיחוד על הספון. מה דעתך?”

“אני לא כל-כך חזק לתפקיד הזה, והוא גם לא מוצא חן בעיני, ” אמרתי.

“זאת היא אננה בלי מזל, ה“הספניולה” הזאת, ג'ים, ” המשיך הנדס במצמוץ עינים, “המון אנשים נהרגו עליה מאז אתה ואני עלינו אליה בביריסטול, ימאים עלובים שהלכו לעולמם. בחיים שלי לא ראיתי מין מזל מזפת שפנה, שפכה ינה לי טוב. ותראה את אוברנו הזה, הוא מת, לא? טוב, אני לא בן-אדם מלמד אני, ואתה בחור שיודע לקרוא ולחשבון חשבונות, אז אני אשאאל אותך בגלוי: מה אתה חושב, הבן-אדם הוא מת לתמיד, או שהוא קם אחר-כך לתחייה?”

“אפשר להרג את הגוף, אדון הנדס, אך לא את הנשמה. היית צריך לדעת את זה, ” עניתי לו, “אוברנו נמצא עכשיו בעולם הבא, ויתכן אפילו שהוא מביט בנו עכשיו.”

“אה! אמר ההגאי, “אם פכה, זה עסק ביש. יוצא שלהרג זה סתם בזבוז זמן. בכל אופן, הנשמה לא משחקת אצלי תפקיד, עד כמה שראיתי, ועכשיו, אחרי שאמרת מה שהיה לך להגיד, זה יהיה נחמד מצדך אם תרד אל התא ותביא לי קצת... מה... לעזאזל! שכתתי איך קוראים לזה... טוב, תביא לי בקבוק יין, ג'ים. היי”ש הזה יותר מדי חזק לראש שלי.”

הסוסיו של ההגאי נראו בלתי-טבעיים בעיני, נאף לא האמנתי לו כלל, שהוא מעדיף יין על יי”ש. כל הספור נראה בעיני כמין אמתלה; הוא בקש שאעזוב את הספון אם כי לא יכלתי לדעת על מה ולמה. עיניו השתמשו מעיני, הן נדדו אנה ואנה, אל השמים או אל גופתו של אוברין. הוא חנך ללא הרף, לשונו הציצה אל מחוץ לשפתיו במעין מבוכה והפרת אשמה, ואפלו ילד היה יכול לגלות כי הוא זומם משהו. ידעתי כי אוכל לגבר עליו, ועל פן החלטתי להסתיר את חשדי מן השוטה הזה ועניתי מנד:

“יין? טוב מאד, אבל איזה - אדם או לבן?”

“מה, אני חושב שזה לא משנה לי, חבר, ענה, “כל זמן שיש לי ממנו בכמיות.”

“בסדר, אמרתי לו, “אביא לך פורט, אדון הנדס. אבל זה יקח לי קצת זמן למצוא אותו.”

ירדתי ברעש גדול אל חפת-הירדה, שם חלצתי את נעלי, חפזתי חרש לאורך המסדרון, עליתי בסלם מדור-המלחים והוצאתי את ראשי מבעד לחפה הקדמית. ידעתי שהוא לא יראה אותי משם, ועם זאת נקטתי את כל אמצעי-הזהירות; ואמנם החשד שלי נתאמת.

הוא התרומם על ידיו וברכיו; נאף-על-פי שהזחילה הכאיבה מאד לפצעו – ששמעתי אותו פולט אנקה – בכל-זאת הצליח לחצות את הספון במהירות רבה. תוך מחצית הדקה הגיע אל פתח-המים השמאלי, הושיט ידו אל פקעת התבליים והוציא מתחתה ספין ארפה, או מוטב לומר פגיון קצר, שלהבו מגאל בדם. הוא נעץ בו את עיניו, נסה את חדו על אמת-ידו ולבסוף הסתירו במהירות בכיס הפנימי של מעילו וחסר אל מקומו הקודם.

זה היה כל שבקשתי לדעת. הברנש מסגל לנוע; הוא היה עתה חמוש, ואם התיגע כל-כך על-מנת להגיע אל הספין אין ספק שהוא זומם להפטר ממני. מה יעשה אחר-כך – אם ינסה לזחל מן המפוצץ הצפוני עד למחנה שבין הבצות, או אם יירה בתותח כדי להזעיק את חבריו לעזרה, זאת לא ידעתי, כמוכן. עם זאת, לא היה ספק בלבי כי הוא לא ינסה לחבל באננה. שנינו רצינו כי היא תגיע בשלום אל החוף, כדי שבבוא הזמן תהיה מסגלת להפליג שוב אל לב-ים; ועל פן האמנתי כי לא יגע בי לרעה עד באנו אל המפוצץ.

בעוד מחשבות אלו מתרוצצות במח, עשו גם רגלי את שלהן. חמקתי אל התא, חזרתי ונעלתי את נעלי, נטלתי אחד מבקבוקי היין והופעתי שוב על הספון.

הנדס שכב ממש כפי שהשארתי, מצנף פפקעת, עיניו עצומות למחצה, כאלו אינן יכולות לשאת את האור. משהגעתי הרים את ראשו, נטל את הבקבוק ושבר את צנארו, באדם הבקי ורגיל בכך, השמיע את הברכה החביבה עליו – “שיהיה במזל!” – והערה אל קרבו כמה לגימות גסות. רגע קל שכב בשקט ואחר-כך גלגל לעצמו גליל של טבק.

“תחתך לי חתיכה מזה, בקש ממני והושיט לי את הטבק, “אין לי פה ספין ויש לי בקשי פח לעשות את זה בעצמי, אה, ג'ים, ג'ים, אני חושב שהסוף שלי מתקרב. תחתך לי חתיכה, ילד, כי אולי זאת תהיה החתיכה האחרונה שלי. אני חוזר עוד מעט הפיתה, אני מרגיש את זה.”

“טוב, אמרתי, “אחתך לך חתיכת טבק. אבל אלו אני הייתי מרגיש כמוך, אדוני, הייתי יושב להתפלל, כמו בן-אדם הגון.”

“למה?” שאל, “תגיד לי אתה, למה?”

“למה?” הצטעקתי, “כרגע שאלת אותי על גורלם של המתים, בחרת לחיות חיים של חטא, דם ושקר. לרגליך שוכב אדם שהרגת כמו ידך, ואתה עוד שואל אותי למה! פדי שאלהים ירחם על נשמתך, הנה למה!”

דברתי בלהט, בעוד מחשבתי נתונה לפגיון-הדמים הנתון בכיס מעילו כדי לשים קץ לחיי. נאלו הוא לגם שוב לגימה גסה מבקבוק היין ודבר בפגיעה רצינית עד להדהים:

“במשך שלשים שנה הפלגתי בים, אמר, “ראיתי טוב וגם רע, הצלחות וגם בזיונות, מזג-אוויר נחמד וגם מזפת. לא פעם המזון הלך לנו, ספינים התעופפו באוויר, ומה לא. ומה שאני רוצה לומר לך הוא, שאף פעם אחת לא ראיתי שמשהו טוב יצמח מטובה. זה שמרביץ ראשון הוא הגבר שלי. והסיסמה שלי היא – המתים לא נושכים, אמר כן יהי רצון. ועכשיו תשמע לי, “הוסיף, בשנותו לפתע את נעימת קולו, “פטיפטנו מספיק, ובינתיים השפל הגיע למצב מתאים. אתה תבצע את ההוראות שלי, קפטן הוקינס, ואנחנו נביא את האננה ישר למקום שלה וסוף פסוק.”

נותרו לנו עוד שלשה קילומטרים של שיוט. הנווט נעשה בצורה משלמת, הפניסה אל המעגן הצפוני, שהיתה צרה ורדודה, נמשכה למזלנו ממזרח למערב וה”הספנולה” עברה אותה מעדנות. אני מאמין שהייתי הגאי-משנה נעיל ודיקן, ואין ספק בלבי שהנדס היה ננט מעלה; שפן השטנו את האננה בבטחה ולפי כל הפללים, באשר החופים נשקפים ממין ומשמאל, תאנה לעינינו.

לא עברו דקות רבות והיבשה סגרה עלינו מכל עבר. חופיו של המפרצון הצפוני היו מכסים צמחיה צפופה, ממש כחופי המעגן הדרומי; אך המשטח היה צר וארך יותר, בדומה לשפכו של נהר. הישר מולנו, בקצה הדרומי, ראינו ספינה טרופה, שעמדה בשלבי חרבתה האחרונים. היתה זו תלת-תרנית גדולה, שמשך ימים רבים נתונה היתה לחסדיו של מזג-האוויר; קורים ארזים של עשב-ים הזליפו מים מעל דפנותיה ושיחי חוף הכו שרשים על ספונה ועמדו עתה במלא פריחתם. המראה השקרה עלי עצב, אך הוא הוכיח לי כי המעגן ריק ובטוח.

"תביט לשם", אמר לי הנדס, "הנה מקום נחמד להביא אליו את האננה. החוף מכסה חול חלק, אין טפה של רוח, עצים סביב סביב, ועל האננה ההיא פרחים להם פרחים כמו בגן-עדן."

ואחרי שגביא את האננה לחוף, "בקשתי לדעת", איך נוציא אותה משם? "פשוט מאד", ענה, "אתה מעלה תכל אל החוף, הנה שמה, מקיף יחד את אחד הארזים הגדולים ההם, מביא אותו בתורה, קושר אותו מסביב למנוף ומחפה לגאות. הים יתחיל לעלות – ואז כל המלחים יושיטו יד, ומשכו בתכל – והאננה תזוז חלק ונחמד. ועלשו, ילד, התכונן – אנחנו קרובים למקום שלנו, תושיט יד, תקשיב היטב – טפה מינה... ככה! ישר... מינה... טפה שמאלה... ישר... ישר!" כך השמיע ההגאי את פקדויותיו, ואני מלאתי אחריהן כמעט בלא נשימה, עד שלבסוף צעק פתאום: "עכשו, תמודי – לכוון הרוח!"

משכתי בהגה בכל פחי – וה"הספניולה" הסתובבה במהירות והזניקה את חרטומה לעבר החוף הנמוך.

ההתלהבות שתקפה אותי בבצוע תמרונים אלה רופפה את זהירותי המתמדת מפני ההגאי. הייתי שקוע כל-כך בשיטתה של האננה, עד ששכחתי קליל את הספנה שרקפה על ראשי. נשענתי אל המעקה הדרומי והבטתי באדוות-הגלים, המרצדות מול לחי-החרטום. עוד רגע, והייתי נופל שדוד בלא שאספיק להאבק על חיי; אלא שלפתע תקף אותי אי-שקט מוזר והפניתי את ראשי לאחור. אולי שמעתי קול חריקה, או שמא צדה עיני את צלו הנע מאחורי, ואפשר שהיה זה חוש נעלם; אך ברגע שהבטתי לאחור ראיתי את הנדס פוסע לעברי והפגיון ביד-מינו.

ברגע שענינו נפגשו פלטנו שנינו צעקה; אך בעוד שאני השמעתי זעקת אימים פלט הנדס שאגת זעם, ובו ברגע הטיל עצמו לעמתי. מהרתי לסטות הצדה, לעבר לחי-החרטום, ובשעת מעשה הרפיתי מידית-ההגה, שהוטלה בתנופה קדימה. מעשה זה הציל את חיי, שכן הידית חבטה בכח בחזהו של הנדס והוא נעצר לרגע קפוא במקומו.

לפני שהספיק להתאושש, חמקתי אל מחוץ לפנה, שבה זמם ללכד אותי, כשהספון פלו לפני. עצרתי ליד התרן הראשי, הוצאתי אקדח מתוך כיסי, ומשראיתי כי הוא מוסיף לדלק אחרי פונתי את האקדח למולו ולחצתי על ההדק. הנוקר הקיש, אך שום ריח לא נפלט. אבק-השרפה היה ספוג מי גם. קולתי את עצמי על רשלנות זו; מדוע, בשם אלהים, לא נקיתי את כלי נשקי ולא טענתי אותם מחדש? עתה, בגלל מחדל זה, עלול אני להיות כשה מובל לטבח. שכן, על אף פציעתו, פסע לעברי הנדס במהירות מבעיתה, שערו המאפיר מכסה את פניו ולחיו סמוקות ברב זעם. לא היתה לי שהות לנסות את אקדחי השני, וגם לא היה טעם בכך, שהרי אין ספק שגם הוא יהיה חסר-תועלת. דבר אחד ידעתי, שאל לי סתם לסגת מפניו בלא תכלית, אחרת ישיג אותי ויסגר עלי בלחי החרטום, כשם שסגר עלי רגע לפני כן בירכתים. לא היה ספק בלבי כי אם אלכד, תהיה זו מלפדת-המנת שלי. הצמדתי את כפות ידי אל התרן הראשי והמתנתי, בלי דרוך ומתוח פקפיו.

בראותו שאני מנסה לחמק ממנו, בלם הנדס את התקדמותו ודקה או שתיים חלפו בתחבולות הטעיה שלו ושל. היה זה מעין משחק ששחקתי לא פעם בבית, על סלעי המפרצון; אך האמינו לי, שמעולם לא שחקתי אותו בלב הולם כל-כך כבאותו רגע נורא. אבל היה זה משחק-ילדים שהייתי בקי בו, והייתי בטוח שאוכל לנצח בו ימאי קשיש, הפצוע בירכו. ואמנם, אמץ-לבי חזר להרקייע שחקים, וכיון שידעתי כי אוכל להמשיך במשחק זה שעה ארפה, לא מהרתי לחפש דרך לנסיגה... אך בעוד אנו משחקים את משחק-החתול-והעכבר, נתקע לפתע חרטום ה"הספניולה" בתוך חולות-החוף, ומנד אחר-כך נטתה האננה על צדה השמאלי, עד שרצפת הספון השתפעה בזוית של ארבעים וחמש מעלות ומי-ים מלא החבית חדרו פנימה מבעד לפתחי-המים ונקוו בשלולית גדולה במורד הספון.

שנינו מעדנו והשתטחנו אפים ארצה, כשאנו מחליקים כמעט יחד לעבר פתחי המים. גופתו הקפואה של אדם-המצנפת החליקה אחרינו. קרובים כל-כך היינו זה לזה, עד שראשי פגע ברגלו של ההגאי בחבטה וחריקת שנים. ובכל-זאת מהרתי לעמד שוב על רגלי, בעוד הנדס עצמו הסתבך בגופה המתה. אך בשל נטייתה השפועית של האננה אי-אפשר היה עוד לרוץ על הספון, והיה עלי למהר ולמצא מקום מפלט חדש. מהיר פחץ זנקתי על סלם-החבלים של התרן המאסף, טפסתי בו במלא המהרות וקפוא-נשימה עד שמצאתי עצמי רכוב על קורת-הערב,

מהירות זו הצילה את חיי, שכן עודני מטפס הפה הפגיון בתרן וננעץ בו מחצית הרגל מתחתי; והרחק למטה נצב ישראל הנדס, כשהוא מביט בי פעור-פה, כפסל של הפתעה ותסכול.

עתה, משהיה לי רגע של פנאי, מהרתי להחליף את הפדורים באקדחי; ולאחר שהאחד היה מוכן לירייה החלטתי להכפיל את בטחוני וטענתי מחדש גם את אקדחי השני.

עסוקי זה הפה ברעם את ישראל הנדס; הוא התחיל מבין פי מזלו בגד בו גם הפעם. לאחר רגע של הסוס התחיל גם הוא לעלות בסלם-החבלים. לאחר ששלף את הפגיון מן התרן ותקע אותו בין שניו, הוסיף להעפיל אט-אט לעברי. טפוסו המיגע היה רצוף; יסורים ואנקות, שפן היה עליו לגרר אחריו את רגלו הפצועה. עוד בטרם הגיע אל מחצית הדרך כבר היו האקדחים דרוכים בנדי, אקדח בכל פה-יד,

“עוד צעד אחד, אדון הנדס, קראתי, בכונני לעמתו את האקדחים, ונאפצפץ את ראשך בכדורים. אתה יודע, אנשים מתים לא נושכים...” הוספתי במעין צחוק קצר.

הוא עצר מיד, ונכלתי להבחין כי הוא מנסה בכל פחו למצא מוצא-של-כבוד מהמצב הביש שנקלע אליו. הבעת פניו היתה נבוכה ואובדת עצות. כל-כך, עד שלא התאפקתי ופרצתי בצחוק רם. לבסוף, לאחר בליעות אורר אחדות, הוציא את הפגיון מבין שניו והתחיל מדבר.

“ג’ים, אמר, אני חושב ששנינו נדפקנו, אתה ואני ביחד, ושאנחנו צריכים להגיע להסכם. יכלתי לגמר אתך, אלו לא המצב המזפת שלי; אך לא היה לי מזל. קשה מאד מאד לימאי זקן פמוני לסדר נער-מלחים פמוך, ג’ים.”

בלעתי כל מלה ומלה שאמר והרגשתי עצמי כל-יכול, פתנגול על הגג; ואז, במהירות הבזק הונפה ידו פתאם כלפי מעלה, משהו פלח את האויר בשריקה, חשתי חבטה חדה ומכאיבה, ומיד אחר-כך נצמדה כתפי אל התרן. בשל הכאב הנורא וההפתעה המהממת, איני יודע עתה אם פעלתי בכח-הרצון או מתוך דחף נסתר; אך באותו רגע ממש ירקו שני אקדחי אש ונשטמו מפפות-ידי. אך לא רק הם נפלו; ישראל הנדס השמיע זעקה חנוקה, הרפה מסלם-התבליים וצנח – ראשו כלפי מטה – אל תוך המים.

27. “שמיניות! שמיניות!”

בשל תנוחתה של האגנה נטו התרנים בשפוע מעל פני הים, וממקום-ישיבתי על קורת-הערב לא ראיתי מתחתי אלא את חלקת מימיו של המפרץ. ישראל הנדס, שלא הרחיק לעלות, נמצא קרוב יותר אל האגנה ונפל על פן לים בסמוך לדפן הספינה. לרגע התרום אל פני המים, מבטה קצר ונדם, ואחר כך שקע לנצח. לאחר שנגרעו פני המים יכלתי לראותו שרוע על קרקעית-החול הבהירה, בצלה של האגנה. צמד דגים חלף במהירות על פני הגופה. לעתים הוא נראה מבעד למים הרועדים כאלו נע קמעה, כמנסה לקום; אך ידעתי כי הוא חסר עתה רוח-חיים, ועתיד לשמש מזון לדגים באותו מקום ממש, שבו בקש את נפשי.

אבל עדין הוספתי להרגיש עצמי חלש וגם נפחד. קלוחים של דם חם נגרו לארך גבי וחוזי. הפגיון שנעץ את כתפי אל התרן להט פברזל מלבן, אך לא רק הכאב מלא את לבי אימה; אני סבור שהייתי מסגל לשאת את פאב הדקירה; אך אימה מלאה את לבי, פן אפל לפתע ממקום-מושביו זה ונאצנח מטה, אל תוך מי הים הירקיים, לצד גופתו של הנדס.

פפות קדי נלפתו אל התרן בכח רב כל-כך, עד שצפרני התחילו פואבות; עצמתי את עיני, כאלו בקשתי לגוס מן הסכנה. אך אט-אט התחלתי מתאושש ושוקל בהגיון את מצבי. המחשבה הראשונה שעלתה במחי היתה – לשלף את הפגיון ממקום נעיצתו. אפשר שהוא ננעץ בכח רב מדי, או אולי נסיתי למשוך אותו ברפיון, אך נכשלתי בניסויי זה וכל גופי נתקף ברעד נורא. והנה – מה מוזר – רעד זה הוא ששעשה במקומי את המלאכה. בעצם, ההגאי פמעט שהחטיא את מטרתו והפגיון לא ננעץ אלא בכדל-של-עור, ובשל הרעד העז נקרע העור ונתק עצמו מן הלהב. זרם הדם גבר עתה, אך אני הייתי שוב אדון לעצמי, פאפשר רק תלצתי ומעילי הוסיפו להיות דבוקים אל התרן.

נתקתי עצמי במשיכה חזקה, וילא שהיה נוספת מהרתי לרדת בסלם-התבליים אל הספון, שום דבר שבעולם לא יניא אותי לטפס שוב במעלה סלם-תבליים זה, שישראל הנדס נפל ממנו לים. עתה, משהייתי למטה, נפניתי קדם כל לטפל בפצעי. הוא הוסיף לשאת דם וגם פאב עד מאד. אך החתך לא היה עמק וגם לא מספן, ולאחר שתבשתי אותו הוא לא הציק לי עוד, משהנעתי את זרועי. אחר-כך הבטתי על סביבותי, האגנה פלה עמדה עתה לרשותי, ואני התלטתי לסלק מעל ספונה את גוסעה האחרון, הלא הוא אוברן המת.

הוא הוסיף לשכב שרוע, צמוד אל המעקה ונראה פמין בפה גדולה ומבעיתה. אך החנויות הנוראות שעברו עלי ביום זה מחו מקרבי כל פחד מפני המת; הרמתי אותו במתניו, כאלו היה שק מלא דחן, ובתנופה מאמצת הטלתי אותו אל מחוץ לספון. הוא צנח למים ברעש, המצנפת האדמה חזרה ועלתה מעלה והוסיפה לצוץ על פני המים. לאחר שהמים נרגעו יכלתי לראות אותו נאח ישראל הנדס שוכבים איש לצד רעהו – פבואות שניהם רוטטות עם תנועת המים. ראשו הקרח של אוברן נשען אל ברפיו של האישי שקפד את חניו, בעוד הדגים חולפים במהירות אנה ואנה מעל שניהם.

נמצאתי עתה לבדי על ספון ה“הספניולה”. השפל הגיע זה עתה לסימו. השמש נטתה לשקע וצלליהם הארפים של ארני החוף התחילו נופלים על פני המעגן. רוח-הערב בעורה לחיים, נאף-על-פי שתנועתה נחסמה על-ידי הגבעה פפולת-הפסגות שבמזרח, היא בכל-זאת פרטת על מיתרי המפרשים והניעה אנה ואנה את בדיהם הרפויים.

כרגע זה התחלתי מבחין בסכנה שהאגנה היתה נתונה בה. שתחרתי במהירות את מפרשי החלוצ, אך המפרש הראשי היה עגון קשה הרבה יותר. בשל נטתה של האגנה הוטל המנור אל מעבר לספון וחלק נכר של המפרש נמצא עתה מתחת למים. הבחנתי בסכנה שבדבר, אך המיתרים היו מתוחים כל-כך, עד כי חששתי להתעסק בהם. לבסוף הוצאתי את אולרי ונתכתי את תבלי ההנפה. בן-רגע נשמט ראש-המפרש, ורצועות נרחבות של בד-קנבוס התחילו צפות על פני המים. עם זאת, עדין לא הצלחתי בשום פנים להוריד את חבל המפרש, ובסופו של דבר ותרתי על מאמצי; מפאן ואילך, אמרתי לעצמי, יהיה על ה“הספניולה” לבטח במזלה, ממש פמוני.

בינתיים התפסה המעגן בלו בצללי ערב. קרני השמש האחרונות הסתננו מבין העצים, נפלו על אנרת-הפרחים ששעטפה את הספינה הטרופה ונצצו פיהלומים. צנה פשטה פאור, הגאות פתחה בניסגתה והאגנה התחילה לנשענת יותר ויותר על קורותיה.

נשענתי אל המעקה והשקפתי על סביבותי. מי החוף היו עתה רדודים למדי. תפסתי בשתי ידי את כבל-העגן החתוך, גלשתי בו מטה ונצחתי קלות לים. המים הגיעו עד למתני. החול היה מוצק ומכסה פסים מסלסלים, שהאדוות הטביעו בו, ואני פסעתי אל החוף ברוח מרוקמת, בהותירי מאחורי את ה"הספניולה" מוטלת על צדה, כשמפרשה הראשי צף על פני המים. באותו רגע שקעה השמש ורוח-הערב השמיצה שריקתה מבין עצי הארז הגבוהים, הנעים בתפלת ערבית.

יצאתי לבסוף מן הים - בידים ריקות, אך ברכוש גדול. ספינתנו הייתה מטרת משודדים, מצפה לאנשינו כי יבואו להשיטה אל לב-ים. התאויתי לשוב במלא מהירות אל המבצר ולבשר ברב גאונה את דבר נצחוני. אפשר ויוקיעוני על בריחתי הנמקרת, אך השתלטות על ה"הספניולה" תהיה תשובה נצחת להאשמה וקויתי מאד שאפלו קפיטן סמולט יודה, כי לא בטלתי את זמני לריק.

במחשבות מרוקמות אלה התחלתי צועד לעבר הבקתה, לפגש את ידידי. זכרתי, כי הנחל המזרחי ביותר, הנשפך אל המעגן, זורם מן הגבעה כפולת-הפסגות שממשאל, ופניתי לאותו כוון כדי לחצות את הנחל במקומו הצר. החרש היה במקום זה דליל למדי, ובלקתי בין העצים הנמוכים הגעתי במהרה אל פנת הגבעה; פניתי דרומה ולאחר דקות אחדות חציתי את קו המים. לאחר שעברתי את המקום שבו פגשתי את בן גן, שוכן האי, התחלתי מגביר את זהירותי. פסעתי בשקט, כשעיני בולשות נסוקרות את הסביבה. האפלה הלכה ונתעבתה, ובעודני פוסע הבחנתי לפתע בנגה-אש המהבהב לעמת השמים, מתוך מכתש אשר בין שתי פסגות-הגבעה, שערתי כי בן גן מבשל שם את ארוחתו על מדורה גדולה, ותמהתי על שהוא נוהג בחסר-זהירות שכזה. שכן, אם אני יכלתי לראות זאת ממקומי, איך ספק שגם סילבר ואנשיו יגלו את האש מן המחנה שלהם אשר בין הבצות.

הלילה הלך והאפיל במהירות, ואני הגברתי את זהירותי בדרךפי אל הבקתה. הגבעה כפולת-הפסגות שמאחורי וגבעת-המשקפת שממיני הלכו ונעלמו בתוך החשכה. הכוכבים היו מעטים וחרים; ואני המשכתי את דרכי, תחלה בין שיחים נמוכים ואחר-כך בין תלוליות של חול.

לפתע נפל זהר כסוף על סביבותי. הרמתי את עיני אל הרקיע וגליתי את נגהו החור של הירח מאיר את פסגתה של גבעת-המשקפת. כעבר רגע הבחנתי בכדור הפסוף, המטפס בין ענפי העצים הנמוכים ונדעתי כי הירח עלה במזרח.

עתה החשתי את צעדי, כדי לעבר מהר ככל האפשר את שארית הדרך שנותרה עד שטח המצודה. עתים הלכתי, עתים רצתי, כשאני קרב קצר-רוח אל חומת-העץ. משהגעתי אל החרש המשתרע מול החומה זכרתי כי עלי להגביר את זהירותי והאטתי את צעדי. הרי לא רציתי לסיים את ההרפתקה שלי בקבלת פדור מרוביהם של ידידי הנצורים.

הירח טפס מעלה מעלה ואורו התחיל נופל על השטחים הפתוחים שבין העצים. לפתע הבחנתי באור בעל צבע שונה, המהבהב מולי בינות לעצים; אור אדם ולוהט, בוהק ומתעמעם, כאלו עלה מגחליה של מדורה אפופה עשן.

על אף מאמציי, לא יכלתי להעלות בדעתי מה יכול אור זה להיות.

לבסוף הגעתי אל קו הגבול שבין החרש והשטח הפתוח שלפני החומה. השדה היה מוצף אור-ירח, אך הבקתה עצמה הייתה שרויה באפלה סמיכה, המגמרת בפסים ארפים של נגה כסוף. מאחורי הבקתה בערה מדורה ענקית, שאורה האדמוני היה נגוד צורם לתורן הרך של אור-הירח. שום קול או בת-קול לא הגיעו לאזני, מלבד אנשת הרוח ונהם הים הרחוק.

עצרתי במקומי, כשלבתי מלא תמיהה רבה ואולי גם פחד קל. מעולם לא נהגנו להעלות מדורות גדולות; אדרבא, הקברניט צנה עלינו לנהג קמצנות בעצי הסקה. התחלתי חושש כי משהו רע התרחש כאן בעת העדרי. פסעתי חרש לעבר צדה המזרחי של החומה, כשאני משתדל להמצא פל העת בצל; ובמקום נאות, שבו הייתה האפלה סמיכה ביותר, טפסתי ועברתי אל העבר השני. עתה, במטרה להכפיל וישלש את הזהירות, זחלתי על ידי ורגלי לעבר הבקתה. משקרבותי אל הדלת הגיע לאזני קול שעורר בי שמחה עזה. לא היה זה קול נעים ביותר, ולא פעם הוא עורר בי תרעמת וקבלנה, אך באותו לילה הוא נשמע באזני כנגון הערב בתבל: היה זה קול נחרתם הרם של ידידי בעת שנתם השלנה. שום קול שבעולם - גם לא קריאתו של הצופה בלב-ים "הפל בסדר" - לא הביא שמחה שלנה יותר ללבי.

ועם זאת, לא היה ספק בלבי: הם הפגינו זלזול משוער בכללי הזהירות. שום שומר לא נצב בעמדתו. אלו סילבר ובחוריו היו זוחלים עתה לעברם, שום נפש חיה לא הייתה נותרת בחיים עד עלות השחר. הנה מה קורה, אמרתי בלבי, כאשר הקפיטן פצוע; לשוב נתקפתי מוסר-כליות על שנמהרתי להותיר מאחורי אנשים מעטים כל-כך מול פני הסכנה.

בין פה נכה הגעתי אל הדלת וקמתי על רגלי. החדר היה שרוי באפלה מחלטת, ועיני לא יכלו לראות דבר מן המצוי והמתרחש בפנים. האנשים הנמים הוסיפו להשמיע את נחרתם, ובתוך קולות אלה הבחנתי גם ברחש נוסף - מעין כנפוף ונקור, שלא ידעתי מה טיבם.

פשטתי את זרועותי קדימה ונכנסתי לתוך הבקתה. עתה אשכב במקומי הקבוע (כך חשבתי וחיכתי לעצמי) ועם פקר אסקר בהנאה את מראה פניהם משימצאוני פתאם בריא ושלם על משכבי...

לפתע נתקלה רגלי במשהו. הייתה זו רגלו של אדם ישן, שהתהפך על משכבו במלמוד רדום, ואז - בפתאומיות מהממת - פלח קול צונחני את האפלה הסמיכה: "שמיניות! שמיניות! שמיניות! שמיניות!" וכן הלאה והלאה, ללא הפוגה וללא שנוי, כקול חריקתו של אבני רחים.

התפי הנלק של סילבר, קפיטן פלינט! אכן, הנה זה הוא, שנפנה בכנפיו ונקר באפלה. הנה זה הוא – שומר נאמן יותר מזקוף בשר ודם – שבשר את בואי בפזמונו החוזר והחזרני.

לא נותר לי גם רגע פדי להתאושש. קולו הצונני של התפי עורר את כל הישנים והקפיצים על רגליהם, וקולו הרועם של סילבר הדהד, בלווי גרוף אלים:

“מי זה שם, לעזאזל?”

פניתי לאחור פדי לנוס על נפשי, אך נתקלתי באדם שנסה לקום ממשכבו ונפילתי לזרועותיו הפרושות של אדם שני, שסגר עלי ולפת אותי בכל פח.

“תביא אור, דיק”, אמר סילבר, לאחר שלכידתי השלמה. אחד האנשים יצא את הבקתה ולאחר רגע חזר ונכנס, ענף בווער בידו.

28. במחנה האיבי

הלהבות האדמות של הענף הבוער, שהאירו את חללה של הבקתה, גלו לי את הדבר הנורא ביותר שיכלתי להעלות בדעתי: שודדי-הים היו עתה אדוניה של הבקתה, על כל ציונה! חבית היי"ש, שקי הלחם וגושי הבשר – כלם נמצאו במקומם במקום; אך מה שהקריד אותי ביותר – כל שבוי לא נראה בחזרה. אין זאת, אלא שכל ידי נפלו בקרב, ולפי התיסר נראות על שלא נפילתי יחד אתם.

ששה פירטים בלבד נמצאו בחזר; כל השאר נהרגו בידי הקברניט ואנשיו. חמשה מהם עמדו על רגליהם, סמוקים ונפוחים, לאחר שהקיצו לפתע מתרדמת השכורים שלהם. הששי נשען על מרפקו, פניו חורים כסיד וראשו העטוף בתחבשת מגאלת בדם גלה כי זה עתה נפצע ונחבש. זכרתי את השודד שנורה בעת ההתקפה הגדולה ונמלט בחזרה אל היער, ומהיתי בלבי אם אין זה אותו אדם.

התפי ישב על פתפו של ג'ון סילבר וקנח במקורו את נוצותיו. הטבח עצמו נראה בעיני עתה חור יותר וגם חמור-סבר יותר משרגיל הייתי לראותו. הוא הוסיף ללבש את חליפת-השרד המפארת שלבש בעת שליחותו, אך היא לא הייתה ראויה עוד לתאר לבוש-שרד, בהיותה מקתמת פלה בביץ וקרועה על-ידי קוצי היער וברקניו.

“הי, קרא אלי, הנה ג'ים הוקינס, שככה יהנה לי טוב. קפצת לבקור, מה? יפי, ברוך הבא. אני אוהב בקורים של ידידות.”

ובדברו התישב על חבית היי"ש והתחיל ממלא את מקטרתו.

“תן לי אש, דיק, אמר; ולאחר שהצית את המקטרת המשיך לדבר: “בסדר, בחור, תקע את הענף הזה בערמת העצים. נאתם, רבותי, יכולים להתפזר. מה פתאם אתם עומדים דם לכבוד אדון הוקינס? הוא יסלח לכם, תסמכו עלי. אז מה, ג'ים, פנה אלי ונגן מן המקטרת, הנה אתה באן. איזו הפתעה נחמדה בשביל ג'ון הזקן והמספן. מן הרגע הראשון שראיתי אותך תפסתי שאתה בחור עם שכל; אבל הבקור הזה פשוט מבלבל אותי, לעזאזל.”

לא הגבתי גם במלה אחת על קבלת-הפנים הזאת, כפי שאתם מתארים לעצמכם. הם העמידו אותי עם גבי אל הקיר, ואני עמדתי שם, יעני נעוצות בפניו של סילבר, אמיץ למדי כלפי חוץ, אני מקנה, אך בלב אכול יאוש.

סילבר מצץ פעם ופעמים ממקטרתו בשלונה רבה ואחר-כך הוסיף לדבר.

“ועכשו תביט הנה, ג'ים, אחרי שהתנדבת לבוא הנה, אמר, “אני אגלה לך משהו מהמחשבות שלי. אני תמיד חבבתי אותך, כי היית בחור לענן, והזכרת לי אותי עצמי כשהייתי צעיר ונפה. תמיד רציתי כי תהיה אחד משלנו, שתקבל מה שמגיע לך ותמות בתור ג'נטלמן. והנה – תראה תראה – הגעת אלינו. קפטן סמולט הוא ימאי אל"ף אל"ף, כמו שאמרתי תמיד, רק יותר מדי קפדן בענייני משמעת. תפקיד זה תפקיד, ככה הוא אומר תמיד, ובצדק גמור. אבל אתה יותר טוב שתתרחק מהקפטן. והדוקטור בעצמו גם הוא לא מת עליך; פרטת כפוי טובה, זה מה שהוא קורא לך. והמסקנה של כל הספור הארך הזה היא בקצור: אתה לא יכול לחזר עכשו לחבורה שלך, כי הם לא ירצו לקבל אותך. ואם לא תרצה לארגן קבוצה שלישית, שכל החברים שלה יהיו אתה ואתה ורק אתה – אז לא תהיה לך ברירה אלא להצטרף לקפטן סילבר.”

עד כאן הפל בסדר, אמרתי בלבי, ידידי חיים עדין; ואף-על-פי שהאמנתי לסיילבר, כי הקברניט וחבריו רוגזים עלי בשל עריקתי, הדברים ששמעתי מפיו הביאו לי יותר הקלה מאשר אכזבה.

“אני לא אמר עכשו פלוס על זה שאתה בינדים שלנו, המשיך סילבר, “אפלו שאתה באן, בחוג שלנו, אתה יכול לסמך עלי. כי אני בעד דיון והספם, נורא בעד; מעולם לא ראיתי שניצא משהו טוב מאימים. אם ההצעה שלי תמצא חן בעיניך – אז יפי, תצטרף אלינו. אבל אם לא, ג'ים, אתה חפשי בהחלט להגיד לא, חפשי ואפלו מזמן, חבר. ותראה לי עוד ימאי עלוב שידיבר אליך בצורה יותר הוגנת, לעזאזל!”

“אתה מחכה לתשובה?” שאלתי בקול רועד. שכן, בניעמתו של הנאום הלגלגני הזה קלטתי את לחש-המנחם המאיים עלי, ולבי פעם

בקרבי ברב אימה.

“שמע, ילד, ” אמר סילבר, “אף אחד לא לוחץ עליך. לאט לאט. אף אחד לא יאיץ בך, חבר. הזמן עושה אצלנו חיים משגעים, עוד תראה.”

“טוב, ” אמרתי, ואמץ-הלב התחיל חוזר אלי, “אם מתר לי לבחר, אני חושב שיש לי הזכות לדעת מה קרה, ולמה אתם נמצאים עכשו פאן, ואיפה כל ידידי.”

“מה-קרמי?” חקה אחד השוודים את קולי בצחוק צרוד, “הוא צריך מזל גדול בשביל לדעת את זה.”

“אתה שם, אולי תצמצח את הלקקן שלך לפני שאתה מדבר, חבר?!” הרים סילבר קול צעקה פראי לעבר הדובר. ואחר-כך חזר ופנה אלי בנעימתו הלבבית הקודמת.

“אתמול באשמרת הבקר, מר הוקינס, ” אמר, “הופיע פתאם דוקטור ליבסי עם דגל של שלום, ואמר לי פכה: ‘קפטן סילבר, פכה אמר, ‘סדרו אותך. האננה נעלמה’. טוב. אולי תחשוב שהרמנו כוסית, או התפללנו לעזרה? לא הייתי אומר פכה. הצצענו אל הגם – ולכל השדים! – האננה באמת נעלמה. בחיים שלי לא ראיתי חבורה של פרוצופים יותר מטמטמים, תאמין לי, ‘טוב’, אמר הדוקטור, ‘בוא נעשה עסק’. עשינו את העסק, הוא ואני, והנה אנחנו כאן – ציוד, משקה, בקתה, עצים להסקה, שהואלת לאסוף בשבילנו עם החברים שלך; בקצור ולתפארת המליצה – ספינה שלמה ומשלמת, מהתחתית עד ראש התרן, ומה שנוגע לחברים שלך, הם הסתלקו מפה, לא יודע לאן.”

הוא הוסיף לינק בשלונה מן המקטרת שלו.

“וכדאי שתוציא מהראש שלך שגם אתה פלול בהסכם הזה, ” המשיך סילבר, “הנה המלים האחרונות שנגאמרו בשיחה: ‘מה מספר העוזבים?’ שאלתי, והוא ענה: ‘ארבעה, אחד פצוע. ואשר לנער, אינני יודע איפה הוא, שילך לאבדון’, פכה אמר, ‘גורלו אינו מענין אותנו עוד. הוא נמאס עלינו’, אלה בדיוק היו המלים שלו, שפכה יהיה לי טוב.”

“זה הפל?” שאלתי.

“ובכו, זה כל מה שהיה לי לספר לך, ג’ים.” השיב סילבר.

“נעכשו עלי לבחר?”

“עכשו עליך לבחר, שפכה יהיה לנו טוב.” אמר סילבר.

“טוב, ” אמרתי, “אני לא כל כך טפש כמו שנדמה לכם אולי, ואני יודע יפה מאד מה לחפש ואיפה. ולא אכפת לי אם בסוף תחליטו לגמר אתי. ראיתי יותר מדי אנשים מתים מאז הפגישה הראשונה שלי אתכם. אבל יש לי פמה דברים לומר לכם, ” המשכתי בקול נרגש יותר ויותר, ונהו הדבר הראשון: אתם פלכם תקועים עמק בפץ. האננה הלקה, האוצר הלך, האנשים שלכם הלכו. כל התכנית שלכם הלקה לאבדון. ואם אתם רוצים לדעת מי גרם לזה, הנה אנגלה לכם – אני! אני הייתי בתוך חבית-התפוחים באותו לילה שגלינו את הניבשה, ואני שמעתי אותך, ג’ון, ואותך, דיק ג’ונסון, ואת הנדס, השוכב עכשו על קרקעית הגם, וספרתי הפל לקפיטן ולטרילוני. ואני הייתי גם זה שחתך את פבל-העגן של האננה, והרג את האנשים שהיו עליה, ואני הייתי גם זה שהביא אותה למקום פנה, שלעולם לא תוכלו למצא אותה. גם לא אחד מכם. אני יכול עכשו לצחק עליכם, פי המזל היה לצדי מן ההתלה, ואני לא פוחד מכם יותר משאני מפחד מזוב. תהרגו אותי, אם מתחשק לכם, אבל עוד דבר אחד רצוני לומר לכם, ובזה אגמר. אם תשאירו אותי בחיים, אעשה הפל כדי להציל אתכם מעמוד-התלה; נעכשו תחליטו אתם: האם תרצו להרג עוד חף מפשע אחד, בלי שתצמח לכם כל תועלת מן או להשאיר אותי בחיים, כדי שאעיד לטובתכם במשפט, אחרי שחזר הביתה.”

כאן השתתקתי, פשוט, מפני שהייתי חסר-נשימה. איש מהם לא זז, למרבה הפתעתי, אלא פלם ישבו במקומותיהם ונעצו בי עיני עגל. ובעוד הם מביטים בי בשתיקה הוספתי ואמרתי:

“נעכשו, אדון סילבר, אני חושב שאתה האדם ההגון ביותר בבקתה הזאת; אם העניינים יתנהלו באפן גרוע, אודה לך אם תדאג להודיע לדוקטור כל מה שעשיתי אתמול והיום.”

“אקח זאת לתשומת לבי, ” אמר סילבר בנעימה מוזרה כל-כך, שלא הצלחתי לקבוע אם הוא צחק לבקשתי או אהה את אמץ לבי.

“אני רוצה להוסיף עוד משהו, ” צעק מורגן הקשיש – אותו מלח אדמוני, שראיתי בפעם הראשונה במסבאה של סילבר ליד הציפי בריסטול, “הוא מכיר את פלב-כוושי!”

“יפה מאד, ” הספים טבח-הגם, “ואני רוצה להרביץ עוד משהו, לעזאזל. זהו גם הבחור שסחב את המפה מבילי בונס. הנה עכשו אנחנו יודעים בדיוק מי זה ג’ים הוקינס.”

“יודעים וגם גומרים, לעזאזל!” קרא מורגן הקשיש, שלף את סכיניו וקפץ על רגליו בזריזות, כאלו היה בחור בן עשרים.

“חזרו למקום שלך! צעק סילבר, מי אתה בכלל, תום מורגן? אולי נדמה לך בטעות שאתה פה הקפטן, אולי? אם ככה אתה חושב, לעזאזל, תכף אלמד אותך מי אתה! נאחרי שאגמר ללמד אותך, שמע לי, תלך אצלי למקום שהרבה ימאים הגונים הלכו אליו לפניך בשלשם השנים האחרונות – עמק עמק לים, להיות מאכל לדגים. עוד לא הגה בן-אדם אחד שהעז להתחצף אלי וזכה לראות את יום המחר, תום מורגן. כדאי לך לזכור את זה, תום מורגן.”

מורגן נרתע לאחור, אך מלמול של רטון עבר בין האנשים האחרים.

“תום צודק.” אמר אחד.

“מספיק רכבו עלי על הספון, הוסיף אחר, “אתה יכול להרג אותי, ג'ון סילבר, אבל אני לא מוכן שתרכב עלי.”

“מה זה, רבותי? מישו חושב להתחיל אתי עכשו?” שאג סילבר, ברכנו קדימה ממקום ושיבתו על הקבית, והמקטרת הדולקת בנדו הימנית, “תגידו בגלוי אל מה אתם חותרים. אתם לא כל כך מטמטמים, אני מקנה. זה שרוצה לקבל את זה. אני בליתי שלשם שנה בים, ועכשו מעז איזה ממזר עלוב של חבתן-רום לשים לי רגל? אתם מכירים את החקים; אתם חושבים את עצמכם ג'נטלמנים בעלי-מזל, מה? יפי, אני מוכן. זה מביניכם שמעז – שישלף פגיון, ועוד לפני שהמקטרת הזאת תתרוקן אגלה לכם מה צבע הקרבים שלו.”

איש מהם לא זז; איש לא העז לדבר.

“כאלה מיני אנשים אתם, מה?” הפטיר סילבר, בהחזירו את המקטרת אל פיו, “יפי, אתם חבוכה נחמדה בשביל להביט בה, אך לא שנה אסימון במלחמה. זה לא. נאל תשכחו, רבותי: אני הקפיטן שלכם על-פי הצבעה. ואני הקפיטן שלכם, פי אני האיש הכי מכשר במקום הזה. אתם לא מסגלים להלחם כמו גברים ופירטים, אז לכל השדים והרוחות, אתם תשמעו בקולי, ותסמכו עלי שפכה יהיה. הילד הזה מוצא חן בעיני; בחיים שלי לא ראיתי ילד יותר מצלח ממנו. הוא יותר גבר מכל אחד אחר בבקתה הזאת. אז מה שרציתי להגיד לכם הוא זה: שרק יעז מישו מהם להרים עליו יד – זה מה שרציתי להגיד, ותכניסו את זה עמק עמק לגלגלת שלכם, לעזאזל!”

שתיקה ארפה השתרכה בחלל הבקתה. עמדתי זקוף סמוך לקיר, לבי מוסיף להלם בפטיש, אך קרן של תקנה התחילה לזרוח בלבי. סילבר נשען אחרון, לעמת הקיר, ידיו שלובות, מקטרתו נעוצה בזוית-פיו והוא נראה שלו, כאלו ישב בבית-תפלה; רק עיניו נעו בסתר אנה ואנה, לעלב אחרי תנועותיהם של פקודיו המרדנים. נאלו הם התחילו לנוע אט-אט לעבר קצהו המרחק של החדר, וקולותיהם המלחששים נשמעו באזני פכפפון מימיו הזורמים של פלג. בזה אחרי זה היו מרימים את ראשיהם, נאורו האדמוני של הענף הבוער הגה נופל אז על פניהם הזועפים. אך הזעף לא הגה עוד מכונן אלי; ג'ון סילבר – הוא הגה המטרה שאליה פגנו עתה חצי עיניהם.

“אני רואה שיש לכם הרבה מה להגיד, העיר סילבר ופלט יריקה הגונה אל תוך האויר, “תתחילו להרביץ

• ואני אקשיב, תסמכו עלי.”

“אנחנו מבקשים סליחה, אדוני, פתח ואמר אחד מהם, “אבל אתה לא כל-כך שומר על כמה מהחקים, ואנחנו חושבים שאתה צריך להקפיד עליהם, על פלם. לצנת הזה יש כמה תלונות. הצנת הזה לא אוהב שישתלטו עליו באוימים. לצנת הזה יש זכיות בדיוק כמו לכל צנת אחר, וזה מה שרצינו להגיד לך בגלוי. ואני גם מבין, שלפי החקים שלך מתר לנו לערך אספות נדיונים. אני מבקש ממך סליחה, אדוני, פי אתה עוד הקפטן שלנו בינתיים, אבל אנחנו לוקחים לעצמנו את הזכות לצאת החוצה להתעצבות.”

ותוך כדי הצדעת ימאים נאה פסע ברנש זה – גבר צנום, גבה-קומה וצהב עינים – לעבר הדלת, עבר אותה בנחת ונעלם באפלה. כל השאר נהגו כמוהו – עברו בזה אחר זה על פני סילבר והצדיעו לפניו תוך כדי התנצלות: “לפי הפללים, אמר אחד; “התעצבות מלחים, אמר מורגן. וכך, בתוספת הערה זו או אחרת, יצאו הפל החוצה, בהותירם אותי ואת סילבר לבדנו עם הענף הבוער.

טבח-הים מהר להוציא את מקטרתו מפיו.

“עכשו, תביט אלי, ג'ים הוקינס, אמר בלחישת חרישית, שנשמעה בקושי, “אני חושש שאתה נתון בסכנת-מנות, ומה שיותר גרוע – בסכנת ענויים. הם מתכוונים לסלק אותי מהפקוד. אבל שים לב, אני אשתדל להגן עליך בכל פחי. אני לא חשבתי לעשות את זה; כלל וכלל לא – עד שהתחלת לדבר. ידעתי תמיד, שאם אני חוזר הביתה לאנגליה, יתלו אותי שם. אבל כרגע ששמעתי אותך אמרתי לעצמי: אתה עמד לצדו של הוקינס, ג'ון, והוקינס עמד לצדך. אתה הקלף האחרון שלו, ג'ון, ולכל השדים – הוא הקלף שלך. גב אל גב, כמו שאומרים. אתה תציל את העד שלך, והוא יציל את הצנאר שלך!”

אט-אט התחלתי להבין לאן הוא חותר.

“אתה רוצה לומר שהפל אבוד?” שאלתי.

“כן, לעזאזל, זה מה שרציתי לומר, השיב, “אם אין אנה – אין סכויים, זה הפל. ברגע שהצצתי אל המעגן, ג'ים, וראיתי שהספינה נעלמה – נכון, אני לא פחדן, אבל ברגע ההוא ירד הלב שלי לסליות. ומה שנוגע לפרצופים שיצאו להתעצבות, תקשיב

לי, הם כלם גלמים ופחדנים, אם רק אצלי, אציל אותך מהם. אבל שים לב, ג'ים – שן תחת שן, כמו שגאמר בספר הקדוש – אתה תציל את ג'ון הארץ מעמוד התלילה."

הבקשה שלו הביכה אותי, הוא בקש ממני דבר כל-כך חסר-תקנה – זה שודד-הים הקשיש, מנהיג הפנופניה האימתני.
"אני מבטיח לעשות כל מה שרק אוכל," אמרתי.

"עשינו עסק!" קרא ג'ון הארד, "אתה רק תדבר בלי פחד, ילד, ובשם כל הקדושים – יש לנו ספויים, לעזאזל!"

הוא דדה אל הענף הבוער, שנצב תקוע בתוך עצי ההסקה, והצית מחדש את מקטרתו.

"תבין אותי, ג'ים," אמר, בשוכו אל מקומו, "יש לי ראש חושב על הפתפיים, יש לי. אני עומד עכשו לצד האציל שלך. אני יודע שהבאת את האננה אל מקום בטוח וסודי. אין לי משג איך עשית את זה, אבל הצלחת. אני מתאר לעצמי שהנדס ואוברין נחים עכשו על קרקע-הים. אף פעם לא סמכתי יותר מדי על מישהו מהם. עכשו תקשיב לי. אני לא שואל שאלות, וגם לא ארשה לאחרים לשאל. אני יודע טוב מאד מתי נגמר המשחק, לעזאזל. ואני יודע להעריך את אמץ-הלב של בחור כמוך. אה, אתה עוד צעיר, ג'ים – אתה ואני היינו עושים חיים נהדרים ביחד!"

הוא מזג מעט יי"ש מן הקבית אל ספלון של פח.

"רוצה לטעם, חבר?" שאל; ולאחר שסרבתי המשיך: "מילא, אלגם קצת בעצמי, ג'ים. אני צריך את זה, כי עוד מעט יתחילו הצרות. ואם אנחנו כבר מדברים על צרות, ג'ים, למה נתן לי הדוקטור את המפה?"

פני הביעו תדהמה עזה כל-כך, עד כי הוא לא ראה צורך להוסיף ולשאל.

"אה, טוב, הוא נתן לי אותה," אמר, "ואני יודע שיש משהו מאחורי זה. פן פן, יש משהו מאחורי זה, ג'ים

• טוב או רע."

והוא נטל לגימה נוספת מן היי"ש והניע את ראשו הגדול ובהיר-השער פאדם העומד לקדם את הגרוע ביותר.

29. ושוב הפתם השחור

דיונייהם של שודדי-הים עוד לא נסתמו, בשעה ששנכנס אחד מהם אל הבקתה, ותוך כדי הצדעה חדשה, שנראתה בעיני לגלגנית משהו, בקש רשות להוציא את הלפיד הבוער. סילבר נתן את הספמטו במנוח-ראש קצר, והשליח פנה ויצא בהותירו אותנו שרויים באפלה.

"הרוח מתחילה לנשב, ג'ים," אמר סילבר, שאמץ לעצמו בינתיים נעימת דבור ידיוותית למדי.

פניתי אל אשנב-הירי הקרוב והשקפתי החוצה. המדורה הגדולה דעכה מכבר, ורק גחלים מעטות הוסיפו ללחש באפלה. עתה הבינתי מדוע הזדקקו הקושרים ללפיד מאיר. הם עצמו מכנסים באמצעיתו של המדרון; אחד אחז בענף הבוער, שני פרע במרפז על ברקיו, כשבידו מתנוצצו להבה של ספין שלופה בצבעים מתחלפים – הן של אור-הירח והן של האש הקרובה. כל השאר עמדו רכונים, כשהם עוקבים אחרי תמרוניו של בעל הספין. עתה הבחנתי, כי נוסף על ספין החזיק הלה גם ספר בידו, ותמהתי בלבי מאין התגלגל אליהם תפין בלתי-מקבל זה. לבסוף קם אותו ברנש על רגליו, והחבורה פלה התחילה עולה יחד לעבר הבקתה.

"הם חוזרים!" אמרתי, ומהרתי לחזר אל מקומי הקודם; שכן לא היה זה לכבודי, אלו היו מגלים שאני עוקב אחריהם.

"טוב, שיבואו, ילד... שיבואו." אמר סילבר בעליצות, "עדין יש לי פצצה סודית בפיס."

הדלת נפתחה ונחמשת הגברים, שעמדו מכנסים יחד ליד הפתח, דחפו קדימה אחד מהם. במעמד אחר היה זה מבדח למדי לראות, כיצד הלה פוסע אט-אט ובהסוס, עקב בצד אגדל, וכף-ידו הימנית מושטת קמוצה לפנים.

"קדימה צעד, בחור!" קרא סילבר, "אני לא אטרף אותך. תגיש את זה, גלם. אני מכיר את הפללים, אני, ולא אפגע בשליח מכבוד כמוך."

מעודד ומאושש, החיש שודד הים את הלוכו, ולאחר שהעביר משהו מידו שלו אל כף-ידו של סילבר, מהר לשוב אל חבריו.

טבח-הים עין בדבר שקבל זה עתה.

"הפתם השחור. בדיוק מה שחשבתי," אמר, "אבל איפה מצאתם את הנגר הזה? הי, תראו תראו, איזה מזל! אתם הלכתם וחתכתם דף מספר התנ"ך. איזה מטמטם הולך וקורע תנ"ך?"

“אה, זהו!” אמר מורגן, “מה אמרתי לכם? שום טובה לא תצא מזה, זה מה שאמרתי.”

“טוב, אתם בעצמכם בשלתם את הדיסקה הזאת, המשיך סילבר, עכשו אני חושב שכלכם תתנדנדו על העץ. ואיזה גלם היה לו תנ”ך?”

“זה דיק.” השיב מישהו.

“דיק, מה? אם פכה, דיק יכול להתחיל להתפלל, אמר סילבר, הוא כבר יראה את חתיכת המזל שלו, דיק הקמוד, אתם יכולים לסמך עלי.”

אבל ברגע זה התפרץ גבה-הקומה בעל העינים הצהבות.

“תפסיק עם הדבורים האלה, ג’ון סילבר, אמר, הצנת הזה החליט פה אחד למסר לך את הפתם השחור, בדיוק לפי הפללים. עכשו אתה תפתח אותו, תקרא מה פתוב בו, אחר כך תוכל לדבר.”

“תודה רבה, ג’ורג’, השיב טבח-הנים, אתה היית תמיד מצלח מאד בעסקים, נאמה מכיר את הפללים בעל-פה, ג’ורג’, כפי שאני שמח לגלות. טוב, בואו נראה מה פתוב פאן... אה! ‘מדח’ – זה מה שפתוב פה, מה? פתוב נחמד מאד, בחיי, כמעט כמו באותיות-דפוס, שפכה יהיה לי טוב. אתה פתבת את זה, ג’ורג’? בחיי, אתה עוד תהיה מנהיג למופת של הכנופיה הזאת. לא אתפלא אם תהיה הקפטן הבא. אבל קדם כל תביא הנה את הלפיד, טוב? המקטרת הזאת הפסיקה לבער.”

“מספיק עם זה, ג’ון, אמר ג’ורג’, יותר לא תצליח לסדר את הצנת הזה. אתה ברגש די מצחיק, אבל רק על חשבונך. ומפני שאתה מחסל עכשו, אז פדאי לך לרדת מהחבית הזאת ולהצטרף להצבעה.”

“חשבתי שאמרתי פי אתה מכיר את הפללים, השיב לו סילבר בבוז, “נאם אתה לא מכיר אותם, אז אני יודע אותם. אני ממשיך לשבת פאן – פי אני עדין הקפטן שלכם, נא לזכר, עד שתגמרו להרביץ את כל התלונות שלכם ואני אענה עליהן. ועד אז הפתם השחור שלכם לא שונה חצי ביסקוויט. ומה אחר-כך – נראה.”

“אווה, אמר ג’ורג’, אני רואה שעוד לא תפסת את המצב; אבל אנחנו נהיה גלויים אתך. קדם כל, הפכת את ההפלגה הזאת לדיסקה אחת גדולה – נאת הדבר הזה לא תוכל להכחיש. שנית, נתת לאויב לצאת מהמלפדת הזאת בחנם. למה הם רצו לצאת מפאן? אין לי משג, אבל זה ברור שהם רצו. שלישיית, אתה לא מרשה לנו לתקוף אותם. אה, אנחנו מבינים פה מאד מה הפונה שלך, ג’ון סילבר; אתה רוצה לשים יד על השלל, וזאת כל הטעות שלך. ורביעיית – הגלד הזה, לעזאזל.”

“זה הפל?” שאל סילבר בקול שלו.

“זה מספיק בהחלט, השיב ג’ורג’, “פלנו נתנדנד על העצים ונתיבש בשמש בגלל הטעיות שלך.”

“יפה מאד. ועכשו תקשיבו אתם לי. אני אענה לכם על ארבע הנקודות שלכם; אחת אחת אענה עליהן. אני הפכתי את ההפלגה לדיסקה, מה? ובכן, אתם פלכם יודעים מה היתה המטרה שלי, ואתם פלכם יודעים שהיינו מצליחים להשיג אותה, שהיינו יכולים להיות גם הלילה על ה”הספנוילה”, חיים ושלמים אחד אחד, אוכלים פשטידות ושותים יין, והאוצר בידים שלנו, לעזאזל! אבל מי הפריע לי? מי הכריח אותי לגלות את כל הקלפים ברגע שבחרתם אותי לקפטן? ומי דחה לי ליד את הפתם השחור ביום שנירדנו לאי והתחיל את רקוד-השדים הזה? אה, זה היה רקוד נחמד מאד, שמתאים אולי לעץ-התליה בלונדון. אבל מי עשה את זה? אני אגיד לכם מי: זה היה אנדרסון, וזה היה הנדס, וזה היית אתה, ג’ורג’ מרי! נאמה נשארתי האחרון מכל הצנת הסכסכן הזה, ועוד יש לך תחצפה לקום ולדרש שיבחרו אותך קפטן במקומי – אתה, שהכנסת את פלנו לבז! זה כבר עובר את השיא של התרון הכי גבוה שבגבוה, לעזאזל!”

סילבר השתתק, ואני יכולתי להבחין בפניהם של ג’ורג’ וחבריו שהדברים לא נאמרו לריק.

“עד פאן נקדה ראשונה, קרא הנאשם ונגב את הזעה ממצחו, שפן דבר בקול רועם, שהרעיד את פתלי הבקתה, “אבל שפכה יהיה לי טוב, נמאס לי לדבר אליכם. אתם אין לכם לא שכל ולא זכרון, ואני לא תופס איך האמהות שלכם הרשו לכם לרדת לי. ים! בוקניררים! אתם – מתאים לכם להיות זבנים ולא ספנים... זה מה שהייתם צריכים להיות!”

“תמשיך, ג’ון, אמר מורגן, “נשמע את הנקודות הבאות.”

“אה, הנקודות הבאות!” השיב לו ג’ון, “אלה הן נקודות הגונות מאד, מה? אמרתם שאני הרסתי את המסע הזה. אה! אלו רק הייתם מסגלים לתפס עד כמה הוא הרוס ומחסל, לעזאזל! אנחנו פל-כך קרובים עכשו לעמוד-התליה, שהצנאר שלי כואב רק מהמחשבה הזאת. אולי יצא לכם לראות פעם אנשים מתנדנדים על החבל, פכה בשורה ארבה, צפרים מעופפות מעליהם, אנשים מראים עליהם באצבע. מי זה? שואל אחד. זה, עונה השני, זה ג’ון סילבר. אני הכרתי אותו טוב מאד. נאז אולי תוכלו גם לשמע את השרשרות משקשקות על הינדים שלכם, כשתהיו בדרך אל העמוד הבא. זהו בערך המצב שאנחנו נמצאים בו עכשו, פל אחד נאחד מאתנו – והפל הודות לג’ורג’, והנדס, ואנדרסון וכל המטמטמים הלא-יצלחים האחרים שביניכם. נאם מתחשק לכם עכשו לשמע גם את הנקדה הרביעית – בבקשה. הגלד הזה, לעזאזל – מה הוא אם לא פו-ערבה? מה חשבתם לכם, שנילך ונחסל פו-ערבה? לא, בשום אופן לא. הוא עוד מסגל להיות ההזדמנות האחרונה שלנו להצלה, ולא אתפלא אם פכה זה יהיה. אז להרג את הגלד הזה? לא

אני, רבותי. ועכשו נקדה שלש. אה, יש הרבה מאד מה להגיד על מספר שלש. אולי אתם לא כל-כך מעריכים את העבדה, שרופא איתי בא הנה יום יום לבדק אתכם – אותך, ג'ון, עם הראש המפצץ שלך, ואותך, ג'ורג' מרי, שחטפת קדחת רק לפני שיש שעות ולעינים שלך יש ברגע הנה ממש צבע של קלפת לימון? ואולי אתם גם לא יודעים כלל שאנתי-חפוש צריכה להגיע הנה, מה? אבל היא תגיע, ודי בקרוב. אז בואו נראה מי לא ישמח על שיש לנו בן-ערה בידים שלנו. ומה ששניך לנקדה שתים, ולמה עשיתי את העסקה – הלא אתם בעצמכם באתם אלי על הברכים, שאעשה את העסקה הזאת – על הברכים באתם אלי, כל-כך הלב שלכם רעד; ואתם הייתם מתים מרעב אלו לא העסקה הזאת... אבל כל זה אפס. עכשו הביטו הנה ותראו – הנה למה!"

ובדברו השליך סילבר על הרצפה גליון-נגר, שזיהיתי אותו מיד. פן, היתה זו מפת אי-המטמון, מצנרת על נגר צהב, עם שלשת הצלבים האדומים, שמצאתי בתחתית הארגז של קפיטן בונס. לא זכלתי בשום פנים לתפס ולהבין מדוע מסר ד"ר ליבסי לשוודדים את המפה הזאת.

אך אם הדבר היה תעלומה בעיני, הנה מראה המפה משהו עצום ומפלא בעיני המורדים. הם זנקו לעברה כחתולים המזנקים על עכבר. היא עברה מיד ליד, כשהאחד חוטף אותה מחברו; ולמשמע הצעקות והגדופים נקולות-הצחוק אפשר היה לחשב כי הם ממששים באצבעותיהם את מטמון הזהב, לאחר שהעלה על ספון אניתם.

"פן, אמר אחד, "זאת המפה של פלינט, מאה אחוז. הנה - ג'. פ., עם הסימן המסלסל שלו. ככה הנה חותם תמיד."

"נפה מאד, אמר ג'ורג', "אבל איך נוכל להוציא את המטמון בלי אנגיה?" פתאם קפץ סילבר לרצפה ונשען בידו אל הקיר.

"עכשו אני רוצה להזהיר אותך, ג'ורג', צעק, "עוד מלה אחת של חצפה מהלוע שלך, ואני מזמין אותך לדו-קרב. איך? מאין לי לדעת איך, לעזאזל? אתה הוא זה שצריך להגיד לי איך, אתה נכל אלה שאבדו לי את האנגיה, שישרפו! אבל לא, אתה לא מסגל לזה; אין לך אפלו השכל והכשרון של חפושית-זבל. כל מה שאתה מסגל לעשות, ג'ורג' מרי, זה לדבר כמו אינטליגנט, ואתה גם מדבר, סמך עלי."

"הנה גם הוגו. הפטיר מורגו הקשיש."

"הוגו! ככה אני חושב, אמר טבח-הים, "אתם אבדתם את האנגיה – ואני מצאתי את האוצר. אז מי כאן הגבר היחיד מצלח? ועכשו אני מתפטר, לעזאזל! אתם יכולים לבחור לכם עכשו את הקפטן שמוצא חן בעיניכם, אני גמרתו."

"סילבר! צעקו בלם, "צלי-אש! צלי-אש הקפיטן שלנו!"

"אז זה מה שאתם רוצים, מה?" קרא סילבר, "ג'ורג', אני פוחד שתצטרך לחפות להודמנות אחרת, חבר, ויש לך מזל שאני לא נוקם ונוטר. זאת אף פעם לא היתה השיטה שלי. ועכשו, רבותי, מה בקשר לבתם השחור הזה? הוא לא שנה עכשו הרבה, מה? דיק התחצף אל המזל שלו וקלקל את התנ"ך שלו, וזה בערך הפל."

"אני אצטרך לנשק את הספר, נכון?" רטן דיק, שנפר הנה עליו פי חשש מפני הקללה שהביא על ראשו.

"תנ"ך עם דף קרוע?" השיב סילבר בבוז, "לא, זה ישפיע כאלו שנשקת ספר פזמונים."

"אבל אפשר לנסות, קרא דיק במעין עקשנות, "פן, אפלו רצוי לנסות."

"הנה, ג'ים, שמר לך את זה למזכרת, פנה אלי סילבר ונתן בידו את פסת הנגר.

היתה לה צורת עגול בגדל של מטבע פתח בערך. צדה האחד היה לבן, מאחר שנגזרה מן הדף האחרון; על צדה האחר היו פסוקים מספר דברי-הימים, ביניהם פסוק אחד שהזכיר לי משום מה מאד את הבית: "מי בכם מכל עמו... ויעל"... הצד המדפס השחר בפחם, שהתחיל עתה יורד ומשחיר את אצבעותי. על הצד הלבן היתה כתובה, באותו שבר פחם, מלה אחת בלבד: "מונדאך". מזכרת זו מנחת ברגע זה מול עיני, אבל שום סימן פתוב לא נותר עוד עליה, מלבד קו אחד נחיד, שנראה כאלו נעשה בצפרו.

זה היה סיומם של מארעות הלילה. מיד לאחר מכן לגמו הפל "לחיים" וכלנו שכבנו לישן. אבל סילבר העניש בכל זאת את ג'ורג' מרי: הוא הציב אותו לשמירה ואים פי דינו יהיה מנת, אם יגלה בו צל של בגידה.

שעה ארפה חלפה ולא הצלחתי להרדם; ואלהים יודע פי ראשי הנה מלא דברים לחשב עליהם: על האיש שהרגתי אחרי הצהריים; על המצב המסכן שהייתי נתון בו עתה; ומעל הפל – על ההמור הגדול של סילבר – בהחזיקו בידו האחת את כל המורדים יחדו, ובגששו בידו השנייה אחת כל אמצעי, פשר ולא פשר, במטרה להציל את חיו העלובים. הוא עצמו ישן בשלנה רבה ונחר בקול רם; ובכל-זאת לבי כאב לראותו במצבו זה – רשע ככל שהיה, מקף בספנות נוראות ואימות, ומדדה לעבר עמוד-התליה הממתין לו בארץ מולדתו.

30. על תנאי

התעוררתי, או ליתר דיוק - בלנו התעוררנו, לקולו של השומר, שצעק בקול שמח משולי החרש:

“אהוי, הבקתה! הדוקטור בא!”

ואמנם, הנה זה הרופא. אף-על-פי ששמחתי לבשורה, היתה שמחתי מהולה בחשש קל. רגשות-אשמה מלאו את לבי משזכרתי את התנהגותי פורקת העל; ומשזכרתי עכשו לדעת לאן הביאה אותי הרפתקה זו – אל חבורתם של בני בליעל תאבי נקם – נדעתי כי אהביש להביט אל תוך עיניו של ד"ר ליבסי.

הוא נדאי קם עם חשכה, שפן היום אך זה עלה; ומשמחתי אל אשנב הירי והצצתי החוצה, ראיתי אותו פוסע – ממש כסילבר בשעתו – בתוך ערפל הביל, שהגיע כמעט עד לברכיו.

“הי, דוקטור, בקר טוב ונעים לך, אדוני!” קרא סילבר, שהיה ער לחלוטין ונשפע מצב-רוח מרומם, “זה טוב לקום מקדם, כמו שאומר הפתגם: הצפור המשכימה להתעורר – זוכה בפרורים לנקר. ג'ורג', תזיז את הטלפנים שלך ונעזר לדוקטור לטפס אל הספון. הפל הולך בסדר, והחולים שלך מרגישים יוצא מהכלל.”

כך הוא הוסיף לטפס, בעמדתו על ראש-הגבעה, הקב מתחת לבית-שחיו ונדו השניה נשענת אל קיר הבקתה – אותו ג'ון סילבר הלשן והאהוד – בקולו, בהתנהגותו ובמצב-רוחו.

“יש לנו גם הפתעה קטנה בשבילך, דוקטור, המשיך הטבח, “יש לנו פאן אורח קטן, חי חי, מסתנן שבא לבקר אותנו, והוא נראה שלם ונחמד כמו גדי; ישן בליילה ממש כמו שוטר-מכס, בחי, ממש על יד ג'ון – גזע מול גזע היינו כל הליילה בלו...”

בינתיים הגיע ד"ר ליבסי אל הבקתה ועמד מול הטבח. יכלתי לשמע את השני בקולו מששאל:

“לא ג'ים?”

“כן כן, אותו ג'ים בדיוק שאנחנו מכירים.” ענה סילבר.

הרופא עמד על מקומו מבלי לומר דבר, ועברה מחצית הדקה עד שהתאושש והמשיך לקחת.

“יפה יפה,” אמר לבסוף, “התפקיד קודם לתענוג, כמו שאמרת בעצמך, סילבר. הבה ונגש לבדק את החולים שלך.”

לאחר רגע הוא נכנס לבקתה, שלח לעברי מנד-ראש קודר ונגש לבדק את החולים. פניו לא הביעו כל דאגה, אם כי הוא נדע היטב שחיי בקרב בני-בליעל אלה תלויים על חוט השערה; הוא פטפט עם חוליו בקלילות, כאלו הנה זה בקור שגרתי אצל משפחה שלנה מלקוחותיו. אני מניח כי התנהגותו זו השפיעה לטובה על השודדים, שפן גם הם עצמם הגיבו על דבריו כאלו דבר לא התרחש לאחרונה, וכאלו הוא עדין רופא האננה והם המלחים העושים מלאכתם אמונה.

“הפצע שלך הולך ומתפא, ידידי,” פנה אל הברנש בעל הראש החבוש, “אם כי אני חנב לומר, שהנה לך יותר מזל מאשר שכל הגלגלת שלך עשויה נדאי מברזל. ואתה, ג'ורג', מה שלומך היום? צבע הפנים שלך נאה מאד, בהחלט; הפכד שלך, ידידי, עושה קצת צרות. האם לקחת את התרופה? האם הוא לקח את התרופה, רבותי?”

“כן, כן, דוקטור, הוא לקח אותה, סמך עלינו!” השיב מורגן.

“כי, מבינים אתם, מאז נעשיתי רופא-מורדים, או כפי שאני מעדיף לכנות את עצמי, רופא-אסירים, אמר ד"ר ליבסי באדיבות נלבבת ביותר, “אני רואה זאת לכבוד רב שלא לאבד גם אדם אחד, המעמד לעמוד-התליה של המלך ג'ורג', אל מלך נצר!”

הבריונים הביטו איש ברעהו, אך בלעו בשתיקה את העקיצה.

“דיק לא מרגיש כל כך טוב, דוקטור, אמר אחד.

“האמנם?” אמר הרופא, “ויבכו, גש הנה, דיק, והוצא את לשונך. נכון, אין פלא שהוא איננו מרגיש בטוב. הלשון שלו עלולה להפחיד את האויב הנורא ביותר. עוד מקרה של קדחת.”

“אה, אתם רואים?” אמר מורגן, “זה בא לו מפני שקרע את התנ”ך.”

“זה בא לו, כלשונך, משום שהוא תמור-גרם,” השיב הרופא, “ומשום שאינכם מסגלים להבחין בין אויר צח לבין אדי רעל, בין אדמה יבשה לבין בצה ממאירה. לא אתפלא כלל – אמנם, בינתיים זוהי השערה בלבד – אם הקדחת תמקח את בלכם. לא מצאתם מקום אחר להקים מתנה, אלא דוקא בשטח של בצות? אני מתפלא עליך, סילבר; חשבת כי אתה נבון יותר מפל ידיך היושבים מולנו; ובכל-זאת התעלמת מן הפללים הפשוטים ביותר של שמירת הבריאות.”

“ויבכו,” הוסיף הרופא, לאחר שנתן לכל אחד ואחד מחוליו את תרופתו, ולאחר שהם בלעו את הסמים תוך צחוק ציטני, כאלו היו תלמידי בית-ספר ולא אנשי-דמים קשוחים, “ויבכו, זה הפל להיום. ועכשו, סילבר, הייתי רוצה לשוחח ברשותך עם אותו נער.” והוא הניע ראשו באדישות לעברי.

ג'ורג' מרי עמד ליד הדלת ונרק תוך גדות את שארית התרופה המרה מפיו; אך למשמע בקשתו זו של הרופא, זנק פנימה בהתרגשות עזה וצעק:

“לא, לכל השדים!”

סילבר חבט בכף-יד פתוקה על מקסה הקבית.

“ש-קט!” שאג, כשהוא מביט על סביבותיו פאריה, “דוקטור, המשיך בנעימת קולו הרגילה, “חשבתי על הענין הזה, ואני יודע יפה עד כמה אתה מחבב ילד זה. בלנו אסירי תודה על היחס הנפה שלך אלינו, וכפי שאתה רואה אנחנו סומכים עליך ובולעים את הרפואות האלה כאלו היו רום. חשבתי על הענין ומצאתי דרך שתתקבל על דעת כלם. הוקינס, אתה מוכן לתת לי את מלת-הכבוד של ג'נטלמן צעיר – כי אתה באמת ג'נטלמן צעיר, אפלו שגולדת במשפחה עניה – מלת-כבוד שלא תחתך שוב את כבל-הענין שלך?”

נתתי לו בלא הסוס את ההבטחה שבקש.

“נעכשו, דוקטור, המשיך סילבר, “אתה יכול לצאת ולעבר את הגדר לצדה השני; ואחרי שתעבר לצד שני אביא אני את הבחור אל החומה, לצד שלנו כמובן, ואני חושב שתוכלו לפטפט דרך הסדקים. לך לשלום, אדוני, ואל תשפח למסר דרישת-שלום חמה לאציל ולקפטן סמולט.”

כרגע שהרופא יצא את הבקתה פרוץ זעמם של המורדים פרעם של תותח. הפל האשימו את סילבר בדו-פרצופיות, טענו כי הוא מנסה לזרז שלום פרטי לעצמו עם הקברניט ואנשיו, כי הוא מפקיר את עניניהם של שתפיו למרד; בקצרה – הם האשימוהו באותו דבר ממש שאמנם זמם לעשות. הדבר הזה כל-פך ברור, עד שלא יכלתי להעלות על דעתי כיצד יצליח לשפך את זעמם. אך ריחו היתה איתנה יותר משל כלם יחד, ונצחון ליל-אמש לא נמחה עדין מזכרונם. הוא פנה אותם טפשים וחסרי שכל ושאר תארים נקלים שתוצו, אמר שיש חשיבות רבה ביותר לשיחתי עם הרופא, נפנף במפה למול עיניהם, שאל אותם אם אמנם מתכננים הם להפר את ההסכם בעצם היום שהם יוצאים לגלות את המטמון.

“לא, לכל השדים!” צעק, “אנחנו נפציץ את ההסכם כשיגיע הזמן המתאים ועד אז אמשיך להתחנף אל הדוקטור, אפלו אם אצטרך למלא את המגפים שלו ברוב.”

אחר-כך צוה עליהם להדליק מנדש את המדורה ודדה החוצה בעזרת הקב שלו, כשכף-ידו מנחת על פתפי, בהותירו אותם מאחוריו נבוכים ושותקים, יותר בזכות כשר להגו מאשר כשר-השכנוע שלו.

“לאט, ילד, לאט, “אמר לי, “הם עלולים לכתר אותנו חת-שתיים, אם יראו אותנו ממהרים.”

פסענו אפוא לאטנו על-פני המדרון החולי, אל המקום שבו חפה לנו ד"ר ליבסי בצדה השני של החומה, וכרגע שנמצאנו במרחק של דבור עצר סילבר והפנה ראשו אל הגדר.

“כדאי שתשים לב גם לדבר הזה, דוקטור, “אמר, “הגלד? ספר לך איך הצלתי את החיים שלו, ואיך הדיחו אותי בגלל זה, תאמין לי. תגיד בעצמך, דוקטור, כשהבן-אדם מסתכן כל-כך ומגנוט את הסירה שלו נגד הרוח, כמוני, אתה לא חושב שמגיעה לו איזו מלה טובה? שים לב, בבקשה, עכשו מדבר לא רק בחיים שלי, אלא גם בחיים של הילד הזה. לכן תדבר עלי טובות, דוקטור, ותתן לי טיפ-טפת תקנה להמשיך הלאה, בבקשה ממך.”

עכשו, משנהיה מחוץ לבקתה, עם גבו לעבר ידידיו, הנה סילבר אדם אחר לחלוטין, לחניו היו נפולות, קולו רעד נרוחו מדכדכת ביותר.

“מה קרה, ג'ון, האם אתה פוחד?” שאל הרופא.

“דוקטור, אני אינני פחדן, לא עד כדי כך! “אמר ומחט באצבעותיו, “ואלו פחדתי – לא הייתי מגלה את זה. אכל אני אהיה הוגן אתך: אני רועד עלי למחשבה על חבל-התליה. אתה אדם טוב וגם ישר, בחיים שלי לא ראיתי אדם ישר יותר, ואתה לא תשפח את הטובות שעשיתי, בדיוק כמו שלא תשפח את הרעות, אני יודע. נעכשו אני הולך הצדה – תראה בעצמך – ומשאיר אותך ואת ג'ים לבדכם. ואתה תוסיף גם את זה לחשבון, בבקשה. כי זהו טיול די הגון שאני עושה.”

ובאמרו כן פסע מרחק-מה לאחור, עד שניצא מטוח-שמיעה, התישב על גזע-עץ מרחק והתחיל שורק. מפעם בפעם הנה מסתובב על מקום-מושב, כדי שיוכל לשלט בעיניו – לפעמים עלי ועל הרופא, לפעמים על בריוניו המרדנים, שפסעו אנה ואנה על החול, בהביאם מן הבקתה אל המדורה לחם ובשר לארוחת-הבקר.

“ובכן, ג'ים, “אמר הרופא בעצב, “הנה אתה כאן. מה שרקחת – זאת אתה אוכל עכשו, ילדי. אלהים יודע, שאינני מסגל עכשו להאשים אותך; אבל זאת חנב אני לומר, יהיה זה הוגן או לא. כל עוד הנה קפיטן סמולט בריא, לא העזת לחמק ולהסתלק; אבל לאחר שנפצע ולא יכול הנה להפריע לך – קמת והסתלקת. באלהים, הנה זה מעשה שפל ביותר, ג'ים!”

לא אעלים מפם שלמשמע המלים האלה פרצתי בבכי.

“דוקטור, אמרתי, רחם עלי. האשמתי את עצמי די והותר. חיי אבודים בין פה נכה, והייתי מת מזמן אלו סילבר לא הגן עלי. ותאמין לי, דוקטור, לא אכפת לי למות, ואולי אני אפילו ראוי לזה; אבל אני פוחד מענויים. אם הם יתחילו לענות אותי...”

“ג’ים” שסע אותי הרופא, וקולו השתנה עד מאד, “ג’ים, אינני מוכן להסכים לזאת. קפץ לצד השני ונסתלק מכאן.”

“דוקטור, אמרתי, נתתי את מלת-הכבוד שלי.”

“אני יודע, יודע, קרא בקול, “אבל עכשיו עלינו לשפח זאת, ג’ים. אני לוקח זאת על מצפוני, הכל בכל, ילדי, האשמה עם הכלימה. אינני יכול להרשות לך להשאיר פאן. קפץ! קפיצה אחת ואתה בחוץ, ואז נרוץ פאילות שלוחות.”

“לא, עניתי, “אתה יודע יפה מאד שגם אתה לא היית עושה דבר כזה. לא אתה, לא טרילוני, לא קפיטן סמולט; וגם אני לא אעשה זאת. סילבר האמין לי, נתתי לו הן-צדק, ואני נשאר. אבל אתה הפרעת לי להמשיך, דוקטור. אם הם יתחילו לענות אותי, אני עלול לגלות להם איפה התבאתי את האננה; פי אני השתלטתי על האננה, קצת במזל וקצת בהעזה, והיא נמצאת עכשו במפרצון הצפוני, על החוף הדרומי.”

“האננה!” קרא הרופא.

ספרתי לו במהירות את כל ההרפתקאות שלי והוא האזין לדברי בדממה.

“נראה שיש פאן יד-הגורל, “העיר לאחר שסימתי את ספורי, “בכל שלב ושלב היית אתה זה שהציל את חיינו; והאם חושב אתה כי נניח להם לקפד את חייך שלך? לא, ג’ים. אתה גלית את הקשר נגדנו; אתה מצאת את בן גו, המעשה הנפלא ביותר שעשית, או תעשה, גם אם תחנה תשעים שנה. ואם אנחנו כבר מדברים על בן גו, הרי הוא שד בדמות אדם, באלהים. סילבר!” צעק פתאם, “סילבר, רצוני לתת לך עצה טובה, “אמר לאחר שהטבח קרב אלינו, “אל נא תמהר לחפש את המטמון.”

“למה, דוקטור? אני אעשה כל מה שרק אפשר, וזה לא הרבה, “אמר סילבר, “ויבחיפוש האלה אחרי האוצר אוכל רק להציל את החיים שלי ואת חיי של הילד הזה. ואם אני אומר לך את זה, אתה יכול לסמוך עלי.”

“טוב, סילבר, “השיב הרופא, “אם אמנם כך הדרך, אעשה צעד אחד נוסף: לאחר שתמצא אותו – הפון לעת צרה.”

“דוקטור, “אמר סילבר, “בין גבר לגבר, זה יותר מדי וגם פחות מדי. מה אתם מחפשים פה עכשו, למה עזבתם את הבקתה, למה נתתם לי את המפה הזאת – אין לי שום משג, או אולי יש לי? ובכל-זאת מלאתי בעינים עצומות כל מה שבקשתם ממני, בלי לשאל מלה. אבל לא, זה כבר יותר מדי. מה שנה העצה הזאת, אם אתה לא אומר בגלוי מה הכוונה שלה? רק תגיד לי את זה, ואני עוזב את ההגה.”

“לא, “אמר הרופא בקול מהרהר, “אסור לי לומר לך יותר מזה. אין זה רק הסוד שלי. בהן-צדק, סילבר, אם היה זה רק סודי שלי הייתי מגלה לך אותו. אך אני ארחיק לכת לקראתך עד גבול האפשר ואעשה צעד נוסף. קדם כל, אעניק לך קרן של תקנה, סילבר. אם נצא שנינו חיים מן המלפדת הזאת, אעשה הפל על-מנת להציל אותך. ראה זאת כמין נדר.”

פניו של סילבר זרחו והוא קרא בקול:

“לא היית מסגל לומר יותר מזה, אני בטוח בזאת, דוקטור, גם אם היית אמי הטובה.”

“ובכן, עד פאן הסעיף הראשון, “המשיך הרופא, “והסעיף השני הוא תוספת של עצה. התזק את הנער קרוב אליך. ואם תזדקק לעזרה – קרא בקול. אני אושיט לך אותה, וזו תהיה הוכחה פי לא השמעתי לך הבטחות-שוא. להתראות ג’ים!”

ד"ר לבסי לחץ את ידי דרך סדק בחומה, הניד ראשו לעבר סילבר ופנה בצעדים מהירים לעבר החרש.

31. בעקבות האוצר – המצפון של פלינט

“ג’ים, “אמר סילבר משהיינו לבדנו, “אני הצלתי את חייך, ואתה הצלת את החיים שלי; אני לא אשפח את זה. ראיתי איך הדוקטור מנפנף לך ביד שתסתלק יחד אתו, בנזיית-העין ראיתי את זה; וראיתי איך אתה אומר לו ‘לא’, והבנתי אותך פאלו שמעתי אותך. כל הכבוד, ג’ים. זוהי קרן-התקנה הראשונה שלי מאז נקשלה ההתקפה, והפל הודות לך. ועכשו, ג’ים, נבנס ונתכונן לצאת ולחפש את האוצר. יש הוראות ברורות לחפוש, והן לא מוצאות חן בעיני. אנחנו שנינו נצטרך ללכת ביחד, צמודים, גב אל גב, כמו שאומרים, ואז נצליח להציל את הראשים שלנו למרות הגורל הממזל שלי.”

באותו רגע צעק אלינו מישוהו מצד המדורה שארוחת-הבקר מוכנה, וכעבר רגע כבר ישבנו על החול ולעסנו בסקויט ובשור מלח. השודדים העלו מדורה ענקית כל-כך, שאפשר היה לצלות עליה שור; והיא הפיצה חם נורא כזה, שנתן היה לגשת אליה רק מפוזן הרוח, וגם אז רק בזהירות רבה. באותו נהג בנזיית-העין הם הכינו פמיות אבל למספר אנשים גדול פי שלשה לפחות, ולבסוף נטל אחד מהם את כל השאריה והשליכו בצחוק אטום לתוך האש, שהגבירה את שאגתה תוך שרפת דלק נקר זה. מעולם לא ראיתי אנשים שזולו כל-כך בנדאגות המחר; פאלו בקשו לומר: נאכל ונשתה, פי מחר נמות. נכון, הם היו נכונים לזנק באמץ-לב

התרגו בקלות ובמהירות, על פי נווטו של סילבר, ולאחר שיוט ממשך ירדנו אל החוף מול שפך הנהר השני, הירד אל הים בתוך נקימ מיער שבצלע גבעת המשקפת.

פנינו שמאלה והתחלנו עולים במדרון לעבר הרמה. אדמת טין כבדה וצמחית בצות צפופה עכבו תחלה את התקדמותנו; אך אט-אט התקשתה אדמת המדרון המשפיע ועצי החרש הגדילו את הרחובים ביניהם. פסענו עתה באחד האזורים הנעימים ביותר אשר באי. שיחי רתם ניהו חיים וצמחים עמוסי פרחים פבלשו את מקומו של העשב. שיחי בשם שונים צמחו פ□ה ושם בצל הארנים והפיצו ריחות עזים. האויר הרענן והשקוף וקרני השמש הלטפניות העניקו משנה-פח לאברינו.

החבורה התפרסה עתה וצעדה במבנה דמוי-מניפה, כשהם צועקים ומדלגים לכאן ולכאן. סילבר ואני צעדנו במרחק נפר מאחוריהם – אני ברוך בקבל והוא מדדה, מתנשם ומתנשף בין חלוקי האבנים המדרדרות. מפעם בפעם הושטתי לו יד מסייעת, לבל ימעד ויפל לאחור.

בטרם עברנו קילומטר, לא הרחק משפולי הרמה, פרוץ לפתע הראשון בטור בצעקה רמה, כאילו נתקף אימה. הוא עמד מסמר במקומו ופלט זעקות מקטעות, בעוד חבריו אצים לעברו.

“לא יתכן שהוא מצא את האוצר”, אמר מורגן הקשיש, שחלף על פנינו מזמין, המטמון נמצא הרבה יותר למעלה.”

ואמנם, משהגענו גם אנו למקום גלינו כי הנה זה משהו שונה לחלוטין. לרגלי של ארן גדול ביותר, ברוך בשריגי מטפס ירק, הנה מוטל שלד אדם, שקרעי לבוש מעטים עוטפים אותו. צמרמ□רת מקפיאה אטוה בנו למראה הנה.

“הוא הנה מלח”, אמר ג'ורג' מרי, אשר הצטנן באמץ רב יותר מחבריו, לאחר שקרב אל השלד ובדק את קרעי הלבוש.

“זה ברור”, אמר סילבר, אלא מה רצית למצא פה, הגמון אולי? אבל תראו באיזה אפן מנחות העצמות; משהו כאן לא טבעי.”

ואמנם, במבט שני נתן הנה להבחין פי הגופה היתה מנחת באפן מוזר ביותר. גם בלעדי פגיעתו של הטבע (צפרי טרף, או השרך המטפס, שעטף את שרידיה) שכלבה הגופה בקו ישר לחלוטין – הרגלים מצביעות אל כוון אחד והידיים מתוחות מעל הראש ומצביעות אל הכוון ההפוך.

“רעיון משנה נכנס למח המטפש שלי”, דבר סילבר לאטו, “זהו מין מצפן שפזזה. הנה שם הפסגה של אי-השלדים, בולטת כמו שן, ועכשו קחו כוון בבקשה אל הצד השני של העצמות.”

הדבר נעשה. הגופה הצביעה אל כוון האי ומחט-המצפן הראתה בהתאם על מז. מז וליד מז.

“בדיוק כפי שחשבתי!” קרא סילבר, “זהו מין מצפן. נמשיך בכוון הנה ונגיע אל המטמון הנחמד שלנו. אבל לעזאזל, נעשה לי קר בנשמה כשאני מתחיל לחשוב על פלינט. זאת היא אחת מהבדיחות שלו, תאמינו לי. הוא הנה כאן לבדו עם כל הששיה; הוא הרג אותם, אחד אחד; ואת הפרנש הנה הוא סחב הנה והשכיב אותו בתור מצפן, שפכה יהיה לי טוב! יש לו רגלים ארכות, והשערות שלו היו צהבות. פן, זהו בטח אלרדיס. אתה זוכר את אלרדיס, מורגן?”

“נעוד איך”, השיב מורגן, “אני זוכר אותו יפה מאד. הוא הנה חנב לי כסף, הוא הנה, ונקח אתו לחוף את האולר שלי.”

“נאם אנחנו מדברים על אולרים”, אמר שני, “למה שלא נחפש את האולר שלו בכביכה? פלינט לא הנה הגבר שיחטט בכיסים של ימאים; ואני חושב שהצפרים לא נקרו אותו יותר מדי.”

“נכון מאד, לעזאזל!” קרא סילבר.

“שום דבר לא נשאר פה”, אמר ג'ורג', שהיה עדין ממשש מסביב לעצמות ולקרעי הבגדים, “לא קפסת טבק, אפלו לא מטבע של נחשת. זה לא נראה טבעי בעיני.”

“לגמרי לא, לעזאזל, הסכים אתו סילבר, “לא טבעי ולא נחמד, תאמינו לי. אבל שפה אחנה, בחורים, אלו פלינט הנה חי עכשו, הנה נעשה כאן עכשו שמח מאד. הם היו ששה ואנחנו כאן ששה; וכל מה שנשאר מהם עכשו זה רק עצמות.”

“אבל אני ראיתי אותו מת באלה העינים שלי”, אמר מורגן, “בילי בונס לקח אותי אליו, והוא שכב מת, עם מטבע פני על כל אחת מהעינים שלו.”

“מת, פן... בטח שהוא מת עכשו”, אמר הבחור חבוש-הראש, “אבל אם יש רוח-רפאים המסגלת לטייל בעולם, אז זוהי הרוח של פלינט. יש לכם בכלל משג באיזה אפן הוא מת, פלינט זה?”

“באפן אים ונורא”, המשיך האחר, “פתאם הוא שאג, ופתאם הוא ילל ובקש רום, ופתאם הוא שר תריסר גברים על ארון המת. זה הנה הפזמון הקבוע שלו. ותאמינו לי, רבותי, שמאז לא הייתי מסגל לשייר אותו. הנה חם נורא מסביב, ופתאם באה הרוח ואני שמעתי את השייר הנה מתפשט באפן הכי ברור – והקיטון הנה כבר מת...”

“די, די, די” אמר סילבר, “תפסיקו עם הפטפוטים האלה. פלינט מת, והוא לא מסגל יותר להתהלך, תאמינו לי; לפחות הוא לא מטיל ביום, אתם יכולים לסמך עלי. בואו נמשיך ללכת אל הזקב.”

המשכנו את דרכנו; אך על אף השמש החמימה והאוויר הצלול, השוודים לא רצו עוד במפגז על פני השדה בתרועות מהדהדות, אלא פסעו איש לצד רעהו, פשהם מדברים בקולות כבושים. גורלו של חברם המת מלא את לבותיהם אימה.

32. בעקבות האוצר – קול בינות לעצים

אם בשל המועקה שמלאה את לבותיהם למראה השלד, ואם כדי לאפשר לסילבר ולחבריהם החולים מנוחה קצרה, התישבה החבורה פלה לארץ ברגע שהגענו אל שפולי המישור.

במקום זה נטה המישור במעט פלפי מערב, והנקדה שחנינו בה שלטה היטב על ארבע רוחות השמים. לרגלינו ראינו, מעל צמרות העצים, את כף-האילנות נושק אל חוף הים; מאחור ראינו לא רק את המעגן ואת אי-השלדים, אלא גם את הים הפתוח משתרע בשדה ירק עד האפק הרחוק. הישר מעלינו התרוממה גבעת-המשקפת, מגמכת כאן בעצי ארן בודדים ושם בלועי תהומות אפלים. כל רחש לא נשמע מסביב, זולת הדי הגלים הרחוקים, שעלו מפל עבר, וצרצור של אינסוף חרקים מתוך הצמחיה. שום נפש חיה; שום מפרש על חלקת המים. הגוף רחב-הידיים אך הגביר את תחושת הבדידות שאפפה אותנו.

סילבר התישב על הקרקע וכתן את המצפן שבידו.

“יש פה שלשה עצים גבוהים,” אמר, “ששלתם מימין לאי-השלדים. פתח גבעת-המשקפת היא, פכה אני חושב, הנקדה הנמוכה הזאת. עכשו זה יהיה משחק-ילדים למצא את הסחורה; אבל קדם כל יש לי חשק לאכל משהו.”

“נלי אין שום חשק לזה,” רטן מורגן, “המששבה על פלינט הרסה לי את התאבון.”

“אה, פכה זה, חביבי. תגיד תודה למזל שלך שהיא מת.” אמר סילבר.

“הוא הנה שד ארוך,” מלמל מלח שלישי בקול רועד, “והנה לו פרצוף שחור.”

“ובגלל זה הרום גמר אותו,” הוסיף מרי, “שחור... כן, אני חושב שהיתה לו נשמה שחורה. זאת המלה המתאימה.”

מאז אותו רגע, שבו גלו את השלד, דברו הללו בקולות נמוכים יותר ויותר; עתה היו מלחשים כמעט ביניהם וקולותיהם לא הפרו כמעט את הדממה שמסביב. ואז, לפתע פתאום, בקע ועלה מבין העצים שלפנינו קול דק ורוטט, שהרעיד את האויר בזמר הנדוע כל-כך:

תריסר גברים על ארון-המת –

יו הו ובוקבוק של רום...

מעודי לא ראיתי אנשים נדהמים ואחוזי אימה יותר מאשר שודדי-הים הללו. הצבע נעלם מפניהם כבמטה-קסם; פמה מהם קפצו על רגליהם, אחרים נלפתו אל חבריהם, מורגן נצמד אל הקרקע.

“זהו פלינט, לכל ה... צעק מרי.

הזמר נפסק פשם שהחל, או אולי מוטב לומר – נקטע באמצע המלה, כאילו הצמיד מישהו את כף-ידו אל פי המזמר. בבואו אלינו מתוך חללם הירק של צמרות העצים, נשמע הזמר באזני קליל וערב להפליא; אך דומה שלא כך סברו בני הנית.

“קומו,” אמר סילבר, כשהוא מתאמץ להוציא את המלים מבין שפתיו האפרוריות, “זה לא יעזר לכם. קומו ונמשיך הלאה. זאת היא התחלה די עלובה. מישהו מנסה להפחיד אותנו. אני לא כל-כך מפיר את הקול, אבל זה בן-אדם בשר ודם, אתם יכולים לסמך עלי.”

אמץ-לבו חזר אליי בדברו והצבע התחיל לשוב אל פניו החורים. גם פמה מן האחרים נתעודדו למשמע קולו והתחילו מתאוששים, כאשר לפתע נשמע שוב אותו קול – אך הפעם הוא לא זמר אלא דבר במין פניה רפה, שהדהדה חרש מבין נקייה של גבעת-המשקפת:

“דרכי מגרו, קונו הקול – שפן הוא נשמע ממש כמין קינה, “דרכי מגרו! דרכי מגרו! דרכי מגרו!” שוב ושוב ושוב; והקול הלך ונתחזק, ונשמע כם יותר ויותר, ולבסוף בתוספת גדוף, שפחחתי לפס פ עליו: “תביא את הרום, דרכי!”

הפירטים קפאו במקומם, כאילו הכו רגליהם שרשים באדמה, ועיניהם בלטו מתוך ארבות ראשיהם. רגע ארך חלף מאז גוע הקול, והם הוסיפו לבהות סביב בדממה אחוזות אימה.

“אני מחסל,” פלט אחד, “נסתלק מכאן!”

“אלה היו המלים האחרונות שלו, גנח מורגן, “המלים האחרונות בתיים שלו”.

דיק הוציא את ספר התנ"ך והתחיל מתפלל בששף. אכן, הוא היה נער מחנך פראוי, דיק זה, בטרם ירד לים ונקלע לתבורת חטאים זו. רק סילבר הקיזק עדין מעמד; אמנם, שמעתי את שני נוקשות

זו לזו, אך הוא סרב להפנע.

“אף אחד באי הזה לא שמע על דרבי, מלמל, “אף אחד מלבדנו. אחר-כך נשם עמקות והרים את קולו: “תקשיבו לי, בחורים. הגעתי למקום הזה כדי להשתלט על הסחורה, ושום בן-אדם או שד לא יפריע לי עכשו. אף פעם לא פחדתי מפלינט החי, ואני מוכן – לעזאזל – להלחם גם בפלינט המת. שבע-מאות אלף שטרלינגים מחכים לנו במרחק חצי קלומטר מכאן. תגידו, מתי סובב בוקנר הגנון את החרטום שלו לאחור מסחורה בכמות בזאת בגלל איזה ימאי זקן ושפור עם פרצוף שחור, ונוסף לזה גם מת?”

אך גם אחד מאנשיו לא נתעודד מן המלים הללו; אדכבא, דומה שהו אך הגבירו את אימת המנת בלבם.

“תפסיק את זה, ג'ון, “אמר ג'ורג' מרי, “אל תרגיז את הרוח...”

כל האחרים היו נפתחים מדי מלענות. אלו רק היה בהם האמץ, היו קמים ונמלטים מן המקום; אך הפחד קשר אותם זה לזה והם בקרו להיות סמוכים אל ג'ון האמיץ והנועז. והוא אמנם השפיל לגבר על רפיונו.

“רוח? טוב, שיהיה ככה, “אמר, “אבל דבר אחד עוד לא כל-כך ברור לי פאן. שמעתי הד. ועכשו, איזה בן-אדם ראה בתיים שלו רוח עם צל על האדמה? אף אחד, נכון? ועכשו, הייתי רוצה לדעת מה פתאם היה הד לקול הזה? תגידו בעצמכם, זה טבעי?”

טעון זה נשמע רופף מאד באזני; אך לעולם לא תדעו כיצד יגיבו אותם בעלי אמונות טפלות. ואמנם, להפתעתי הרבה התעודד ג'ורג' מרי והרים את רא-ו.

“נכון מאד, “אמר, “יש לך ראש על הפתים שלך, ג'ון, תאמין לי. ואני גם חושב שהצנת הזה על מסלול לא נכון. וכשאני מתחיל לחשוב על הענין הזה, אני מגיע למסקנה שהקול הזה באמת דומה לקולו של פלינט, ובכל-זאת זה לא היה הקול שלו ממש. היה זה קולו של מישהו אחר... למשל... של...”

“כן גו, לכל השדים!” שאג סילבר.

“זהו זה, “צעק גם מורגן וקפץ על ברקיו, “זהו הקול של בן גו!”

“אבל מה זה בכלל משנה?” שאל דיק, “גם הגוף של בן גו לא נמצא על האי הזה, בדיוק כמו הגוף של פלינט.”

אבל כל המלחים האחרים קדמו בלגלוג את המלים הללו.

“אבל בחיך, מי בכלל מפחד מן גו, “קרא ג'ורג' מרי, “מת או חי – מי בכלל שם עליו?”

מדהים ומוזר היה לראות כיצד רוחם שבה אליהם למשמע מלים אלה. שוב היו מפטפטים ביניהם, ומשגלו כי הקול דמם ולא נשמע עוד, הכתיפו מתדש את פלי העבודה ויצאו לדרכן, פאשר מרי צועד בראש, המצפן של סילבר בידו והוא שומר על קו ישר עם אי-השלידים. דבריו היו נכונים: איש לא חשש מן גו, אם חי או מת.

רק דיק לבדו הוסיף עדין לאחז בידו את התנ"ך, כשהוא מביט סביב בחשש; אך איש לא אהד אותו בשל כך וסילבר אפלו לגלג על זהירותו היתרה.

“שכחת את מה אמרתי לך?” פנה אליו, “אתה קלקלת את התנ"ך שלך. והוא כבר לא יכול להביא לך שום תועלת. וכמה אתה חושב מוכן הרוח לשלם לך בעדו? אפלו לא זה!” והוא ירק יריקה הגונה לצדדים.

אבל דיק לא הקדיש תשומת-לב רבה מדי לדבריו אלה. עד מהרה הבחנתי כי הבחור היה חולה; החם, העיפות, האימה – כל אלה הביאו את הקדחת לגופו.

היה נעים מאד ללכת על הרמה הזאת. עתה התחילה דרפנו משתפעת במעט כלפי מטה, לעבר מערב. הארניים – גבוהים פנמוכים – צמחו פאן במפור, והשמש הטילה את חמה הלוחט על פסות הקרקע שביניהם ובין שיחי הבשם והאברש. פסענו עתה צפונה-מערבה, פשאנו הולכים וקרבים אל כתר גבעת-המשקפת; ובהיטי לעבר המפךרז המערבי זכרתי כיצד טלטלתי על גליו בתוך סירת-הנצרים, מבקש את נפשי למוח.

הגענו אל העץ הגבוה הראשון, ולאחר בדיקה ועיון במצפן התברר כי אין הוא העץ הנכון. כך היה גם משהגענו לעץ השני. העץ השלישי התנשא לגבה שבועים מטרים, כשהוא מתרומם אל על מתוך מצע של עשב-בר – אילן ענק, שגזעו גדול כבית ובצלו עשויה לתנות חבורה שלמה. אך לא גבהו הוא ששבה את לבם של המלחים, אלא המחשבה כי שבע-מאות אלף שטרלינגים זקב קבורים אי-פה מתחת לצלו רחב-הינדים. ככל שהתקרבו אל העץ הלכה המחשבה על המטמון וכבשה את מקומה של האימה.

עיניהם להטו, רגליהם נעשו קלות ומהירות; לבם היה שבויה בקסמו של המטמון הממתין להם והעשוי לגדש את חיייהם במוטרות ותענוגות.

סילבר דדה על הקב שלו, פיו מרטן, נחיריו רוטטות. הוא גרף בזעם את הזבובים שנחתו על גופו הנוציץ מזעה; נדדו משכו בקצרה-רוח את החבל שקשר אותי אליו; מפעם בפעם הוא נעץ בי את עיניו, והבחנתי כי מנת נשקף מתוכו. הוא לא השתדל כלל להעלים את מזמתו, ואני יכלתי לקרא את מחשבותיו כספר הפתוח. לריח הזהב הנמצא בהשג-יד נשפחו עולם ומלואו; ההבטחה, האזהרה, התנפה, כל אלה היו נחלת העבר. לא היה ספק בלבי כי הוא זמם להניח את ידו על המטמון, להרג את כל האנשים הישרים הנמצאים על האי, למצא את מקומה של הספינה ולהפליג אל לב-ים עמוס הון ועוון.

ברפי רעדו מול ספנות אלה ועל פן קושה הנה לי להדביק את צידי האוצר הפזיזים. מדי פעם מעדה רגלי באבן; ואין פלא שסילבר משך את חתרו את החבל ונעץ בי את עיניו הרצחניות. דיק צעד לצדנו, אחוז קדחת וצמרמרת, כשפיו ממלמל תפלות וגדופים. צעדתי אחוז יאוש ונדוד, מהרהר בקטל שהתרחש לפני שנים על פני המישור הזה, פאשר שוֹרֵד־הים השתוי והאכזר הזה למנת כמו ידיו ששה מעושי דברו. חרש שאגנו זה ודאי הדהד באותה עת בזעקות שבר; וכלום אין אנוי שומעת גם כרגע זה זעקה אשר קזאת?

אותה עת הגענו אל שוליה של חרשת האבנים.

“הי, אתם שם, בואו מהר!” צעק ג'ורג' מרי, והפל פתחו בריצה מהירה.

לפתע פתאם הם עצרו ונקפאו תחתיהם. מישוהו פלט צעקה חרישית. סילבר החיש את הלוכו, כשרגל-העץ שלו דוקרת בזרע את אדמת הטרשים; וילאחר רגע עצרנו גם שנינו, מסמרים על מקומותינו.

ראינו מולנו שוחה גדולה מאד, שנחפרה לא מכבר; שכן דפנותיה היו נפולות ועל קרקעיתה נראו פסיגי עשב, שנבט זה עתה. ידית-מעדר שבורה היתה מוטלת על העפר, וסביבה פזורים לוחות של ארגזים. על אחד מאותם לוחות גיליתי שם חקוק בברזל מלבן – “ארי-הים”, שם אנגיתו של קפיטן פלינט. הכל היה ברור וגלוי. מישוהו גלה את מקום המטמון ובזז אותו. שבע-מאות אלף השטרלינגים חלפו עם הרוח.

33. נפילת המנהיג

העולם לא ראה מעודו הים אשר פזה. כל אחד מן הששה חש כאלו אחזו השבץ; אבל סילבר התגבר על המהלמה כהרף-עין. עוד בטרכם הספיקו אנשיו לעמד על מהות האסון שירד עליהם, וכבר התאושש הטבח ומהר לשנות את תכניתו.

“ג'ים – לחש אלי, קח את זה והפוך לצרות.”

והוא נתן בידי אקדח כפול מחסניות.

אט-אט התחיל סילבר נע צפונה, וילאחר צעדים אחרים הפרידה השוחה בינינו לבין חמשת האחרים. אז הוא הביט בי והניד את ראשו, כאומר “המצב רציני מאד”, ואמנם גם אני חשבתיו כך בדיוק. מבטו היה עתה אוהד עד מאד, והשנויים המהירים הללו ביחסו קוממו אותי כל-כך, עד כי לא עצרתי פח ולחשתי:

“והבנו, עברת שוב לצד השני.”

אך הוא לא הספיק לענות לי. הפירטים פרוצו בזעקות וגדופים, קפצו בזה אחר זה לתוך השוחה, התחילו חופרים באצבעותיהם ומשליכים את הלוחות לצדדים. פתאם מצא מורגן מטבע-זהב והוא הרימו בסילון של קללות. היה זה מטבע בן שני שטרלינגים, שעבר מיד ליד במהירות הברק.

“שתי לירות!” שאג ג'ורג' מרי, בהניפו את המטבע מול עיניו של סילבר, “זה השבע-מאות אלף שלך, מה? אתה האיש שמסגל לעשות עסקה, מה? אתה האיש שלא בשל אף דניסה בחיים שלו, מה? אתה הדחליל המטמטם עם רגל-העץ!”

“תמשיכו לחפר, בחורים, אמר סילבר בקול עוקצני ונקט, “אולי תצליחו למצא שם גם כמה אגוזים...”

“אגוזים!” פלט מרי צוניה נוראה, “שמעתם אותו? תקשיבו לי, האיש הזה ידע כל הזמן מה נמצא כאן. הביטו על הפרצוף שלו ותראו אם אני לא צודק.”

“אה, מרי, הפטיר סילבר, “אתה רוצה שוב להיות קפטן? יש לך שאיפות גדולות, בחור!”

אך הפעם עמדו הכל לצדו של ג'ורג'. הם התחילו מטפסים מתוך השוחה, אך למזלנו יצאו בלם אל צדה המרחק. רגע אחד עמדנו בדממה – שנים מן העבר האחד והמשנה מן העבר השני, ואיש לא העז להנחית את המכה הראשונה. סילבר נצב זקוף ודומם על הקב שלו, נעץ בהם את עיניו ונראה קר ושליו מתמיד. אין ספק, היה זה אדם אמיץ-לב.

לכסוף הקליט מרי, כנראה, כי נאום יסיע לו במטרתו.

“הקשיבו, בחורים, ” אמר, “שני אלה עומדים שם לבדם. אחד הוא זקן עם רגל אחת, ושחב אותנו הנה והכניס אותנו לתוך הבין הזה; והשני הוא הזוטוט הזה, שמתחשק לי נורא לראות את הלב שלו. עכשו, בחורים...”

הוא הרים את ידו ואת קולו, ונהנה ברור כי הוא עומד לפתח באש. אך כרגע זה ממש – בנג! בנג! בנג! – שלש ריחות בקעו מתוך הסבך. ג'ורג מרי צנח ונפל אל תוך השוחה. הגבר חבוש-הראש הסתובב על עמודו פסביבון ונפל מלא קומתו על צדו – מפרסם עדין, אך ללא רוח-חיים. שלשת הנותרים פנו לאחור ונמלטו כל עוד נפשם בם.

בטרם הספקתי למצמץ בעיני רוקן סילבר את מחסנית אקדחו בגופו של ג'ורג מרי הפצוע; ובעוד הלה מרים אליו עינים מתסרות, אמר לו הטבח:

“זהו, ג'ורג, אני חושב שהקשבון בינינו גמור.”

באותו רגע ממש קרבו אלינו בריצה ד"ר ליבסי, גרי וג'ון, שניצאו מבין שיחי האבכש, רובים עשנים בידיהם.

“קדימה!” – צעק הרופא, “יותר מהר, בחורים! אנחנו חייבים להגיע לפניהם אל הסירות.”

פתחנו מיד בריצה מהירה, כשאנו מפלסים בגופנו את דרכנו בתוך הסבך.

סילבר עשה כל שיכל שלא לפגור אחריו. הוא דדה על הקב במאמץ רב כל-כך עד ששריריו התנפחו, ובטוח אני ששום אדם פריא לא הנה עומד במאמץ אשר כזה. הדוקטור חושב גם הוא פמוני. בהמצאו שלשים צעדים מאחורינו, נאנק בקוצר נשימה, הגענו אנו אל שולי המדרון.

“דוקטור” הריע, “תביט לשם. לא צריך למהר!”

ואמנם, לא הנה עוד צרך להפזז. משהבטנו אל לבו של המישור גלינו את שלשת הנצולים רצים לאותו כוון שממנו באנו – הישר אל גבעת התרן המאסף. אנו נמצאו ביניהם ובין הסירות. ישבנו אפוא לשאף רוח, בעוד ג'ון האריך קרב אלינו לאטו, מנגב בשוולו את פניו המזועים.

“תודה רבה, דוקטור, ” אמר, “הגעתם ממש כרגע האחרון, אני חושב, להציל אותי ואת הוקינס. אז זה באמת אתה, ג'ון!” הוסיף, “אתה באמת בחור נחמד, תאמין לי.”

“אני ג'ון אני, ” השיב שוכן האי, כשהוא מתפתל כצולפח ברב מבוכה. ולאחר שתיקה ממשכת הוסיף: “מה שלומך, אדון סילבר? טוב מאד, תודה רבה, זה מה שאתה אומר.”

“ג'ון, ג'ון, ” מלמל סילבר, “להשב שאתה הצלחת לסדר אותי!”

הרופא שלח את אברכהם גרי להביא את אחד המכשירים, שהמורדים נטשו במנוסתם; ואחר-כך המשכנו את דרכנו בנחת במורד הגבעה לעבר הסירות. בלכתנו ספרנו זה לזה בקצרה את אשר עבר עלינו. סילבר גלה ענין רב ועצום בספור זה, שכן ג'ון – הנטוש השוטף – הנה גבורו הראשי.

בשטוטי המרבים על האי, באין נפש חנה נוספת עמנו, מצא בן את השלד – נאף רוקן את פיסיו; אחר-כך מצא את המטמון. הוא חפר את השוחה ונחשף את הארגזים (הנה זהו ז'דית-המעדר שלו שנמצאה על קרקעית השוחה); הוא נשא על גבו את המטמון בלו במסעות ומשאות מגיעים לאין-ספר – מרגלי הארץ הענקי ועד למערה שגלה על צלעה של הגבעה כפולת-הפסגות מצפון-מזרח לאי; ושם, באותה מערה, הוא טמן לבטח את אוצרו. מסעו האחרון מן השוחה למערה השלם כחדשים לפני בוא ה”הספניולה”.

ד"ר ליבסי הוציא מפי ג'ון את סודו זה בערב שלאחר ההתקפה; ומשגלה למחרת עם בקר כי הספינה נעלמה מן המעגן, הוא הלך אל סילבר, נתן לו את המפה, שהיתה עתה חסרת-ערך, אף מסר לו את המזון שלנו – שכן המערה של ג'ון היתה גדושה בשר-עזים ממלח; הוא מסר לו הכל בכל, ובלבד שיוכל לצאת בשלום מן המצודה אל הגבעה כפולת-הפסגות, להתרחק מאזור הבצות הממאיר ולהתקרב אל המטמון.

“אשר לך, ג'ים, ” אמר לי הדוקטור, “לפי נשבר בקרבי, אך עשיתי את שחשבתי לטוב ביותר למען אותם אנשים שנצבו על משמרתם; ומי אשם שאתה לא נמנית עליהם?”

משגלה הרופא אותו בקר כי אני עתיד לקחת חלק במפח-הנפש הנורא שהכין למורדים, הוא חש במלא מהירות אל המערה, השאיר את טרילוני ליד הקברניט הפצוע, נטל אתו את גרי ואת ג'ון, וכל השלשה פנו בקו ישר אל עבר הארץ. לפתע גלה כי סילבר ואנשיו עלולים להגיע לפניו אל מקום המטמון הריק; על כן שלח את ג'ון קל-הרגלים לעברנו, כדי שיעשה כל שיוכל על-מנת לעפכנו בדרך. המלח הנטוש בחר לפרט על מיתרי האמונות הטפלות, שעמיתיו לשעבר היו שטופים בהן; והוא הצליח בכך כל-כך, עד שגרי והרופא הצליחו להגיע אל הארץ מבלי להתגלות, להציב מארב ולצפות לבואם של צנדי המטמון.

“אה”, אמר סילבר, “איזה מזל היה לי שהוקינס נמצא על ידי. הם יכלו לחתך את ג'ון הזקן לחתיכות, מבלי שהדבר היה אכפת לך פלל, דוקטור.”

“אף לא כהוא זה, השׁיב לו הרופא בעליצות.

אותו רגע הגענו אל הסירות. ד"ר ליבסי נטל מכוש בידו ונשבר לרסיסים אחת מהן; אחר-כך עלינו על השנייה והתחלנו חותרים לעבר המפרצון הצפוני.

היה זה שיוט בן שנים-עשר קילומטר. סילבר תפס גם הוא במשוט, ואף-על-פי שהיה עיף ויגע, חתר במרץ עם השאר. הים היה חלק ואנו שטנו במהירות, יצאנו מן המעגן, שאליה הבאנו לפני ארבעה ימים את ה"הספניולה", ופנינו צפונה. משעברנו על פני הגבעה בפולת-הפסקות זלחנו לראות את פיה של מערת בן גן ואדם נצב בפתחה, כשהוא נשען על רובה. היה זה האציל. נפנפנו אליו בממחטה לבנה והשמענו שלש תרועות הידד, כאשר קולו של סילבר מצטרף בלבביות רבה אל קולנו.

תמשה קילומטרים הלאה, בפתחו של המפרצון הצפוני, גלינו את ה"הספניולה" משניטת מעצמה על פני המים. זרם-הגאות חלץ אותה מן החוף החולי שהיתה תקועה בו; ואלו נשבה רוח חזקה, או אלו נלכדה בזרם חזק יותר, אפשר שלא היינו מוצאים אותה עוד. למזלנו הנזק היה מעט ביותר. קשרנו עגן חדש אל הכבל והטלנו אותו לעמק שתי אמות-ים. אחר-כך חתרנו בסירה אל מפרצון-רום, שנמצא סמוך ביותר למערת המטמון של בן. ירדנו אל החוף, וגרי חזר לבדו עם הסירה אל ה"הספניולה", כדי לבלות את הלילה בשמירה על ספונה.

שכיל תלול ונוח נמשך מן החוף אל פי המערה; שם קדם האציל טרילוני את פנינו. הוא לחץ את ידי בידדות, מבלי לומר גם מלה אחת על בריחתי – לא נזיפה אף לא שבחים. אך למראה ההצדעה האדיבה של סילבר האדימו פניו.

“ג'ון סילבר”, אמר, “מימי לא פגשתי בן-בליעל בוגדני גדול ממך. אתה נוכל אים ונורא, אדוני. בקשו ממני שלא אתבע אותך לדיו, ועל כן לא אעשה זאת. אבל דמם של המתים יעיק על נשמתך כאבני רחים.”

“תודה רבה לך, אדוני”, אמר סילבר והצדיע שוב.

“אתה עוד מעז להודות לי!” צעק האציל, “על מה, על שאינני ממלא את חובתי? אחורה פנה!”

לבסוף נכנסנו לתוך המערה. היה זה מקום רחב-ידיים ומאורך. מעגן קטן הקיר את מימיו הצלולים אל ברכה זעירה, עטורת שרכים. הרצפה היתה רפודה בחול נקי. קפיטן סמולט שכב בסמוך למדורה. לאורן העמום של הלהבות הבחנתני בפנה מרחקת בערמות גדולות של מטבעות ומטילי זהב. ידעתי: זהו מטמונו של קפיטן פלינט – המטמון, שהגענו ממרחקים כדי לגלותו, ואשר בגללו קפחו שבעה-עשר מאנשי ה"הספניולה" את חייהם. מה גדול המחיר ששלם בעדו עד פה – דם ויסורים, אגיות שירדו למצולות, אנשים אמיצי לב שנקטלו בים ובנבשה, קלון ושקרים בגינה ואקזריות ושאר פשעים, שאין הנד עשויה לתארם. אבל עדיו נמצאו שלשה אנשים על האי – סילבר, מורגן וכן גן – שננטלו חלק באותם פשעים בתקות-שוא לזכות באוצר זה.

“קרב אלי, ג'ים”, פנה אלי הקברניט, “אתה הנך נער טוב בדרפך, ג'ים; אבל אינני סבור שאתה ואני נפליג שוב בים. אתה חביב מדי משאמר דבר נוסף... והאם אתה הוא זה, ג'ון סילבר? מה מביא אותך לכאן?”

“חזרתי אל התפקיד שלי, המפקד.” השׁיב הטבח.

“אה!” אמר הקברניט ולא הוסיף.

מה נפלאה היתה ארוחת-הערב, שאכלתי אותו לילה בסברת ידידי – עם בשר-העזים הממלח של בן גן, והנינו הנישן מן ה"הספניולה" ושאר המטעמים. אני בטוח, כי בשום מקום בעולם לא היתה אותו לילה חבורה עליזה ומאשרכת יותר. מחוץ למעגל ישב גם ג'ון סילבר, מנדה מעט אך אוכל בתאבון, נכון לקפץ ולמלא כל בקשה שתפנה אליו, מצטרף מדי פעם אל הצחוק הפלגי – ממש אותו יורד-ים אדיב, מסביר פנים וציתני, שהפרנו בראשיתה של ההפלגה.

34. סוף דבר

למחרת עם השקמת הבקר נגשנו לנו לעבודה; שפן העברתן של פמיות זהב רבות וגדולות כל-כך – תחלה מן המערה אל החוף, ואחר-כך בסירה מרחק תמשה מטרים עד הספינה – היתה מלאכה נכבדה ביותר לקבוצת אנשים קטנה כל-כך. שלשת המורדים ששקדו על האי לא הטרידו אותנו ביותר. שומר יחיד על קתה הגבעה די היה בו כדי לאבטח אותנו מפני התקפת פתע, ואנו האמנו גם כי נפשם של אנשים אלה קצה מקרבות.

המלאכה התנהלה אפוא במהירות וללא תקלות. גרי וכן גן חתרו בסירה הלוך ושוב; ובאותה עת נשאו השאר את הזהב מן המערה אל החוף. אשר לי, פינון שלא יכלתי להביא תועלת מרבה בסבלות, ישבתי כל היום בלו בתוך המערה ומלאתי את שקיות הלחם במטבעות.

היה זה אסוף מוזר ביותר של מטבעות, בדומה לזה שמצאנו בארגז-הים של בילי בונס, אך הרבה יותר גדול ומגנו; ועלי להודות כי

נהגייתי עד מאד למינחם לסוגיהם. היו שם מטבעות אנגליים וצ'רפתיים, ספרדיים ופורטוגליים, ג'ורג'ים ונפוליונים, דובלונים וכתרים, מואידורים וסקינים, עם דיוקניהם של כל המלכים ששלטו באירופה במאה השנים האחרונות; מטבעות מוזרים מן המזרח, שנראו בעיני פסקעות או קורני עכביש, מהם מרבעים או מששים, ומהם מנקבים במרקום, שאפשר לעגדם בצמיד או כגזם-זהב. לא אגזים אם אמר, שאסוף זה קלל כמעט את כל סוגי הפסוף שבעולם. ואפשר לכמותם של המטבעות – הם היו רבים פעלי שלקת, המכסים בסתו את רחובות העיר. גבי התיסר מרב הכינה ואצבעותי פאבו מרב מיון ומשוש.

יום רדף יום והעבודה טרם הגיעה לסיומה. מדי ערב העמס אוצר נכבד על ספון האניה, אך אוצר חדש עדין המתין ליום המתרת. וכל אותה עת לא שמענו דבר על גורלם של השודדים הנמלטים.

לבסוף – דומני שהנה זה בליזה השלישי – פסענו, הרופא ואני, על פתח הגבעה, שחלשה על המישור הנמוך של האי. לפתע הביאה אלינו הרוח מן האפלה שלרגלינו קולות בני-אדם, משהו שבינו צנחה לזמר. שבר-קול בלבד הגיע אלינו, ואחריו חזרה הדממה לרחף באויר.

“אלהים יסלח להם, אמר הרופא, אלה הם המורדים.”

“שכורים על כל הראש, אדוני, נשמע קולו של סילבר מאחורינו.”

עלי לצנו, כי סילבר נהנה עתה מחרות מתלטת. ואף שסרבנו לקבלו להברתנו, הוא ראה עצמו כבן-חסות אהוד ובעל זכויות מוגדלות. אכן, מדהים היה לראות כיצד בלע בזוי זה, ובאיזו אדיבות עקשת נסה שוב ושוב לשאת חן בעינינו. הפל התחוסו אליו כאל קלב מתרפס; הפל – מלבד בן גו, שעדין חש פחד-מות מפני האפסנאי שלו; וכן אני – שעל אף הבגידות התכופות שהייתי עד להו, חשתי עצמי אסיר-תודה כלפיו.

הרופא השיב לו בקול זועף ומסיג:

“שכורים, או הזים.”

“אתה צודק בהחלט, דוקטור, אמר סילבר, ונהה נותן לנו יתרון קטן וחשוב, לך ולי.”

“אני מקנה שלא תבקש ממני לכנות אותך אדם בעל לב, השיב לו הרופא בזוי, “על כן עשויים רגשותי להפתיע אותך, אדון סילבר. אלו הייתי בטוח שהם אמנם הזים – פשם שאני בטוח שאעמד מהם לפחות קודח במלחמה – הייתי יוצא מן המערה הזאת, מתעלם מן הסכנה הצפויה לי ומטפל בהם במיטב המסירות והכשרון.”

“תסלח לי, אדוני, אבל זאת תהיה טעות גדולה מצדך, אמר סילבר, “אם תבוא אליהם ילכו החיים היקרים שלך לאבדון, אתה יכול לסמך עלי. אני נמצא עכשו לצדך, עם פל הלב והנשמה, ולא הייתי רוצה לאבד אותך, אחרני שאני יודע כמה הרבה אני חייב לך. האנשים האלה שם למטה לא מסגלים לשמר על מלת-הפבוד שלהם, בשום אופן לא. אי-אפשר בכלל להאמין למלה שלהם, כמו שלך או...”

“פמובן, אמר הרופא, אתה הוא האדם השומר על מלת-הפבוד שלו, כידוע לכלנו.”

בקצור, היו אלה הדיעות האחרונות, שהגיעונו משלשת השוֹדִידים. עוד פעם אחת שמענו זרית רובה רחוקה, ושמענו כי הם יצאו לציד. ערכנו מועצה והחלטנו לנטוש אותם על האי – לשמחתו הרבה של בן גו ובתמיכתו הנלהבת של אברהם גרי. השארנו על החוף מלאי גדול של תחמשת גושי בשר ממלח, תרופות, בגדים, מכשירי עבודה, מפרש, תכלים, ציוד אחר, ולבקשתו המפֹרֶשֶׁת של הרופא – כמות נאה של טבק.

אלה היו מעשינו האחרונים על האי. לפני כן אחסנו את האוצר בלו, העלינו לאניה פמות נפרת של מים ואת שארית בשר-העזים, על פל צרה שלא תבוא; ולבסוף, בבקר בהיר אחד, הרמנו את העגן והנפנו את הדגל – אותו דגל עצמו, שהקברניט הניף על המצודה וליהם בצלו.

שלשת השודדים ודאי עקבו אחרינו כל העת. שכן, כרגע שהספינה יצאה מן המצר, ראינו אותם כורעים בדרך על רצועת-חול וזרועות־תיהם מורמות אל על בתנוונים. אני סבור שלבנות פלנו נכמרו מרחמים, על שנאלצנו להשאירם מאחורינו במקום ארוך זה. אך לא יכלנו לספן עצמנו במרידה גוספת; נאלו לקחנו אותם אתנו הבייתה, אל עמוד-התלה, הנה זה מעשה אכזרי לא פחות. ד"ר ליבסי צעק אליהם, ספר להם על הציוד שהשארנו בשבילם והיכן הוא מצוי; אך הם הוסיפו לקרא לנו בשמותינו וללהתחנן כי נרחם על נשמותיהם, בשם אלהים ולא נשאירם למות באי נדח זה. לבסוף, משראו כי האניה ממשיכה את דרכה ויוצאת במהירות מטוח של שמיעה, קפץ אחד מהם על רגליו – אני יודע מי – השמיע זעקה צרודה, הרים רובה אל פתפו ונרה. הפדור חלף בשריקה מעל ראשו של סילבר ופלה את המפרש הראשי.

בן-רגע השתרענו על הספון ותפסנו מחסה מאחורי המעקה. לאחר שהרמתי פעבר רגע ארוך את ראשי, ראיתי כי הם נעלמו מרצועת-החול והחוף פלו נמוג כמעט לחלוטין בתוך האדים השקופים. בשעת הצהריים ראיתי, למרבה שמחתי, את הציוק הגבוה ביותר של אי המטמון שוקע אט-אט במימי הים הפתלים.

הצנות הנה מצמצם-פל-כך, עד שפל אדם ואדם חייב היה לעבד במלא פחו. רק הקברניט לבדו שכב על מזרן בירפתי האניה והשמיע

את פקודותיו; שכן, אף-על-פי שמצבו השתפר בהרבה, זקוק היה עדין למנוחה. ננטנו את האגנה לעבר הנמל הקרוב ביותר באמריקה הלטינית, שהרי לא העזנו להסתכן ולהפליג עד לאנגליה בלא מלחים חדשים. ולאחר שעברנו בשלום שתיים-שלוש סופות וצליפות של רוחות הגענו כל עוד נפשנו בנו אל הנמל.

בטרם שקיעה הטלנו עגן במימיו של מפרץ מרהיב עין בפייו, ובן-רגע הקפנו על-ידי דוגיות עמוסות פושים, אינדיאנים ובני תערב, שהציעו לנו פרות וירקות למכירה והיו נכונים לצלל למעמקים כדי להעלות משם מטבע שחוק. המראה של פנים חזקניות פה רבות (בעקר הכוישים). טעמם הערב של הפרות הטרופיים, ומעל לכל – אורות העיר עם לילה, כל אלה היו פצוי מרנין ביותר לתניות-הדמים הקודרות, שעברו עלינו באי. הרופא והאציל הזמינו אותי להצטרף אליהם, ושלשטנו ירדנו אל החוף כדי לבלות בעיר את שעות הערב. על הרצף הם פגשו בקברניטה של ספינת-מלקמה בריטית, פתחו אתו בשיחה ועלו על ספון אגניתו; בקצרה – בלינו לילה נפלא ונחזרנו אל ה"הספניולה" רק עם עלות הבקר.

פגשנו את בן גן לבדו על הספון; וברגע שראה אותנו התחיל מתפתל ומשמיע את ודויו. סילבר נעלם ואיננו. שוכן-האי עשה עצמו כלא רואה בשעה שהטבח נכנס לפני שעות אחדות אל סירת הצלה ונמלט אל החוף. הוא נשבע לנו כי עשה זאת אך ורק משום שחס על חייו, בהיותו סומך ובטוח כי הם יתקפחו "אם האיש הזה, בעל הרגל האחת, ישאר על האגנה". אך לא היה זה הספור בלוי. סילבר לא הסתלק בידים ריקות. הוא פריץ פרצה בדפן בלתי-נראה ונטל אתו אחד משקי המטבעות, שהיה מלא וגדוש ארבע-מאות שטרלינגים זהב, למען יהיה לו במה לכלכל את עצמו בנדודי הבאים.

סבורני כי בלנו שמחנו על שנפטרנו ממנו במקור זול כל-כך.

העקר, על-מנת להפך ספור ארך לקצר, השגנו כמה מלחים חדשים והפלגנו בשלום הביתה. ה"הספניולה" הגיעה לבריטול באותו שבוע, שבו עמד מר בלנדלי לשלח אגנית-חפוש. רק חמשה אנשים בלבד, מאלה שניצאו לדרך, חזרו איתה. "שתה – והשתה יעשה את שאר העבודה", בבוא יום נקם ושלם; אם כי, למען האמת, גורלנו היה טוב יותר מגוללה של אותה אגנה, אשר עליה זמרו המלחים:

ירדו אל הים ארבעים ימאים,

אך רק אחד מכלם נשאר בחיים...

כל אחד מאתנו קבל את חלקו במטמון, וכל אחד הוציא הון-תועפות זה בהתאם לאפיו – אם בתבונה, או בסכלות. קפיטן סמולט פירש מן הים. גרי בחר לחסך את כספו, נתמלא שאיפה להיטיב את מצבו, למד מקצוע והוא עתה אחד מבועליה של אגנה משפחת. אשר לבן גן, הוא קבל אלף שטרלינגים, אותם בזבז, או אבד, תוך שלשה שבועות, וביום העשרים הופיע ובקש תוספת. אחר-כך קבל פנדק לרשותו – בדיוק אותה משרה שממנה חשש בהיותו באי – והוא עתה חביבם של ילדי הכפר, אם כי הם נוהגים להתקלס בו לעתים, וזמר מכבד במקהלת הפניסיה בימי חג ומועד.

על סילבר לא שמענו דבר. הימאי הקטע והמבעית נעלם לחלוטין מחיי; אך אני מעז לנחש כי הוא צרף אליו את אשת-חיקו והוא חי איתה ועם קפיטן פלינט חיי שלנה ננחת. אני מקנה בכל לבי שאמנם כך הוא, שכן סכניו לזכות בשלנה ננחת בעולם הבא קלוישים עד מאד.

הנשק ומטיילי-הכסף עדין מצויים באותו מקום שבו פלינט קבר אותם; אך הם יוסיפו להמתין לי עוד שנים רבות מאד. שכן שום כח שבעולם לא יצליח להביאני בשנית לאותו אי מקלל. בסייטי הלילה הפוקדים אותי לעתים שומע אני את נהם הגלים המתנפצים אל החוף, ואז אני מתישב במטתי ומדמה לשמע את קולו המצוץ של קפיטן פלינט מצטלצל באזני:

"שמניות! שמניות! שמניות!"

1. נראה כמו פליטת קולמוס, ואופק (המתרגם) כנראה התכוון להיפך: ראש על הכתפיים. הביטוי במקור של סטיבנסון פירושו כאן "נזר" או "כתר", ובהשאלה, הדובר קובע שהקברניט פלינט אכן קורץ מחומר ראוי למנהיג. תוקן במהדורות מאוחרות יותר. – הערת פב"י ←
2. במקור "תרועה הידד" – הערת פב"י. ←
3. עוד באותו ערב ירד מספרם של המורדים לשמונה בלבד, פי השודד שטרילוני פגע בו על ספון האגנה מת מפצעיו. דבר זה נודע לנו, פמוכן, רק במועד מאחר יותר. ←

את הטקסט לעיל הפיקו מתנדבי פרויקט ברייהודה באינטרנט. הוא זמין תמיד בכתובת הבאה:

<https://benyehuda.org/read/12629>